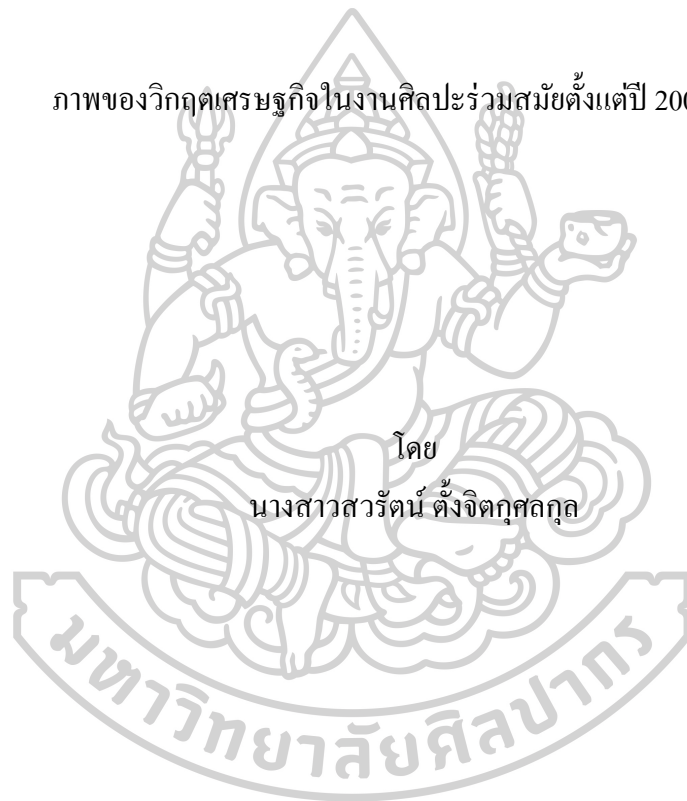

ภาพของวิกฤตเศรฐกิจในงานศิลป์ร่วมสมัยตั้งแต่ปี 2000-2020

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทฤษฎีศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาทฤษฎีศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาพของวิกฤตเศรฐฐกิจในงานศิลป์ร่วมสมัยตั้งแต่ปี 2000-2020

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทฤษฎีศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

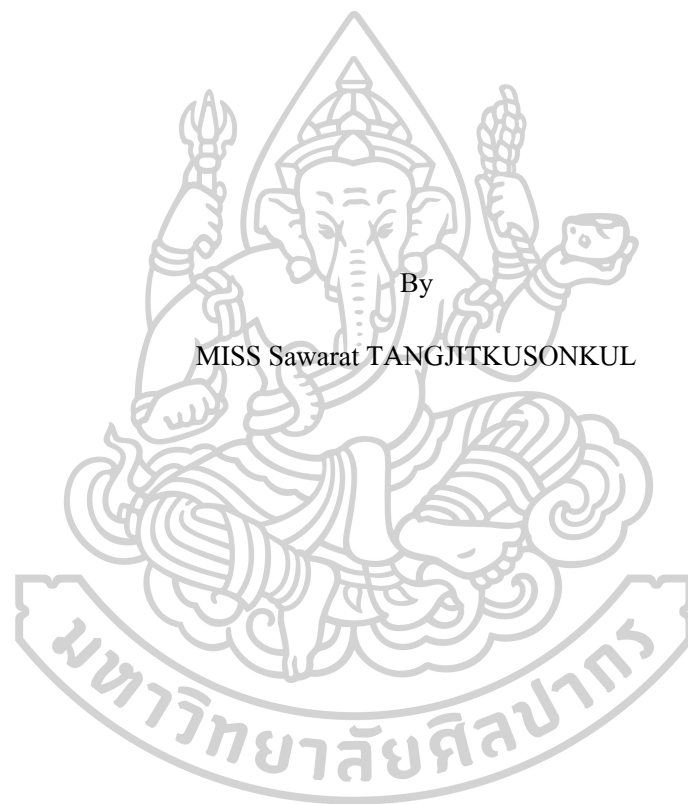
ภาควิชาทฤษฎีศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

IMAGES OF THE FINANCIAL CRISIS IN CONTEMPORARY ART DURING
2000-2020

By
MISS Sawarat TANGJITKUSONKUL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Master of Fine Arts (Art Theory)

Department of Art Theory

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2021

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ ภาพของวิกฤตเศรษฐกิจในงานศิลปะร่วมสมัยตั้งแต่ปี 2000-2020
โดย สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล
สาขาวิชา ทฤษฎีศิลปะ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รศ.ดร ชัยยศ อิชฎีวรินทร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุธี คุณาวิชยานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รศ.ดร.ชัยยศ อิชฎีวรินทร์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์กัญจนา คำโสภี)

620120042 : ทฤษฎีศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : วิกฤตเศรษฐกิจในผลงานศิลปะ, สัญลักษณ์

นางสาว สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล: ภาพของวิกฤตเศรษฐกิจในงานศิลปะร่วมสมัยตั้งแต่ปี 2000-2020 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รศ.ดร ชัยยศ อิชฎีวรพันธุ์

“วิกฤตการณ์เศรษฐกิจ” นับว่าเป็นปรากฏการณ์หนึ่งของภาวะเศรษฐกิจในระดับมหภาคที่หมุนเวียนสลับเปลี่ยนเกิดขึ้น และจบลงตลอดประวัติศาสตร์ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ตั้งแต่ยุคหลังศตวรรษที่ 17 เป็นต้นมา วงการศิลปะ และศิลปินถูกนับรวมอยู่ในวงจรเศรษฐกิจ และประวัติศาสตร์ทางการเงินอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ เหตุเพราะศิลปินและผลงานของพวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการขับเคลื่อนทางสังคม ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัจจัยแวดล้อมดังกล่าว นับตั้งแต่ “วิกฤตฟองสบู่ดอกทิวลิป” ในทวีปยุโรป ที่ถือได้ว่าเป็นสถานการณ์วิกฤตทางการเงินครั้งแรกของโลกมนุษย์ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ วิกฤตเศรษฐกิจยังคงเกิดขึ้นเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และยังคงส่งผลกระทบต่อโครงสร้างสังคม รวมถึงวงการศิลปะ นับตั้งแต่ปี 2000-2020 เกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้น 4 ครั้ง ได้แก่ วิกฤตฟองสบู่ดอกทิวลิป วิกฤตสินเชื่อบริษัท วิกฤตหนี้สาธารณะยุโรป และวิกฤตโควิด 19 ซึ่งผู้วิจัยหยิบยกมาเป็นกรณีศึกษาโดยมองผ่าน “ผลงานทัศนศิลป์” จำนวน 3 ชุด จากศิลปิน 3 ท่าน และผลงาน 6 ชิ้นจากศิลปิน 2 ท่าน โดยผลงานทัศนศิลป์เหล่านี้ถูกสร้างสรรค์ขึ้น ผ่านหลากหลายแง่มุมเพื่อวิเคราะห์ตีความสัญลักษณ์ นัยแฝง หรือนัยยะทางวัฒนธรรม ที่สามารถเชื่อมโยงสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และศิลปะเข้าไว้ด้วยกันอย่างแนบแน่นแบบเป็นองค์รวม โดยมีอาจมองแยกส่วนจากกันได้ ผู้วิจัยคิดเห็นว่าวิกฤตเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2000-2020 นี้สร้างผลกระทบต่อทุกสาขาอาชีพ ซึ่งรวมไปถึงศิลปินทั้งทางตรง และทางอ้อม งานสร้างสรรค์ย่อมได้รับอิทธิพลจากบริบทแวดล้อม ณ ช่วงเวลาหนึ่งเสมอ ซึ่งผลการวิเคราะห์ จัดกลุ่มแบ่งประเภท ตีความสัญลักษณ์ที่ศิลปินเลือกใช้นั้นนำไปสู่ผลการวิจัยที่สามารถสะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบการสร้างสรรคผลงานและการหยิบใช้สัญลักษณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปตามค่านิยมในแต่ละยุคสมัย การสื่อความของสัญลักษณ์หรือนัยแฝงที่ปรากฏในผลงานมีทั้งการสื่อสารแบบตรงไปตรงมา และการชี้นำไปสู่เรื่องราวอื่นที่ไม่ปรากฏอย่างชัดเจน โดยมีบริบทแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม เป็นปัจจัยร่วมในการวิเคราะห์ความหมายของสัญลักษณ์ แม้สัญลักษณ์ที่ปรากฏ อิทธิพลภายนอก ช่วงเวลาจะเป็นสิ่งเดียวกัน หากแนวคิดและบริบทอื่น ๆ ก็เป็นปัจจัยสำคัญซึ่งสามารถผลักดันให้นัยยะของสัญลักษณ์นั้นเปลี่ยนแปลงได้

620120042 : Major (Art Theory)

Keyword : FINANCIAL CRISIS IN ART, SYMBOLIC

MISS SAWARAT TANGJITKUSONKUL : IMAGES OF THE FINANCIAL CRISIS
IN CONTEMPORARY ART DURING 2000-2020 THESIS ADVISOR : ASSOCIATE
PROFESSOR PH.D. CHAIYOSH ISAVORAPANT

"Financial crisis" is regarded as a cyclic phenomenon of macroeconomic circumstances throughout human history. Since the post-17th century onwards, art community and artists have been included in the economic cycle and inevitably financial history. The artists and their work are part of the social movement, which has been affected by environmental factors since the "The Dutch Tulip Mania Bubble" in Europe. It can be considered the first financial crisis in the human world, according to historical evidence. The financial crisis continues to occur today, and still affect the social structure. Including the art community, during 2000-2020, there have been four financial crises, including the dot-com bubble crisis, subprime mortgage crisis, European sovereign debt crisis and the Covid-19 Crisis. The foresaid financial crises were considered as a case study through "visual art works" in 3 sets from 3 artists and 6 works from 2 artists, created in the same contemporary era through various perspectives to analyze and interpret symbols, implications, or cultural implications. It can be connected to society, politics, economy, and art holistically without looking apart. Based on the researcher's point of view, the financial crises during 2000-2020 directly and indirectly affected every career fields, including artists. Creative work is always influenced by the context of the moment in which the analysis results were categorized and classified to interpret the symbols selected by the artist, leading to research findings that can reflect that creative patterns and use of symbols that have changed to the values of each era. The conveyance of the symbols or implications that appear in the work includes both straightforward communication and pointing to other stories that are not explicitly visible in the social and cultural context. They are common factors in analyzing the meaning of symbols, even the symbols that appear, external influences, periods will be the same thing, if other ideas and contexts are also important factors, the implications of that symbol to change can be driven.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ จะไม่สำเร็จลุล่วงได้ หากปราศจากความกรุณา และการสนับสนุนของหลายบุคคล ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณอีกครั้งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ ภาควิชาทฤษฎีศิลป์ทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่อบรม และมอบวิชาความรู้ให้แก่ข้าพเจ้า

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ อิชฎิวรพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นอย่างสูง สำหรับคำปรึกษา ข้อเสนอแนะ การตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ รวมถึงกำลังใจ ทั้งในด้านการเรียน และการทำงานที่มอบให้ข้าพเจ้าเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ สุทธิ คุณาวิชยานนท์ ที่ได้กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เล่มนี้ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ กันจณา คำโสภี ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ภาควิชาทฤษฎีศิลป์ รุ่น 14 ที่คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้กันเรื่อยมา ขอขอบคุณเพื่อน ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นางสาวบุษบาบรรณ วรรณกิจ สำหรับคำแนะนำเรื่องภาษาต่างประเทศ และขอขอบคุณนางสาวพิชญภา แผลงสร สำหรับกำลังใจ และการช่วยเหลือ ขอขอบคุณนายดี บุคคา สำหรับคำแนะนำตลอดระยะเวลาที่ข้าพเจ้าศึกษาในระดับปริญญาโท และคอยเป็นกำลังใจ สนับสนุนข้าพเจ้าในทุก ๆ เรื่อง

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวตั้งจิตกุศลกุศล ที่มอบกำลังใจ ความรัก และความเข้าใจ คอยสนับสนุน และส่งเสริมด้านการศึกษาศิลปะของข้าพเจ้าเสมอมา

นางสาว สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุศล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
3. สมมุติฐาน.....	4
4. ขอบเขตการศึกษา.....	4
5. ขั้นตอนของการศึกษา.....	4
6. เวลาที่ใช้ในการวิจัย.....	5
7. วิธีการศึกษา.....	5
บทที่ 2	6
ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 ความหมาย และจุดกำเนิดของวิกฤตเศรษฐกิจ.....	6
ผลงานภาพเขียน โดยฉีฉิ่ง ฟู่เกตุ.....	8
ผลงานภาพเขียน โดยแควนดิน มัสไซส์.....	13
ผลงานภาพเขียน โดยปีเตอร์ ฟาน แดร์ ไฮเดน.....	15

ผลงานภาพเขียนโดย มิซึล ยันซุน ฟาน มิเลเฟล	18
ผลงานภาพเขียนโดยยัน เบอเกิล (ผู้เป็นลูก)	21
ผลงานภาพเขียนโดยเฮนดริก เกรริก พอตต์.....	25
ผลงานภาพพิมพ์โดยวิลเลียม โฮการ์ธ	30
ผลงานภาพพิมพ์โดยทอมัส โบลส์ (ผู้เป็นลูก)	38
ผลงานภาพพิมพ์โดยเคร็งตัน โบลส์	42
ผลงานภาพประกอบโดยเคร็งตัน โบลส์.....	50
ผลงานภาพประกอบเสียดสีวิกฤตฟองสบู่มิสซิสซิปปี.....	61
ผลงานภาพประกอบเสียดสีแผนการลงทุนของลอร์.....	63
ชุดงานเครื่องเคลือบดินเผาล้อเลียนวิกฤตการเงินมิสซิสซิปปี	64
ผลงานภาพเขียนโดยวิลเลียม โฮลบลู๊ค เบียร์ด	68
ผลงานภาพประกอบโดยแกรนด์ อี แฮมิลตัน	70
ผลงานภาพเขียนโดยเอ็ดการ์ เดอกาส์.....	72
ผลงานภาพเขียนโดยดิเอโก ริเวรา	78
สรุปผลการวิเคราะห์สัญลักษณ์จากการทบทวนวรรณกรรม	82
บทที่ 3	86
ผลงานศิลปะที่ใช้ศึกษา และทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์	86
3.1 วิกฤตเศรษฐกิจตั้งแต่ ค.ศ. 2000-2020	86
3.1.1 วิกฤตฟองสบู่ดอทคอม	86
3.1.2 วิกฤตสินเชื่อซับไพรม์	88
3.1.3 วิกฤตหนี้สาธารณะยุโรป	89
3.1.4 วิกฤตโควิด 19	90
3.2 ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์	91
3.3 ศิลปิน และผลงานศิลปะที่ศึกษา	92

3.3.1	เอ็ดการ์ มาร์ตินส์	92
3.3.2	เงิน เหวินหลิง	99
3.3.3	มอลลี คราบัฟเฟิล	106
3.3.4	สก็อตต์ ฮ็อคกิง	110
3.3.5	ทิมพี แมสซีย์	115
บทที่ 4	.....	119
บทวิเคราะห์	.....	119
4.1.	เอ็ดการ์ มาร์ตินส์	119
4.1.1	บ้านในฝัน (ร้าย)	119
4.1.2	หน้าต่าง	125
4.1.3	โครงสร้าง	127
4.1.4	พื้นที่ภายนอก พื้นที่ภายใน	128
4.2	เงิน เหวินหลิง	132
4.3.	มอลลี คราบัฟเฟิล	152
4.3.1	กลุ่มภาพสตรี	152
4.3.2	กลุ่มภาพสัตว์	159
4.3.3	กลุ่มภาพธง	165
4.4.	สก็อตต์ ฮ็อคกิง	170
4.5.	ทิมพี แมสซีย์	174
บทที่ 5	.....	203
บทสรุป และข้อเสนอแนะ	.....	203
5.1.	สรุปผลการศึกษา	203
5.2	ข้อเสนอแนะ	205
รายการอ้างอิง	.....	206

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	สรุปผลการวิเคราะห์สัญลักษณ์ที่สื่อความแฝงนัยยะ 8 กลุ่ม.....	84
ตารางที่ 2	สรุปผลการวิเคราะห์กลุ่มสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา.....	85
ตารางที่ 3	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ที่ ลำดับที่ 1	182
ตารางที่ 4	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 2.....	183
ตารางที่ 5	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 3.....	184
ตารางที่ 6	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 4.....	185
ตารางที่ 7	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 5.....	186
ตารางที่ 8	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 6.....	187
ตารางที่ 9	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 7.....	188
ตารางที่ 10	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 8.....	189
ตารางที่ 11	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 9.....	190
ตารางที่ 12	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 10.....	191
ตารางที่ 13	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 11.....	192
ตารางที่ 14	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 12.....	193
ตารางที่ 15	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 13.....	194
ตารางที่ 16	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 14.....	195
ตารางที่ 17	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 15.....	196
ตารางที่ 18	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 16.....	197
ตารางที่ 19	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 17.....	198
ตารางที่ 20	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 18.....	199
ตารางที่ 21	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 19.....	200

ตารางที่ 22	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 20.....	201
ตารางที่ 23	สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 21.....	202

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 Alfred-Alexandre Delauney, Notre-Dame de Paris Alfred-Alexandre Delauney, 19th century, Engraving.....	7
ภาพที่ 2 Jean Fouquet, The Right Hand of God Protecting the Faithful against the Demons, 1452–1460, Tempera and gold leaf on parchment.....	8
ภาพที่ 3 Quentin Metsys, The Money Lender and His Wife, 1514, Oil on panel	13
ภาพที่ 4 Pieter van der Heyden, The Battle about Money, 1525-1569, Engraving; second state of four.....	15
ภาพที่ 5 Michiel Janszoon van Mierevelt, Double Portrait Of A Husband And Wife, He Holding A Tulip And Bulb, A Selection Of Shells On The Shelf Below, 1609, Oil on panel, 82.5 x 65 cm.	18
ภาพที่ 6 Jan Brueghel (II), Satire of Tulipomania, 1640, Oil on panel, 31x49 cm.....	21
ภาพที่ 7 Jan Brueghel (II), ภาพฝูงลิงที่นั่งอยู่รอบโต๊ะในอริยาบถของการเจรจา จากผลงาน Satire of Tulipomania, 1640, Oil on panel, 31x49 cm.....	22
ภาพที่ 8 Jan Brueghel (II), ภาพฝูงลิงในอริยาบถต่างๆ ส่วนหนึ่งจากผลงาน Satire of Tulipomania, 1640, Oil on panel, 31x49 cm.....	22
ภาพที่ 9 Hendrik Gerritsz Pot, Flora's Mallewagen, 1640, Oil on panel, 61x83 cm.	25
ภาพที่ 10 William Hogarth, The South Sea Scheme, 1722, Etching and engraving; seventh state of seven, 26.1 x 32.8 cm.....	30
ภาพที่ 11 ภาพวงล้อเสี่ยงโชคในผลงาน The South Sea Scheme	31
ภาพที่ 12 ภาพอาคารล็อตเตอรี่ในผลงาน The South Sea Scheme.....	32
ภาพที่ 13 ภาพอนุสาวรีย์ในผลงาน The South Sea Scheme	33
ภาพที่ 14 ภาพจุด A และ B ในผลงาน The South Sea Scheme	34
ภาพที่ 15 ภาพจุด C ในผลงาน The South Sea Scheme.....	35

ภาพที่ 16 ภาพจุด D, E, F และ G ในผลงาน The South Sea Scheme	36
ภาพที่ 17 Thomas Bowles II, The Bblers Mirrour, or England's Folley, 1720, Engraving Mezzotint, 34.9x24.8 cm.....	38
ภาพที่ 18 ภาพส่วนแรกในผลงาน The Bblers Mirrour, or England's Folley	39
ภาพที่ 19 ภาพส่วนที่สองในผลงาน The Bblers Mirrour, or England's Folley	40
ภาพที่ 20 ภาพส่วนที่สามในผลงาน The Bblers Mirrour, or England's Folley	40
ภาพที่ 21 Carington Bowles, The Bblers Mirrour, or England's Folly, 1720-1766, Mezzotint, 34.5x24.8 cm.....	42
ภาพที่ 22 ภาพส่วนที่หนึ่งในผลงาน The Bblers Mirrour, or England's Folly	43
ภาพที่ 23 ภาพส่วนที่สองในผลงาน The Bblers Mirrour, or England's Folly	44
ภาพที่ 24 ภาพส่วนที่สามในผลงาน The Bblers Mirrour, or England's Folly	44
ภาพที่ 25 ภาพไพ่ใบที่ 1-12 จากผลงาน Playing Cards Satirizing The South Sea Bubble Of 1720 โดย Carington Bowles	46
ภาพที่ 26 ภาพไพ่ใบที่ 13-24 จากผลงาน Playing Cards Satirizing The South Sea Bubble Of 1720 โดย Carington Bowles	47
ภาพที่ 27 ภาพไพ่ใบที่ 25-36 จากผลงาน Playing Cards Satirizing The South Sea Bubble Of 1720 โดย Carington Bowles	48
ภาพที่ 28 ภาพไพ่ใบที่ 37-48 จากผลงาน Playing Cards Satirizing The South Sea Bubble Of 1720 โดย Carington Bowles	49
ภาพที่ 29 ภาพไพ่ใบที่ 49-52 จากผลงาน Playing Cards Satirizing The South Sea Bubble Of 1720, Carington Bowles , 1721, Engraving (printing process) and hand coloring, 90x59 MM.....	50
ภาพที่ 30 ภาพปกหนังสือ Het Groote Tafereel der Dwaasheid	52
ภาพที่ 31 ปกในหนังสือ Het Groote Tafereel der Dwaasheid	52
ภาพที่ 32 ภาพประกอบลำดับที่ 1-9 จากหนังสือ Het Groote Tafereel der Dwaasheid	54
ภาพที่ 33 ภาพประกอบลำดับที่ 10-18 จากหนังสือ Het Groote Tafereel der Dwaasheid	55

ภาพที่ 34	ภาพประกอบลำดับที่ 19-27 จากหนังสือ Het Grootte Tafereel der Dwaasheid	56
ภาพที่ 35	ภาพประกอบลำดับที่ 28-39 จากหนังสือ Het Grootte Tafereel der Dwaasheid	57
ภาพที่ 36	ภาพประกอบลำดับที่ 40-51 จากหนังสือ Het Grootte Tafereel der Dwaasheid	58
ภาพที่ 37	ภาพประกอบลำดับที่ 52-63 จากหนังสือ Het Grootte Tafereel der Dwaasheid	59
ภาพที่ 38	ภาพประกอบลำดับที่ 64-67 จากหนังสือ Het Grootte Tafereel der Dwaasheid	60
ภาพที่ 39	Many became crazy because they believed in schemes	61
ภาพที่ 40	ตัวอย่างภาพผู้ป่วยจากผลงาน Many became crazy because they believed in schemes .	62
ภาพที่ 41	The Inventor Of Stock-Jobbery In His Triumphal Car	63
ภาพที่ 42	A Very Rare Complete Set Of Six Doucai 'South Sea Bubble' Plates,20.9 cm.	64
ภาพที่ 43	William Holbrook Beard, The Bulls and Bears In The Market, 1879, Oil on Linen 99.1 x 154.9 x 5.1 cm	68
ภาพที่ 44	ภาพกลุ่มกระทิง และกลุ่มหมี หน้าตลาดหลักทรัพย์วอลล์สตรีท จากผลงาน The Bulls and Bears In The Market, 1879, Oil on Linen 99.1 x 154.9 x 5.1 cm	69
ภาพที่ 45	Grant E Hamilton, I Never Speculate, 1886	70
ภาพที่ 46	Edgar Degas, A Cotton Office In New Orleans, 1873, Oil on Canvas, ...	72
ภาพที่ 47	Edgar Degas, Portrait at The Stock Exchange, 1878-1879, Oil on Canvas, 72x58 cm. 74	
ภาพที่ 48	Edgar Degas, Portraits at the Stock Exchange: Ernest May, Financier and Collector (1878–1879). Musée d’Orsay, Paris, France, Oil on canvas, 100 x 82 cm.....	74
ภาพที่ 49	Diego Rivera, Frozen Assets, 1931-1932, Fresco on reinforced cement in a galvanized-steel framework, 139x188.5 cm.	78
ภาพที่ 50	Diego Rivera, ภาพส่วนที่ 1 ในผลงาน Frozen Assets.....	79
ภาพที่ 51	Diego Rivera, ภาพส่วนที่ 2 ในผลงาน Frozen Assets.....	80
ภาพที่ 52	Diego Rivera, ภาพส่วนที่ 3 ในผลงาน Frozen Assets.....	81
ภาพที่ 53	Edgar Matins, ผลงานชิ้นที่ 1-4 จากผลงานชุด “This is not a House”, 2008, Photography	93

ภาพที่ 54 Edgar Matins, ผลงานชิ้นที่ 5-10 จากผลงานชุด “This is not a House”, 2008, Photography	94
ภาพที่ 55 Edgar Matins, ผลงานชิ้นที่ 11-16 จากผลงานชุด “This is not a House”, 2008, Photography	95
ภาพที่ 56 Edgar Matins, ผลงานชิ้นที่ 17-20 จากผลงานชุด “This is not a House”, 2008, Photography	96
ภาพที่ 57 Edgar Matins, ผลงานชิ้นที่ 21-24 จากผลงานชุด “This is not a House”, 2008, Photography	97
ภาพที่ 58 Edgar Matins, ผลงานชิ้นที่ 25-27 จากผลงานชุด “This is not a House”, 2008, Photography	98
ภาพที่ 59 Chen Wenling, Statue of Liberty and the Golden Bull, 2009, Painted Fiber Glass, 110x50x106 cm.....	101
ภาพที่ 60 Chen Wenling, Between Scylla and Charybdis, 2009, Bronze, 92 × 37.5 × 75.5 cm. .	102
ภาพที่ 61 Chen Wenling, What You see Might Not Be Real, 2010, Bronze, 225×317×106 cm. .	103
ภาพที่ 62 Chen Wenling, How to Escape, Bronze, 92x45x45 cm.	104
ภาพที่ 63 Chen Wenling, One American Dream, Mixed Materials, 2009, 125x155x68 cm.	105
ภาพที่ 64 Molly Crabapple, ผลงานชิ้นที่ 1-4 จากผลงานชุด Shell Game, 2013	107
ภาพที่ 65 Molly Crabapple, ผลงานชิ้นที่ 5-8 จากผลงานชุด Shell Game, 2013	108
ภาพที่ 66 Molly Crabapple, ผลงานชิ้นที่ 9 จากผลงานชุด Shell Game, 2013	109
ภาพที่ 67 ภาพถ่ายกองกระดูกวัวกระทิง ในปี 1890 โรงงานมิชิแกน แครนบรูคเวิร์ค	112
ภาพที่ 68 ภาพแผนผังการจัดวางก่อนติดตั้งผลงาน Bone Black.....	113
ภาพที่ 69 ภาพร่างการจัดวางก่อนติดตั้งผลงาน Bone Black.....	113
ภาพที่ 70 Scott Hocking, Bone Black, 2019	114
ภาพที่ 71 Tiff Massey, ผลงานชิ้นที่ 1-4 จากผลงานชุด SOME PATTERNS HOLD WEIGHT, 2018	116

ภาพที่ 72 Tiff Massey, ผลงานชิ้นที่ 5-7 จากผลงานชุด SOME PATTERNS HOLD WEIGHT, 2018	117
ภาพที่ 73 ภาพกลุ่มที่ 1 บ้านในฝัน (ร่าย) ภาพที่ 1-2 จากผลงานชุด This is not a House.....	119
ภาพที่ 74 ภาพกลุ่มที่ 1 บ้านในฝัน (ร่าย) ภาพที่ 3-6 จากผลงานชุด This is not a House.....	120
ภาพที่ 75 ใบปิดประกาศโฆษณาขายบ้าน.....	121
ภาพที่ 76 ภาพเปรียบเทียบองค์ประกอบระหว่างใบปิดประกาศโฆษณาขายบ้าน	121
ภาพที่ 77 เศษซากปรักหักพัง จากภาพในกลุ่มที่ 1 บ้านในฝัน (ร่าย)	123
ภาพที่ 78 ภาพเครื่องเรือนที่เป็นส่วนหนึ่งประกอบอยู่ในใบปิดประกาศโฆษณาขายบ้าน	124
ภาพที่ 79 ภาพเปรียบเทียบระหว่างเก้าอี้ยาวจากในใบปิดประกาศโฆษณาขายบ้าน	124
ภาพที่ 80 ภาพกลุ่มที่ 2 หน้าต่างจากผลงานชุด This is not a House	125
ภาพที่ 81 ภาพหน้าต่างที่มีรอยแตกร้าว และหลุดออกจากผนัง.....	126
ภาพที่ 82 ภาพกลุ่มที่ 3 โครงสร้างและ วัสดุก่อสร้างที่ถูกกองทิ้งไว้.....	127
ภาพที่ 83 ภาพกลุ่มที่ 4 พื้นที่ภายนอก ภาพที่ 1-4 จากผลงานชุด This is not a House	128
ภาพที่ 84 ภาพกลุ่มที่ 4 พื้นที่ภายนอก ภาพที่ 5-6 จากผลงานชุด This is not a House	129
ภาพที่ 85 ภาพพื้นที่ภายในตัวบ้าน ภาพที่ 1-4 จากผลงานชุด จากผลงานชุด This is not a House .	130
ภาพที่ 86 ภาพพื้นที่ภายในตัวบ้าน ภาพที่ 5-6 จากผลงานชุด จากผลงานชุด This is not a House .	131
ภาพที่ 87 Chen Wenling, Statue of Liberty and the Golden Bull, 2009, Painted Fiber Glass, 110x50x106 cm.....	132
ภาพที่ 88 ภาพวัวกระทิงสีทองพุ่งชนเทพีเสรีภาพ	133
ภาพที่ 89 Charging Bull หรือ วัวกระทิงหน้าตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก.....	134
ภาพที่ 90 ลมที่พัดออกมาจากก้นของวัวกระทิงสีทอง	135
ภาพที่ 91 ลมที่พัดออกมาจากก้นของวัวกระทิงสีทองในผลงาน What You see Might Not Be Real	136
ภาพที่ 92 ลมที่พัดออกมาจากก้นของวัวกระทิงสีทองใน Between Scylla and Charybdis	136
ภาพที่ 93 ลมที่พัดออกมาจากก้นของวัวกระทิงสีทองใน How to Escape.....	137

ภาพที่ 94 ลมที่พัดออกจากก้นของวัฏกระทิงสี่ทองใน One American Dream	137
ภาพที่ 95 ใบหน้าแสดงความ โศกเศร้าของเทพีเสรีภาพ	138
ภาพที่ 96 ภาพเปรียบเทียบพอร์ตเทรตจากผลงาน The Bublbers Mirroure, or England's Folly โดย Carington Bowles กับประติมากรรมเทพีเสรีภาพ โดยเจิน เหวินหลิง	139
ภาพที่ 97 Chen Wenling, Between Scylla and Charybdis, 2009, Bronze, 92 × 37.5 × 75.5 cm. .	141
ภาพที่ 98 ภาพวัวจากผลงาน Between Scylla and Charybdis	142
ภาพที่ 99 ภาพเสื่อจากผลงาน Between Scylla and Charybdis	143
ภาพที่ 100 ภาพวัฏกระทิงจากผลงาน Between Scylla and Charybdis.....	144
ภาพที่ 101 Chen Wenling, What You see Might Not Be Real, 2010, Bronze, 225×317×106 cm.	146
ภาพที่ 102 ประติมากรรมเบอร์นาร์ด แมคคอปฟ์ในงาน What You see Might Not Be Real	146
ภาพที่ 103 ภาพวัฏกระทิง และก้อนลมขนาดใหญ่จากผลงาน What You see Might Not Be Real	147
ภาพที่ 104 ภาพเปรียบเทียบระหว่างผลงาน How to Escape และภาพการปล่อยกระสวยอวกาศ ..	148
ภาพที่ 105 Chen Wenling, How to Escape, Bronze, 92x45x45 cm.	149
ภาพที่ 106 Chen Wenling, One American Dream, Mixed Materials, 2009, 125x155x68 cm.	150
ภาพที่ 107 Chen Wenling, One American Dream, Mixed Materials, 2009,.....	151
ภาพที่ 108 กลุ่มภาพสตรีที่สื่อความถึงสหรัฐอเมริกา ภาพที่ 1-2 จากผลงานชุด Shell Game	152
ภาพที่ 109 กลุ่มภาพสตรีที่สื่อความถึงสหรัฐอเมริกา ภาพที่ 3-4 จากผลงานชุด Shell Game	153
ภาพที่ 110 ภาพสตรีที่สื่อความถึงสหราชอาณาจักร เปรียบเทียบกับภาพของลอรี เพนนี่	154
ภาพที่ 111 ภาพสตรีที่สื่อความถึงสาธารณรัฐคูเวต เปรียบเทียบกับภาพของนาเดีย เจลาสซี	155
ภาพที่ 112 ภาพสตรีที่สื่อความถึงสาธารณรัฐเฮลเลนิก เปรียบเทียบกับภาพต้นแบบของเทพอะธีนา	156
ภาพที่ 113 ภาพสตรีที่สื่อความถึงราชอาณาจักรสเปนเปรียบเทียบกับพิพิธภัณฑน์ประวัติศาสตร์ มาดริด	157
ภาพที่ 114 ภาพสตรีที่เป็นตัวแทนของไฮฟ์ไมนด์ (Hive Mind).....	158

ภาพที่ 115 ภาพแมวในผลงานชุด Shell Game	159
ภาพที่ 116 ภาพกลุ่มผึ้งในผลงานชุด Shell Game.....	160
ภาพที่ 117 ภาพกลุ่มหนูในผลงานชุด Shell Game	160
ภาพที่ 118 ภาพสุนัขจิ้งจอกในผลงานชุด Shell Game	161
ภาพที่ 119 ภาพสุนัขสายพันธุ์บีเกิล และเฟรนบดุด็อก ในผลงานชุด Shell Game.....	162
ภาพที่ 120 ภาพกระต่ายในผลงานชุด Shell Game	162
ภาพที่ 121 ภาพปลาหมึกในผลงานชุด Shell Game.....	163
ภาพที่ 122 ภาพนกในผลงานชุด Shell Game	163
ภาพที่ 123 กลุ่มภาพธงชาติสหรัฐอเมริกา และธงประจำกลุ่มสหภาพยุโรปในผลงานชุด Shell Game	165
ภาพที่ 124 ภาพเปรียบเทียบผ้าฆ่าในผลงาน Shell Game และธงชาติสหรัฐอเมริกา	166
ภาพที่ 125 ภาพเปรียบเทียบผ้าฆ่าในผลงาน Shell Game และธงชาติสาธารณรัฐตูนิเซีย	166
ภาพที่ 126 ภาพเปรียบเทียบผ้าฆ่าในผลงาน Shell Game และธงชาติสหราชอาณาจักร	167
ภาพที่ 127 ภาพเปรียบเทียบผ้าฆ่าในผลงาน Shell Game และธงชาติสาธารณรัฐเฮลเลนิก.....	167
ภาพที่ 128 ภาพเปรียบเทียบผ้าฆ่าในผลงาน Shell Game และธงชาติราชอาณาจักรสเปน	168
ภาพที่ 129 ภาพผ้าสีขาวตกแต่งลายรวงผึ้งสีเหลืองทอง	168
ภาพที่ 130 ภาพเปรียบเทียบผลงาน Bond Black กับกองกระดูกวัวกระทิงที่ใช้เป็นต้นแบบสำหรับการจัดวาง	170
ภาพที่ 131 Scott Hocking, Bone Black, Site-Specific, 2019	171
ภาพที่ 132 ภาพต้นไม้เติบโตในซากเรือที่ถูกนำมาทิ้งไว้ภายในโกดังที่ติดตั้งผลงาน Bone Black.172	
ภาพที่ 133 ภาพซากเรือที่ห้อยจากด้านบนเพื่อให้ดูคล้ายว่าผู้ชมยืนอยู่ใต้ผิวน้ำ.....	172
ภาพที่ 134 ผ้าลายกึ่งแสม หรือลายตาราง จากผลงานชุด SOME PATTERNS HOLD WEIGHT, Mixed Media, 2018	174
ภาพที่ 135 ตัวละครจากภาพยนตร์เรื่อง Wizard of Oz สวมใส่ชุดที่ตัดจากผ้าลายตาราง	175

ภาพที่ 136 ผ้าลายเคนเต้ส่วนหนึ่งในผลงานชุด SOME PATTERNS HOLD WEIGHT 176	
ภาพที่ 137 ลวดลายการถักทอของผ้าเคนเต้.....176	
ภาพที่ 138 ภาพชาวแอฟริกันสวมใส่ผ้าเคนเต้ ผ้าประจำท้องถิ่นของชาวแอฟริกัน 177	
ภาพที่ 139 ภาพชาวแอฟริกันในผลงานชุด SOME PATTERNS HOLD WEIGHT, Mixed Media, 2018 178	

บทที่ 1

บทนำ

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษารูปแบบ นิยาม และวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของศิลปิน กล่าวคือ ผลงานสร้างสรรค์ที่สะท้อนถึงปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ ณ ขณะนั้น ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่า วิกฤตเศรษฐกิจ (The Economic Crisis) หรือวิกฤตการเงิน (The Financial Crisis) เป็นส่วนสำคัญ ที่อยู่ในโครงสร้างของสังคม และอยู่คู่กับมนุษย์เสมอมา

วิกฤตเศรษฐกิจ หมายถึง ความไม่ปกติของภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชากรในพื้นที่นั้น ๆ ส่งผลให้ประชากรขาดรายได้ ทำให้สิ่งของอุปโภค บริโภคมีราคาที่สูงขึ้นมาก หรือตกต่ำเกินไป ทำให้เกิดการขาดสภาพคล่องทางการเงิน และอาจส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของโลก

ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 5-15 วิกฤตเศรษฐกิจในประวัติศาสตร์ยุโรป มีจุดกำเนิดของปัญหาที่สามารถแบ่งได้เป็น 2 สาเหตุหลัก ๆ คือ สงคราม และ โรคระบาด เช่น สงครามการเมืองระหว่างขุนนางในแต่ละแคว้น สงครามระหว่างอาณาจักร¹ สงครามศาสนา หรือสงครามครูเสด (Crusades) สงครามระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศส หรือสงครามร้อยปี (Hundred Years' War) และโรคระบาด อย่างกาฬโรค (Black Death)² เป็นต้น

ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17 ประเทศเนเธอร์แลนด์ (Netherlands) ถือเป็นประเทศที่มีความรุ่งเรืองมากที่สุดในทวีปยุโรป พ่อค้าชาวดัตช์ หรือชาวฮอลันดาออกเดินเรือเพื่อค้าขายรอบโลก การออกเดินทางในหนึ่งครั้งสามารถสร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำ แต่ในอีกมุมหนึ่งการสร้างกำไรมหาศาลนี้ ก็มาพร้อมความเสี่ยงในหลายรูปแบบ ทั้งความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติที่สามารถเจอได้ระหว่างการออกเดินเรือ ความเสี่ยงจากการถูกปล้นจากโจรสลัด หรือการถูกโจมตีจากคู่แข่งทาง

¹ ลงทุนแมน, เศรษฐกิจโลก 1,000 ปี, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ: บริษัท ไชเบอร์พรีนซ์ กรุ๊ป จำกัด, 2563), 7

² เรื่องเดียวกัน, 17

การค้า การออกเดินเรือแต่ละครั้งมีต้นทุนค่อนข้างสูง พ่อค้าชาวคัตซ์จึงแก้ปัญหานี้ด้วยตลาดหลักทรัพย์ หรือตลาดหุ้น

ตลาดหุ้นอัมสเตอร์ดัม (Amsterdam Stock Exchange) ก่อตั้งขึ้นในปี 1602 ระบบตลาดหุ้นทำให้เกิดระบบการค้าที่ทันสมัย มีการจัดการในรูปแบบบริษัทจำกัด³ พ่อค้าชาวคัตซ์นำเข้าสู่แปลกใหม่จากโลกตะวันออกมาให้ชาวยุโรป เช่น ใบชาจากจีน กาแฟจากอาหรับ และดอกทิวลิป จากจักรวรรดิออตโตมัน ดอกทิวลิปเป็นที่นิยมมาก ด้วยรูปร่างและสีสรรที่สวยงามทำให้ราคาสูงขึ้น นักลงทุนและเศรษฐีหลายคน ในยุคนั้นเองคาดหวังว่าราคาจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ขอมลงทุนมหาศาลกับหัวทิวลิป เพื่อปลูกและนำมาขาย แต่ท้ายที่สุดก็เกิดวิกฤตฟองสบู่แรกของมนุษยชาติ คือ วิกฤตฟองสบู่ทิวลิป (The Dutch Tulip Mania Bubble) เมื่อราคาของดอกทิวลิปพุ่งสูงขึ้นไปมากจนไม่มีใครซื้อขาย ทำให้ราคาหัวทิวลิปร่วงลงอย่างรวดเร็ว นักลงทุน และเศรษฐีหลายคนล้มละลายจากเหตุการณ์นี้ ซึ่งในประวัติศาสตร์ศิลปะ มีจิตรกรเฟลมิช (Flemish painting) วาดภาพเกี่ยวกับวิกฤตครั้งนี้เอาไว้ด้วย

ยัน เบรอเกิล (Jan Brueghel) จิตรกรชาวเฟลมิช แสดงออกถึงความไม่เห็นด้วย และเสียดสีถึงวิกฤตฟองสบู่ในครั้งนี้ สร้างผลงานจิตรกรรมชื่อว่า Satire of Tulip mania นำเสนอภาพภูมิทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความคลั่งไคล้ดอกทิวลิป ผู้คนที่หลงใหลเหมือนฝูงลิงที่ค้าขายหัวทิวลิป และดอกทิวลิปในราคาที่สูงเกินจริง⁴ ศิลปินเริ่มมีบทบาท และสร้างผลงานที่สะท้อนถึงเรื่องวิกฤตเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในศตวรรษต่อมา

คริสต์ศตวรรษที่ 18 ปี 1721 ศิลปินชื่อ วิลเลียม โฮการ์ธ (William Hogarth) สร้างผลงานภาพพิมพ์ สะท้อนถึงวิกฤตฟองสบู่ทะเลใต้ (The South Sea Bubble) ในผลงานชื่อ The South Sea Scheme แสดงถึงความไม่พอใจของการแปรรูป เกิดวิกฤตฟองสบู่ทะเลใต้ ในประเทศอังกฤษด้วยสาเหตุของเงินในอังกฤษช่วงนั้น จากการเปลี่ยนหนี้สินของรัฐบาลให้กลายเป็นหุ้นของบริษัทเซาท์ซี (South Sea Company) ศิลปินใช้สัญลักษณ์ของวงล้อแห่งโชคกลายเป็นปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้⁵

³ ลงทุนแมน, **เศรษฐีโลก 1,000 ปี**, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ:บริษัท ไชเบอร์พริ้นท์กรุ๊ป จำกัด, 2563), 57

⁴ Marisa Lerer and Conor McGarrigle, **Art in the Age of Financial Crisis**, เข้าถึงเมื่อ 23 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.tandfonline.com/doi/full/>

⁵ เรื่องเดียวกัน

ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 และคริสต์ศตวรรษที่ 20 มีศิลปินสังกัดในลัทธิศิลปะต่าง ๆ มากมาย แอดการ์ เดอกา (Edgar Degas) ศิลปินสำคัญในอิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism) สร้างผลงานจิตรกรรมชื่อว่า Portraits at the Stock Exchange: Ernest May, Financier and Collector เพื่อสะท้อนวิกฤตทางการเงินในตลาดหลักทรัพย์ แสดงถึงภพนายธนาคาร และนักสะสมงานศิลปะที่มีท่าทีไม่ค่อยดีกับภาวะของตลาดหุ้นของฝรั่งเศสในตอนนั้น แสดงถึงมุมมองในแง่ลบของศิลปินที่มีต่อวิกฤตการเงินในครั้งนี้

ศิลปินในฝั่งแม็กซิโก ดิเอโก ริเวรา (Diego Rivera) สร้างผลงานด้วยเทคนิคปูนเปียก (Fresco) บนแผ่นซีเมนต์ (Cement) ชื่อว่า Frozen Assets แสดงถึงวิกฤตเศรษฐกิจครั้งสำคัญ ทำให้ผู้คนตกงานครั้งใหญ่ ภาพแสดงถึงการแบ่งพื้นที่เป็นสามส่วน พื้นที่ของการก่อสร้างซึ่งเป็นพื้นที่ตั้งตลาดหลักทรัพย์ หรือที่รู้จักกันในนามตลาดหุ้นวอลล์สตรีท (Wall Street) และธนาคารแห่งแมนฮัตตัน (Bank of Manhattan) ส่วนที่สองคือกลุ่มคนที่นอนเรียงรายกันอยู่ ส่วนที่สามแสดงถึงการกักตุนเงินของเศรษฐีผู้มั่งคั่งภายในห้องนิรภัยของธนาคาร วิกฤตเศรษฐกิจนี้ทำให้ศิลปินเห็นผลกระทบในสังคม ช่องว่าง ระหว่างชนชั้นของผู้คน ริเวรายังมีผลงานอีกหลายชิ้นที่สะท้อนถึงวิกฤตเศรษฐกิจ ที่มีสาเหตุมาจากตลาดหุ้น ซึ่งผลงานส่วนใหญ่ ศิลปินนำเสนอในเชิงเสียดสี นอกจากนี้ก็ยังมีศิลปินอื่น ๆ ที่สร้างผลงานสะท้อนถึงวิกฤตเศรษฐกิจ เสียดสีตลาดหุ้นวอลล์สตรีท และเหล่านักลงทุน เช่น แกรนต์ อี แฮมิลตัน (Grant E Hamilton) สร้างผลงานชื่อว่า I Never Speculate เป็นต้น

อิทธิพลจากช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 ส่งผลให้ศิลปินในศตวรรษที่ 21 มีรูปแบบการนำเสนอผลงานที่เกี่ยวข้องกับสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้นๆ ได้อย่างน่าสนใจ การสรรหาวัสดุมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ผลงานถูกนำเสนอในรูปแบบของสัญญาณให้ผู้ชมวิเคราะห์ และตีความเอง ในศตวรรษที่ 21 วิกฤตเศรษฐกิจโลกถูกจัดไว้ทั้งหมด 4 เหตุการณ์สำคัญ ดังนี้ 1. ปี 2000 เกิดภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่ดอทคอม (Dot-com bubble) 2. ปี 2008 วิกฤตสินเชื่อซับไพร์ม (Subprime mortgage crisis) 3. ปี 2011 วิกฤตหนี้สาธารณะยุโรป หรือวิกฤตยูโรโซน (European Debt Crisis) 4. ปี 2020 วิกฤตโควิด 19 (Covid-19)

จากข้อมูลเบื้องต้นที่ผู้วิจัยได้ศึกษา และรวบรวมมานั้น ผู้วิจัยเชื่อว่าวิกฤตเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อมนุษยชาติในวงกว้าง อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทุกสายอาชีพได้รับผลกระทบไม่ว่าจะเป็นทางตรง หรือทางอ้อม รวมไปถึงศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน แม้ว่าเศรษฐกิจจะเป็นเพียงส่วนประกอบย่อยในโครงสร้างของสังคม แต่ก็มีความสำคัญ และแม้ว่าศิลปินจะสังกัดในลัทธิศิลปะใดก็ตาม ศิลปินก็ยังสนใจที่จะยกประเด็นวิกฤตเศรษฐกิจนี้มาสร้างสรรค์ผลงานอยู่เสมอ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผลงานศิลปะร่วมสมัยที่จะศึกษาเป็น 5 ประเภท ดังนี้ ผลงานประติมากรรม (Sculpture) ของ Chen Wenling, ผลงานวัตถุสำเร็จรูป (Readymade Object)

และวัสดุเหลือใช้ (Found Object) ของ Tiff Masse, ศิลปะการจัดวาง (Installation) ของ Scott Hocking, ศิลปะภาพถ่ายของ Edgar Matins, งานจิตรกรรม (Painting) ของ Molly Crabapple

ผลงานของศิลปินที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษานั้นมีความน่าสนใจในรูปแบบการนำเสนอที่แตกต่างกัน และสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อถอดความของสัญลักษณ์ ในงานวิจัยชิ้นนี้จึงเป็นการศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ผลงานของศิลปินที่ทำงานสะท้อนเรื่องวิกฤตเศรษฐกิจในช่วงปี 2000-2020 ผู้วิจัยคาดว่าประเด็นที่เลือกศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีความสนใจ และสามารถนำไปค้นคว้าต่อได้ เพื่อประกอบในประเด็นอื่นเพิ่มเติม

2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษา และวิเคราะห์ความหมายของสัญลักษณ์ในงานศิลปะร่วมสมัยที่เกี่ยวข้องกับวิกฤตเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2000-2020

3. สมมุติฐาน

งานศิลปะเป็นสื่อที่สามารถสะท้อนถึงสังคมวัฒนธรรมรวมไปถึงภาวะวิกฤตเศรษฐกิจซึ่งเปรียบเสมือนการบันทึกประวัติศาสตร์ของศิลปินในรูปแบบการแสดงออก และการเลือกใช้วัสดุที่ในการสร้างสรรค์เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

4. ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาผลงานของศิลปินร่วมสมัยที่ทำงานเกี่ยวกับวิกฤตเศรษฐกิจเท่านั้น โดยเลือกผลงานในช่วงปี 2000-2020
2. ศึกษาจากผลงานของศิลปินทั้งหมด 5 คน ได้แก่ เอ็ดการ์ มาร์ตินส์ (Edgar Matins), เฉิน เหวินหลิง (Chen Wenling), ทิฟฟี่ แมสซี (Tiff Massey), สก๊อตต์ ฮ็อกกิง (Scott Hocking), มอลลี่ คราปปเปิล (Molly Crabapple)

5. ขั้นตอนของการศึกษา

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเรื่องวิกฤตเศรษฐกิจ
  - 1.1 ความหมายและจุดกำเนิดของวิกฤตเศรษฐกิจ
  - 1.2 วิกฤตเศรษฐกิจสมัยกลางในประวัติศาสตร์ยุโรป
  - 1.3 วิกฤตเศรษฐกิจโลกในปี 2000-2020
2. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิกฤตเศรษฐกิจที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ศิลปะ

- 2.1 รูปแบบของการปรากฏภาพของวิกฤตเศรษฐกิจในงานศิลปะ
  - 2.2 รูปแบบของการปรากฏภาพของวิกฤตเศรษฐกิจในงานศิลปะร่วมสมัย
  3. รวบรวมข้อมูล และคัดเลือกผลงานของศิลปินร่วมสมัยตั้งแต่ปี 2000-2020
    - 3.1 ศึกษารูปแบบ นิยาม วิธีการนำเสนองานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวิกฤตเศรษฐกิจของศิลปินร่วมสมัย โดยคัดเลือกผลงานที่สร้างขึ้นในปี 2000-2020 เพื่อนำมาวิเคราะห์
  4. การวิเคราะห์ข้อมูล
    - 4.1 ตรวจสอบข้อมูล
    - 4.2 จัดระเบียบ และประมวลผลข้อมูลที่รวบรวมจากเอกสาร และการสัมภาษณ์
    - 4.3 วิเคราะห์ข้อมูล
  5. สรุปผลการวิจัย
  6. เขียนรายงานการวิจัย โดยนำเสนอด้วยวิธีการเขียนความเรียง
  7. จัดพิมพ์เอกสารวิทยานิพนธ์เป็นรูปเล่ม เพื่อนำเสนอ และเผยแพร่
6. เวลาที่ใช้ในการวิจัย 14 เดือน
- เริ่มงานวิจัย ตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2563
- และเสนอวิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระ ภายในเดือน ตุลาคม 2564
7. วิธีการศึกษา
- วิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษา และรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ จากสิ่งพิมพ์เผยแพร่ เว็บไซต์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูล โดยวิธีการเขียนแบบความเรียง

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาพของวิกฤตเศรษฐกิจในงานศิลปะร่วมสมัยตั้งแต่ปี 2000-2020” เป็นการศึกษา และวิเคราะห์การใช้สื่อต่าง ๆ ของศิลปินที่นำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ หรือภาพแทนของวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงปี 2000-2020 โดยนำเสนอผ่านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ โดยในการวิเคราะห์รูปแบบ นิยาม และแนวความคิดของผลงานเหล่านี้ ผู้วิจัยต้องศึกษาความเป็นมา และจุดกำเนิดของปัญหาเศรษฐกิจ สืบเนื่องมาสู่วิกฤตเศรษฐกิจแรกของโลก เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาพของวิกฤตเศรษฐกิจในประวัติศาสตร์ศิลปะ และภาพของวิกฤตเศรษฐกิจในประวัติศาสตร์ศิลปะร่วมสมัย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบ วิธีการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินร่วมสมัยที่เลือกมาศึกษา และวิเคราะห์ นอกจากนี้การวิเคราะห์ผลงานศิลปินในบทที่ 2 ที่ผู้วิจัยยกตัวอย่างมาศึกษาใช้วิธีการวิเคราะห์สัญลักษณ์ในภาพ

2.1 ความหมาย และจุดกำเนิดของวิกฤตเศรษฐกิจ

วิกฤตเศรษฐกิจ คือสถานการณ์ที่เศรษฐกิจของประเทศประสบกับภาวะตกต่ำอย่างกะทันหันซึ่งเกิดจากวิกฤตการเงิน วิกฤตเศรษฐกิจสามารถกำหนดได้ว่าเป็นความผันผวนที่รุนแรง นอกเหนือการควบคุม และขอบเขตที่จะยอมรับได้ วิกฤตเศรษฐกิจส่งผลให้ สิ่งอุปโภค บริโภคขั้นพื้นฐานการครองชีพของประชากรลดลงและผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของประเทศที่แท้จริงลด และการว่างงานที่เพิ่มขึ้น เป็นภาวะแห่งความยากลำบาก ความหดหู่ใจและเป็นเหตุการณ์ฉุกเฉินในชีวิตของประชากรในประเทศ หรือบริษัทนั้น ๆ รวมทั้งยังส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของหลายประเทศ ตามคำนิยามอื่นวิกฤตเศรษฐกิจ อาจแสดงได้ว่าเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดในการทำงานของระบบการเงิน หรือส่วนประกอบย่อย และส่งผลกระทบต่อการทำงานของระบบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ ผลกระทบเชิงลบในวงจรและโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และการเมือง แต่อาจกล่าวได้ว่าวิกฤตเศรษฐกิจเป็นผลมาจากความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจมหภาค

ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 5 หลังจักรวรรดิโรมันล่มสลาย นักประวัติศาสตร์เรียกช่วงนี้ว่า ยุคกลาง หรือยุคมืด ดินแดนขนาดใหญ่ ถูกแบ่งออกเป็นแคว้นต่าง ๆ ทำให้มีระบบการปกครอง

แบบสวามิภักดิ์ หรือ ระบบฟิวดัล (Feudalism) ซึ่งเป็นระบบความสัมพันธ์ระหว่างกษัตริย์และขุนนาง ส่งผลให้มีระบบเศรษฐกิจแบบแมนเนอร์ (Manor) ปัจจัยสำคัญของระบบนี้คือ แรงงานและที่ดิน กษัตริย์แบ่งที่ดินตามแคว้นต่าง ให้ขุนนางดูแล และเนื่องจากมีชาวนาจำนวนมากไม่มีที่ทำกิน ขุนนางสามารถแบ่งสรรแก่ชาวนา ข้าทาสเพื่อทำการเกษตรได้ โดยชาวนาจะแบ่งผลผลิตให้แก่ขุนนางตามข้อตกลง

ในขณะเดียวกันชาวนาจะได้รับการดูแลคุ้มครองจากขุนนางเช่นกัน แต่ระบบเศรษฐกิจของยุคนี้ ตลาดถูกจำกัด และเกิดภาวะสงครามอยู่เรื่อย ๆ ระหว่างขุนนางของแคว้นต่าง ๆ ชาวนาที่อยู่ใต้การปกครองในแคว้นนั้น ๆ เมื่อเกิดสงครามก็ถูกเกณฑ์ไปรบอยู่บ่อยครั้ง สงครามขนาดย่อมนี้เองสามารถส่งผลกระทบต่อ การติดต่อด້าขาย ตลาดการค้าต้องหยุดชะงัก ชาวนาหยุดงาน ทำให้ระบบเศรษฐกิจถดถอย สภาวะการณ์เช่นนี้ทำให้ประชาชนรู้สึกหมดหวัง ท้อแท้ในชีวิต จึงเริ่มเข้าหาศาสนามากขึ้น เพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และสร้าง ความหวังในชีวิตอีกครั้ง ทำให้ในยุคนี้เกิดการเลื่อมใสในศาสนาคริสต์เป็นอย่างมาก ศาสนาถือเป็นสิ่งที่เทิดทูนไว้สูงที่สุด เห็นได้จาก การก่อสร้างมหาวิหารขึ้นตามเมืองใหญ่ในทั่วประเทศ ตัวอย่างเช่น มหาวิหารเมลค์ (Melk Abbey) ประเทศออสเตรีย มหาวิหารเซนต์แมรี (Cathedral of Saint Mary) ในสหราชอาณาจักร และมหาวิหารนอเทรอดาม (Notre-Dame de Paris) ที่ถูกสร้างขึ้นในปี 1163 ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

ภาพที่ 1 ALFRED-ALEXANDRE DELAUNEY, NOTRE-DAME DE PARIS ALFRED-ALEXANDRE DELAUNEY, 19TH CENTURY, ENGRAVING

ที่มา https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Notre-Dame_de_Paris-Alfred-Alexandre-Delaune.jpg

ภาพที่ 2 JEAN FOUQUET, THE RIGHT HAND OF GOD PROTECTING THE FAITHFUL AGAINST THE DEMONS, 1452–1460, TEMPERA AND GOLD LEAF ON PARCHMENT

ที่มา [HTTPS://WWW.METMUSEUM.ORG/ART/COLLECTION/SEARCH/459207](https://www.metmuseum.org/art/collection/search/459207)

ผลงานภาพเขียนโดยฌ็อง ฟูก็ต์ (Jean Fouquet ปี 1420 -1481) ศิลปินชาวฝรั่งเศสในศตวรรษที่ 15 เชี่ยวชาญงานศิลปะทั้งสามรูปแบบ ความเชี่ยวชาญนี้ทำให้เขาเป็นหนึ่งในจิตรกรที่โดดเด่นที่สุดในยุคกลาง ศิลปินขึ้นชื่อเรื่องความใส่ใจในรายละเอียดซึ่งเป็นทักษะที่เห็นได้ชัด โดยเฉพาะในภาพวาด The Right Hand of God ปรากฏอยู่ในหนังสือตัวเขียนสี่จิตร ชื่อว่า Hours of Étienne Chevalier ศิลปินได้ใช้มหาวิหารนอเทรอดามเป็นสัญลักษณ์ประกอบในภาพ เป็นหนึ่งในภาพที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในคริสต์ศตวรรษ 15 ภาพวาดนี้เป็นภาพวาดที่จัดทำขึ้นเพื่อมอบให้แด่รัฐสภาแห่งฝรั่งเศส โดยใช้สำหรับการสวดภาวนาต่อพระวิญญูณบริสุทธ์ ภาพแสดงให้เห็นถึงความเชื่อที่ขยับอยู่เบื้องหน้าบนระเบียงมองขึ้นไปที่พระหัตถ์ของพระเจ้าขณะที่ยี่สางหนีไปทางซ้ายและขวา ถึงแม้จะเป็นเพียงหนังสือที่วาดขึ้นเพื่อการใช้งานเฉพาะตัวบุคคล มหาวิหารนอเทรอดามยังคงถูกใช้เป็นสัญลักษณ์สำคัญแทนการสื่อถึงพระเจ้า ปรากฏเด่นสุดในองค์ประกอบของภาพ

ภาพที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างมาศึกษา เป็นภาพที่กล่าวถึงการปกป้องผู้ซื้อสัตว์จากปีศาจ มีมหาวิหารนอเทรอดามซึ่งมีอายุ 115 ปี ใช้เป็นสัญลักษณ์สำคัญต่อการสวดภาวนาต่อพระเจ้าอยู่ในภาพด้วย⁶

ผลงานนี้สะท้อนให้เห็นว่าศาสนามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารประเทศในสมัยนั้น ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรก็ตามจะยึดศาสนาเป็นที่พึ่ง และศาสนาคือสิ่งที่พวกเขาศรัทธาสูงสุด

ปี 1095 เกิดการรวบรวมกำลังพลโดยสมเด็จพระสันตะปาปาเออร์บันที่ 2 (Urban II) แห่งกรุงโรม ให้กองทัพที่เป็นชาวคริสต์เดินทางไปยังกรุงเยรูซาเล็ม เพื่อขับไล่ชาวอาหรับที่นับถือศาสนาอิสลาม ออกจากดินแดนศักดิ์สิทธิ์ ชาวคริสต์ที่หมดหวังในชีวิตจากการสู้รบระหว่างแคว้นที่เกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้ง หันหน้าเข้าพึ่งพาพระเจ้าทำให้มีความเหลือมใจ ศรัทธาในศาสนาของตนที่แรงกล้า และเด็ดเดี่ยวเหนือสิ่งอื่นใด ต้องหวนกลับสู่สภาวะสงครามอีกครั้ง จนเกิดสงครามศาสนาที่เรียกว่า สงครามครูเสด เป็นสงครามที่ยาวนานเป็นเวลาถึง 200 ปี แต่ในขณะเดียวกันนั้นเองก็เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอยู่หลายประการ

สงครามส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางการค้า ในปี 1000-1350 สังคมตะวันตกมีประชากรเพิ่มขึ้น คริสต์ศาสนา และระบบฟิวดัลมีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ในจุดสูงสุด สงครามทำให้ความต้องการสินค้าเพิ่มขึ้น ชาวยุโรปเริ่มมีการเดินทางเพื่อนำเข้าสินค้าแปลกใหม่ เช่น เครื่องเทศ พรม ผ้าไหม รวมไปถึงข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งเป็นสินค้าที่ได้มาจากหลากหลายพื้นที่ สินค้าของชาวอาหรับ และโลกตะวันออกได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดพ่อค้าคนกลางขึ้น เพื่อนำเข้าสินค้ามาขายให้ชาวยุโรป ก่อให้เกิดศูนย์การค้าขึ้นหลายแห่ง แหล่งการค้าสำคัญอยู่บนคาบสมุทรอิตาลี นั่นคือนครเวนิส ถือว่าเป็นศูนย์กลางการค้าที่โดดเด่นที่สุด

เมื่อการค้าขยายตัวขึ้น แหล่งที่มาของเงินมาจากหลากหลายพื้นที่ จึงเริ่มมีการจัดตั้งที่เอาไว้สำหรับแลกเปลี่ยนเงินเหรียญ นครเวนิสจึงกลายเป็นศูนย์รวมการแลกเปลี่ยนเงินตราที่มีความมั่งคั่ง ทำให้มีการตั้ง Montaigne ve giro Bank ขึ้นในปี 1156 เป็นธนาคารสาธารณะแห่งแรกในประเทศอิตาลีซึ่งอยู่ภายใต้การอุปถัมภ์ของคณะนักบวช สาเหตุหลักของการจัดตั้งเพื่อรับใช้คริสตจักร และ

⁶ Kelly Richman-Abdou, **Notre-Dame in Art: How the Medieval Cathedral Has Enchanted Artists for Centuries**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 31 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://mymodernmet.com/notre-dame-art/>

ผู้ปกครองเวนิสในการยืมเงินไปทำสงครามครูเสด และเพื่อทำสงครามในการควบคุมเส้นทางการเดินเรือบนฝั่งทะเลเอเดรียติก ทำให้เวนิสเป็นศูนย์กลางการค้า และเป็นนครรัฐที่ใหญ่ที่สุดบนคาบสมุทรอิตาลี⁷

ในคริสต์ศตวรรษที่ 13 สงครามทำให้อิตาลีถูกแบ่งออกเป็นหลายนครรัฐ และยังคงการใช้ระบบการคำนวณโดยใช้เลขโรมัน ปัญหาของการใช้เลขโรมันในระบบการค้า ทำให้การคิดคำนวณมีความยุ่งยาก แต่ละนครรัฐก็ใช้สกุลเงินที่แตกต่างกันทำให้ยุโรปมีความจำเป็นที่ต้องรับความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้นั้นคือ การใช้ระบบตัวเลขฮินดู-อารบิก⁸ พ่อค้าวาณิชทั้งหลายเห็นว่าระบบตัวเลขฮินดู-อารบิก ส่งผลดีต่อระบบการค้า สะดวกสบายในการคำนวณ การทำบัญชี การแปลงหน่วยตราชั่ง การแลกเปลี่ยนเงินตรา และการคำนวณดอกเบี้ยในสมัยนั้นเป็นอย่างมาก จึงกลายเป็นที่นิยมแพร่หลายในหมู่ชาวตะวันตก⁹

ศตวรรษที่ 14 ยุโรปเริ่มพัฒนารากฐานสำคัญทางเศรษฐกิจ โดยใช้ระบบธนาคารเพื่อจัดการการเงินให้สะดวกมากขึ้น ในช่วงเวลานั้นเองยุโรปประสบปัญหาโรคระบาด กาฬโรค ประชากรล้มป่วย และเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้แรงงานน้อยลง ในขณะที่ทรัพยากรอื่น ๆ มีจำนวนเพิ่มขึ้น ทำให้ส่งผลดีต่อผู้รอดจากโรคระบาดนี้ได้รับค่าแรงที่สูงขึ้น ประชากรหลายคนในอดีตเคยเป็นแรงงาน ชวนา ผันตัวมาเป็นพ่อค้ามีการย้ายถิ่นฐานเพื่อทำการค้าในเมืองอื่นๆ เมืองใหญ่หลายแห่งได้รับผลกระทบจากโรคระบาดครั้งนี้ ทำให้เมืองอื่น ๆ ในอิตาลีขึ้นมาเป็นศูนย์กลางการค้าเทียบเท่ากับนครเวนิสในอดีต นครรัฐฟลอเรนซ์เป็นหนึ่งในเมืองที่มีบทบาทสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน¹⁰

⁷ Termik.ru, ทำไมวัดจึงมีบทบาทเป็นธนาคาร ธนาคารแห่งแรก, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 18 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://thermik.ru/th/pochemu-drevnie-hramy-igrali-rol-bankov-pervyi-bank-vozniknovenie-bankovskogo-dela-v-rossii/>

⁸ Ferguson Niall, ความรุ่งเรืองของเงินตรา ประวัติศาสตร์การเงินโลก, แปลโดย อรุณชอนุศักดิ์เสถียร, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2554), 51

⁹ ลงทุนแมน, เศรษฐกิจโลก 1,000 ปี, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ: บริษัท ไชเบอร์พริ้นท์กรุ๊ป จำกัด, 2563), 10

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, 21

ปี 1397 จิโอวานนี เดอ เมดิชิ ได้ก่อตั้งธนาคารเมดิชิ (Medici Bank) ธนาคารแห่งนี้กลายเป็นต้นแบบสำคัญของระบบธนาคาร และระบบธุรกิจสำหรับประเทศในยุโรปเหนือ ซึ่งประสบความสำเร็จทางการค้าสูงสุดในศตวรรษต่อ ๆ มา โดยเฉพาะในประเทศเนเธอร์แลนด์ อังกฤษ สวีเดน และยังส่งผลมาถึงปัจจุบันอีกด้วย รากฐานสำคัญของระบบธนาคารที่ตระกูลเมดิชิได้สร้างไว้ประกอบไปด้วย ระบบคู่บัญชี (Double-entry bookkeeping system) ตราสารเครดิต (Letter of credit) และบริษัทโฮลดิ้ง (Holding company)

ตระกูลเมดิชินอกจากจะทำธุรกิจการค้า วางรากฐานระบบธนาคารแล้วสิ่งที่พวกเขาให้ความสนใจอีกอย่างคือการอุปถัมภ์ศิลปิน และสถาปนิก ยุโรปเริ่มเข้าสู่ช่วงเวลาที่สำคัญด้านการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรม ศิลปะ และวิศวกรรม ซึ่งตระกูลเมดิชิเป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของยุโรป และวงการศิลปะในคริสต์ศตวรรษที่ 15 อย่างที่เรารู้จักกันดีว่าเป็นยุคแห่งการฟื้นฟูศิลปวิทยาการ หรือยุคเรอเนสซองส์ (Renaissance)

ปี 1420 ธนาคารเมดิชิมีการขยายสาขาไปหลายแห่งทั้งในนครเวนิส เจนีวา โรม ปิซา ลอนดอน และอเวียง พวกเขาร่ำรวย และประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก เพราะการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการลงบัญชีเอาไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ทั้งข้อมูลงบดุลตั้งแต่เริ่มต้น เงินสำรอง เงินรับฝาก เงินที่ให้กู้ยืมไป และตัวเงินพาณิชย์ นอกจากนี้พวกเขายังถือหุ้น โรงงานผลิตขนสัตว์อีกสองแห่งในฟลอเรนซ์ และกระจายอำนาจให้แก่หุ้นส่วนทางธุรกิจหลายเจ้า เช่น การให้ผู้จัดการสาขาเป็นส่วนหนึ่งของผู้ถือหุ้น แม้จะเป็นผู้ถือหุ้นที่มีสัดส่วนน้อยก็ตาม แต่ได้รับผลตอบแทนจากกำไรของธนาคาร การกระจายอำนาจลักษณะนี้ทำให้ธนาคารเมดิชิมีอัตราการเติบโตที่รวดเร็วสูงถึง 30 เปอร์เซ็นต์ต่อปี¹¹

ในอีกด้านหนึ่งของความสำเร็จของตระกูลใหญ่ ซึ่งมีทั้งอำนาจ และความร่ำรวย ถือเป็นตระกูลที่ทรงอิทธิพลมากที่สุดในอิตาลี ก็เกิดกระแสต่อต้านในเวลาต่อมา ช่วงระหว่างปี 1433 – 1434 โคซิโม เดอ เมดิชิ (Cosimo de Medici) ลูกชายของจีโอวานนี เดอ เมดิชิ ถูกบีบบังคับให้เดินทางลี้ภัยออกจากเมืองฟลอเรนซ์ไปที่นครเวนิส ปี 1478 จูเลียโน หนึ่งในทายาทของตระกูลถูกลอบสังหารจากคนในตระกูลพาซซี ซึ่งเป็นตระกูลที่พยายามโค่นล้มอำนาจตระกูล

¹¹ Ferguson Niall, ความรุ่งเรืองของเงินตรา ประวัติศาสตร์การเงินโลก, แปลโดย อรุณชอนุศักดิ์เสถียร, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2554), 65

เมดิซี ลอเรนโซ หนึ่งในทายาทของตระกูลเมดิซี ผู้ที่ได้รับเลือกให้บริหารกิจการธนาคารต่อจากโจวานนี ก็เริ่มไม่สนใจในธุรกิจธนาคาร แต่มุ่งเป้าไปที่การเมืองแทน ทำให้การควบคุมดูแลธุรกิจเริ่มหละหลวม ในขณะที่เดียวกันผู้จัดการธนาคารสาขาเอเวียง และบรูจส์เริ่มมีอำนาจมากขึ้น มีการใช้อำนาจในการบริหารโดยพลการ

ธนาคารเริ่มเกิดข้อผิดพลาดต้องพึ่งพาเงินฝากมากขึ้น เนื่องจากกำไรที่เคยได้จากการค้า และการรับซื้อเงินตราต่างประเทศมีความผันผวน สิ่งที่สร้างความเสียหายให้ธนาคารมากที่สุดเป็นการปล่อยกู้ของสาขาบรูจส์แก่ชาร์ลผู้กล้าหาญ (Charles the Bold) ดยุกแห่งเบอร์กันดี และสาขาที่ลอนดอนปล่อยกู้ให้แก่พระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ 5 ซึ่งเงินกู้นี้ไม่เคยได้รับการผ่อนชำระคืนเต็มจำนวน ทำให้ธนาคารเริ่มขาดสภาพคล่องทางการเงินที่ใช้ในการบริหาร ลอเรนโซจึงผันเงินกองทุนมอนเต เดลลา โดเต (Monte delle Dote) ของเทศบาลมาเพื่อเป็นการพยุงกิจการธนาคารของตระกูลไม่ให้ล้ม แต่เป็นการดำเนินการโดยพลการ¹²

ปี 1494 เกิดสงครามอิตาลี เป็นสงครามระหว่างฝรั่งเศสและอิตาลี ฝรั่งเศสยกทัพมาบุกเมืองฟลอเรนซ์และได้รับชัยชนะไปอย่างง่ายดาย ในขณะที่ตระกูลเมดิซีก็ถูกขับไล่จากชาวเมือง ทรัฟฟ์สมบัตินุกยิด และขายทอดตลาด พระนักเทศน์ในนิกายโดมินิกัน กล่าวโทษตระกูลเมดิซีว่าเป็นต้นเหตุทำให้เมืองประสบเคราะห์กรรมเช่นนี้ และให้ประชาชนร่วมกันเผาทำลายสมบัติเพื่อเป็นการชำระล้างจิตวิญญาณ แม้ว่าสงครามที่เกิดขึ้นจะเป็นสงครามที่เกิดจากสาเหตุอื่น แต่ประชาชนในเมืองนี้ก็มีความคิดเห็นเดียวกันพระนักเทศน์ทำให้เกิดการบุกทำลายคฤหาสน์ของเมดิซี และเผาเอกสารการบันทึกข้อมูลของธนาคาร

ปี 1537 โคอซิโม เดอ เมดิซี ถูกเรียกตัวให้กลับมายังฟลอเรนซ์ในตอนนั้นเขาอายุเพียง 17 ปี และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นแกรนด์ดยุกแห่งทัสคานีในปี 1569 และมีลูกหลานสืบทอดอำนาจตำแหน่งขุนนางมาอีก 200 กว่าปี

¹² 1 Ferguson Nial, ความรุ่งเรืองของเงินตรา ประวัติศาสตร์การเงินโลก, แปลโดย อรุณช อนุ ศักดิ์เสถียร, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2554), 68

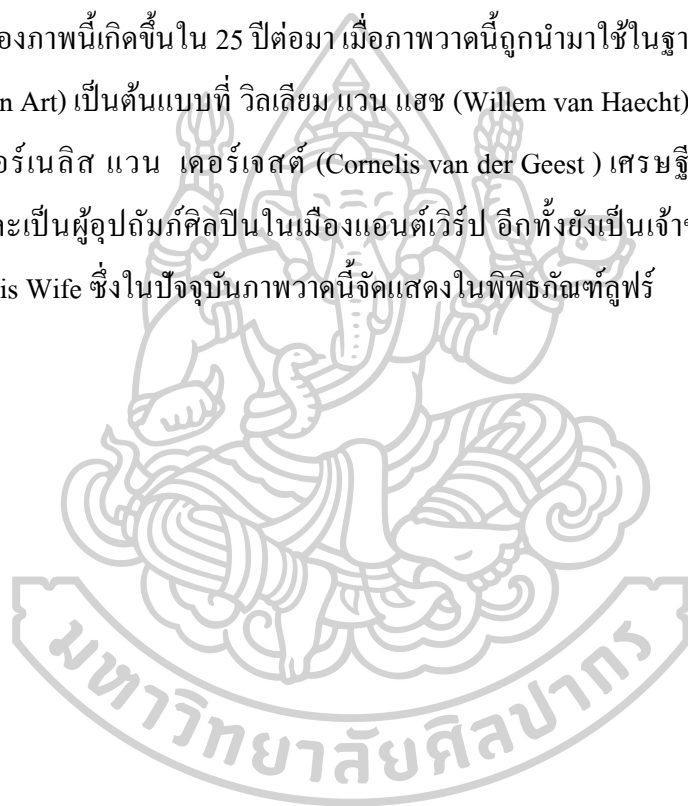
ภาพที่ 3 QUENTIN METSYS, THE MONEY LENDER AND HIS WIFE, 1514, OIL ON PANEL

ที่มา [HTTPS://WWW.ANTICSTORE.COM/ARTICLE/CHANGEUR-TABLE](https://www.anticstore.com/article/changeur-table)

ผลงานภาพเขียนโดยควอนติน มัสไซส์ (Quentin Metsys) ศิลปินเฟลมิช ได้สร้างสรรค์ภาพ The Money Lender and His Wife เป็นภาพจิตรกรรมเล่าเรื่องราวชาย และหญิงสาวคู่หนึ่ง ทั้งคู่ไม่ได้แต่งตัวเป็นสมาชิกของคนชั้นสูง แต่เป็นชาวเมืองแอนต์เวิร์ป (Antwerp) ประเทศเบลเยียม (Kingdom of Belgium) องค์ประกอบของภาพจัดให้ทั้งสองนั่งอยู่หลังโต๊ะยาว ซึ่งเป็นโต๊ะที่ใช้สำหรับการแลกเปลี่ยนเงินโดยเฉพาะ (Table de Changeur) ภาพถูกจัดองค์ประกอบไว้ให้ทั้งสองเป็นจุดเด่นสุดของภาพ ชายคนนี้กำลังยุ่งอยู่กับการชั่งไข่มุก อัญมณี และทองคำบนโต๊ะที่อยู่ตรงหน้า และทำให้ภรรยาของเขาซึ่งกำลังอ่านหนังสือ ที่แสดงความจงรักภักดีต่อพระแม่มารี และพระกุมารเสีขสมาธิเงินต้องชายตามอง¹³

¹³ Kazerouni Guillaume, **The money lender and his wife**, สี่ บ ค ้น ข ้อ มู ล 03 พฤษจิกายน 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.louvre.fr/en/oeuvre-notice>

ภาพนี้มีนัยสำคัญที่สะท้อนถึงระบบการค้าในยุโรปว่ามีการเติบโตขึ้นเป็นอย่างไร ไม่ใช่เพียงการกระจุกตัวอยู่ที่นครเวนิสเท่านั้น ในเวลานั้นพ่อค้าชาวโปรตุเกส สเปน และนายธนาคารของอิตาลีไปเยี่ยมชมที่เมืองแอนต์เวิร์ป ทำให้เมืองแอนต์เวิร์ปกลายเป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญ และเป็นจุดศูนย์กลางการค้าระหว่างยุโรปเหนือและยุโรปใต้ ทำให้เศรษฐกิจของเมืองมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว เงินตราที่ใช้มาจากหลากหลายนครรัฐ หลายประเทศ ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการค้าที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนสกุลเงินเพื่อความสะดวกสบาย มีผู้ต้องการแลกเปลี่ยน และกู้เงินมากขึ้นเนื่องจากการขยายตัวทางการค้าระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้นในเมืองท่า การตอกย้ำความสำคัญของภาพนี้เกิดขึ้นใน 25 ปีต่อมา เมื่อภาพวาดนี้ถูกนำมาใช้ในฐานะศิลปะการหยิบยืม (Appropriation Art) เป็นต้นแบบที่ วิลเลียม แวน แฮช (Willem van Haecht) เลือกลงเป็นต้นแบบวาดให้กับคอร์เนลิส แวน เคอร์เจสต์ (Cornelis van der Geest) เศรษฐีที่ร่ำรวยจากการค้าเครื่องเทศ และเป็นผู้อุปถัมภ์ศิลปินในเมืองแอนต์เวิร์ป อีกทั้งยังเป็นเจ้าของภาพ The Money Lender and His Wife ซึ่งในปัจจุบันภาพวาดนี้จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ลูฟร์

ภาพที่ 4 PIETER VAN DER HEYDEN, THE BATTLE ABOUT MONEY, 1525-1569, ENGRAVING;

SECOND STATE OF FOUR

ที่มา [HTTPS://WWW.METMUSEUM.ORG/ART/COLLECTION/SEARCH/338702](https://www.metmuseum.org/art/collection/search/338702)

ผลงานภาพเขียนโดยปีเตอร์ ฟาน แดร์ ไฮเดน (Pieter van der Heyden ปี 1530-1572) ศิลปินชาวเฟลมิช ภาพ The Battle about Money เป็นผลงานชิ้นที่ 2 จากทั้งหมด 4 ชิ้น ศิลปินเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการทำงานภาพพิมพ์โลหะของศตวรรษที่ 16 ผลงานชิ้นนี้มีการปรากฏชื่อ “P.Brugel” ซึ่งหมายถึง ปีเตอร์ เบรอเกิล ในมุมมองด้านล่างทำให้เป็นที่เข้าใจว่า ผลงานชุดนี้เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างปีเตอร์ ฟาน แดร์ ไฮเดน และ ปีเตอร์ เบรอเกิล จิตรกรชาวเฟลมิชผู้เชี่ยวชาญภาพจิตรกรรมภูมิทัศน์ในยุคสมัยนั้น แต่ผลงานของเบรอเกิลไม่ได้รับการพิมพ์จนกระทั่งหลายปีหลังจากการเสียชีวิตของเบรอเกิลในปี 1569 ภาพหลายชิ้นในส่วนของเบรอเกิลถึงได้รับการพิมพ์ออกมาภายหลังในปี 1570

ผลงานภาพพิมพ์แกะลายชิ้นนี้แสดงถึงสงครามทางการเงินไว้อย่างชัดเจน ศิลปินใช้วิธีการถ่ายทอดจินตนาการของตนผ่านการใช้สัญลักษณ์ ซึ่งไม่เคยมีศิลปินคนใดทำมาก่อน ภาพนี้แสดงถึงเหล่ากองทัพที่เป็นกระปุกออมสิน ถุงเงิน ถังเหรียญ และหีบสมบัติ ที่มีอาวุธหนักครบครัน ทั้งดาบ มีด ทวน ใช้ในการโจมตีสู้รบกัน ภาพแสดงถึงการสู้รบที่ดุเดือด โหดร้าย และ

อลหม่าน ที่ขอบด้านล่างของภาพมีข้อความภาษาดัตช์ระบุว่า “ทั้งหมดนี้เพื่อเงินตรา และสินค้า จึงวิวาทรบราไม่ปราศรัย” พื้นหลังด้านขวาของภาพเป็นตัวอย่างของความโลภ ซึ่งเป็นรากฐานที่นำไปสู่ปัญหา

ผลงานดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าความโลภ เป็นปัจจัยสำคัญอันส่งผลให้เกิดความขัดแย้ง ครั้งสำคัญมากมายในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ ความวิตกกังวล และกลไกการป้องกันตนเอง ตามธรรมชาติของมนุษย์ ที่มีต่อปัจจัยภายนอก อาทิเช่น สภาพการณ์ทางสังคม การเมือง และ เศรษฐกิจ นั้นจึงถูกสื่อสารผ่านผลงานสร้างสรรค์อย่างตรงไปตรงมา

เหตุการณ์ในช่วงที่ผ่านมา กลายเป็นบทเรียนสำคัญทำให้ตระกูลเมดิชี พัฒนาการให้มีขนาดใหญ่ขึ้น สามารถครอบคลุมธุรกิจมากกว่าสถาบันการเงินในอดีต สามารถลดอัตราความเสี่ยงการผิคนัดชำระหนี้ ด้วยธุรกิจการแลกเปลี่ยนเงิน และการให้สินเชื่อ ระบบธนาคารของอิตาลีถูกใช้เป็นตัวแบบของประเทศต่าง ๆ ยุโรปเหนือ โดยเฉพาะประเทศเนเธอร์แลนด์ ประเทศอังกฤษ และประเทศสวีเดน ศตวรรษที่ 17 สถาบันการเงินในอัมสเตอร์ดัม ลอนดอน และสตอกโฮล์มพัฒนารูปแบบเป็นธนาคารกลางสมัยใหม่ โดยจุดมุ่งหมายเพื่อบริการประชาชน และให้บริการในส่วนของการส่วนบุคคลด้วย ธนาคารที่ก่อตั้งขึ้นได้แก่ ธนาคารเอ็กซ์เชนจ์แบงก์แห่งอัมสเตอร์ดัม (Amsterdam Exchange Bank) ก่อตั้งขึ้นในปี 1609 เพื่อแก้ไขปัญหาของพ่อค้าเรื่องชำระเงิน เนื่องจากในระบบมีสกุลเงินที่แตกต่างกันอยู่จำนวนมาก ธนาคารจึงออกนโยบายระบบการชำระเงินในรูปแบบเช็ค และการหักเงินบัญชีโดยตรงหรือการโอนเงิน ซึ่งถือว่าเป็นธนาคารแรกที่บุกเบิกวิธีการชำระเงินรูปแบบนี้ขึ้น ธนาคารแห่งสต็อกโฮล์ม (Stockholms Banco) ก่อตั้งขึ้นในปี 1657 เน้นให้บริการไปที่การปล่อยสินเชื่อเป็นหลัก แต่ยังมีบริการการชำระบัญชีการค้าอยู่ด้วย ธนาคารแห่งชาติอังกฤษ (Bank of England) ก่อตั้งขึ้นในปี 1694 เป้าหมายเพื่อช่วยเหลือรัฐบาลในการหาทุนทำสงคราม โดยแปลงหนี้บางส่วนของรัฐมาเป็นหุ้นของธนาคาร¹⁴

ศตวรรษที่ 17 มีนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางระบบเศรษฐกิจ และการเงินเกิดขึ้นในประเทศทางยุโรปเหนือพัฒนาไปในทางที่สวยงาม แต่ในทางกลับกันก็มาพร้อมกับวิกฤตฟองสบู่แรกของโลกเช่นเดียวกัน ประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นหนึ่งในประเทศที่อยู่ยุโรปเหนือ และมีความความ

¹⁴ Ferguson Niall, ความรุ่งเรืองของเงินตรา ประวัติศาสตร์การเงินโลก, แปลโดย อรุณชอนุศักดิ์เสถียร, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์มติชน, 2554), 69

เจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก เนื่องจากวิถีชีวิตของชาวดัตช์มีความขยัน มีหัวทางการค้าเดินเรือค้าขายไปรอบโลก และยังเป็นพ่อค้าคนกลางที่ผูกขาดทางการค้ากับโลกตะวันออก การเดินเรือเพื่อค้าขายในแต่ละรอบมีต้นทุนที่สูงมาก จำเป็นต้องหาทุนเพื่อการเดินเรือเพิ่มขึ้น โดยปกติการเดินเรือจะได้รับการสนับสนุนทุนจากรัฐบาลหรือราชวงศ์ ชุมนางที่มีทุนทรัพย์มากพอ แต่ชาวดัตช์มีวิธีการหาทุนที่แตกต่างไปคือการเข้าตลาดหุ้น

ค.ศ. 1602 ตลาดหุ้นอัมสเตอร์ดัมได้ถือกำเนิดขึ้น เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงของนักลงทุน การลงทุนกับเรือหลาย ๆ ลำย่อมดีกว่ากับการลงทุนให้เรือลำเดียวที่ออกเดินเรือไปแล้วอาจจะไม่มีโอกาสจะได้กลับมา ทำให้เกิดบริษัท VOC (Vereenigde Oostindische Compagnie) หรือบริษัทดัตช์ อีส อินเดีย บริษัทได้รับอำนาจผูกขาดจากรัฐบาล ให้สิทธิ และอำนาจในการตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ โดยไม่ต้องขออนุญาตก่อน เนื่องจากในยุคนั้นการติดต่อสื่อสารกันเป็นเรื่องยาก ต้องใช้เวลานานพอสมควร นอกจากนี้บริษัทยังได้รับอนุญาตให้มีกองกำลังของตนเองสามารถประกาศทำสงคราม โจมตี หรือแม้แต่ตัดสินคดีความได้ เหตุนี้เองทำให้บริษัทมีการโจมตีเรือของกลุ่มแข่ง แทรกแซงทางการเมือง บังคับทำสัญญาที่เป็นการเอาเปรียบกับประเทศคู่ค้า เพื่อผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น มีการสังหารชาวเมืองที่เห็นแย้ง มีแนวโน้มจะต่อต้านบริษัทอีกด้วย¹⁵

พ่อค้าชาวดัตช์มีความสามารถในการสรรหาของแปลกใหม่มาขายอยู่เสมอ ซึ่งส่วนมากจะเป็นสินค้าจากฝั่งตะวันออก เช่น ไขชาจีน กาแฟจากอาหรับ¹⁶ แต่สิ่งที่โดดเด่นได้รับความนิยมที่สุดในยุคนั้นได้มาจากประเทศตุรกี นั่นคือ ดอกทิวลิป ด้วยสีสันทที่สวยงาม รูปร่างแปลกตาทำให้ดอกทิวลิปกลายเป็นที่นิยมในหมู่นักสะสม ยิ่งดอกทิวลิปมีลวดลาย มีจุดแปลก ๆ บนดอก ยิ่งทำให้มีราคาสูงมากขึ้นถึง 5,000 ฟลอรินส์ หากเปรียบเทียบราคาเป็นเงินไทยคือ 23 ล้านบาท¹⁷

¹⁵ ลงทุนแมน, **เศรษฐกิจโลก 1,000 ปี**, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ:บริษัท ไชเบอร์พริ้นท์กรุ๊ป จำกัด, 2563), 58

¹⁶ เรื่องเดียวกัน

¹⁷ กิตติศักดิ์ คงคา, **สรุปวิกฤต Tulip Mania : เมื่อดอกไม้ราคาแพงกว่าบ้าน**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 07 มกราคม 2564, เข้าถึงได้จาก <http://www.investertest.co/economy/tulip>

ภาพที่ 5 MICHEL JANSZON VAN MIEREVELT, DOUBLE PORTRAIT OF A HUSBAND AND WIFE, HE HOLDING A TULIP AND BULB, A SELECTION OF SHELLS ON THE SHELF BELOW, 1609, OIL ON PANEL, 82.5 X 65 CM.

ที่มา ARTNET, 2564

ผลงานภาพเขียน โดย มิเชล ยันซูน ฟาน มิเลเฟล (Michiel Janszoon van Mierevelt ปี 1566-1641) จิตรกรชาวดัตช์ ภาพจิตรกรรม Double Portrait Of A Husband And Wife, He Holding A Tulip And Bulb, A Selection Of Shells On The Shelf Below สร้างขึ้นในปี 1609 ศิลปินมีฝีมือการสร้างสรรคผลงานที่โดดเด่น มีเอกลักษณ์การใช้สีในงานสร้างสรรค์ ทำให้ภาพดูกลมกลืนกันทั้งภาพ จึงได้รับการอุปถัมภ์จากเจ้านายชนชั้นสูง โดยผลงานส่วนใหญ่ของศิลปินเป็นงานจิตรกรรมภาพเหมือน (Portrait)

นับตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 16 ถึงต้นศตวรรษที่ 18 จัดว่าอยู่ในช่วงจิตรกรรมยุคทองของดัตช์ (Dutch Golden Age Painting) ผลงานที่สร้างขึ้นในช่วงเวลานั้นกลายเป็นแบบฉบับ และมีอิทธิพลต่อศิลปินในรุ่นหลังเป็นอย่างมาก เจ้านาย ชนชั้นสูง และเหล่าเศรษฐีให้การอุปถัมภ์ศิลปินจำนวนมาก และนิยมให้ศิลปินวาดภาพตนเอง และครอบครัว

จากการสืบค้นข้อมูลจอร์จ วอชเทอร์ (George Wachter) ประธานซัทเทบีทส์อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ และประธานร่วมสำนักงานจิตรกรรมชั้นครูนานาชาติ (Chairman of Sotheby's

North America and South America and Co-Chairman of Old Master Paintings Worldwide) ได้กล่าวไว้ว่า “ศตวรรษที่ 17 เป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงในโลกศิลปะ ศิลปินนำเสนอภาพของชนชั้นต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ทั้งพ่อค้า สาวใช้ ถึงอย่างนั้นก็ยังมีความงามที่แสดงถึงศีลธรรม ความมีน้ำใจของเศรษฐกิจที่แบ่งปันต่อผู้ยากจนกว่า อีกทั้งศิลปินนิยมนำวัตถุ สิ่งของในบ้าน เช่น แจกัน ดอกไม้ งาน ผลไม้ เป็นต้น มาจัดองค์ประกอบร่วมด้วย”¹⁸

องค์ประกอบหลักของภาพเหมือนชิ้นนี้ เป็นภาพชายหญิงคู่หนึ่งสวมชุดสีน้ำเงินเข้มตามแบบฉบับของชนมีฐานะ ผู้ชายอยู่ฝั่งซ้ายนั่งบนเก้าอี้ มือด้านซ้ายของผู้ชายถือดอกทิวลิปสีขาว มีลายคล้ายเปลวเพลิง มือขวาถือหัวทิวลิป ผู้หญิงอยู่ถัดมาทางด้านขวา ทั้งสองนั่งหันหน้าในมุม 45 องศาเข้าหากัน ที่มุมภาพด้านหน้าของผู้หญิง มีการจัดองค์ประกอบแบบหุ่นนิ่ง (Still Life) เป็นเปลือกหอยวางอยู่บนโต๊ะ ซึ่งภาพนี้สอดคล้องกับสิ่งที่วอซเทอร์ได้กล่าวข้างต้น

จากการสืบค้นข้อมูลซัทเทบีส บริษัทจัดการประมูลงานศิลปะในประเทศอังกฤษ ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับภาพนี้ไว้ว่า “จิตรกรรมภาพเหมือนนี้ เป็นภาพของผู้อุปถัมภ์ ซึ่งภาพอาจถูกมอบเป็นภาพที่ระลึก เพื่อไว้อาลัยแก่การจากไปบุคคลใดบุคคลหนึ่งในภาพ หัวทิวลิป และดอกทิวลิปในช่วงศตวรรษที่ 17 เป็นสัญลักษณ์ของความรุ่งเรือง โดยอีกนัยยะดอกทิวลิปที่เบ่งบานสามารถสื่อความถึงการสิ้นอายุขัย และความเสื่อมโทรม หัวทิวลิปเป็นสัญลักษณ์ของการเกิดสู่โลกใหม่ ที่ท้ายที่สุดแล้วเมื่อเติบโตบานสะพรั่งเป็นดอกทิวลิปที่สวยงามย่อมไปสู่การร่วงโรย เปลือกหอยที่วางเปล่าเสมือนพื้นี่ของจิตวิญญาณไว้เตือนใจว่าชีวิตหนึ่งได้จากไปแล้ว”¹⁹

ผู้วิจัยมีเห็นพ้องเช่นเดียวกับที่ซัทเทบีสได้กล่าวไว้ ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับประวัติศาสตร์เศรษฐกิจแล้ว ตามความเห็นข้างต้นมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ ราคาดอกทิวลิป และหัวทิวลิป ณ ขณะนั้น ซึ่งมีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในปี 1609 ดอกทิวลิป และหัวทิวลิป ยังคงเป็นสินค้าที่เฟื่องนำเข้า หากมิใช่เจ้านาย หรือเศรษฐกิจที่คาดการณ์ได้ อีกทั้งยังมีกฎหมายสำหรับลงโทษผู้ที่ทำลายหัวทิวลิปทั้งตั้งใจหรือไม่ก็ตาม เนื่องจากมีกะลาสีเรือหลายคนเข้าใจผิดเห็นหัวทิวลิปเป็นหัวหอม ด้วยรูปร่าง ลักษณะมีความคล้ายคลึงกันจึงนำไปบริโภค เหตุนี้เองสร้างความ

¹⁸ Sotheby's, **Double Portrait Of A Husband And Wife, He Holding A Tulip And Bulb, A Selection Of Shells On The Shelf Below**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.sothebys.com/en/auctions/ecatalogue>

¹⁹ เรื่องเดียวกัน

เสียหายต่อธุรกิจเป็นจำนวนมหาศาล หากวิเคราะห์ในแง่มุมของเศรษฐกิจ ดอกทิวลิป หัวทิวลิปถือเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความถึงภาวะเศรษฐกิจในช่วงนั้น กรุงอัมสเตอร์ดัม เป็นศูนย์กลางการค้าที่อยู่ในจุดรุ่งเรือง และเฟื่องฟู

ตามความเห็นของผู้วิจัยดอกทิวลิปในภาพนี้ เป็นดอกทิวลิปที่มีลวดลายคล้ายเปลวเพลิงตามประวัติศาสตร์แล้วเป็นดอกทิวลิปสายพันธุ์แซมเมอร์ ออกัสตัส ซึ่งมีราคาสูงกว่าดอกทิวลิปทั่วไป หัวทิวลิปเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกได้ว่าผู้อุปถัมภ์คู่นี้ไม่เพียงแต่ชื่นชอบดอกทิวลิปเท่านั้น แต่ยังสามารถสันนิษฐานได้ว่า เขาเป็นนักเก็งกำไรที่เชื่อว่าจะสามารถสร้างกำไรจากการลงทุนซื้อหัวทิวลิป เพื่อรอให้ผลผลิตเบ่งบาน และนำออกจำหน่าย

จากการวิเคราะห์ ตีความภาพนี้สามารถสรุปได้ว่าดอกทิวลิป และหัวทิวลิปถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ทางชนชั้น ความมั่งคั่ง ร่ำรวย ราคาของดอกทิวลิปที่สูงมาก และผลจากความนิยมนี้เองเป็นสาเหตุที่นำไปสู่หายนะฟองสบู่ดอกทิวลิป ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ไว้ในภาพถัดไป

จากความนิยมนี้เองทำให้นักลงทุนสังเกตเห็นการแสวงหากำไรกับดอกไม้ทิวลิป การลงทุนซื้อดอกทิวลิปนี้ นักลงทุนเริ่มตั้งแต่การซื้อหัวดอกทิวลิปเอาไว้เพื่อเกร็งกำไรรอจนกว่าดอกทิวลิปจะงอกงาม แล้วนำดอกไปขาย การลงทุนซื้อทั้งที่ยังเป็นหัวอยู่ ทำให้ต้องลงทุนกับสินทรัพย์อื่น ๆ ตามมาคือที่ดิน หรือบางคนนำที่ดินพื้นที่ 49,000 ตารางเมตร ใช้แลกกับหัวทิวลิปเพียง 1-2 หัว หรือพ่อค้าบางรายก็ทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า นักลงทุนจ่ายเงินแลกกับสัญญาแทนที่จะถือครองหัวทิวลิปไว้เอง แต่แล้วความคลั่งไคล้นี้ก็เริ่มถดถอยลงเมื่อผู้คนตระหนักได้ว่า ดอกทิวลิปก็เป็นเพียงดอกไม้ชนิดหนึ่งที่เบ่งบานแล้วก็ร่วงโรยไป และหัวทิวลิปใช้เวลาเติบโตช้า ไม่ทันต่อความต้องการ ความนิยมที่ถดถอยลงทำให้ราคาตกลงอย่างมาก นักลงทุนที่ลงทุนไปแล้วเมื่อถึงช่วงที่ดอกทิวลิปเบ่งบานพร้อมนำมาจำหน่าย ราคาที่ลงทุนไปสูงมาก จำเป็นต้องขายราคาสูง แต่ไม่มีใครยอมซื้อในราคาที่สูงเพราะไม่ได้รับความนิยมเหมือนช่วงแรกแล้ว กิตติศักดิ์ คงคา ได้แสดงความเห็นไว้ว่า “วิกฤตดอกทิวลิป ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อวงกว้างอย่างที่คิด เพราะการซื้อขายจำกัดแค่เฉพาะกลุ่ม ฟองสบู่ที่ว่าล่มสลายจึงอาจเป็นเพียงคำกล่าวอ้างที่เกินจริง ไม่มีบันทึกอย่างเป็นทางการว่ามีคนเดือดร้อนจากวิกฤตดอกทิวลิป จึงไม่อาจสรุปได้ว่าวิกฤตครั้งนี้เป็นหายนะทางเศรษฐกิจครั้งสำคัญ เพราะไม่ได้เกิดความเสียหายมากอย่างที่คิด”²⁰ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าแม้ความเสียหายที่ได้รับจากวิกฤตดอกทิวลิปนี้อาจจะไม่ส่งผลเป็นวงกว้าง แต่เป็นวิกฤตฟองสบู่แรก

²⁰ กิตติศักดิ์ คงคา, **สรุปวิกฤต Tulip Mania : เมื่อดอกไม้ราคาแพงกว่าบ้าน**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564, เข้าถึงได้จาก <http://www.investorest.co/economy/tulip-mania/>

ที่มนุษย์ได้รับบทเรียน และเป็นเหตุการณ์ที่ถูกหยิบยกมาเปรียบเทียบกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน อยู่บ่อยครั้ง ศิลปินในยุคนั้นก็ได้นำทัศนคติที่มีต่อวิกฤตฟองสบู่ครั้งนี้นำมาผลงานสร้างสรรค์ไว้เช่นกัน

ภาพที่ 6 JAN BRUEGHEL (II), SATIRE OF TULIPOMANIA, 1640, OIL ON PANEL, 31x49 CM.

ที่มา [HTTPS://WWW.FRANSHALSMUSEUM.NL/EN/ART/SATIRE-OF-TULIPOMANIA/](https://www.franshalsmuseum.nl/en/art/satire-of-tulipomania/)

ผลงานภาพเขียนโดยยัน เบอเคล (ผู้เป็นลูก) (Jan Brueghel (II) ปี 1601-1678) จิตรกรผู้สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบาโรกแบบเฟลมิช (Flemish Baroque painting) ภาพ Satire of Tulipomania สร้างขึ้นเมื่อปี 1640 ความน่าสนใจของภาพนี้คือ การนำเสนอในมุมมองของภาพจิตรกรรมภูมิทัศน์ (Landscape Painting) ซึ่งเป็นแนวทางการสร้างสรรค์ที่ได้รับความนิยมจากศิลปินหลาย ๆ คนในยุคเดียวกัน

ภาพนี้ศิลปินจัดวางองค์ประกอบตามแบบฉบับของการวาดภาพจิตรกรรมภูมิทัศน์
 ในระยะหน้าจุดเด่นของภาพ ประกอบด้วยฝูงลิง สวมใส่ชุดตัดซ์ร่วมสมัยในศตวรรษที่ 17 แบบชน
 ชั้นสูง ลิงทุกตัวมีอิริยาบถเหมือนมนุษย์

ภาพที่ 7 Jan Brueghel (II), ภาพฝูงลิงที่นั่งอยู่รอบโต๊ะในอิริยาบถของการเจรจา จากผลงาน Satire
 of Tulipomania, 1640, Oil on panel, 31x49 cm.

ที่มา <https://www.franshalsmuseum.nl/en/art/satire-of-tulipomania/>

ภาพที่ 8 JAN BRUEGHEL (II), ภาพฝูงลิงในอิริยาบถต่างๆ ส่วนหนึ่งจากผลงาน SATIRE OF
 TULIPOMANIA, 1640, OIL ON PANEL, 31X49 CM.

ที่มา [HTTPS://WWW.FRANSHALSMUSEUM.NL/EN/ART/SATIRE-OF-TULIPOMANIA/](https://www.franshalsmuseum.nl/en/art/satire-of-tulipomania/)

ในภาพที่ 7 ถูกจัดองค์ประกอบให้อยู่ทางด้านซ้ายของภาพ ปรากฏภาพชานที่ยื่นออกมาจากตัวบ้าน บนชานบ้านมีฝูงลิงนั่งอยู่รอบโต๊ะ กำลังทำการเจรจา ถัดมาด้านล่างหน้าบันใดของชานบ้านในภาพที่ 8 ปรากฏภาพลิงที่กำลังนับเงิน (หมายเลข 1) ลิงที่กำลังชั่งน้ำหนักสินค้า (หมายเลข 2) และลิงทำหน้าที่ในส่วนของการบริหาร (หมายเลข 3) กลางภาพมีลิงตัวหนึ่งกำลังดูรายการในกระดาษที่จดบันทึก และมีนกเค้าแมวเกาะบนบ่า (หมายเลข 4) มุมภาพด้านล่างซ้ายเป็นภาพลิงที่ดูเหมือนเป็นผู้เช่ารายการสินค้า ถือใบกระดาษที่มีรายชื่อ หัวทิวลิปหายาก (หมายเลข 5) ด้านขวาเป็นกลุ่มลิงที่กำลังหิวโหย แย่งชิงดอกทิวลิป (หมายเลข 6) ถัดมาในมุมด้านล่างลิงตัวหนึ่งกำลังปัสสาวะรดดอกทิวลิปที่กองอยู่บนพื้น (หมายเลข 7) ในส่วนของมิติระยะกลางของภาพ ปรากฏภาพฝูงลิงกำลังต่อยติกันอย่างเสียดสี (หมายเลข 8) มุมบนด้านขวาของภาพซึ่งเป็นมิติในระยะหลังเป็นกลุ่มลิงที่สวมใส่ชุดดำ ยืนไว้รอคอยต่อหน้าหลุมศพที่สนามโล่งกว้างที่เบื้องหลังเป็นภาพทิวทัศน์ (หมายเลข 9)

จากภาพสามารถวิเคราะห์ และตีความสัญลักษณ์ได้ว่า ศิลปินตั้งใจใช้ลิงเพื่อเป็นภาพเสียดสีพฤติกรรมความคลั่งไคล้ของมนุษย์ นกที่เกาะบนบ่าของลิงจากภาพอาจดูได้ยากกว่านกตัวนี้เป็นนกสูก หรือนกแสกกันแน่ แม้ว่านกสูก และนกแสกจะมีลักษณะทางกายภาพคล้ายกัน และเป็นสัตว์ตระกูลเดียวกันก็ตาม แต่การตีความนั้นต่างกันโดยสิ้นเชิง นกสูกตามความเชื่อในเทพปกรณัมกรีกเป็นสัตว์ประจำตัวของเทพอะธีนา (Athena) เทพแห่งสติปัญญา แต่นกแสกนั้นมักถูกตีความไปแง่ลบเสียมากกว่า²¹ ซึ่งหากพิจารณาจากกายภาพ ลักษณะโครงหน้า และขนแล้ว นกที่เกาะบนบ่าของลิงนั้น ขนที่ใบหน้ามีลักษณะเป็นหน้ารูปหัวใจเหมือนนกแสก ไม่เห็นหูทั้งสองข้าง การวิเคราะห์ ถอดความหมายของนกตัวนี้จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่า เป็นสัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่สื่อความไปในเชิงลบ

จุดยืนการวิเคราะห์ ถอดความของนกแสกนี้ สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ที่เสียดสีถึงความโง่เขลา มุมภาพด้านขวาลิงที่กำลังปัสสาวะรดดอกทิวลิปที่เหี่ยวเฉา เป็นภาพสะท้อนของนักแก๊งกำไรที่สิ้นหวัง เสื่อมศรัทธากับสินทรัพย์นี้ ซึ่งจากภาพ Double Portrait Of A Husband And Wife, He Holding A Tulip And Bulb, A Selection Of Shells On The Shelf Below ดอกทิวลิป

²¹ มาลีทัต พรหมทัตตเวที, “ความเชื่อในเรื่องลึกลับเหนือธรรมชาติที่เกี่ยวกับสัตว์”, วารสารราชบัณฑิตยสภา สำนักศิลปกรรม 40,2 (เมษายน-มิถุนายน 2558), 14.

เป็นสัญลักษณ์ของความมั่งคั่ง ร่ำรวย ชัดแย้งกับภาพนี้การปีศาจระรดดอกทิวลิปที่เคยมีราคาสูง กลายเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความไปในเชิงลบ ความสิ้นหวัง และไม่ให้คุณค่ากับของสิ่งนี้อีกต่อไป ถึงที่กำลังต่อยตีกันสัญลักษณ์ที่สื่อความถึงสภาวะห้วงความรู้สึกลึกซึ้ง หเสียใจ ญุนเฉียว และกลุ่มลึง

สวมชุดสีดำในมุมบนด้านขวา เป็นสัญลักษณ์สื่อถึงหายนะที่กำลังเผชิญ ซึ่งในขณะที่นั้นเองชาวตัดซ์กำลังเผชิญปัญหาโรครระบาด การลงทุนเพื่อเก็งกำไรหวังจะปลูกดอกทิวลิปเริ่มถดถอย หากวิเคราะห์ในแง่ของสัญลักษณ์ทางวิกฤตการเงินแล้ว สามารถตีความได้ว่า นี่เป็นจุดจบของนักเก็งกำไรอีกหลาย ๆ คนกำลังจะไปสู่จุดนั้น เหมือนความตายที่อย่างไรก็ตาม ท้ายที่สุดแล้ว เป็นสิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นกับทุก ๆ คนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ภาพนี้ศิลปินสร้างขึ้นหลังจากเกิดวิกฤตฟองสบู่ดอกทิวลิปแล้ว ศิลปินค่อนข้างชัดเจนว่าต้องการเสียดสีความคลั่งไคล้ ความโลภ และกิเลสในมนุษย์ วิธีที่ศิลปินใช้เสียดสีแฝงไปด้วยความขบขัน และแฝงสัญลักษณ์ไว้ให้ผู้ชมวิเคราะห์ได้อย่างแยบยล

ภาพที่ศิลปินวาดแสดงให้เห็นถึงการเสียดสีความคลั่งไคล้ ความโลภ และกิเลสในมนุษย์ไว้อย่างชัดเจน ความน่าสนใจของภาพนี้คือการนำเสนอภาพวาดในมุมมองของภาพจิตรกรรมภูมิทัศน์ ซึ่งเป็นแนวทางการทำงานที่ศิลปินมีความชำนาญอยู่แล้ว ศิลปินใช้วิธีการเสียดสีที่แฝงความขบขันไปในภาพจากการใช้สิ่งเป็นภาพแทนของมนุษย์ และแฝงสัญลักษณ์ไว้ได้อย่างแยบยลไม่ดูผิดแปลก หรือ โดดเด่นมากจนเกินไป

ภาพที่ 9 Hendrik Gerritsz Pot, Flora's Mallewagen, 1640, Oil on panel, 61x83 cm.

ที่มา Franshalsmuseum, 2564

ผลงานภาพเขียนโดยเฮนดริก เกรริก พอตต์ (Hendrik Gerritsz Pot ปี 1580-1657) ศิลปินชาวดัตช์ เป็นอีกหนึ่งจิตรกรในช่วงจิตรกรรมยุคทองของดัตช์ ภาพ Flora's Mallewagen นี้เป็นภาพจิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าลินิน จัดวางในลักษณะสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 61x83 เซนติเมตร รูปแบบของผลงานเป็นภาพจิตรกรรมทะเลทัศน์ (Marine art) ซึ่งได้รับความนิยมจากศิลปินหลายคนเช่นเดียวกับภาพจิตรกรรมภูมิทัศน์ ภาพจิตรกรรมทะเลทัศน์ไม่เพียงแต่เป็นการวาดภาพเรือที่สู้รบ หรืออับปางในทะเล แต่ยังสะท้อนถึงอัตลักษณ์ และสภาพภูมิประเทศของพวกเขาคือติดทะเลและแม่น้ำหลายสาย รวมถึงยังสะท้อนเศรษฐกิจในศตวรรษที่ 17 ชาวดัตช์อยู่ในจุดรุ่งเรือง และเฟื่องฟูทางการเดินเรือเพื่อการค้า ภาพส่วนใหญ่จึงมักมีเรือประกอบด้วย ภาพเรือในทะเลเสมือนภาพแทนสื่อถึงจิตวิญญาณ รูปแบบชีวิต และอัตลักษณ์โดยรวมของชาวดัตช์ ศิลปินหลายคนมักเว้นพื้นที่เพื่อให้เห็นชายฝั่ง พื้นดิน หรือทุ่งหญ้าไว้²²

²² Goedde O.Lawrence, **Seascape in the Dutch Golden Age**, สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=4EoxaBslF9w>

ภาพนี้ศิลปินแบ่งสัดส่วนให้เห็นบริเวณชายฝั่งไว้มากพอสมควร แต่ในฉากหลังยังไม่ละทิ้งความเป็นเอกลักษณ์ของดัชชีเสี่ยทีเดียวน ศิลปินยังคงใส่การออกเดินเรือไว้ให้เห็นในมิติด้านหลัง จุดเด่นของภาพเป็นรถลากที่ใช้สำหรับงานรื่นเริง ประดับด้วยธงและผ้าใบขนาดใหญ่เหมือนผ้าใบสำหรับที่ใช้กับเรือ บนธงผืนใหญ่ปรากฏภาพตราสัญลักษณ์รูปดอกทิวลิปสีดอก บนรถลากมีหญิงสาวสามคน และชายหนุ่มสามคน ผู้หญิงคนแรกนั่งอยู่ตำแหน่งสูงสุด สวมชุดกระโปรงยาวสีแดง บนศีรษะประดับด้วยมงกุฎดอกไม้ในมือของเธอถือดอกทิวลิปสีขาวลายเปลวเพลิงจำนวนเก้าดอก ผู้หญิงคนที่สอง และสามนั่งอยู่บริเวณด้านหน้าสุดของรถลาก ผู้หญิงคนที่สองสวมชุดสีดำ กำลังนับโลหะมีค่า ผู้หญิงคนที่สามนั่งอยู่ด้านหน้าสุดของรถลากสวมใส่ชุดสีแดง ผายมือไปทางท้องฟ้า สายตาจับจ้องไปยังนกกำลังบินนำหน้ารถลากไปสู่ทะเล ผู้ชายสามคนสวมหมวกดัตช์กลม หรือหมวกคนโง่ ผู้ชายคนแรกอยู่ในท่าทางกำลังเมา และดื่มสุรา ผู้ชายคนที่สองกำลังใช้ตราซัง ซังถูกทองในมือ ผู้ชายคนที่สามอยู่ในท่าผายมือไปด้านซ้าย และพูดคุยกับกลุ่มคนที่วิ่งตามรถลาก ด้านซ้ายของภาพมีกลุ่มคนจำนวนเก้าคนกำลังวิ่งตามรถลาก ผู้ชายที่อยู่ด้านหลังสุดถูกวาดให้ตกขอบของภาพไป ทุกคนต่างสวมชุดที่บ่งบอกว่าชนชั้นสูง และเศรษฐกิจ พื้นที่ว่างในขอบภาพด้านขวาที่ศิลปินเว้นไว้ เพื่อเหลือพื้นที่ให้ผู้ชมสามารถจินตนาการว่ารถลากคันนี้กำลังมุ่งไปด้านหน้าซึ่งเป็นทะเล องค์กรประกอบรองด้านหลังเป็นเรือสำเภา และโครงสร้างของมหาวิหารเซนต์บาโว (Saint Bavo's Cathedral) ในลักษณะย้อนแสง

จากการวิเคราะห์ภาพ ตามความเห็นของผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ศิลปินตั้งใจให้หญิงสาวคนที่หนึ่งเป็นตัวแทนของเทพธิดาดอกไม้ รถลากที่ใช้เป็นรถลากสำหรับการเฉลิมฉลอง รื่นเริงเสมือนสัญลักษณ์ของความคลั่งไคล้ ความเชื่อ และความหวังว่าจะเป็นไปในทิศทางที่ดี ทว่าผู้ชายทั้งสามคนบนรถลากสวมหมวกดัตช์กลม หรือหมวกคนโง่ เป็นสัญลักษณ์สื่อความถึงความโง่เขลา กลุ่มคนที่กำลังวิ่งตามรถลากเป็นภาพแทนที่สื่อความถึงพ่อค้า นักลงทุน นักเก็งกำไร ที่มีความลุ่มหลงคล้อยตามวาจาของชายคนที่สาม นกที่บินนำอยู่หน้ารถลากหากอ้างอิงถึงการตีความ ความหมายของนกตามความเชื่อแล้ว มาลิตัท พรหมทัตตเวที ได้กล่าวไว้ว่า “นกเสมือนสัญลักษณ์ของผู้พยากรณ์ และผู้นำทางไปสู่อนาคต เนื่องจากนกเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกับท้องฟ้าซึ่งเป็นอาณาเขต และดินแดนของพระเจ้า”²³ ซึ่งตามการวิเคราะห์ ตีความของผู้วิจัยนั้นคิดเห็นว่าภาพนี้นกกำลังบินมุ่งหน้าไปสู่

²³ มาลิตัท พรหมทัตตเวที, “ความเชื่อในเรื่องลึกลับเหนือธรรมชาติที่เกี่ยวกับสัตว์”, วารสารราชบัณฑิตยสภา สำนักศิลปกรรม 40,2 (เมษายน-มิถุนายน 2558), 12.

ทะเล หากนกเป็นสัญลักษณ์แห่งความหวัง และการพยากรณ์ นี่คือสัญลักษณ์ที่สื่อความถึงความหวังของนักลงทุนทั้งหลาย และความเชื่อ ความหวังนั้นเป็นเพียงความโง่เขลา ความหวังที่ควรควรมีความสุขรื่นเริงกลับกำลังมุ่งหน้าไปสู่หายนะ

จากการวิเคราะห์ทั้งสามภาพ สามารถสรุปได้ว่าในช่วงศตวรรษเดียวกันนี้ การสื่อความหมายของดอกทิวลิป ซึ่งเป็นสัญลักษณ์หลักที่ถูกหยิบยกมาใช้ในภาพ สามารถถอดนัยยะการสื่อความได้แตกต่างกัน จากช่วงต้นศตวรรษดอกทิวลิปเป็นสัญลักษณ์แห่งชนชั้น ความร่ำรวย ในปลายศตวรรษกลับกลายเป็นสัญลักษณ์แห่งหายนะ ความล้มเหลวที่เกิดจากความเชื่อ และกิเลสของมนุษย์ วิกฤตฟองสบู่ดอกทิวลิปนี้ถือเป็นบทเรียนสำคัญสำหรับในอีกสองวิกฤตที่ผู้วิจัยเลือกมาวิเคราะห์ได้กล่าวอ้างถึงอยู่บ่อยครั้ง

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาแต่ละจักรวรรดิมีการสู้รบ เพื่อขยายอำนาจ ช่วงชิงดินแดนกันอยู่เสมอ จักรวรรดิอังกฤษเป็นหนึ่งในนั้นเช่นเดียวกัน อังกฤษทำสงครามกับฝรั่งเศส เนื่องจากในช่วงที่กษัตริย์สเปนสวรรคต ฝรั่งเศสได้ทำการขยายอำนาจของตนเข้าไปในพื้นที่ของสเปน ทำให้อังกฤษเกรงว่าฝรั่งเศสจะรวมดินแดนกับสเปนได้สำเร็จ จะประกาศสงครามกับสเปน และฝรั่งเศสอังกฤษทุ่มงบประมาณมหาศาลเพื่อสงครามครั้งนี้²⁴ รัฐบาลได้กู้เงินในรูปแบบของพันธบัตรรัฐบาล เพื่อระดมทุนสำหรับสนับสนุนกองกำลัง และเป็นค่าใช้จ่ายในสงครามอีกด้วย ปี 1711 บริษัทเซาท์ซี (South Sea Company) ได้ถูกก่อตั้งขึ้นเป็นการร่วมกันก่อตั้งระหว่างภาครัฐ และเอกชน ในขณะนั้น โรเบิร์ต ฮาร์เลย์ (Robert Harley) รัฐมนตรีการคลังก่อตั้งบริษัทนี้ขึ้นมา เนื่องจากหนี้สินจากการกู้เงินของรัฐบาลทำให้รัฐบาลคิดลดงบประมาณมหาศาล อาจส่งผลให้เกิดความตื่นคลอนไปถึงความน่าเชื่อถือของรัฐบาลได้ ฮาร์เลย์ได้เห็นถึงปัญหานี้ จึงตั้งบริษัทเพื่อดูแลแทนเรื่องหนี้สินนี้แทน

บริษัทเซาท์ซีถือสัมปทานผูกขาดทางการค้า และการค้าแรงงานทั้งหมดในแถบทะเลใต้แก่บริษัทเพียงผู้เดียว เป็นช่องทางการสร้างรายได้เพื่อนำเงินมาซื้อหนี้จากรัฐบาลอีก ในช่วงแรกบริษัทมีที่ท่าว่าจะไปได้ดี ปี 1713 บริษัทออกนโยบายให้ผู้ถือพันธบัตร หรือมีหนี้ระยะสั้นของรัฐบาลสามารถนำ พันธบัตรและหนี้สินมาแลกเปลี่ยนเป็นหุ้นสามัญเพิ่มทุนของบริษัทได้ รัฐบาล

²⁴ ลงทุนแมน, **เศรษฐกิจโลก 1,000 ปี**, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ:บริษัท ไชเบอร์พริ้นท์กรุ๊ป จำกัด, 2563), 80

อังกฤษคาดว่าจะสามารถสร้างรายได้จากการเก็บภาษีนำเข้าจากฝั่งทะเลใต้ได้ ซึ่งนั่นคือการเก็บภาษีจากบริษัทเซาท์ซีที่ตนได้ให้สัมปทานการผูกขาดทางการค้าไป รัฐบาลเชื่อว่ารายได้ส่วนนี้สามารถนำมาจ่ายเป็นค่าตอบแทนให้บริษัทเซาท์ซีได้ ด้วยการจ่ายดอกเบี้ยให้อัตราละ 6% ทุกปี²⁵

ทั้งบริษัทเซาท์ซี และรัฐบาลเองดูเหมือนว่าจะได้รับผลประโยชน์กันทั้งสองฝ่ายจากข้อตกลงร่วมกันในครั้งนี้ ในปีต่อๆ มาบริษัทก็ยังเข้าซื้อหนี้ของรัฐบาลอยู่เหมือนเดิม และแปลงหนี้สินให้เป็นหุ้นสามัญของบริษัทอีกเช่นเคย ในปี 1719 บริษัทตัดสินใจเข้าซื้อหนี้รัฐบาลเกือบทั้งหมด และยังคงดอกเบี้ยที่รัฐบาลจะจ่ายให้จากเดิมที่รัฐบาลจะจ่ายให้ 6% ลดลงเป็น 5% ไปจนถึงปี 1727 บริษัทมองว่าสภาพคล่องของบริษัทมีเพิ่มมากขึ้น การซื้อขายหุ้นมีความคล่องตัวรัฐบาลแจ้งข้อมูลให้ประชาชนทราบ ทำให้หุ้นของบริษัทได้รับความสนใจจากเหล่านักลงทุน ทำให้ราคาพุ่งสูงขึ้น ในมุมมองของนักลงทุนก็เล็งเห็นว่าบริษัทน่าจะสร้างรายได้ได้มากขึ้น เพราะการผูกขาดทางการค้าในฝั่งทะเลใต้ถือเป็นเรื่องที่ดี บริษัทไม่มีคู่แข่ง ยิ่งบริษัทเติบโตก็ยิ่งดึงดูดนักลงทุนใหม่ ๆ เข้ามาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ค่าอุปสงค์หุ้นบริษัทพุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็วภายในสามเดือน นอกจากนี้ผู้ถือหุ้นของบริษัทมีทั้งชนชั้นสูง สมาชิกวุฒิสภา หรือแม้แต่เซอร์ ไอแซกนิวตันก็ยังถือหุ้นบริษัทด้วย ข้อมูลนี้สามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้บริษัทเป็นอย่างมาก และเป็นแรงกระตุ้นทำให้ประชาชนทั่วไปเข้าซื้อ ขยายมากขึ้น²⁶

ถึงแม้ว่าในปี 1720 จะมีบริษัทก่อตั้งขึ้นมาใหม่เป็นจำนวนมาก แต่รัฐบาลประกาศ พ.ร.บ. เข้ามาควบคุมทำให้บริษัทเซาท์ซียังคงเป็นผู้เดียวในเส้นทางการค้าแถบทะเลใต้ปราศจากคู่แข่งเหมือนเดิม ภายใต้วางความสวยงาม รุ่งโรจน์นี้กลับพบว่าบริษัทขาดทุนจากการค้าขาย และการค้าแรงงาน ในปี 1713 มีการออกสนธิสัญญายูเทรคต์ (Treaty of Utrecht) ซึ่งเป็นสนธิสัญญาระหว่างระหว่างรัฐต่าง ๆ ในยุโรปกับสเปน ใช้เพื่อยุติสงครามในปี 1713 ทำให้การเดินเรือแต่ละครั้งสามารถเดินเรือได้เพียง 1 ลำเท่านั้น ส่งผลให้รายได้บริษัทไม่ถึงเป้าหมายตามที่คาดไว้ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อรัฐบาลด้านการเก็บภาษีนำเข้าไม่ได้ตามที่คาดไว้ รัฐบาลไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยให้บริษัทเซาท์ซีได้ตามข้อตกลง เมื่อนักลงทุนทราบข่าวนี้ทำให้หลายคนขายหุ้นทิ้ง ค่าอุปสงค์ลดลง ส่งผลให้ราคาหุ้นร่วงอย่างรวดเร็ว อีกทั้งในปี 1721 ก็สืบทราบว่ามีกรรโชก ดิดลินบน เป็น

²⁵ จิตรกร แสงวิสุทธิ, วิกฤตฟองสบู่กับรัฐของโลกการเงิน, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564, เข้าถึงได้จาก <http://bit.ly/ebook-bubblecrisis>

²⁶ เรื่องเดียวกัน

เรื่องราวใหญ่โต นำไปสู่การฟ้องร้องทั้งบุคคลในบริษัท และในฝ่ายรัฐบาลเอง วิกฤตการเงินครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อในวงกว้างทั้งบุคคลธรรมดา และสถาบันการเงินต่างก็ล้มละลาย แม้แต่ศิลปิน หรือบุคคลใกล้ชิดตัวของพวกเขาในยุคนั้นหลายคนได้เผชิญกับวิกฤตนี้²⁷

ทางด้านวงการศิลปะ ศิลปินได้สร้างผลงานที่กล่าวถึงวิกฤตฟองสบู่เซาท์ซีไว้หลากหลายรูปแบบ ทั้งโหวหาร บทกวีเสียดสี ไฟ งานศิลปะ และสิ่งพิมพ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมและยกตัวอย่างผลงานมาศึกษา เพื่อวิเคราะห์รูปแบบ ถอดความสัญลักษณ์ที่ศิลปินใช้ในผลงานดังต่อไปนี้

---

²⁷ จิตรกร แสงวิสุทธิ, วิกฤตฟองสบู่กับรัฐร้ายของโลกการเงิน, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564, เข้าถึงได้จาก <http://bit.ly/ebook-bubblecrisis>

ภาพที่ 10 WILLIAM HOGARTH, THE SOUTH SEA SCHEME, 1722, ETCHING AND ENGRAVING;
SEVENTH STATE OF SEVEN, 26.1 x 32.8 CM.

ที่มา [HTTPS://WWW.METMUSEUM.ORG/ART/COLLECTION/SEARCH/396205](https://www.metmuseum.org/art/collection/search/396205)

ผลงานภาพพิมพ์โดยวิลเลียม โฮการ์ธ (William Hogarth ปี 1657-1764) ศิลปินชาวอังกฤษ ผลงานส่วนใหญ่ของศิลปินเป็นงานจิตรกรรม และภาพพิมพ์ (Print Making) นำเสนอในเชิงวิพากษ์วิจารณ์สังคม ผลงานที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา ภาพ The South Sea Scheme นี้เป็นผลงานภาพพิมพ์ เทคนิคแม่พิมพ์โลหะร่องลึก (Etching and Engraving) ขนาด 26.1 x 32.8 เซนติเมตร ภาพนี้เป็นผลงานชิ้นที่ 7 จากทั้งหมด 7 ชิ้น สร้างขึ้นในปี 1722²⁸

²⁸ The Met Museum, **The South Sea Scheme 1722**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/396205>

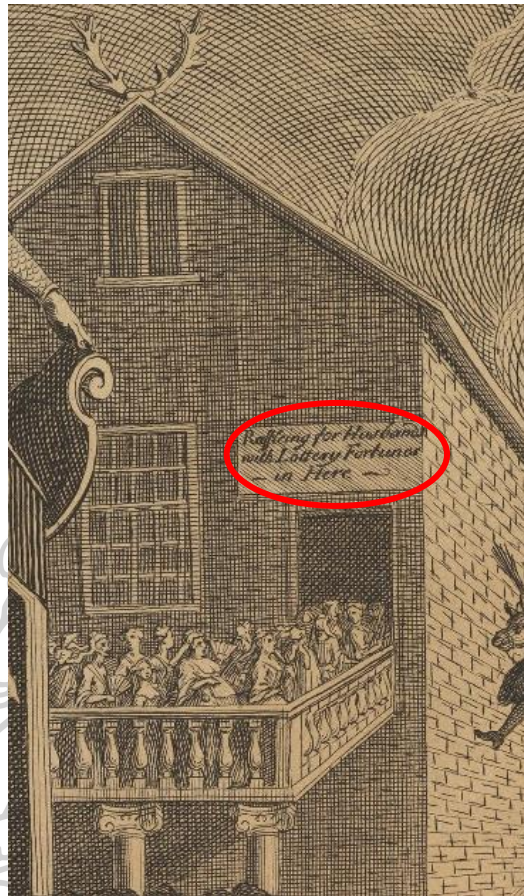
ภาพที่ 11 ภาพล้อเลียนโชคในผลงาน THE SOUTH SEA SCHEME

ที่มา [HTTPS://WWW.METMUSEUM.ORG/ART/COLLECTION/SEARCH/396205](https://www.metmuseum.org/art/collection/search/396205)

องค์ประกอบของภาพถูกจัดวางไว้อย่างสมมาตร จุดเด่นเป็นภาพวงล้อเสี่ยงโชคที่มีแพะหนึ่งตัวยืนอยู่บนป้ายเขียนว่า ใครจะขี่ (Who'll Ride) ถัดลงมามีม้าหกตัว ม้าตัวที่ห้า (นับจากด้านซ้าย) ลำตัวเป็นม้าเช่นเดียวกับตัวอื่น ๆ แต่ในส่วนหลังของศีรษะเป็นศีรษะมนุษย์ บนหลังม้า 5 ตัวแรก กลุ่มคนที่ขี่หลังม้าอยู่ เป็นบุคคลที่ผู้ชมสามารถจดจำได้ง่าย คนแรกเป็นหญิงโสเภณี คนสองที่เป็นนักบวช คนที่สามเป็นแม่บ้าน คนที่สี่เป็นชายแก่หลังคร่อม คนที่ห้าเป็นขุนนางชาวสก๊อต²⁹ ม้าตัวที่หกยังไม่มียกขี่ แต่ดูเหมือนว่าชายที่อยู่ด้านล่างกำลังไต่บันไดยวพาคว้านมา สายตาจึงมาที่ม้าตัวที่หก ด้านล่างของวงล้อมีกลุ่มคนจำนวนมากมีท่าทางที่เหมือนกำลังหมุนวงล้ออยู่

²⁹ British Museum, **Print; satirical print The South Sea Scheme**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.britishmuseum.org/collection/object>

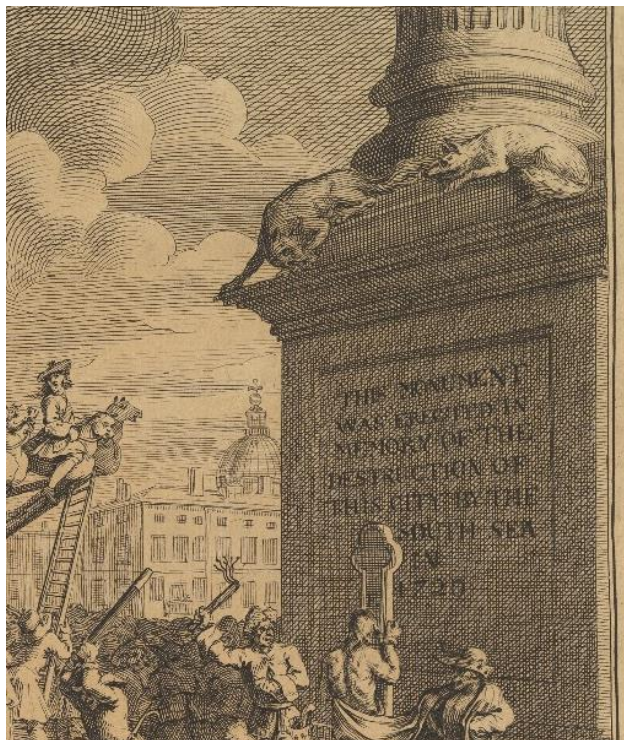

ภาพที่ 12 ภาพอาคารล็อตเตอรี่ในผลงาน The South Sea Scheme

ที่มา <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/396205>

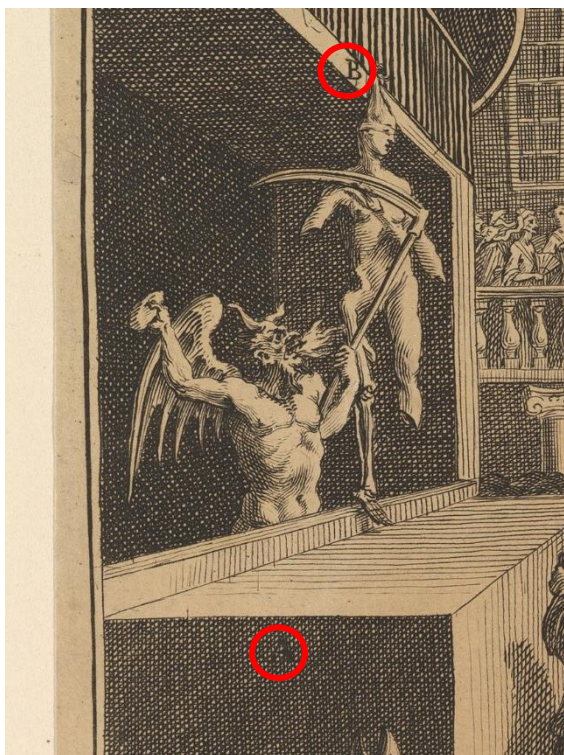
ในมุมมองด้านซ้ายเป็นอาคารที่ด้านบนประดับด้วยเขากวาง มีกลุ่มหญิงสาวยืนเรียงแถวกัน
อย่างเนืองแน่นอยู่บนระเบียงของอาคารเพื่อรอเข้าไปด้านใน ที่ตัวอาคารมีป้ายติดไว้ว่า จับฉลากเพื่อ
สามีด้วยล็อตเตอรี่เสี่ยงโชคที่นี่ (Raffleing for Husbands with Lottery Fortunes in Here)

ภาพที่ 13 ภาพอนุสาวรีย์ในผลงาน The South Sea Scheme

ที่มา <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/396205>

ด้านขวาสุดของภาพปรากฏอนุสาวรีย์ขนาดใหญ่ ด้านบนมีรูปปั้นหมาป่าสองตัว อนุสาวรีย์นี้ถูกสลักไว้ว่า “อนุสาวรีย์นี้สร้างขึ้นเพื่อระลึกถึงเมืองแห่งนี้ที่ถูกทำลายโดยวิกฤตฟองสบู๊ทะเลใต้ ปี 1720 (THE MONUMENT WAS ERECTED IN MEMORY OF THE DESTRUCTION OF THIS CITY BY THE SOUTH SEA IN 1720) ในฉากหลังมุมบนด้านขวาเป็นภาพของมหาวิหารเซนต์พอล (St’Paul’s Cathedral) ผลงานชิ้นนี้ศิลปินใส่ตัวอักษรเอถึงจี (A-G) ซ่อนไว้ตามจุดต่างๆ ในภาพ และเขียนอธิบายแต่ละจุดไว้ที่ขอบกระดาษด้านล่าง

ภาพที่ 14 ภาพจุด A และ B ในผลงาน The South Sea Scheme

ที่มา <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/396205>

จุดเอ อยู่ทางด้านซ้ายของภาพ เป็นร้านค้าของปีศาจที่กำลังชำแหละชิ้นส่วนต่าง ๆ ของร่างไร้วิญญาณที่แขวนอยู่บนร้าน และขว้างชิ้นเนื้อมายังฝูงชนที่ยืนเบียดเสียดกันอยู่หน้าร้าน คำอธิบายกล่าวไว้ว่า “นี่คือเหตุผลว่าเกิดอะไรขึ้นในลอนดอน มีผู้คนมากมายที่ถูกสร้างขึ้น และถูกทำลาย, ศิลปะ และการซื้อขายที่ไร้ความซื่อสัตย์, ฝูงชนที่หน้าร้านปีศาจร้าย (See here ye Causes why in London, So many Men are made, & undone, That Arts, & Honest Trading drop, To Swarm about ye Devils shop, (A))”

จุดบี ปรากฏร่างหญิงสาวไร้วิญญาณ ปลายผมมัดไว้กับระเบียบด้านห้อยลงมายังหน้าร้าน และปีศาจตนเดิมกำลังตัดชิ้นเนื้อของเธอด้วยเคียวอย่างโหดร้าย แขนตั้งแต่บริเวณข้อศอกลงไป และขาข้างซ้ายตั้งแต่หน้าแข้งไม่เหลือแม้แต่เศษซาก ขาข้างขวาเหลือเพียงกระดูก คำอธิบายกล่าวไว้ว่า “ใครบางคนกำลังถูกตัด (Who Cuts out (B))”

ภาพที่ 15 ภาพจุด C ในผลงาน THE SOUTH SEA SCHEME

ที่มา [HTTPS://WWW.METMUSEUM.ORG/ART/COLLECTION/SEARCH/396205](https://www.metmuseum.org/art/collection/search/396205)

จุดซี อยู่ทางมุมซ้ายด้านล่างของภาพ ปรากฏภาพชายสามคนนั่งเล่น โยนเหรียญอยู่ที่สนาม ชายคนแรกสวมชุดยาวสีขาว มีชุดคลุมด้านนอกมีลายสัญลักษณ์ไม้กางเขนขนาดใหญ่ที่ด้านหลังเหมือนอาภรณ์ศักดิ์สิทธิ์ในนิกายคาทอลิก ชายคนที่สองสวมชุดที่ประดับลวดลายสง่างาม สวมหมวกทรงสูงเหมือนพระสันตะปาปา ชายคนที่สามสวมชุดสูทยาวสีดำ ศิลปินให้คำอธิบายในจุดซีไว้ว่า “เหรียญทองเลี้ยงทาย, พวกเขาถูกกับดักวิญญูณด้วยล็อตเตอรี และ โอกาส, ถูกแบ่งไปจากสายรัดสีน้ำเงินสู่ผ้ากันเปื้อนสีน้ำเงินทั้งเมือง, เสมือนนกป่าแสนเชื่อง, หนีออกจากความวุ่นวายทางศาสนาของพวกเขา, ลูกเขานั่งเล่นที่สนาม (Fortunes Golden Haunches, Trapping their Souls with Lotts and Chances, Shareing em from Blue Garters down To all Blue Aprons in the Town. Here all Religions flock together, Like Tame and Wild Fowl of a Feather, Leaving their strife Religious bustle, Kneel down to play at pitch and Hussle; (C))”

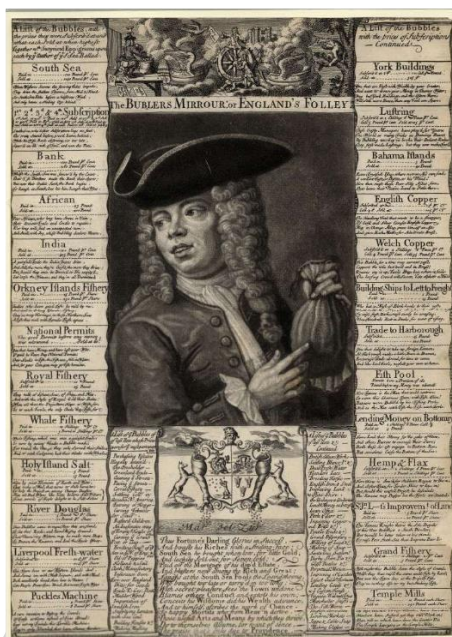
ภาพที่ 16 ภาพจุด D, E, F และ G ในผลงาน THE SOUTH SEA SCHEME

ที่มา [HTTPS://WWW.METMUSEUM.ORG/ART/COLLECTION/SEARCH/396205](https://www.metmuseum.org/art/collection/search/396205)

จุดดี จุดอี จุดเอฟ และจุดจี เป็นการแสดงภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบริเวณเดียวกัน จุดดีอยู่บริเวณกลางภาพด้านล่างปรากฏภาพของชายหนุ่มร่างกายเปลือยเปล่า ไร้เรี่ยวแรง ถูกมัดมือ มัดเท้าไว้กับวงล้อคล้ายล้อเกวียนวางนอนอยู่ที่พื้น ชายคนหนึ่งกำลังใช้ไม้ทุบตีเขาอยู่ และมีชายแคะสวมชุดนักบวช ยืนอ่านคัมภีร์เหมือนกำลังท่องบทสวดให้เขาฟัง ชายทั้งสองถูกกล่าวไว้ในคำอธิบายของจุดจี ถัดมาทางด้านขวาชายผู้หนึ่งถูกมัดมือไว้กับเสาไม้ที่มีหัวเสาเป็นรูปดอกจิก กำลังถูกชายอีกคนที่ยืนอยู่ทางซ้ายมือใช้เชือกมัด ด้านขวาเป็นสิงโตใหญ่ สวมชุดสุภาพบุรุษ ประดับด้วยดาบกำลังดึงผ้าที่อยู่บนตัวเขา คำอธิบายของจุดดีถึงจุดจีกล่าวไว้ว่า “ด้วยประการฉะนี้ เมื่อคนเลี้ยงแกะเล่น ฟุ้งแกะของเขาจึงหลงทาง; ความร้ายเลวของยุคนี้ (E) เกียรติยศ, และ (D) ความซื่อสัตย์, เป็นอาชญากรรม, ต้องถูกลงโทษอย่างเปิดเผยด้วย (G) ผลประโยชน์ส่วนตัว, และความชั่วร้าย (F); นั่นคือพลังเวทมนตร์ของเงินตรา ลองเดาพลังที่เหลือแล้วคุณจะพบมากกว่านี้เสียอีก (Thus when the Shepherds are at play, Their flocks must surely go Astray; The woeful Cause yt in these Times (E) Honour, & (D) honesty, are Crimes, That publickly are punish'd by (G) Self Interest, and (F) Vilany; So much for monys magick power Guess at the Rest you find out more.)” ในมุมมองทางด้านล่างสุดของภาพปรากฏภาพชายผู้หนึ่ง สีหน้าโศกเศร้านอนทับถุงที่เขียนว่า “การซื้อขาย (Trade)”

ผลงานชิ้นนี้ศิลปินได้แฝงสัญลักษณ์ไว้ในทุก ๆ ส่วนของภาพ สัญลักษณ์ และคำอธิบายที่ศิลปินเขียนไว้สามารถสะท้อนถึงทัศนคติที่ตั้งใจเสียดสีวิกฤตการเงินครั้งนี้อย่างรุนแรง วงล้อเสี่ยงโชคเป็นสัญลักษณ์ของความหวังที่ไม่มีความแน่นอน ม้าบนวงล้อเป็นสัญลักษณ์ของอิสรภาพ การเดินทางครั้งใหม่ แพะด้านบนสุดของวงล้อเป็นสัญลักษณ์ของโอกาส ความเชื่อมั่นว่าสามารถเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ได้ แต่ในคริสต์ศาสนาแพะเป็นสัญลักษณ์ของคนบาป หมาป่าสองตัวบนอนุสาวรีย์เป็นสัญลักษณ์สื่อถึงสติปัญญา ความจริง และความซื่อสัตย์ เขากวางบนอาคารถือเตอร์เป็นสัญลักษณ์สื่อถึงการนำโชค เมื่อประดับอยู่บนอาคารถือเตอร์แล้ว สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเสมือนเป็นเครื่องรางสำหรับอวยพรให้เหล่านักเสี่ยงโชค ปีศาจที่กำลังหันขึ้นเนื้อ มีผู้คนแย่งชิงยื่นอเต็มหน้าร้านนั้นเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความลุ่มหลง หลงผิด ศิลปินใช้เครื่องแต่งกายที่ดูง่ายไม่ซับซ้อน สามารถบ่งบอกถึงอาชีพ ยศถาบรรดาศักดิ์ของคนนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน เช่นนักบวช นักธุรกิจ โสเภณี ขุนนาง เป็นต้น มหาวิหารเซนต์พอลในฉากหลัง เป็นสัญลักษณ์ที่อ้างอิงถึงสถานที่จริง และเป็นนัยยะแฝงเกี่ยวกับเรื่องศีลธรรม ความวุ่นวายที่เกิดขึ้น แม้แต่เหล่า นักบุญก็ยังเป็นหนึ่งในผู้หลงผิด และได้รับผลกระทบจากวิกฤตการเงินครั้งนี้เช่นกัน

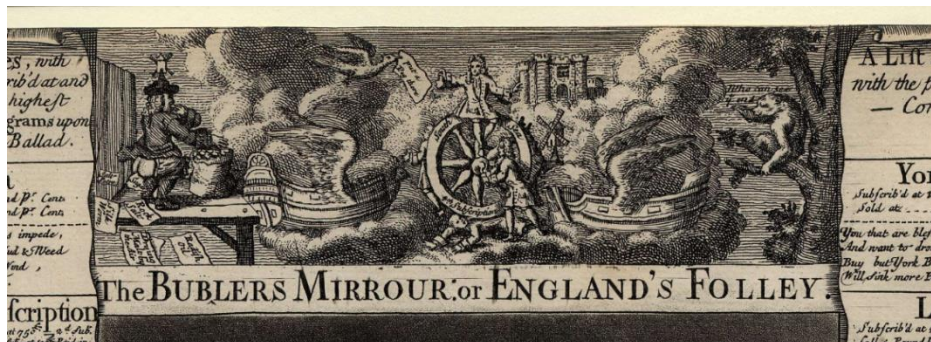

ภาพที่ 17 Thomas Bowles II, The Bublerys Mirrour, or England's Folley, 1720, Engraving
Mezzotint, 34.9x24.8 cm.

ที่มา Britishmuseum

ผลงานภาพพิมพ์โดยทอมัส โบลส์ (ผู้เป็นลูก) (Thomas Blowes (II) ปี 1695-1767) ศิลปินชาวอังกฤษ ภาพ The Bublerys Mirrour, or England's Folley เป็นผลงานภาพพิมพ์ เทคนิคภาพพิมพ์โลหะ ศิลปินมีความตั้งใจสร้างผลงานเพื่อเสียดสีวิฤตฟองสบู่เซาท์ซี โดยเฉพาะ การจัดองค์ประกอบของภาพหยิบยืมรูปแบบการจัดวางในหนังสือมาไว้ ภาพที่ปรากฏถูกนำเสนอให้ดูคล้ายเป็นภาพประกอบโดยแบ่งออกเป็นสามภาพ ล้อมรอบไปด้วยข้อความที่เป็นรายชื่อของสถาบันการเงิน โครงการ การประกันภัย และบริษัทต่าง ๆ

ภาพที่ 18 ภาพส่วนแรกในผลงาน The Bublers Mirrour, or England's Folley

ที่มา Britishmuseum

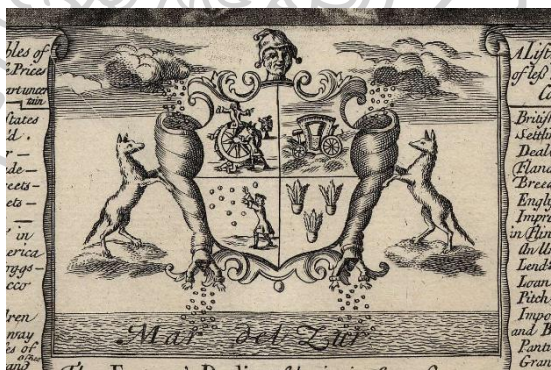
ภาพแรกอยู่ด้านบนสุด มีการจัดองค์ประกอบในลักษณะภาพภูมิทัศน์ ปากฎภาพชายห้าคน ชายคนแรกแต่งกายคล้ายชุดขุนนางอังกฤษยืนอยู่บนวงล้อที่วงล้อระบุข้อความว่า “การสมัครสมาชิกเซาท์ซีครั้งที่ 4 (South Sea 4th Subscription)” ชายคนที่สองสวมใส่ชุดในลักษณะเดียวกันกำลังหมุนวงล้ออยู่ ชายคนที่สามนอนอยู่ใต้วงล้อ ชายคนที่สี่อยู่ด้านหลังวงล้อ ทางซ้ายมือของภาพเป็นชายคนที่ห้ายืนอยู่บนพื้นไม้กระดาน ในลักษณะเปลือยช่วงล่าง มีก้นกลมประดับอยู่บนศีรษะกำลังหยิบเงินตราจากกระสอบใบใหญ่รับประทานจนพุงกาง ในขณะที่เดียวกันบนท้ายเปลือยเปล่าของเขากำลังขับถ่ายเป็นกระดากที่ระบุรายชื่อโครงการต่าง ๆ ด้านข้างวงล้อปรากฏภาพเรือมีปีกสองลำประกบซ้าย ขวาลอยล้าอยู่บนก้อนเมฆเหนือเรือทางด้านซ้าย มีนกพิราบคาบกระดากที่ระบุข้อความว่า “วางหมุดไว้ตรงนั้น (Put a peg there)” ด้านขวาสุดของภาพมีหมื่นนั่งอยู่บนต้นไม้กำลังส่องกล้องโทรทรรศน์ และเอ่ยว่า “เห็นใครก่อน คนนั้นจบ (Who can see ye end)” ในมิติหลังสุดทางด้านบนเป็นภาพของปราสาทที่ลอยอยู่บนก้อนเมฆ

ภาพที่ 19 ภาพส่วนที่สองในผลงาน The Burlers Mirrou, or England's Folley

ที่มา Britishmuseum

ถัดลงมาจกภาพส่วนแรก ศิลปินใช้ชื่อผลงานขนาดใหญ่พาดกึ่งกลางชั้นระหว่างภาพก่อนที่จะมายังภาพที่สองซึ่งเป็นจุดเด่นสุดของงาน องค์ประกอบของภาพศิลปินจัดวางไว้กลางหน้ากระดาษ เป็นภาพของชายผู้หนึ่งสวมเครื่องแต่งกายคล้ายขุนนางอังกฤษ ใบหน้าเต็มไปด้วยรอยยิ้มแห่งความสุข ในมือถือถุงผ้าที่อัดแน่น

ภาพที่ 20 ภาพส่วนที่สามในผลงาน THE BURLERS MIRROR, OR ENGLAND'S FOLLEY

ที่มา BRITISHMUSEUM

ภาพส่วนที่สามศิลปินนำเสนอจัดวางองค์ประกอบ ให้ดูคล้ายตราสัญลักษณ์ทรงโล่กรอบของตราสัญลักษณ์ด้านบนเป็นศรีษะมนุษย์เพศชายสวมใส่หมวกคน โกง กรอบด้านข้างของ

ตราประดับด้วยลวดลายและกรวยแห่งความอุดมสมบูรณ์ (Cornucopia) ท้องฟ้ามีดั่งครีม และเมฆฝน ลอยอยู่เหนือปากกรวยทั้งสองด้าน เงินจำนวนมากตกลงมาจากก้อนเมฆเข้าสู่ปากกรวย ที่ปลาย กรวยด้านล่างทั้งสองด้าน มีชายสองคนอยู่ในลักษณะห้อยศีรษะลงพื้น มีเหรียญที่ดูคล้ายว่าหล่น ออกมาจากชายทั้งสองคนกองอยู่ที่พื้นเช่นกัน กรวยทั้งสองด้านมีสุนัขจิ้งจอกสองตัวยื่นเกาะอยู่ ด้านในของตราสัญลักษณ์แบ่งออกเป็นสี่ช่อง ช่องแรกเป็นภาพของชายคนทั้งสี่คนกับวงล้อเสี่ยง โชค และด้านหลังเป็นกังหันลมที่ปรากฏอยู่ในภาพส่วนแรก ช่องที่สองเป็นภาพธมมาที่วางเปล่าติด อยู่ใน โคลน ช่องที่สามเป็นภาพชายผู้หนึ่งกำลังวิ่งไล่ตามพองสบู่ที่ลอยอยู่ในอากาศ และช่องที่สี่ เป็นภาพลูกขนไก่สามอัน ที่ลอยอยู่ในลักษณะหัวดิ่งลงพื้น ด้านล่างของภาพส่วนที่สามนี้มีข้อความ ระบุว่า “ทะเลใต้ (Mar del Zuid)”

ผลงานชิ้นนี้สามารถวิเคราะห์ภาพส่วนต่าง ๆ ได้ดังนี้ ภาพส่วนที่หนึ่งชายทั้งสี่คนที่อยู่ บริเวณวงล้อเสี่ยง โชค เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงช่วงเริ่มต้นอยู่ในช่วงกำลังกล้าได้ กล้าเสีย รอดูว่าจะ เป็นผู้โชคดีหรือไม่ นักพิราบบาบกระดาษที่มีข้อความคล้ายว่าเป็นสัญญาณเตือนให้หยุดวงล้อนั้น เสีย หมิ่นที่นั่งอยู่บนต้นไม้เป็นสัญลักษณ์ของตลาดหุ้นที่ราคาตก หรือความโชคร้ายที่กำลังสอดคล้อง ว่าใครจะเป็นเหยื่อรายต่อไป ภาพส่วนที่สองชายที่ใบหน้าเต็มไปด้วยรอยยิ้ม ในมือมีถุงเงินอัดแน่น แสดงถึงความสำเร็จ ความร่ำรวย ภาพส่วนที่สามกรวยแห่งความอุดมสมบูรณ์ ควรเป็นสัญลักษณ์ ของความอุดมสมบูรณ์ แต่กรวยนี้กลับไม่สามารถกักเก็บเงินที่ตกลงมาจากเมฆไว้ได้ หมาป่าสองตัว ด้านข้างกรวยเป็นสัญลักษณ์ที่ตอกย้ำความจริงว่า เงินตราไม่ใช่ปัจจัยที่จะบ่งชี้ถึงความสมบูรณ์แบบ ของมนุษย์

ภาพที่ 21 CARINGTON BOWLES, THE BUBLERS MIRROR, OR ENGLAND'S FOLLY, 1720-1766,
MEZZOTINT, 34.5x24.8 CM

ที่มา BRITISHMUSEUM

ผลงานภาพพิมพ์โดยแคริงตัน โบลส์ (Carington Blowes ปี 1724-1793) ศิลปินภาพพิมพ์ชาวอังกฤษ หลานชายของทอมัส โบลส์ (ผู้เป็นลูก) เดิมทีภาพ The Bublers Mirror, or England's Folly ผลงานภาพพิมพ์เทคนิคภาพพิมพ์โลหะนี้ ถูกออกแบบไว้คู่กับงาน The Bublers Mirror, or England's Folly ที่สร้างสรรค์โดยโดยทอมัส โบลส์(ผู้เป็นลูก) ในปี 1720 แต่ยังมีได้พิมพ์เผยแพร่ ต่อมาในปี 1766-1767 แคริงตัน โบลส์ได้นำผลงานชิ้นนี้เป็นกลับมาทำอีกครั้ง ผลงานชิ้นนี้เป็นเหมือนภาพสะท้อนของ The Bublers Mirror, or England's Folly (ภาพที่ 17) องค์ประกอบโดยรวมของภาพถูกจัดวางเหมือนกันทุกส่วน ข้อความรอบ ๆ เป็นรายชื่อบริษัท การเก็งกำไร สถาบันการเงิน การประกันภัย และโครงการต่างๆ ภาพประกอบถูกแบ่งเป็นสามส่วนสะท้อนถึงวิกฤตฟองสบู่เซาท์ซีในอีกมุมหนึ่ง ที่แตกต่างจากภาพที่ 15 โดยสิ้นเชิง

ภาพที่ 22 ภาพส่วนที่หนึ่งในผลงาน THE BUBLERS MIRROUR, OR ENGLAND'S FOLLY

ที่มา BRITISHMUSEUM

ภาพส่วนที่หนึ่งปรากฏภาพของชายหกคน ชายคนแรกอยู่ด้านซ้ายมือถือกระดาษที่ฉีกขาด มีข้อความระบุไว้ว่า “ความยากจนสิ้นสุดลงแล้ว (Poverty is at an end)” ถัดมาทางด้านขวาชายคนสองห้อยหัวลงมาจากก้อนเมฆ มีนกพิราบบินอยู่ด้านบนคาบกระดาษที่มีข้อความระบุว่า “ไม่มีอะไรนอกจากความผิดหวัง (Nothing but Disappointments)” ชายคนที่สามและสี่อยู่ในจุดกึ่งกลางของภาพ ทั้งคู่กำลังเปิดกล่องที่ดูแน่นหนา ลายของกล่องดูคล้ายกับอิฐ แต่เมื่อเปิดดูด้านในมีเพียงฟองสบู่ลอยออกมา ชายคนที่ห้าห้อยหัวลงมาจากก้อนเมฆเช่นเดียวกับคนที่สอง ชายคนที่หกในมือถือกระดาษที่ระบุข้อความว่า “เร่งเท้าไปที่โรงษาปณ์ (Speed my feet to the Mint)” และมีปีศาจดำมืดยืนเกาะไหล่อยู่ที่ด้านหลัง ฉากหลังของภาพเป็นพระอาทิตย์สีดำนสนิท แสดงถึงการเกิดสุริยุปราคา

ภาพที่ 23 ภาพส่วนที่สองในผลงาน THE BUBBLERS MIRROR, OR ENGLAND'S FOLLY

ที่มา BRITISHMUSEUM

ถัดลงมาจากภาพส่วนที่หนึ่ง ปรากฏชื่อผลงานขนาดใหญ่พาดกึ่งกลางคล้ายการพาดหัวข่าว
ใต้ชื่อภาพ เป็นภาพพอร์ตเทรตชายท่าทีโศกเศร้า ชายตามองถุงเงินที่ว่างเปล่าอย่างสิ้นหวัง

ภาพที่ 24 ภาพส่วนที่สามในผลงาน THE BUBBLERS MIRROR, OR ENGLAND'S FOLLY

ที่มา BRITISHMUSEUM

ภาพที่สามจัดวางองค์ประกอบเหมือนตราสัญลักษณ์ทรงโล่ กรอบของตราสัญลักษณ์
ด้านบนเป็นศีรษะมนุษย์เพศชายที่มีสองหน้าหันหลังติดกัน กรอบด้านข้างของตราประดับด้วย

ลวดลายและกรวยแห่งความอุดมสมบูรณ์ มีเมฆฝนลอยอยู่เหนือปากกรวยทั้งสองด้าน ฝนที่ตกลงมา กลายเป็นเงิน ตกเข้าสู่ปากกรวย ที่ปลายกรวยด้านล่างทั้งสองด้าน มีชายสองคนอยู่ในลักษณะห้อย ศีรษะลงพื้น มีเหรียญหล่นออกมากองอยู่ที่พื้น กรวยทั้งสองด้านมีตาสองตัวยื่นเกาะอยู่ ด้านในของ ตราสัญลักษณ์แบ่งออกเป็นสี่ช่อง ช่องแรกเป็นภาพปราสาทที่ลอยละลือกลางอากาศ ช่องที่สองเป็น ภาพอาคารมีชิงกรงคล้ายคุก ช่องที่สามเป็นภาพชายขอทาน และช่องที่สี่เป็นภาพถุงเงินว่างเปล่า ด้านล่างของภาพส่วนที่สามนี้มีข้อความระบุว่า “ทะเลใต้ (Mar del Sur)”

สัญลักษณ์ในภาพนี้ ทำหน้าที่สะท้อนมุมมองที่แตกต่างจากภาพที่ 18 สัญลักษณ์ต่าง ๆ ในภาพ ที่ 21 ถูกใช้เป็นเพียงสัญลักษณ์สำหรับการคาดเดาอนาคต ว่าสามารถเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นได้บ้าง ภาพกระดาษที่อยู่ในมือของชายคนที่หนึ่งถือข้อความที่ระบุว่าความจน ได้สิ้นสุดลงแล้ว สะท้อนให้เห็นว่าข้อความนี้เป็นเพียงคำลวง นักพิราบบอกกระดาษที่ระบุข้อความว่าไม่มีอะไร นอกจากความผิดหวัง ตอกย้ำสิ่งที่นักพิราบตัวนี้เคยเตือนไว้ในภาพที่ 18 ว่าให้หยุดการกระทำนั้น เสีย ภาพชายสองคนกับกล่องที่เปิดออกมา มีเพียงฟองสบู่ เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่คิดว่าเป็นสมบัติ เป็นสิ่งมีค่ากลับไม่ได้มีค่าอะไรเลย ภาพที่สองเห็นได้ชัดว่าภาพนี้ชายที่เคยมีสีหน้ายิ้มแย้ม มีความสุขกลับ โศกเศร้า ถุงเงินที่เคยอัดแน่นก็ว่างเปล่า ภาพที่สามลาที่ยื่นเกาะกรวยแห่งความ อุดมสมบูรณ์เป็นสัญลักษณ์ของความโง่เขลา ภาพที่อยู่ในตราสัญลักษณ์รูปโล่สี่ช่องเป็นสัญลักษณ์ ของหายนะ สิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังวิกฤตการเงินครั้งนี้

ผลงานทั้งสามชิ้นที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา สามารถวิเคราะห์ได้ว่าศิลปินมักใช้สัตว์เป็น สัญลักษณ์แทนความหมายแฝงสิ่งที่ต้องสื่อสาร หมาป่าเป็นสัญลักษณ์ของความจริง ความซื่อสัตย์ นกเค้าแมว ลา ลิงเป็นสัญลักษณ์ของความโง่เขลา กวาง ม้า แพะ เป็นสัญลักษณ์ของโชคลาภ หมู เป็นสัญลักษณ์ของหายนะในตลาดหุ้น แม้ศิลปินจะใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์แฝง แต่ยังคงนำเสนอภาพ เหตุการณ์ที่มีความสมจริง อ้างอิงสถานที่จริง ทำให้ผู้ชมสามารถวิเคราะห์ และเข้าใจเหตุการณ์ใน ภาพได้ไม่ยากเกินไป

ชุดผลงานต่อไปนี้เป็นผลงานที่นำเสนอเกี่ยวกับวิกฤตฟองสบู่เซาท์ซี โดยนำเสนอรูปแบบไฟทั้งหมด 52 ใบ

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

(8)

(9)

(10)

(11)

(12)

ภาพที่ 25 ภาพไฟที่ 1-12 จากผลงาน PLAYING CARDS SATIRIZING THE SOUTH SEA BUBBLE OF 1720 โดย CARINGTON BOWLES

ที่มา <https://curiosity.lib.harvard.edu/south-sea-bubble/browse/playing-cards>

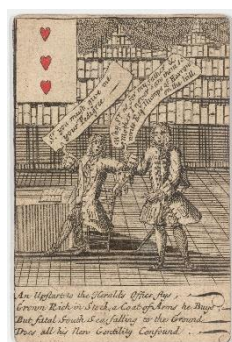
(13)

(14)

(15)

(16)

(17)

(18)

(19)

(20)

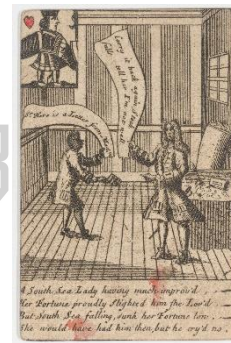
(21)

(22)

(23)

(24)

ภาพที่ 26 ภาพไพ่ใบที่ 13-24 จากผลงาน PLAYING CARDS SATIRIZING THE SOUTH SEA BUBBLE OF 1720 โดย CARINGTON BOWLES

ที่มา <https://curiosity.lib.harvard.edu/south-sea-bubble/browse/playing-cards>

(25)

(26)

(27)

(28)

(29)

(30)

(31)

(32)

(33)

(34)

(35)

(36)

ภาพที่ 27 ภาพไพ่ใบที่ 25-36 จากผลงาน PLAYING CARDS SATIRIZING THE SOUTH SEA BUBBLE OF 1720 โดย CARINGTON BOWLES

ที่มา <https://curiosity.lib.harvard.edu/south-sea-bubble/browse/playing-cards>

(37)

(38)

(39)

(40)

(41)

(42)

(43)

(44)

(45)

(46)

(47)

(48)

ภาพที่ 28 ภาพไฟใบที่ 37-48 จากผลงาน PLAYING CARDS SATIRIZING THE SOUTH SEA BUBBLE OF 1720 โดย CARINGTON BOWLES

ที่มา <https://curiosity.lib.harvard.edu/south-sea-bubble/browse/playing-cards>

(49)

(50)

(51)

(52)

ภาพที่ 29 ภาพไพ่ใบที่ 49-52 จากผลงาน PLAYING CARDS SATIRIZING THE SOUTH SEA BUBBLE OF 1720, CARINGTON BOWLES, 1721, ENGRAVING (PRINTING PROCESS) AND HAND COLORING, 90x59 MM.

ที่มา [HTTPS://CURIOSITY.LIB.HARVARD.EDU/SOUTH-SEA-BUBBLE/BROWSE/PLAYING-CARDS](https://curiosity.lib.harvard.edu/south-sea-bubble/browse/playing-cards)

ผลงานภาพประกอบโดยเกรียงตัน โบลส์ ที่ปรากฏในไพ่ทั้ง 52 ใบสร้างขึ้นในปี 1721 เป็นการนำเสนอภาพบุคคลกับความคลั่งไคล้ในการเก็งกำไรหุ้นเซาท์ซี อีกทั้งยังนำเสนอภาพเหตุการณ์ก่อน และหลังการเก็งกำไรที่ผิดพลาด ความโลภ การทุจริตที่เกิดขึ้นกับนักเก็งกำไร

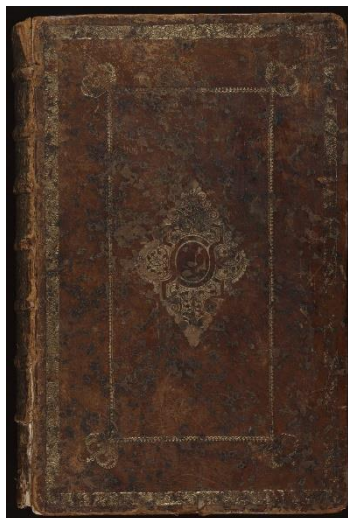
ผลงานชุดนี้เสียดสีวิกฤตฟองสบู่เซาท์ซีอย่างตรงไปตรงมา ข้อความใต้ภาพในไพ่แต่ละใบได้อธิบายถึงเหตุการณ์ในภาพประกอบนั้น ๆ ไว้อย่างละเอียด แม้ในภาพประกอบเหล่านี้ไม่ปรากฏสัญลักษณ์แฝงไว้เหมือนภาพอื่น ๆ แต่รูปแบบการนำเสนอผลงานผ่านไพ่ 1 สำหรับ สามารถวิเคราะห์ว่านี่คือสัญลักษณ์แฝงอย่างหนึ่ง พฤติกรรมเมื่อมนุษย์เล่นเกมสล็อตมีความต้องการอยากชนะ การเล่นเกมสล็อตไฟต้องผ่านกระบวนการคิด ไตร่ตรอง และคาดเดาฝ่ายตรงข้าม ไพ่เป็นสัญลักษณ์ของการเสี่ยงทาย การคาดเดา การฉ้อโกง พฤติกรรมความสนุกในการเล่นไพ่เป็นการจำลองความรู้สึก ความคลั่งไคล้ของนักลงทุนที่ไม่ยอมแพ้

ต้นศตวรรษที่ 18 ประเทศฝรั่งเศสที่เป็นคู่ปรับในสนามรบกับประเทศอังกฤษ ได้เผชิญวิกฤตหนี้สินที่เกิดจากการทำสงครามเช่นกัน ยิ่งกว่านั้นประเทศฝรั่งเศสต้องเจอกับสภาวะค่าเงินเพื่ออย่างรุนแรงอีกด้วย วิกฤตฟองสบู่ครั้งนี้เป็นที่รู้จักกันในนาม ฟองสบู่มิสซิสซิปปี (The Mississippi Bubble) สาเหตุของวิกฤตนี้ถูกสะสมเรื่อยมากระทั่งปี 1715 จอห์น ลอว์ (John Law) นักเศรษฐศาสตร์ชาวสก็อตแลนด์ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาการเงินของรัฐบาลฝรั่งเศส เพื่อหวังให้ช่วยแก้ไขสถานการณ์เศรษฐกิจในขณะนั้น

การทำการค้า ธุรกิจต่าง ๆ ในยุคนั้นยังคงใช้โลหะมีค่าอย่างเหรียญทอง เหรียญเงิน ทองคำ ในการซื้อขายอยู่ แต่ลอร์ดมีแนวคิดเชื่อว่าการพิมพ์ธนบัตรมีมูลค่ามากกว่าโลหะมีค่าที่ใช้อยู่ จอห์น ลอร์ดเสนอแนวคิดนี้ต่อรัฐบาล ในปี 1716 รัฐบาลได้อนุญาตให้จัดตั้งธนาคารกลางฝรั่งเศสขึ้น เพื่อให้ประชาชนนำทองคำมาฝาก และแลกเปลี่ยนเป็นธนบัตรกระดาษแทน โดยธนบัตรแต่ละใบมีค่าผูกไว้กับทองคำ ฝรั่งเศสจึงเริ่มมีความเชื่อมั่น และมีการใช้ธนบัตรมากขึ้น แต่ธนบัตรนี้ยังไม่มีกฎหมายรองรับว่าสามารถใช้ชำระหนี้ได้ปี 1717 จอห์น ลอร์ดเข้าซื้อหุ้นบริษัทมิสซิซิปปี และใช้บริษัทเข้าซื้อหนี้ของรัฐบาลฝรั่งเศสทั้งหมด ด้วยแปลงหนี้ที่รัฐบาลกู้ยืมจากประชาชนมาเป็นหุ้นบริษัท วิธีการแก้ปัญหานี้เป็นวิธีการเดียวกันกับบริษัทเซาธ์ซี จอห์น ลอร์ดใช้บริษัทมิสซิซิปปีควบคุมดูแลการเงินของประเทศฝรั่งเศสทั้งหมด ทั้งในส่วนของการผลิตเงินตรา และดูแลเรื่องภาษีของประเทศฝรั่งเศส ธนาคารผลิตธนบัตรออกมาเป็นจำนวนมาก สินค้าเริ่มมีราคาสูงขึ้น ประชาชนเริ่มกังวลในมูลค่าของธนบัตร จึงหันมาใช้โลหะมีค่าในการค้าอีกครั้ง เมื่อประชาชนต้องการนำธนบัตรไปแลกเปลี่ยนเป็นโลหะมีค่ากลับคืนมา ธนาคารไม่สามารถคืนให้ได้ เนื่องจากธนาคารผลิตธนบัตรออกมามากกว่าจำนวนทองคำที่มีอยู่ ส่งผลให้เกิดภาวะเงินเฟ้ออย่างรุนแรง ระบบเศรษฐกิจที่ล้มเหลวครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อผู้คนทุกชนชั้น³⁰

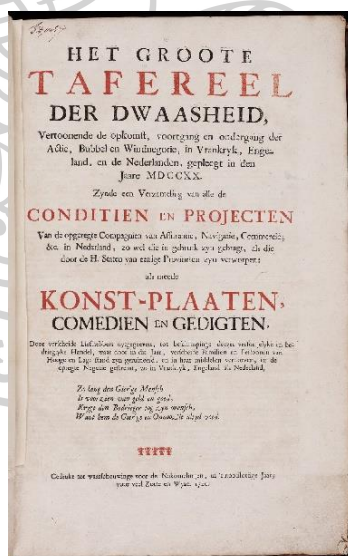
³⁰ Ferguson Niall, ความรุ่งเรืองของเงินตรา ประวัติศาสตร์การเงินโลก, แปลโดย อรุณชอนุศักดิ์เสถียร, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2554), 192

ภาพที่ 30 ภาพปกหนังสือ HET GROOTE TAFEREEL DER DWAASHEID

ที่มา YALE UNIVERSITY LIBRARY ([HTTPS://COLLECTIONS.LIBRARY.YALE.EDU/CATALOG/2018178](https://collections.library.yale.edu/catalog/2018178))

ภาพที่ 31 ปกในหนังสือ HET GROOTE TAFEREEL DER DWAASHEID

ที่มา YALE UNIVERSITY LIBRARY ([HTTPS://COLLECTIONS.LIBRARY.YALE.EDU/CATALOG/2018178](https://collections.library.yale.edu/catalog/2018178))

หนังสือ Het Grootte Tafereel der Dwaasheid จัดพิมพ์เมื่อปี 1720 โดยสำนักพิมพ์ อัมสเตอร์ดัม ได้รับการตีพิมพ์ทั้งภาษาดัตช์ และภาษาอังกฤษ เป็นหนังสือที่รวบรวมจุลสาร เอกสาร ทางกฎหมาย การวิเคราะห์เศรษฐกิจ แผนที่ บทกวีเสียดสี ไข้ และผลงานภาพประกอบที่กล่าวถึง สภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดในประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส และสาธารณรัฐดัตช์ วัตถุประสงค์การ จัดพิมพ์ที่ได้ระบุไว้ในหนังสือกล่าวไว้ว่า “หนังสือเล่มนี้พิมพ์ขึ้นเพื่อเป็นเครื่องเตือนความทรงจำ เกี่ยวกับความโง่เขลาที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของมนุษยชาติ”³¹

วิลเลียม เอ็น. โกตซ์แมนน์ (William N. Goetzmann) ศาสตราจารย์และผู้อำนวยการด้าน การเงิน การจัดการ สถาบันการเงินนานาชาติเอ็ดวิน เจ.ไบเนคกีมหาวิทยาลัยเยล (Edwin J. Beinecke Professor of Finance and Management studies & Director of the International Center For Finance) ได้กล่าวไว้ว่า “เมื่อเกิดวิกฤตฟองสบู่ขึ้นในประวัติศาสตร์การเงินอีกครั้ง ทุกคนจะหัน กลับมาที่หนังสือเล่มนี้ และเอ่ยว่า โธ่เอ๊ย! มันเกิดขึ้นอีกแล้ว!”³²

³¹ Harvard University Library, **Het Grootte Tafereel der**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 16 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://curiosity.lib.harvard.edu/south-sea-bubble>

³² Yale Insights, **Great Mirror of Folly: The 1720 Crash in Pictures**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 16 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=rmf9xQ-dm8U>

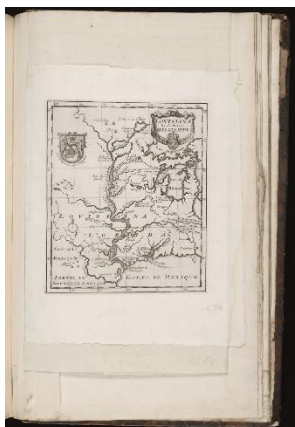
(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

(8)

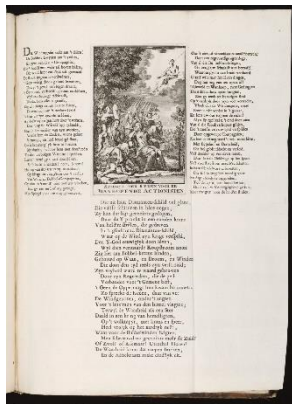

(9)

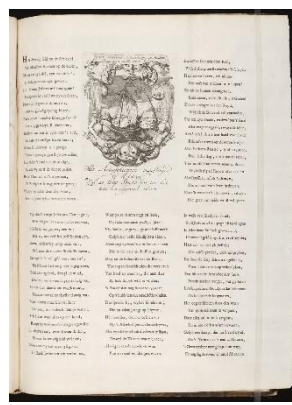
ภาพที่ 32 ภาพประกอบลำดับที่ 1-9 จากหนังสือ HET GROOTE TAFEREEL DER DWAASHEID

ที่มา <https://collections.library.yale.edu/catalog/2018178>

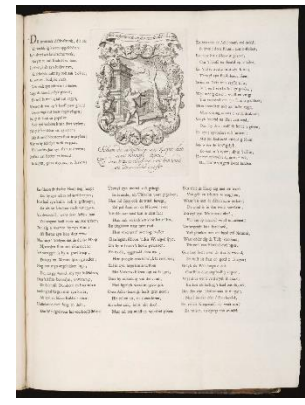

(10)

(11)

(12)

(13)

(14)

(15)

(16)

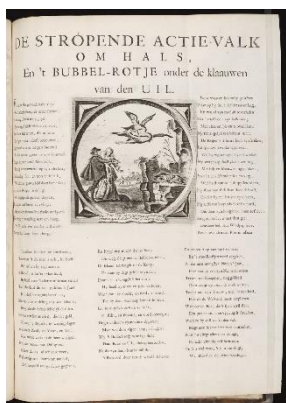
(17)

(18)

ภาพที่ 33 ภาพประกอบลำดับที่ 10-18 จากหนังสือ HET GROOTE TAFEREEL DER DWAASHEID

ที่มา <https://collections.library.yale.edu/catalog/2018178>

(19)

(20)

(21)

(22)

(23)

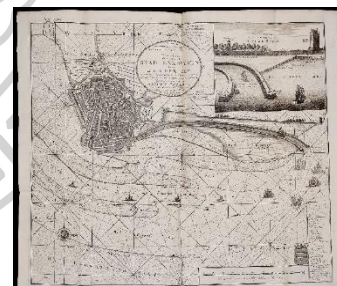
(24)

(25)

(26)

(27)

ภาพที่ 34 ภาพประกอบลำดับที่ 19-27 จากหนังสือ HET GROOTE TAFEREEL DER DWAASHEID

ที่มา [HTTPS://COLLECTIONS.LIBRARY.YALE.EDU/CATALOG/2018178](https://collections.library.yale.edu/catalog/2018178)

(28)

(29)

(30)

(31)

(32)

(33)

(34)

(35)

(36)

(37)

(38)

(39)

ภาพที่ 35 ภาพประกอบลำดับที่ 28-39 จากหนังสือ HET GROOTE TAFEREEL DER DWAASHEID

ที่มา <https://collections.library.yale.edu/catalog/2018178>

(40)

(41)

(42)

(43)

(44)

(45)

(46)

(47)

(48)

(49)

(50)

(51)

ภาพที่ 36 ภาพประกอบลำดับที่ 40-51 จากหนังสือ HET GROOTE TAFEREEL DER DWAASHEID

ที่มา <https://collections.library.yale.edu/catalog/2018178>

(52)

(53)

(54)

(55)

(56)

(57)

(58)

(59)

(60)

(61)

(62)

(63)

ภาพที่ 37 ภาพประกอบลำดับที่ 52-63 จากหนังสือ HET GROOTE TAFEREEL DER DWAASHEID

ที่มา [HTTPS://COLLECTIONS.LIBRARY.YALE.EDU/CATALOG/2018178](https://collections.library.yale.edu/catalog/2018178)

(64)

(65)

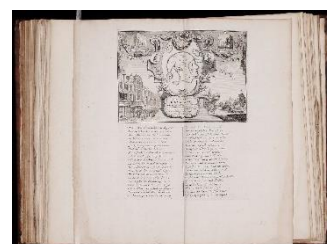
(66)

(67)

(68)

(69)

(70)

(71)

(72)

ภาพที่ 38 ภาพประกอบลำดับที่ 64-67 จากหนังสือ HET GROOTE TAFEREEL DER DWAASHEID

ที่มา [HTTPS://COLLECTIONS.LIBRARY.YALE.EDU/CATALOG/2018178](https://collections.library.yale.edu/catalog/2018178)

ผลงานที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษาต่อไปนี้เป็นเพียงตัวอย่างผลงานภาพพิมพ์ส่วนหนึ่งจากผลงานทั้งหมด 72 ชิ้น ที่ได้รับการตีพิมพ์ไว้ในหนังสือ โดยภาพไม่ปรากฏชื่อศิลปินที่สร้าง เนื่องจากเป็นภาพที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงวิกฤตทางการเงินไว้อย่างรุนแรง³³

³³ William N. Goetzmann, *Reinterpreting the First Great Stock Market Crash: South Sea, Mississippi & Windhandel Bubbles*, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564, เข้าถึงได้จาก https://www.youtube.com/watch?v=ZVkl_zjqCdU&t=1533s

ภาพที่ 39 MANY BECAME CRAZY BECAUSE THEY BELIEVED IN SCHEMES

ที่มา HARVARD LIBRARY

ผลงานภาพประกอบเสียดสีวิฤตฟองสบู่มีลชชปี ภาพนี้ชื่อว่า Many became crazy because they believed in schemes ผลิตเมื่อปี 1720 โดยใช้เทคนิคภาพพิมพ์โลหะ บนหัวกระดาษเขียนข้อความภาษาดัตช์ ซึ่งแท้จริงแล้วข้อความนี้เป็นชื่อภาพระบุว่า “คนส่วนมากมีหินอยู่ในศีรษะเพราะเชื่อในลม (By veele zit de kei in 't hooft om dat men in de wind geloofit)” เว็บไซต์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard University Library) ได้แปลเป็นภาษาอังกฤษไว้ว่า “หลายคนบ้าคลั่ง เพราะพวกเขาเชื่อในโครงการ (Many became crazy because they believed in schemes)”³⁴

องค์ประกอบของภาพกระจายไปทั่วทั้งภาพ แต่ศิลปินจัดวางให้อยู่ร่วมกันได้โดยใช้ทิศทางการหันหน้าของตัวละคร เป็นจุดนำสายตาเชื่อมโยงระหว่างภาพ ทำให้ภาพดูสมมาตรเชื่อมโยงกัน ภาพนี้ปรากฏบุคคลทั้งหมด 21 คน สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ ผู้ป่วย และแพทย์ เมื่อพิจารณาอิริยาบถ และเครื่องแต่งกาย ทราบได้ว่าตัวละครที่เป็นผู้ป่วยมีตั้งแต่ระดับชนชั้นสูง

³⁴ Harvard Library, **Many became crazy because they believed in schemes**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564, เข้าถึงได้จาก https://curiosity.lib.harvard.edu/south-sea-bubble/catalog/68-8001628525_urn-3:HBSBAKER:245592

นักบวช นักลงทุน ผู้ป่วยทุกคนอยู่ในท่าทางของคนเสียดสี ในมือกำไบหุ่่น บ้างก็เปลือยบนท่าย
 ขับถ่ายออกมาเป็นไบหุ่่นของบริษัทมิสซิชิปปี้ บ้างก็อุจจาระเป็นก้อนหิน

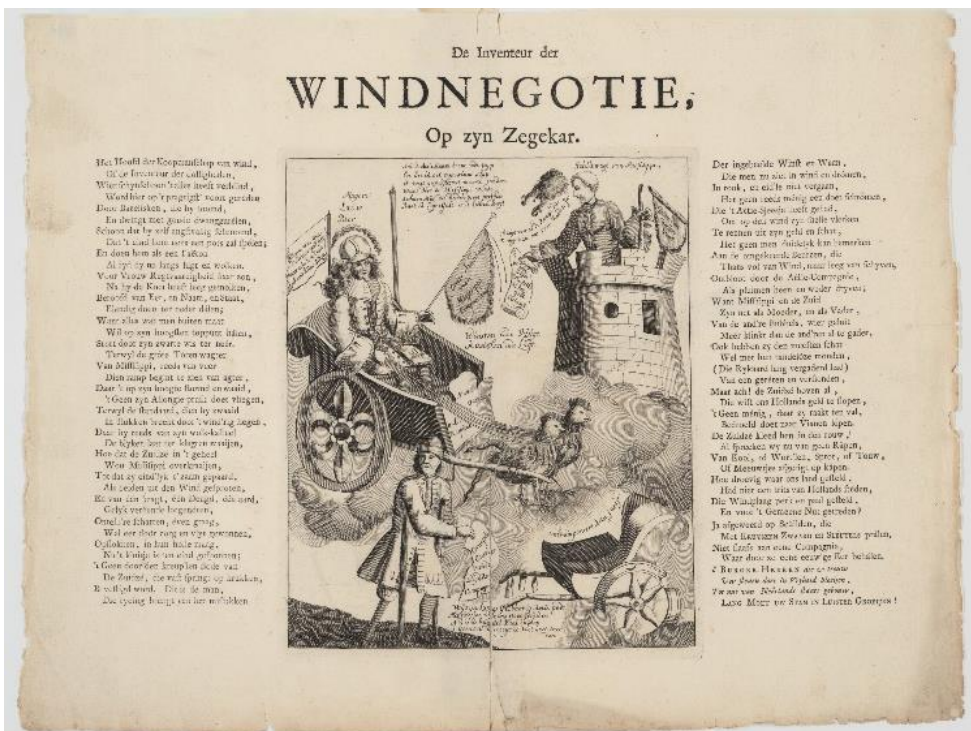
ภาพที่ 40 ตัวอย่างภาพผู้ป่วยจากผลงาน MANY BECAME CRAZY BECAUSE THEY BELIEVED IN
 SCHEMES

ที่มา HARVARD LIBRARY

ในขณะเดียวกันกลุ่มแพทย์กำลังทำการรักษา ผู้ป่วยที่ถูกมัดไว้กับเก้าอี้ กำลังถูกผ่าตัด
 ศีรษะ และใช้คีมคีบก้อนหินออก (หมายเลข 1) ขณะเดียวกันมีนิกเกะบนเก้าอี้ของผู้ป่วยรายหนึ่ง
 (หมายเลข 2) ซึ่งนักตัวนี้หากพิจารณาจากลักษณะทางกายภาพ สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนว่านักตัว
 นี้มีลักษณะแตกต่างจากนิกเกะในภาพที่ 6 นักตัวนี้มีดวงตากลมโต และเห็นหูทั้งสองข้างอย่าง
 ชัดเจน อีกทั้งยังมีข้อความภาษาดัตช์ยืนยันอีกด้วยว่า “ฮา ฮ่า ฉันทจะจับนิกเกะตัวนั้น (Ha Ha al mijn
 Acties verlangen. Is staat, om eens den Uil te vangen) จึงสามารถยืนยันได้ว่านิกเกะบนเก้าอี้คือ
 นิกเกะ

จากภาพประกอบชิ้นนี้ สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ศิลปินใช้ก้อนหินเป็นสัญลักษณ์หลักเพื่อ
 เสียดสีฟองสบู่มิสซิชิปปี้ ก้อนหินถูกใส่ไว้ในศีรษะของผู้ป่วยทุกราย เป็นสัญลักษณ์สื่อถึงความโง่
 เหลา ถึงอย่างไรก็ตามในนิกเกะที่ปรากฏในภาพเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความถึงสติปัญญา เก้าอี้ที่นิกเกะ
 เกาะอยู่เป็นชายที่ได้รับการรักษาแล้ว โดยสังเกตได้จากที่ศีรษะของเขามีผ้าพันรอบศีรษะระบุ
 ข้อความว่า “มันมีคำอธิบาย (het siet er legt uit)” และเป็นเพียงผู้ป่วยรายเดียวที่อยู่ท่าทางสงบนิ่ง
 มองดูผู้ป่วยรายอื่นที่แพทย์กำลังทำการผ่าตัดนำหินออกจากศีรษะ ไบหุ่่นบริษัทมิสซิชิปปี้เป็น

สัญลักษณ์ที่ถูกใช้สื่อสารอย่างตรงไปตรงมา เพื่อชี้ให้เห็นว่าศิลปินต้องการเสียดสีถึงบริษัทมิสซิซิปปีโดยตรง

ภาพที่ 41 THE INVENTOR OF STOCK-JOBBERY IN HIS TRIUMPHAL CAR

ที่มา HARVARD LIBRARY

ผลงานภาพประกอบเสียดสีแผนการลงทุนของลอร์ ภาพ The Inventor Of Stock-Jobbery In His Triumphant Car สร้างสรรค์ขึ้น โดยใช้เทคนิคภาพพิมพ์โลหะ ผลิตเมื่อปี 1720 จุดเด่นเป็นของภาพเป็นภาพของจอห์น ลอร์ นั่งอยู่บนรถม้าด้านหน้ามีไก้ตัวผู้มอมแมมสองตัวกำลังลากรถ รถม้าของลอร์เหมือนลอยอยู่บนก้อนเมฆ ภาพพระยะหน้าสุดเป็นชายพิการที่ใช้ไม้เท้าค้ำยัน และเขาเทียมไม้ มุมด้านล่างฝั่งขวามีภาพรถลากที่ล้อแตกหักจอดทิ้งไว้ ภาพในระยะหลังสุดเป็นภาพขุนนางยืนอยู่บนปราสาท และจ้องมองมาที่ลอร์ ข้อความด้านข้างเป็นบทกวีภาษาดัตช์ที่เขียนเสียดสีแผนการลงทุนของลอร์

จากภาพวิเคราะห์ได้ว่า ไก้ตัวผู้สองตัวที่อยู่หน้ารถลากเป็นสัญลักษณ์ที่หมายถึงประเทศฝรั่งเศส ไก้ที่ดูมอมแมม ไม่สง่างามสะท้อนถึงสภาวะปัญหาที่ประเทศฝรั่งเศสกำลังเจอ ถึงอย่างนั้น การลากรถให้ลอร์ รถลากลอยอยู่บนก้อนเมฆ ดูเป็นอิสระเสรี แสดงถึงการสนับสนุน และการอยู่

เบื้องหลังของรัฐบาลที่ช่วยเหลือล่อว้ให้อยู่อย่างสุขสบาย แม้ว่าในความจริงแล้วเศรษฐกิจในประเทศที่พึ่งทลายมาจากฝีมือของล่อว้ก็ตาม

ภาพที่ 42 A VERY RARE COMPLETE SET OF SIX DOUCAI 'SOUTH SEA BUBBLE' PLATES, 20.9 CM.

ที่มา CHRISTIES

ชุดจานเครื่องเคลือบดินเผาถือเลียนวิถีเหตุการณ์เงินมิสซิชิบปี (Hard-Paste Porcelain) ชุดนี้มีชื่อว่า A Very Rare Complete Set Of Six Doucai 'South Sea Bubble' Plates มีจานทั้งหมด 6 ใบ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 20.9 เซนติเมตร ไม่ปรากฏชื่อศิลปิน ถูกผลิตขึ้นประมาณ ปี 1720 ที่ประเทศจีน เครื่องเคลือบดินเผาชุดนี้ถูกสร้างขึ้นเพื่อเสียดสีวิกฤตฟองสบู่มิสซิชิบปี และส่งมาเพื่อจำหน่ายในคัตซ์ แต่ละใบปรากฏภาพตัวละครตลก ที่หยิบยืมต้นแบบมาจากคอมเมดี้เคลลาร์เต้ (Commedia dell'Arte) การแสดงละครตลกท่าทาง ของอิตาลี อยู่ในท่วงท่าการเดินรำ หน้าตาของตัวละครปรับให้เป็นลายเส้นแบบฝั่งตะวันออก สวมเครื่องแต่งกายแบบยุโรป สังเกตจากพื้นและขอบด้านบนเหนือตัวละครเป็นลายตารางหมากรุกสีฟ้าคล้ายว่าตัวละครยืนอยู่ในตัวอาคาร ขอบจานแต่งด้วยลายใบไม้เล็กๆสีฟ้า สีเขียว สีเงิน สีแดงและ สีทอง และข้อความเสียดสี ล้อเลียนวิกฤตมิสซิชิบปีเป็นภาษาคัตซ์ ตัวอย่างข้อความที่ปรากฏบนจาน เช่น “โอ้! พระเจ้า ฉันเสียหุ้่น ไปหมดเลย (Pardie

al mijn Actien Kwijt) หุ้นและสายลม (Schyt Actien en windhandel) และผู้ถือหุ้นที่โง่เขลา (Weg Gekke Actionisten)

ภาพบนงานชุดนี้เป็นการล้อเลียนวิกฤตการเงินมิสซิซิปปีอย่างตรงไป ตรงมาไม่ได้แฝงนัยยะใดไว้ ประเด็นที่น่าสนใจของผลงานชุดนี้คือการหยิบยืมรูปทรง ท่าทางของตัวละคร จากวัฒนธรรมการแสดงละครตลกของยุโรปมาปรับใช้กับตลาด และวัตถุเครื่องเคลือบดินเผาที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศจีน ซึ่งจีน ได้รับแรงบันดาลใจจากหนังสือ Het Grootte Tafereel der Dwaasheid ที่การนำศิลปะต่างวัฒนธรรมมาอยู่ร่วมกันสร้างความดึงดูดในหมู่นักสะสมเป็นอย่างมาก

ผลงานทั้งสามชิ้นในวิกฤตการเงินมิสซิซิปปี เป็นการนำเสนอในเชิงภาพประกอบ สัญลักษณ์แฝงที่ปรากฏมีเพียงเล็กน้อย ได้แก่ ก้อนหินเป็นสัญลักษณ์ของความโง่เขลา ไม้เท้าผู้เป็นสัญลักษณ์ของประเทศฝรั่งเศส จุดเด่นของผลงานเป็นการนำเสนอภาพเชิงล้อเลียน เสียดสีอย่างตรงไปตรงมา และอ้างอิงจากบุคคลจริง สถานที่จริงเสียมากกว่า

นับตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา มนุษย์เริ่มเข้าสู่ช่วง “ปฏิวัติอุตสาหกรรม” เครื่องจักรเข้ามามีบทบาท เปลี่ยนแปลงวิถีของสังคมเศรษฐกิจ จุดเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงนี้เริ่มต้นที่ประเทศอังกฤษ ณ ขณะนั้นในยุโรปประเทศอังกฤษถือเป็นประเทศที่มีความพร้อมมากกว่าประเทศอื่น ๆ ทั้งการเมือง ความรู้การคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ การคมนาคมทางเรือ แหล่งถ่านหินที่เป็นสิ่งสำคัญสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม และมีพร้อมด้านวัตถุดิบ โดยเฉพาะ ฝ้าย ที่ได้จากดินแดนอาณานิคมอย่างสหรัฐอเมริกา และอินเดีย³⁵

ในปี 1837 ทางฝั่งสหรัฐที่เป็นแหล่งวัตถุดิบส่งออกฝ้ายให้อังกฤษ เกิดเหตุการณ์ตื่นตระหนกทางเศรษฐกิจ ปี 1837 (Panic of 1837) ปัญหาของความตื่นตระหนกนี้เริ่มมาตั้งแต่ปี 1834 - 1836 เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่รวดเร็ว และการออกกฎหมายลดค่าเงินดอลลาร์ (Dollar) ในปี 1834³⁶ สถาบันการเงินหลายแห่งมีนโยบายปล่อยสินเชื่อกู้ยืมให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมค้าฝ้าย ผู้มาขอสินเชื่อมีตั้งแต่ระดับชาวสวนฝ้าย พ่อค้า ไปจนถึงเจ้าของโรงงาน พ่อค้าจากแถบรัฐอิลลินอย (Illinois) รัฐอินดีแอนา (Indiana) และพ่อค้าในแถบ

³⁵ ลงทุนแมน, **เศรษฐกิจโลก 1,000 ปี**, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ:บริษัท ไชเบอร์พรีนติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2563), 87-88

³⁶ Campell Stephen, **Encyclopedia of Economic History Panic of 1837**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 28 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://economic-historian.com>

ภาคใต้ ยื่นเรื่องขอสินเชื่อเพื่อหวังขยายกิจการ โดยคิดว่าการขยายกิจการนี้จะสามารถสร้างรายได้ให้ธุรกิจค้าฝ้ายได้ จึงยอมเสี่ยงกับภาระหนี้สินที่เพิ่มขึ้น ในช่วงแรกกิจการมีความเป็นไปได้ ผู้กู้สามารถจ่ายชำระหนี้ได้ทั้งดอกเบี้ย และเงินต้น³⁷

ระหว่างปี 1830-1837 อุตสาหกรรมฝ้ายในภาคใต้ เพิ่มการผลิตเป็น 2 เท่า จนกระทั่งช่วงปี 1836 ราคาฝ้ายค่อย ๆ ตกต่ำลง ทางฝั่งสหราชอาณาจักร เริ่มมีความวิตกกังวล โดยเฉพาะโรงงานสิ่งทอ เนื่องจากความต้องการของผู้บริโภคลดลง ยอดขายสินค้าที่ผลิตออกมา เกือบกว่าความต้องการของผู้ซื้อ ส่งผลให้โรงงานจำเป็นต้องลดจำนวนพนักงาน ในขณะที่เดียวกัน โรงงานลดจำนวนการสั่งฝ้ายจากพ่อค้า ทำให้พ่อค้า ชาวสวนที่ปลูกฝ้ายในสหรัฐอเมริกา ได้รับผลกระทบไปด้วย พ่อค้า ชาวสวน ไม่มีเงินพอสำหรับไปชำระหนี้สินเชื่อ สถาบันการเงินในพื้นที่พยายามติดต่อของกู้เงินจากธนาคารให้ชาวสวน เพราะพวกเขาที่ต้องการเงินที่ชาวสวนกู้ไปคืน แต่ความพยายามนั้นไม่เป็นผล พวกเขาไม่สามารถกู้เงินเพิ่มได้อีก ทุกคนตกอยู่ในวิกฤตเดียวกันไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ จากเหตุการณ์นี้ธนาคารในพื้นที่หลายแห่งต้องปิดตัวลง³⁸

ศตวรรษเดียวกันนี้ช่วงปี 1869 สหรัฐเกิดเหตุการณ์ที่เรียกว่า “ศุกร์ทมิฬ (Black Friday)” หรือฟองสบู่ทองคำสหรัฐ โดยสาเหตุของปัญหานี้เริ่มต้นจาก สหรัฐอเมริกาในขณะนั้นมีระบบการเงินอยู่ 2 แบบ คือ ทองคำ และเงินกระดาษ หรือกรีนแบค (Green Back) ซึ่งคือเงินดอลลาร์ในปัจจุบันนั่นเอง(The Good Stuff)³⁹ ในช่วงทศวรรษนี้สหรัฐอเมริกาอยู่ในภาวะสงครามกลางเมือง (Civil War) จำเป็นต้องใช้เงินสนับสนุนการต่อสู้ครั้งนี้จำนวนมาก รัฐสภา

³⁷ Ed E. Baptist, **Panic 1837**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 29 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก https://www.youtube.com/watch?v=SM_DZGf4aK8&t=150s

³⁸ เรื่องเดียวกัน

³⁹ The Good Stuff, **How the First Black Friday Nearly Destroyed the Economy**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 30 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=hm-4AnXnX8c&t=306s>

สหรัฐอเมริกา (United States Congress) จึงประกาศยกเลิกมาตรฐานทองคำ และอนุมัติผลิตเงินกระดาษจำนวน 450 ดอลลาร์สำหรับสงครามกลางเมืองครั้งนี้⁴⁰

หลังจากสงครามกลางเมืองจบลง เงินกระดาษยังคงหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ ยูลิส ซีส เอส. แกรนต์ (Ulysses S. Grant) ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ในขณะนั้น มีนโยบายปรับสมดุลเพื่อลดค่าอุปทานของเงินกระดาษ โดยใช้ทองคำซื้อเงินกระดาษจากประชาชนในราคาลดพิเศษ เจย์ กูลด์ (Jay Gould) และจิม ฟิสก์ (Jim Fisk) ผู้ทรงอิทธิพลในอุตสาหกรรมรถไฟ และเคยใช้วิธีการชอร์ตหุ้น (Short Sell) ในกลุ่มหุ้นรถไฟ ทำให้ราคาหุ้นผันผวนอย่างหนัก การปั่นหุ้นนี้ถือเป็นความผิดทางกฎหมาย แต่กูลด์ได้ติดสินบทผู้พิพากษาไว้จึงรอดจากความผิด

ทั้งสองเห็นโอกาสในการทำกำไร มีแนวคิดที่จะเก็งกำไรทองคำ จึงทำการเข้าหาพี่เขยของแกรนต์ และใช้โอกาสนี้ใกล้ชิดแกรนต์ เพื่อโน้มน้าวให้แกรนต์เปลี่ยนนโยบายการซื้อ-ขายทองคำ⁴¹ กูลด์ และฟิสก์ ทำการวางแผนกับพี่เขยแกรนต์ เพื่อให้คนรู้จักที่เขาคิดว่าสามารถควบคุมได้ มาเสนอแกรนต์ให้ทำหน้าที่ในกระทรวงการคลัง ผู้ซึ่งมีหน้าที่ดูแล และควบคุมการซื้อขายทองคำ และแผนนี้ก็ประสบความสำเร็จ พวกเขาได้รับอนุญาตให้ซื้อขายทองคำได้ในปริมาณมาก และเริ่มกักตุนทองคำตั้งแต่นั้นมา ส่งผลให้ราคาทองคำสูงขึ้นเรื่อย ๆ ราคาทองคำพุ่งสูงถึง ทองคำ 1 ออนซ์ ราคาสูงกว่า 30 ดอลลาร์ ในวันที่ 24 กันยายน ปี 1869 นับว่าเป็นจุดสูงสุด แกรนต์เห็นถึงความผิดปกติของราคา จึงประกาศลดราคาทองคำลงมาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดฟองสบู่ แต่นั่นก็ไม่ทันการแล้ว ฟองสบู่ทองคำได้เกิดขึ้นแล้ว กูลด์ ฟิสก์ และพรรคพวกคนอื่น ๆ ได้เทขายทองคำก่อนที่จะมีประกาศลดราคา นักลงทุนรายย่อย ประชาชนที่เข้าซื้อทองคำต่างได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์นี้ หลายคนล้มละลาย และความวุ่นวายนี้ยังส่งผลไปยังการเงิน และการส่งออกของประเทศเป็นเวลานานหลายปี⁴²

⁴⁰ Andreas Evan, **The “Black Friday” Gold Scandal**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 30 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.history.com/news/the-black-friday-gold-scandal-145-years-ago>

⁴¹ American Experience, **Black Friday, September 24, 1869**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 30 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.pbs.org/wgbh/americanexperience>

⁴² Michael E. Brooks, **Black Friday Gold Conspiracy of 1869**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 04 พฤษภาคม 2564, เข้าถึงได้จาก https://www.youtube.com/watch?v=De_LhrBT12I&t=206s

แม้ในศตวรรษที่ 19 นี้จะยังไม่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบในวงกว้างไปทั่วโลก แต่ความตื่นตระหนกทางเศรษฐกิจ ความตื่นตระหนกในตลาดหุ้น ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องในหลาย ๆ ประเทศ ซึ่งผลกระทบจำกัดเพียงคนเฉพาะกลุ่มในประเทศนั้น ๆ และศิลปินในยุคนี้ได้สร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนถึงสภาวะความวุ่นวายที่เกิดขึ้นผ่านงานสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างผลงานศิลปะมาศึกษา และทำการวิเคราะห์ทั้งหมด 4 ภาพดังนี้

ภาพที่ 43 WILLIAM HOLBROOK BEARD, THE BULLS AND BEARS IN THE MARKET, 1879, OIL ON LINEN 99.1 x 154.9 x 5.1 CM

ที่มา [HTTPS://ARTSANDCULTURE.GOOGLE.COM](https://artsandculture.google.com)

ผลงานภาพเขียน โดยวิลเลียม โฮลบริค เบียร์ด (William Holbrook Beard ปี 1824-1900) จิตรกรชาวอเมริกัน ที่มีชื่อเสียงในการวาดภาพสัตว์ ผลงานส่วนใหญ่ของศิลปินเป็นภาพวาดสัตว์ที่เขียนแบบอริยาบถ พฤติกรรมของมนุษย์ ภาพ The Bulls and Bears In The Market ชิ้นนี้สร้างขึ้นเมื่อปี 1879 เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าลินิน ขนาด 99.1 x 154.9 x 5.1 เซนติเมตร

ภาพนี้จัดองค์ประกอบไว้อย่างสมมาตร ปรากฏภาพฝูงกระทิงต่อสู้กับฝูงหมีอย่างโกลาหลหน้าตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก (The New York Stock Exchange) หรือตลาดหุ้นวอลล์

สตรีท ความวุ่นวายนี้เป็นการนำเสนอเหตุการณ์วิกฤติการเงินในปี 1873 ศิลปินใช้สัตว์สองชนิดเป็นสัญลักษณ์เพื่อเสียดสีมนุษย์ และการลงทุน ด้านหน้าอาคารตลาดหลักทรัพย์ฯ

ภาพที่ 44 ภาพกลุ่มกระทิง และกลุ่มหมี หน้าตลาดหลักทรัพย์วอลล์สตรีท จากผลงาน THE BULLS AND BEARS IN THE MARKET, 1879, OIL ON LINEN 99.1 x 154.9 x 5.1 CM

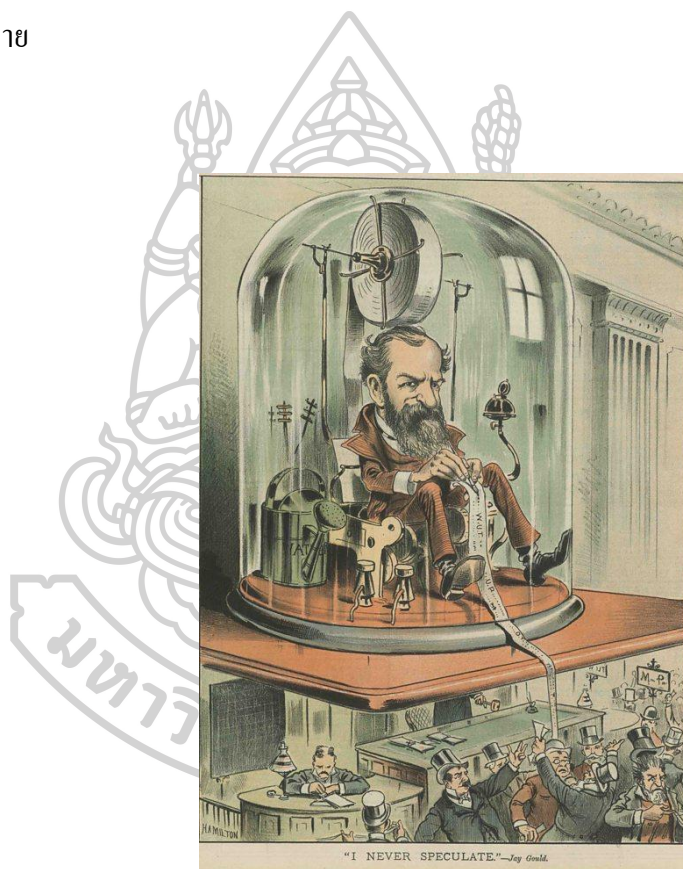
ที่มา [HTTPS://ARTSANDCULTURE.GOOGLE.COM](https://artsandculture.google.com)

กลุ่มกระทิงหัวเราะ ร่าเริง โยนหมีลอยไปมาในอากาศ (หมายเลข 1) ตามพื้นถนนมีขน และหนังกระจัดกระจาย (หมายเลข 2) มุมขวาด้านล่างของภาพกลุ่มหมีกำลังหนีหนีหนึ่งซากกระทิงที่ตายแล้ว (หมายเลข 3) และหมีที่กำลังวุ่นวายกับการคุ้ยคุยมดปูชิ (หมายเลข 4)

จากภาพสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ศิลปินนำเสนอภาพจำลองเหตุการณ์ โดยใช้ฝูงกระทิงเป็นสัญลักษณ์สื่อความถึง “นักลงทุนที่ได้ผลกำไรจากการลงทุน” ฝูงหมีเป็นสัญลักษณ์สื่อความถึง “นักลงทุนที่ฉุดลบจากการลงทุน” หน้าอาคารตลาดหลักทรัพย์ปรากฏภาพฝูงกระทิงเดินออก

จากอาคารด้วยสีหน้ายิ้มแย้ม หัวเราะร่าเริง และในระยะหน้าของภาพ ปรากฏภาพกระทิงสีน้ำตาลเดินสง่า ออกจากฝูงกระทิง และฝูงหมีที่กำลังต่อสู้กันอยู่ กระทิงกลุ่มนี้เปรียบเสมือน “นักลงทุนที่ได้รับชัยชนะ” ฝูงหมีที่กำลังกัด ฉีกเนื้อหนังกระทิงอยู่นั้น เป็นสัญลักษณ์เสียดสีถึงการต่อสู้ คำนรณของนักลงทุนทั้งสองกลุ่ม มุมภาพด้านล่างขวามือ หมีตัวหนึ่งกำลังดูดมดบับยูซี เป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกได้ถึงความสำเร็จ ขอมแพ้ จากเหตุการณ์นี้ อาคารตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์กเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้เพื่ออ้างอิงถึงสถานที่จริง อาคารตลาดหลักทรัพย์ ถูกจัดให้อยู่ได้เงา มีเพียงอาคารรอบๆ ที่โดดเด่น แสงแดดส่องถึง สามารถถอดความหมายได้ว่า นี่คือนักลงทุนที่มีคอบอดที่ครอบงำฝูงชน และสาเหตุของความวุ่นวาย

ภาพที่ 45 GRANT E HAMILTON, I NEVER SPECULATE, 1886

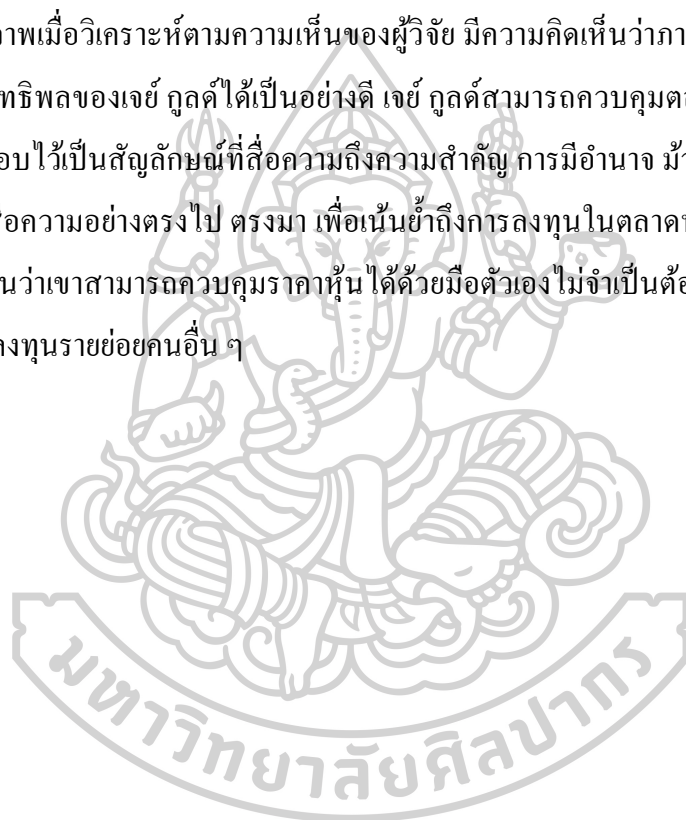
ที่มา [HTTPS://WWW.BBC.COM/NEWS/BUSINESS-27644537](https://www.bbc.com/news/business-27644537)

ผลงานภาพประกอบโดยแกรนด์ อี แฮมิลตัน (Grant E Hamilton ปี 1862 - 1926) ศิลปินชาวอเมริกัน ที่ทั้งเป็นนักวาดภาพประกอบ นักวาดภาพการ์ตูนการเมือง และบรรณาธิการนิตยสาร

ศิลปะจัจ (Judge Magazine) นิตยสารรายสัปดาห์แนวเสียดสีสังคม⁴³ ภาพ I Never Speculate ผลงาน
ชิ้นนี้เป็นภาพประกอบ ที่วาดขึ้นสำหรับตีพิมพ์ในนิตยสารจัจ

องค์ประกอบของภาพนี้ ชับเน้นไปที่เจย์ กูลด์ ผู้ที่ได้รับฉายาว่า “ปีศาจแห่งวอลล์สตรีท”⁴⁴
โดยเฉพาะ มีการจัดวางให้กูลด์นั่งอยู่เหนือคนอื่น ๆ ในโดมแก้ว ขณะที่กำลังเขียนคำสั่งซื้อ-ขายหุ้น
ในใบกระดาษยาวเหยียดจนปลายกระดาษยาวมาถึงด้านล่าง ที่เต็มไปด้วยเหล่านายหน้าค้าหุ้นที่
กำลังวุ่นวาย ตะโกนคำสั่งซื้อ-ขายกันอยู่

จากภาพเมื่อวิเคราะห์ตามความเห็นของผู้วิจัย มีความคิดเห็นว่าภาพนี้ สามารถสะท้อนถึง
อำนาจ และอิทธิพลของเจย์ กูลด์ได้เป็นอย่างดี เจย์ กูลด์สามารถควบคุมตลาดหุ้น ได้อย่างง่ายดาย
โดมแก้วที่ครอบไว้เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความถึงความสำคัญ การมีอำนาจ ม้วนกระดาษอันใหญ่เป็น
สัญลักษณ์ที่สื่อความอย่างตรงไป ตรงมา เพื่อเน้นย้ำถึงการลงทุนในตลาดทรัพย์สินของเจย์ กูลด์ และ
สะท้อนให้เห็นว่าเขาสามารถควบคุมราคาหุ้น ได้ด้วยมือตัวเองไม่จำเป็นต้องคาดเดา หรือรับความ
เสี่ยงแบบนักลงทุนรายย่อยคนอื่น ๆ

⁴³ นิตยสารจัจก่อตั้งเมื่อปี 1881 แต่หลังจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ (The Great Depression) ทำให้ยอดจำหน่ายลดลง จึงจำเป็นต้องหยุดตีพิมพ์ในปี 1947

⁴⁴ The Helen Farr Sloan Library & Archives, Delaware Art Museum, **Judge Magazine Illustration Collection**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 18 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://delart.org/wp-content/uploads/2020/06/Judge-Magazine.pdf>

ภาพที่ 46 EDGAR DEGAS, A COTTON OFFICE IN NEW ORLEANS, 1873, OIL ON CANVAS,
72x92 CM.

ที่มา [HTTPS://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/A_COTTON_OFFICE_IN_NEW_ORLEANS](https://en.wikipedia.org/wiki/A_Cotton_Office_in_New_Orleans)

ผลงานภาพเขียนโดยเอ็ดการ์ เดอกาส์ (Edgar Degas, ปี 1834-1917) จิตรกร ประติมากร และช่างพิมพ์ ศิลปินคนสำคัญของศิลปะอิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism) ภาพ A Cotton Office In New Orleans นี้สร้างขึ้นในปี 1873 เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ ขนาด 72x92 เซนติเมตร เป็นผลงานชิ้นศิลปะที่ตั้งใจสร้างขึ้นเพื่อหวังขายให้กับ โรงงานผลิตฝ้าย แต่ด้วยภาวะเศรษฐกิจหลังสงครามทำให้งานชิ้นนี้ขายไม่ได้ แต่ในปี 1878 พิพิธภัณฑ์เปิดใหม่ในเมืองโป (Pau) ประเทศฝรั่งเศส (France) ได้รับความไว้วางใจให้เป็นผลงานอิมเพรสชันนิสม์ชิ้นแรกที่พิพิธภัณฑ์ซื้อ และจัดแสดงต่อสาธารณะชน ผลงานชิ้นนี้นอกจากสะท้อนภาวะเศรษฐกิจ ณ ขณะนั้นแล้ว ความโดดเด่น และ

ความแตกต่างไม่เหมือนงานสำนึกนิยมนิยมคลาสสิก (Classical Realism) ขึ้นอื่น ๆ ในสมัยนั้น ยังสร้างความเปลี่ยนแปลงต่อวงการศิลปะอีกด้วย⁴⁵

ภาพนี้เป็นภาพที่สร้างขึ้นในขณะที่ศิลปินเดินทางไปเยี่ยมมิเชล มุซซง (Michel Musson) ลูกของเขาคือเมืองนิวยอร์ก ลินส์ ภาพเล่าเรื่องธุรกิจนายหน้าขายฝ้าย ลูกของเขาสามีใส่เสื้อเชิ้ตสีขาว ทับด้วยชุดสูทสีดำ สวมหมวกทรงสูงที่กำลังตรวจดูฝ้าย ถัดมาด้านขวาเป็นภาพเรเน่ (Rene) น้องชายของเดอว์กัส สวมชุดสูทสีดำ หมวกทรงสูง และกางเกงสีฟ้าอ่อนนั่งเอนหลังบนเก้าอี้ อ่านหนังสือพิมพ์ และภาพที่ชายอีกคนของเขายู่ทางซ้ายมือของภาพ ยืนพิงขอบหน้าต่าง สวมชุดสูทสีดำทั้งตัว และชายคนอื่น ๆ กำลังทำงาน ตรวจดูเอกสารเกี่ยวกับธุรกิจฝ้าย⁴⁶

กองฝ้ายสีขาวสว่างที่เป็นจุดเด่นที่สุดในภาพ ถูกสร้างความสมดุลด้วยสีขาวจากหนังสือพิมพ์ และสีขาวจากเสื้อเชิ้ตทางด้านขวา แสงแดดส่องจากภาพด้านซ้าย ทำงานร่วมกับเส้นนำสายตาจากภายในตัวอาคาร และผู้คนที่กระจัด กระจายอยู่ตามมุมต่าง ๆ ทำให้ภาพมีมิติน่าสนใจ

จากภาพแม้เจตนาของศิลปินไม่ได้ตั้งใจสร้างผลงานเพื่อเสียดสี หรือสะท้อนถึงปัญหาเศรษฐกิจ แต่เมื่อนำภาพ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น มาวิเคราะห์ตามจุดยืนที่ผู้วิจัยตั้งใจศึกษาแล้ว สามารถวิเคราะห์ได้ว่า กองฝ้ายเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงปัญหาเศรษฐกิจหลังสงครามได้เป็นอย่างดี อีกทั้งการไม่ประสบความสำเร็จในการเสนอขายผลงานชิ้นนี้ตามเจตนารมณ์ของศิลปินที่ตั้งใจขายให้โรงงานฝ้าย เป็นเครื่องบ่งชี้ที่สะท้อนให้เห็นว่า วิกฤตเศรษฐกิจหลังสงคราม ณ ขณะนั้น ส่งผลกระทบต่อผู้คนทุกชั้นชน แม้แต่ศิลปินเองก็ได้รับผลกระทบครั้งนี้เช่นกัน

⁴⁵ Marilyn Brown, **Degas and the Business of Art: A Cotton Office in New Orleans**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 19 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.psupress.org/books/titles/0-271-00944-6.html>

⁴⁶ Dgar-degas.net, **The Cotton Office in New Orleans**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 19 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.edgar-degas.net/the-cotton-exchange-new-orleans.jsp>

ภาพที่ 47 EDGAR DEGAS, PORTRAIT AT THE STOCK EXCHANGE, 1878-1879, OIL ON CANVAS,
72X58 CM.

ที่มา [HTTPS://WWW.METMUSEUM.ORG/ART/COLLECTION/SEARCH/436154](https://www.metmuseum.org/art/collection/search/436154)

ภาพที่ 48 Edgar Degas, Portraits at the Stock Exchange: Ernest May, Financier and Collector
(1878–1879). Musée d'Orsay, Paris, France, Oil on canvas, 100 x 82 cm.

ที่มา Erich Lessing.

ภาพ Portrait at The Stock Exchange ผลงานอีกหนึ่งชิ้น โดยเอ็ดการ์ เดอร์กาส์ สร้างขึ้นในปี 1878-1879 จากการสืบค้นข้อมูลในเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ศิลปะเมโทรโพลิทัน (The Metropolitan

Museum of Art) ออนไลน์ได้กล่าวว่ภาพที่ 47 ว่า “ผลงานชิ้นนี้เป็นงานสร้างสรรค์ที่ศิลปินวาดขึ้นเพื่อศึกษาเทคนิคสีน้ำมัน”⁴⁷ สังเกตได้จากศิลปินลงสีบาง ๆ และรวดเร็ว ยังคงเห็นผิวของผ้าใบด้านหลัง

ส่วนภาพที่ 48 นั้น เป็นภาพอีกชิ้น ที่นำเสนอเหตุการณ์เดียวกัน แต่ภาพนี้เป็นภาพที่ศิลปินวาดเสร็จสมบูรณ์แล้ว โดยมีขนาดผ้าใบใหญ่กว่า และมีองค์ประกอบในภาพที่สามารถเห็นได้ชัดเจนมากขึ้น ภาพนี้นำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในตลาดหลักทรัพย์ปารีส (The Parisian Stock Exchange) ปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์นี้เปลี่ยนชื่อเป็น ยูโรเน็กซ์ปารีส (Euronext Paris) ประเทศฝรั่งเศส การนำเสนอภาพศิลปินนำเสนอผ่านรูปแบบจิตรกรรมภาพบุคคล คือ เออร์เนสต์ เมย์ (Ernest May ปี 1845-1925) ซึ่งเป็นนักสะสมงานศิลปะ และนายธนาคาร⁴⁸ เออร์เนสต์ เมย์ คือชายที่ยืนอยู่ตรงกลาง สวมแว่นตา และถือไม้เท้า กำลังอ่านกระดาษขึ้นเล็กที่ได้รับจากชายในเบื้องหน้า โดยมีเพื่อนของเขาพร้อมพิจารณาข้อความในกระดาษจากทางด้านหลัง

เมื่อวิเคราะห์ภาพร่วมกับประวัติส่วนบุคคลของศิลปิน บิดาของเดอว์กัสเป็นนายธนาคารที่ล้มเหลว ภาพที่ศิลปินนำเสนอบุคคลในภาพต่างมีท่าทาง สีหน้าที่ดูครุ่นคิด พินิจพิจารณา และวิตกกังวล บุคคลในระยะหลังของภาพ ถูกจัดองค์ประกอบให้อยู่หลังเสา ในท่าทางก้มหน้า สายตาลบจากผู้คน

จากภาพเมื่อวิเคราะห์ตามความเห็นของผู้วิจัย มีความคิดเห็นว่าผลงานจิตรกรรมชิ้นนี้ศิลปินมีนำเสนอภาพเพื่อสื่อความอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีสัญลักษณ์หรือนัยยะแฝงเหมือนผลงานชิ้นอื่น ๆ

ในศตวรรษที่ 20 หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ได้เกิดวิกฤตการเงินครั้งสำคัญคือ “ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ (The Great Depression)” จุดเริ่มต้นของปัญหานี้เกิดจากราคาสินค้าเกษตรตกต่ำเนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตออกมาสำหรับส่งเป็นเสบียงให้กองทัพ มีออกมาจำนวนมากจนเกินความต้องการ การลงทุนในเครื่องจักรก่อนหน้านี้ ส่งผลให้ชาวเกษตรกรมีหนี้สิน

⁴⁷ The Met Museum, **Portrait at The Stock Exchange**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 26 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/436154>

⁴⁸ Marisa Lerer and Coner McGrigle, **Art in the Age of Financial Crisis**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 26 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.tandfonline.com/doi/full>

เพิ่มขึ้น แต่เมื่อราคาสินค้าตกต่ำ รายได้ที่มีขม่น้อยลงไม่พอที่จะชำระหนี้สินที่กู้ยืมมาได้ สถานการณ์ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำนี้ ย้อนแย้งกับราคาของหุ้นในตลาดหุ้นวอลล์สตรีท ชาวอเมริกันทุกชนชั้น แม้แต่แรงงาน กรรมาชีพ ยังให้ความสนใจในการลงทุนหุ้น⁴⁹

ตั้งแต่ปี 1922- 1929 ตลาดหุ้นมีอัตราการเติบโตถึงปีละ 20 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นอัตราการเติบโตที่เกินจริงไปมาก เนื่องจาก ประชาชนแห่กันซื้อหุ้น โดยไม่สนใจว่ามูลค่าของกิจการที่ลงทุนไปมีราคาสูงเกินจริงไปมาก และหลายบริษัทไม่มีการลงทุนที่แท้จริงของธุรกิจ ซึ่งผลให้เกิดภาวะฟองสบู่ของตลาดหุ้น และเกิดการล่มสลายในที่สุดเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม ปี 1929 ซึ่งรู้จักในนาม “อังคารทมิฬ (Black Tuesday)”⁵⁰

เหตุการณ์อังคารทมิฬนี้ ถือเป็นการล่มสลายของตลาดหุ้น ซึ่งส่งผลทำให้เกิดภาวะตื่นตระหนกต่อนักลงทุนรายย่อย ทุกคนพร้อมใจกันขายหุ้น (Panic Selling) อีกทั้งยังมีนักลงทุนที่เปิดบัญชีแบบมาร์จิ้น (Margin Account) คือการที่นักลงทุนลงทุนด้วยเงินตัวเองเพียงส่วนหนึ่ง ส่วนที่เหลือสามารถกู้เงินจากนายหน้าค้าหุ้น (Broker) สำหรับใช้ในการลงทุนก่อน(ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)⁵¹ เมื่อราคาหุ้นที่ลงทุนไปมีราคาต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นายหน้าค้าหุ้นจึงทำการสั่งให้นักลงทุนเพิ่มเงินลงทุนเพื่อจำนวนเงินต้องอยู่ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นักลงทุนหลายคนไม่สามารถเพิ่มเงินลงทุนได้แล้ว จึงถูกบังคับขาย (Forced Sell) เป็นการขายหุ้นโดยนายหน้าค้าหุ้นเป็นผู้มีอำนาจในการสั่งขาย เพื่อคืนเงินในส่วนที่นักลงทุนกู้ไว้กลับคืนมา การบังคับขายนี้ส่งผลให้ราคาหุ้นตกต่ำมากยิ่งขึ้น⁵² แม้ว่าเหตุการณ์อังคารทมิฬจะเป็นการล่มของตลาดหุ้นก็ตาม แต่เหตุการณ์นี้เป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งของภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่

⁴⁹ The Standard, **The Great Depression** วิฤตเศรษฐกิจครั้งใหญ่ที่สุดในรอบ 100ปี, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 18 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก

<https://www.youtube.com/watch?v=YrvgyjDxGfc>

⁵⁰ เรื่องเดียวกัน

⁵¹ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, **เปิดบัญชีซื้อขายให้เหมาะกับสไตล์คุณ**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 20 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.set.or.th/set/education/html>.

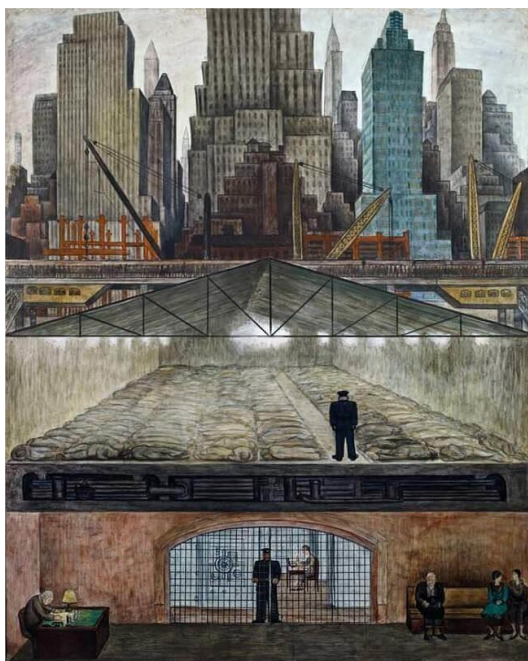
⁵² Victory Tale, **Black Tuesday** ตลาดหุ้นตกครั้งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 20 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://victorytale.com/th/black-tuesday/>

ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ มีสาเหตุมาจาก ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำตามที่ได้กล่าวข้างต้น เกษตรกรหลายคนถูกยึดที่ดินทำกิน ถูกยึดบ้าน เนื่องจากเอาไปจำนองไว้กับธนาคาร เมื่อตลาดหุ้นล่ม ราคาหุ้นตกต่ำ อุตสาหกรรมและการเกษตรตกต่ำ ประชาชนจำนวนมากอยู่ในภาวะวิตกกังวลกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน ส่งผลให้เกิดการแห่ถอนเงิน (Bank Run) เมื่อประชาชนแห่ถอนเงินออกจากธนาคาร ธนาคารจึงไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ และที่สุดแล้วธนาคารหลายแห่งจำเป็นต้องปิดตัวลง ผลของภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่นี้ ทำให้ช่วงปี 1929-1932 มีอัตราการว่างงานเพิ่มสูงมากขึ้นเฉลี่ยสัปดาห์ละ 100,000 คน รายได้ประชาชาติลดลงถึง 50 เปอร์เซ็นต์หลายประเทศทั่วโลกได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจครั้งนี้ยาวนานไปถึงช่วงต้นสงครามโลกครั้งที่ 2⁵³

⁵³ The Standard, **The Great Depression** วิกฤตเศรษฐกิจครั้งใหญ่ที่สุดในรอบ 100 ปี, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 18 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=YrvgyjDxGfc>

ภาพที่ 49 DIEGO RIVERA, FROZEN ASSETS, 1931-1932, FRESCO ON REINFORCED CEMENT IN A GALVANIZED-STEEL FRAMEWORK, 139x188.5 CM.

ที่มา [HTTPS://WWW.MOMA.ORG](https://www.moma.org)

ผลงานภาพเขียน โดยดิเอโก ริเวรา ภาพ Frozen Assets สร้างขึ้นในปี 1931-1932 ด้วยเทคนิค สีปูนเปียก เสริมแรงในกรอบเหล็กเคลือบสังกะสี ติดตั้งในอาคารอเนกประสงค์ (Fresco on reinforced cement in a galvanized-steel framework) ขนาด 133x188.5 เซนติเมตร ผลงานชิ้นนี้ ศิลปินสร้างขึ้นสำหรับการจัดแสดงนิทรรศการเดี่ยวที่พิพิธภัณฑ์ศิลปะสมัยใหม่ (Museum of Modern Art)⁵⁴

ภาพจิตรกรรมฝาผนังชิ้นนี้ศิลปินแบ่งองค์ประกอบของภาพออกเป็น 3 ส่วน เพื่อให้เห็นรายละเอียดของแต่ละชั้นถึงสาเหตุ และผลกระทบของการเมือง ระบบทุนนิยม แม้ว่าศิลปินจะเป็นแนวหน้า และมีเอกลักษณ์โดดเด่นในการสร้างสรรค์ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการเมือง และระบบทุน

⁵⁴ Marisa Lerer and Coner McGrrigle, *Art in the Age of Financial Crisis*, ติ บ ค ้น ข้อมูลเมื่อ 26 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.tandfonline.com/doi/full>

นิยม วิฤตการการเงินในยุคนั้นก็นับได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ในวงจรการขับเคลื่อนระบบทุนนิยม ณ ขณะนั้นเช่นกัน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ผลงานโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนตามที่ศิลปินได้แยกไว้ดังนี้

ภาพที่ 50 DIEGO RIVERA, ภาพส่วนที่ 1 ในผลงาน FROZEN ASSETS

ที่มา [HTTPS://WWW.MOMA.ORG](https://www.moma.org)

ภาพส่วนที่ 1 ในผลงาน Frozen Assets ศิลปินจัดองค์ประกอบภาพโดยอ้างอิงจากต้นแบบจากธนาคารแมนฮัตตัน และตึกสูงในเมืองมาจัดวางองค์ประกอบใหม่เพื่อสื่อความให้เห็นถึงความเจริญ และการเติบโตของสถาปัตยกรรม แฝงนัยยะถึงความหนาแน่น เบียดเสียด และแออัดภายในตัวเมือง เบื้องหน้าของตึกสูงปรากฏภาพเครนขนาดใหญ่ ที่ทำให้เห็นว่าในเมืองนิวยอร์กนี้ยังคงขยับขยายพื้นที่ไปอีกเรื่อยๆ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ ณ ขณะนั้นตกงานเป็นจำนวนมาก เนื่องจากอยู่ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้หลายคนผันตัวมาทำงานที่ใช้แรงงานแทน⁵⁵

จากภาพในส่วนที่ 1 เมื่อวิเคราะห์ตามผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ตึกสูงเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงโครงสร้างเศรษฐกิจระบบทุนนิยมได้เป็นอย่างดี ภาพเครนขนาดใหญ่เป็นสัญลักษณ์เพื่อสื่อความถึงกรรมชีพ ชนชั้นแรงงาน ที่เป็นฟันเฟืองในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจนี้

⁵⁵ Marisa Lerer and Coner McGrrigle, **Art in the Age of Financial Crisis**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 26 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.tandfonline.com/doi/full>

ภาพที่ 51 DIEGO RIVERA, ภาพส่วนที่ 2 ในผลงาน FROZEN ASSETS

ที่มา [HTTPS://WWW.MOMA.ORG](https://www.moma.org)

ภาพส่วนที่ 2 ในผลงาน Frozen Assets ศิลปินจัดองค์ประกอบภาพให้อยู่ตรงกลาง ปรากฏภาพโครงสร้างอาคารอย่างง่าย เป็นห้องโถงโล่ง มีพื้นที่ลึกเข้าไปด้านใน มุงหลังคาด้วย โครงเหล็ก และสังกะสี ซึ่งเป็นท่าเรือที่ตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกบนถนนสายที่ 25 อาคารแห่งนี้เป็น สถานที่ไว้สำหรับเก็บเหล็กและกระจกที่ใช้สำหรับก่อสร้างอาคาร ในภาพนี้ศิลปินไม่ได้ใส่ภาพ กระจก หรือเหล็กที่ดูสื่อถึงลักษณะการใช้งานตามข้อมูลข้างต้น แต่ปรากฏเป็นภาพผู้คนที่นั่งนอน เรียงรายกันเป็นจำนวนมาก โดยมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยคอยยืนคุมอยู่ ภาพนี้ศิลปิน ต้องการกล่าวถึงช่วงปี 1931-1932 ประชาชนจำนวนมากได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ พายุ ดิเปรสชันสร้างความเสียหายแก่ผู้คนหลายหลังคาเรือน ส่งผลให้มีประชาชนไร้ที่อยู่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว⁵⁶

จากภาพในส่วนที่ 2 เมื่อวิเคราะห์ตามผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ศิลปินมีการแสดงออกผ่าน ผลงานไว้ได้อย่างชัดเจน ภาพในส่วนที่ 1 และภาพในส่วนที่ 2 มีความคล้ายคลึงกันในเรื่องของ การ

⁵⁶ **Frozen Assets, 1931 by Diego Rivera**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 29 เมษายน 2564, เข้าถึงได้ จาก <https://www.diegorivera.org/frozen-assets.jsp>

จัดวางองค์ประกอบให้ดูแออัด แต่นัยยะของความแออัดนี้แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ภาพในส่วนที่ 1 แออัดไปด้วยตึก และอาคารสูงตระหง่านในลักษณะแนวตั้งตรงขึ้นฟ้า ในทางกลับกันภาพในส่วนที่ 2 เป็นความแออัดในลักษณะพื้นราบ เป็นภาพความแออัดของคนไร้ที่อยู่อาศัย และศิลปินยังนำเสนอให้เห็นความแตกต่างของโครงสร้างอาคารทั้งสองภาพ

ภาพในส่วนที่ 1 ตึกสูงทั้งหมดถูกออกแบบมาให้แข็งแรง มีโครงสร้างแน่นหนา มีแสงสว่างจากท้องฟ้าด้านหลัง ภาพในส่วนที่ 2 เป็นเพียงโครงเหล็กธรรมดา หลังคามุงด้วยสังกะสี ที่ดูไม่แข็งแรงทนทานเท่าอาคารในภาพที่ 1 และมีเพียงแสงสว่างจากหลอดไฟเท่านั้น จากการวิเคราะห์โครงสร้างอาคารนี้ สามารถสะท้อนให้เห็นเจตนาของศิลปินที่ต้องการถึงการวิพากษ์ วิจาร์ณโครงสร้างทางสังคม ความไม่เท่าเทียม ภาพคนไร้ที่อยู่อาศัยที่นอนเรียงกันอย่างเป็นระเบียบ ห่อหุ้มร่างกายด้วยผ้าสีขาวที่ดูเปราะบาง ภาพกลุ่มคนจำนวนมากนี้เป็นสัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่สื่อความสะท้อนถึง ชนชั้น ความยากไร้ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่ยืนอยู่ในตำแหน่งกลางภาพนั้น ทำหน้าที่ควบคุม ดูแลสถานที่นี้ และด้วยเครื่องแต่งกายที่เป็นเครื่องแบบตามแบบฉบับ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นสัญลักษณ์แทนของผู้มีอำนาจ

ภาพที่ 52 DIEGO RIVERA, ภาพส่วนที่ 3 ในผลงาน FROZEN ASSETS

ที่มา [HTTPS://WWW.MOMA.ORG](https://www.moma.org)

ภาพส่วนที่ 3 ในผลงาน Frozen Assets ถูกจัดองค์ประกอบให้อยู่ในส่วนล่างสุดของภาพ ภาพปรากฏให้เห็นถึงห้องที่มีการรักษาความปลอดภัยอย่างแน่นหนา เป็นภาพของห้องนิรภัยภายในธนาคาร ที่ได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย มีประตูลูกกรงแน่นหนา ด้านหลังประตูลูกกรงนี้ ปรากฏภาพตู้เซฟขนาดใหญ่ ที่ได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่เป็นอย่างดี ด้านนอกปรากฏ

ภาพบุคคล 3 คนนั่งอยู่บนเก้าอี้ยาวที่ไว้ใช้สำหรับนั่งรอเข้าไปใช้บริการ เพื่อตรวจสอบทรัพย์สินของคนที่เก็บรักษาไว้ในตู้เซฟของธนาคารแห่งนี้⁵⁷

จากภาพในส่วนที่ 3 เมื่อวิเคราะห์ตามความเห็นของผู้วิจัย มีความคิดเห็นว่างค์ประกอบของภาพมีลักษณะที่แตกต่างไปจากภาพ 2 ส่วนด้านบน ภาพในส่วนนี้การแสดงให้เห็นพื้นที่โล่ง ไม่แออัด จากการจัดองค์ประกอบนี้ แม้ว่าจะถูกจัดวางไว้ในส่วนล่างสุดของภาพ แต่สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ศิลปินต้องการนำเสนอภาพในส่วนนี้ให้ดูเป็นพื้นที่ที่เข้าถึงได้ยาก มากกว่าการกล่าวถึงเรื่องชนชั้นพื้นที่ที่ดูโล่ง ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย พนักงานธนาคารอีก 2 คน และโครงสร้างภายในที่ดูแน่นหนา สะท้อนถึงเรื่องความปลอดภัย จำนวนคนที่เข้ามาใช้บริการเพียง 3 คน นั้น สะท้อนให้เห็นถึงการคัดกรองบุคคล ที่จะสามารถเข้ามาในห้องนี้ได้ บุคคลทั้ง 3 นี้ ถือเป็นผู้มีฐานะร่ำรวย ซึ่งถูกจัดให้อยู่กลุ่มชนชั้นสูง ตามระดับของโครงสร้างทางสังคม แม้ว่า ณ ขณะนั้นเศรษฐกิจจะอยู่ในภาวะตกต่ำก็ตาม บุคคลทั้ง 3 จึงถือได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความถึงชนชั้น

จากการวิเคราะห์ภาพทั้ง 3 ส่วน ภาพรวมของผลงานชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงการกดทับของระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างรุนแรง และการแบ่งแยกชั้นด้วยฐานะทางการเงินของคนในสังคม โครงสร้างสถาปัตยกรรมที่ดูแตกต่างกัน โดยสิ้นเชิงเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความถึงความไม่เท่าเทียม

สรุปผลการวิเคราะห์สัญลักษณ์จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 นี้ผู้วิจัยสามารถจัดกลุ่มของสัญลักษณ์ที่แฝงนัยยะเพื่อสื่อความ โดยแบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม และสัญลักษณ์ที่สื่อความอย่างตรงไปตรงมา 1 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงความร่ำรวย ได้แก่ หัวทิวลิป ดอกทิวลิป วัวกระทิง

กลุ่มที่ 2 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงหายนะ ความสิ้นหวัง ได้แก่ หัวทิวลิป ดอกทิวลิป หมีฟองสบู่ปัสสาว สุริยุปราคา กองนุ่น

กลุ่มที่ 3 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงความโง่เขลา ลุ่มหลง ได้แก่ หมวกคนโง่ ก้อนหิน ลานกแตก ลิง

⁵⁷ **Frozen Assets,1931 by Diego Rivera**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 29 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.diegorivera.org/frozen-assets.jsp>

กลุ่มที่ 4 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงการเสี่ยงโชค การนำโชค ได้แก่ วงล้อเสี่ยงทาย เขากวาง
แพะ ม้า

กลุ่มที่ 5 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงความหวัง ได้แก่ นกพิราบ

กลุ่มที่ 6 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงสติปัญญา ได้แก่ นกเค้าแมว

กลุ่มที่ 7 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงชนชั้นทางสังคม ได้แก่ วัฏกระทิง โหลครอบแก้ว
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

กลุ่มที่ 8 สัญลักษณ์ที่แฝงนัยยะเพื่ออ้างอิงถึงวัฒนธรรม และสถานที่จริง ได้แก่ ไม้เท้าผู้
เรือสำเภา กิ่งहनลม มหาวิหารเซนบาร์โวมหาวิหารเซนต์พอล ตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก ธนาคาร
แมนฮัตตัน

กลุ่มที่ 9 สัญลักษณ์ที่สื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา ได้แก่ ใบชื้อขายหุ้น เครื่องแต่ง
กาย เครื่องประดับของตัวละคร ดุจเงิน และโลหะมีค่า

แม้กรอบแนวคิดการสร้างสรรค์ของศิลปินจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือการเสียดสี
ล้อเลียน สัญลักษณ์ที่ศิลปินใช้แม้จะเป็นภาพเดียวกัน แต่สัญลักษณ์เหล่านี้ทำหน้าที่สื่อความหมาย
แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง โดยมีปัจจัยจากยุคสมัย สังคม วัฒนธรรม และบริบทแวดล้อมอื่น ๆ รวมถึง
รูปแบบ และวิธีการนำเสนอที่เปลี่ยนแปลงไปประกอบร่วมกับการวิเคราะห์ผลงานแต่ละชิ้นด้วย

ศิลปิน	ผลงาน	กลุ่มสัญลักษณ์ที่สื่อความแฝงนัยยะ
Michiel Janszoon van Mierevelt	Double Portrait Of A Husband And Wife, He Holding A Tulip And Bulb, A Selection Of Shells On The Shelf Below	กลุ่มที่ 1, 2
Jan Brueghel (II)	Satire of Tulipomania	กลุ่มที่ 1, 2, 3
Hendrik Gerritsz Pot	Flora's Mallewagen	กลุ่มที่ 1, 2, 5, 8
William Hogarth	The South Sea Scheme	กลุ่มที่ 4, 7, 8
Thomas Bowles (II)	The Bubblers Mirroure, or England's Folley	กลุ่มที่ 2, 3, 4
Carington Bowles	The Bubblers Mirroure, or England's Folly	กลุ่มที่ 2, 3, 4
	Playing Cards Satirizing The South Sea Bubble Of 1720; 1721	กลุ่มที่ 4
ไม่ปรากฏนามศิลปิน	Many became crazy because they believed in schemes	กลุ่มที่ 3
ไม่ปรากฏนามศิลปิน	The Inventor Of Stock-Jobbery In His Triumphal Car	กลุ่มที่ 8
ไม่ปรากฏนามศิลปิน	A Very Rare Complete Set Of Six Doucai 'South Sea Bubble' Plates	กลุ่มที่ 3, 8
William Holbrook Beard	The Bulls and Bears In The Market	กลุ่มที่ 1, 2, 7, 8
Grant E Hamilton	I Never Speculate	กลุ่มที่ 7
Edgar Degas	A Cotton Office In New Orleans	กลุ่มที่ 2
Diego Rivera	Frozen Assets	กลุ่มที่ 7, 8

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์สัญลักษณ์ที่สื่อความแฝงนัยยะ 8 กลุ่ม

ศิลปิน	ผลงาน
ไม่ปรากฏนามศิลปิน	Many became crazy because they believed in schemes
ไม่ปรากฏนามศิลปิน	The Inventor Of Stock-Jobbery In His Triumphant Car
ไม่ปรากฏนามศิลปิน	A Very Rare Complete Set Of Six Doucai 'South Sea Bubble' Plates
Edgar Degas	Portrait at The Stock Exchange

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์กลุ่มสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายโดยตรงไปตรงมา

บทที่ 3

ผลงานศิลปะที่ใช้ศึกษา และทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์

วิธีการดำเนินงานวิจัยในวิทยานิพนธ์ชุดนี้ คือการวิเคราะห์ ทัศนคติ และอธิบายผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์การเงินที่ส่งผลต่อวิธีการสร้างสรรค์ รูปทรง รูปแบบ แนวคิด ไปจนถึงแรงบันดาลใจ และวิถีชีวิตของศิลปิน ผ่านผลงานศิลปะทั้งหมด 10 ชุดที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นในช่วงระหว่างปี 2000-2020 ซึ่งทั้งหมดเป็นการวิเคราะห์ ทัศนคติผ่านทฤษฎีสัญวิทยา อันจะช่วยเปิดเผยให้เห็นถึงนัยแฝง หรือนัยทางวัฒนธรรมที่ซ่อนเร้น อยู่ในผลงานศิลปะดังกล่าว ทฤษฎีทางสังคมเช่นสัญวิทยานั้น ช่วยนำพาผู้วิจัยหวนกลับไปสู่จุดเริ่มต้นในการผลิตสร้างผลงานของศิลปิน และบริบทสังคมแวดล้อมในอดีตที่ผ่านมา เพื่อสร้างความกระจ่างชัดต่อคำอธิบาย และการสรุปผลที่จะกล่าวถึงในลำดับต่อไป

3.1 วิกฤตเศรษฐกิจตั้งแต่ ค.ศ. 2000-2020

3.1.1 วิกฤตฟองสบู่ดอทคอม

คอมพิวเตอร์ (Computer) เริ่มเป็นที่นิยม และแพร่หลายมากขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 เนื่องจากราคาที่เข้าถึงได้มากขึ้น และเพื่อความสะดวกสบาย ความนิยมของคอมพิวเตอร์นี้ส่งผลให้หุ้นในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีกลายเป็นที่นิยม โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต (Internet) หลายคนเริ่มสนใจทำธุรกิจการให้บริการผ่านอินเทอร์เน็ต เมื่อเห็นว่าบริษัทยาฮู! (Yahoo!) สามารถสร้างเงินมหาศาลได้จากนำบริษัทเข้าตลาดหลักทรัพย์ และทำกำไรได้ 3 เท่าภายในวันแรกของการเปิดตัว⁵⁸

หลายบริษัทใช้วิธีการเปลี่ยนชื่อบริษัท โดยใส่คำว่าดอทคอม (.com) หรือดอทเน็ต (.net) แม้ว่าพื้นฐานของบริษัทไม่มีความเกี่ยวข้องใด ๆ กับอินเทอร์เน็ตเลยก็ตาม นักเก็งกำไรหลายคนเมื่อ

⁵⁸ กิตติศักดิ์ คงคา, *สรุปวิกฤตฟองสบู่ดอทคอม : ยุทธการปั่นหุ้นโดยการเติมคำว่า .com*, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 24 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <http://www.investorrest.co/economy/dot-com-crisis>

เห็นหุ้นของบริษัทที่มีชื่อต่อท้ายเช่นนี้ ก็ตัดสินใจลงทุนไปโดยอาจไม่ได้ศึกษาบริษัทนั้น ๆ อย่างละเอียด ถี่ถ้วน⁵⁹

นักเก็งกำไรจำนวนมากซื้อหุ้นอินเทอร์เน็ต โดยอ้างอิงจากหลักฐานการเติบโตของตลาดหลักทรัพย์แนสแด็ก (NASDAQ : National Association of Securities Dealers Automated Quotations)⁶⁰ ในปี 1997 แนสแด็กเริ่มมีเงินลงทุนเข้าตลาดมากขึ้นปี 1999 ตลาดเติบโตถึง 39 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเงินทุนเหล่านั้นล้วนเข้าซื้อหุ้นอินเทอร์เน็ตทั้งสิ้น และมีบริษัทอินเทอร์เน็ตเสนอขายหุ้นต่อสาธารณะครั้งแรก (IPO : Initial Public Offering) ถึง 457 บริษัท⁶¹

การเติบโตอย่างรวดเร็วนี้ทำให้อัลัน กรีนสแปน (Alan Greenspan) ประธานผู้ว่าการธนาคารกลางสหรัฐ (Federal Reserve) หรือที่นิยมเรียกว่า ประธานเฟด ประกาศเตือนถึงสถานการณ์การเติบโตของตลาดหุ้น ณ ขณะนั้น เพราะเขาคิดเห็นว่าเป็นการเติบโตที่ไม่มีเหตุผล แต่ในขณะเดียวกันเขาก็ยังออกนโยบายควบคุมใด ๆ นายธนาคาร และนายหน้าค้าหุ้น (Broker) ใช้สภาพคล่องส่วนเกินที่ธนาคารกลางสหรัฐเคยสร้างขึ้นสำหรับเหตุการณ์ วายทูเค (Y2K)⁶² เพื่อระดมทุนสำหรับหุ้นอินเทอร์เน็ต นักเก็งกำไรจำนวนมากทุ่มทุนซื้อหุ้นอินเทอร์เน็ต ระหว่างปี 1995 – 2000 ดัชนีตลาดหุ้นแนสแด็กเติบโตขึ้น 5 เท่า แต่ท้ายที่สุดแล้วในเดือนมีนาคมปี 2000 ราคาหุ้นเริ่มร่วง เนื่องจากผลกำไร และรายได้ของบริษัทที่จดทะเบียนไม่มีการเติบโต ส่งผลให้นักเก็งกำไรหลายคน เกิดความสับสน ไม่มั่นใจในหุ้นกลุ่มนี้เหมือนเคย หลายบริษัทชั้นนำที่เข้าซื้อหุ้นอินเทอร์เน็ต ไว้พร้อมเพียงขายหุ้นตอนที่หุ้นอยู่ในจุดสูงสุดที่ 5,048 จุด การขายหุ้นครั้งนี้สร้างความตื่นตระหนกต่อนักลงทุน และนักเก็งกำไรรายย่อย ขณะเดียวกันนักลงทุนหันไป

⁵⁹ Nofsinger R. John, จิตวิทยาการลงทุน (The Psychology of Investing), แปลโดย พิริยะ พาณิชยชะวงศ์, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: บริษัท เอฟที เอ็ดจัน จำกัด, 2564), 176

⁶⁰ ตลาดหลักทรัพย์แนสแด็ก มีบริษัทที่จดทะเบียนด้วยเกือบครึ่งหนึ่งเป็นบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

⁶¹ Heyes Adam, **Dotcom Bubble**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 26 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.investopedia.com/terms/d/dotcom-bubble.asp>

⁶² Y2K ย่อมาจาก Year 2000 เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงที่ ค.ศ.1999 จะเปลี่ยนเป็น ค.ศ.2000 ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการจัดเก็บข้อมูลดิจิทัล และอนาล็อก จะทำการประมวลผลผิดพลาด ปัญหานี้สร้างความกังวลต่อการจัดเก็บข้อมูลของธุรกิจ ธนาคาร การแพทย์ และการทหาร

ให้ความสนใจในธุรกิจด้านอื่น ๆ มากกว่า ปลายปี 2000 บริษัทที่จดทะเบียนคอทคอมไม่ได้รับความสนใจเช่นเดิมอีกแล้ว เงินทุนก็เริ่มหายภายในไม่กี่เดือน⁶³

3.1.2 วิฤตสินเชื่อบุคคล

วิฤตสินเชื่อบุคคล (Subprime Mortgage Crisis) หรือวิฤตสินเชื่อด้อยคุณภาพ เป็นวิฤตครั้งใหญ่อีกครั้งในประวัติศาสตร์โลก เกี่ยวข้องกับการปล่อยสินเชื่อเพื่อซื้อบ้าน หากประวัติการกู้เงินของผู้กู้ดูน่าเชื่อถือ สถาบันการเงินจะให้กู้ด้วยอัตราดอกเบี้ยปกติ แต่ถ้าประวัติการกู้เงินของผู้กู้ไม่น่าเชื่อถือ อาจมาจากอาชีพที่ไม่มั่นคง เคยผิดนัดชำระ ก็ยังสามารถกู้สินเชื่อได้แต่จะได้รับอัตราดอกเบี้ยที่แพงกว่าปกติเพื่อชดเชยความเสี่ยงที่มากขึ้น นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลสหรัฐในขณะนั้นสนับสนุนให้ประชากรมีบ้าน และอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อของธนาคารกลางสหรัฐในช่วงปี 2000 ราคาดอกเบี้ยยังไม่สูงมากอยู่ที่ประมาณ 2 เปอร์เซ็นต์ ทำให้กลุ่มลูกค้าจำนวนมากมาติดต่อของกู้สินเชื่อ⁶⁴

การปล่อยสินเชื่อของธนาคารครั้งนี้ สถาบันการเงินหลายแห่งใช้ เอ็มบีเอส (MBS : Mortgage-backed Securities) คือการนำสินเชื่อที่อยู่อาศัยมาปรับเปลี่ยนเป็นสินทรัพย์ทางการเงินขายต่อให้กับนักลงทุนเพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยง และมีตราสารอนุพันธ์ ซีดีเอส (CDS : Credit Default Swap) คือ การประกันความเสี่ยงสำหรับคุ้มครองผู้ถือตราสารหนี้ หากผู้ถือตราสารหนี้ผิดสัญญาการนัดชำระ⁶⁵

ทั้งดอกเบี้ยที่ราคาไม่แพง เป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อผู้กู้ เอ็มบีเอสที่เอื้อต่อสถาบันการเงิน ซีดีเอสที่เอื้อต่อการประกันให้ผู้ถือตราสารหนี้ ล้วนเป็นองค์ประกอบที่น่าสนใจ และดึงดูดให้คนมากู้เงินซื้อบ้านมากยิ่งขึ้น⁶⁶ กล่าวได้ว่านี่คือสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดวิฤตฟองสบู่ซับไพรม์ขึ้น เมื่อผู้กู้ความเสี่ยงสูงไม่สามารถผ่อนชำระเงินกู้ได้ตามสัญญา เมื่อธนาคารกลางสหรัฐกังวลต่อสถานะเงินเฟ้อที่อาจจะเกิดขึ้นได้ จึงเพิ่มอัตราดอกเบี้ยในปี 2006 จาก 2.25 เปอร์เซ็นต์ เป็น 5.25

⁶³ Heyes Adam, **Dotcom Bubble**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 26 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.investopedia.com/terms/d/dotcom-bubble.asp>

⁶⁴ กิตติศักดิ์ คงคา, **สรุปวิฤตแฮมเบอร์เกอร์ : Subprime Crisis**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 24 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <http://www.investor.com/economy/subprime-crisis>

⁶⁵ เรื่องเดียวกัน

⁶⁶ เรื่องเดียวกัน

เปอร์เซ็นต์ ดอกเบี้ยที่สูงขึ้นทำให้ผู้กู้เริ่ม ไม่อยากกู้เงินซื้อบ้านอีก ความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ ที่กู้ไปแล้วก็เริ่มชะลอตัวลง ส่วนมากผู้กู้เป็นผู้ที่จัดอยู่ในกลุ่มความเสี่ยงสูง เริ่มผิคนัดชำระหนี้ บ้างก็ ยอมโดนยึดบ้าน ส่งผลกระทบต่อตราสารอนุพันธ์ที่นักลงทุนถือ และเครดิตการประกันการผิคนัด ชำระหนี้ครั้งใหญ่⁶⁷

การผิคนัดชำระหนี้ครั้งนี้ส่งผลต่อตลาดหุ้นวอลสตรีทครั้งใหญ่ เมื่อเลห์แมน บราเธอร์ส (Lehman Brothers) วาณิชธนกิจสถาบันให้บริการทางการเงิน ซึ่งบริษัทได้จดทะเบียนอยู่ในตลาด หุ้น ทำการกู้เงิน 44 เท่าเพื่อมาลงทุนในสินเชื่อเอ็มบีเอสด้วย ส่งผลให้บริษัทไม่สามารถชำระหนี้เงิน ที่กู้มาลงทุนได้เช่นกัน ทำให้บริษัทล้มละลายในที่สุด⁶⁸ นอกจากนี้ยังมีสถาบันการเงินอื่น ๆ อีกมาก ที่ลงทุนในสินเชื่อเอ็มบีเอส ก็ล้มละลายไปตาม ๆ กัน เมื่อสถาบันการเงินขนาดใหญ่หลายแห่ง ล้มละลายย่อมส่งผลกระทบต่อตลาดหุ้นอย่างรุนแรง เหตุการณ์นี้ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อสหรัฐ สถาบันการเงิน หรือบริษัท อื่น ๆ ในต่างประเทศ แม้แต่ธนาคารในประเทศไทยก็ได้ถือสินเชื่อเอ็มบี เอสด้วย วิกฤตการเงินครั้งนี้จึงถือว่าเป็นวิกฤตที่ส่งผลกระทบรุนแรงไปทั่วโลก⁶⁹

3.1.3 วิกฤตหนี้สาธารณะยุโรป

ประเทศในแถบยุโรปหลายประเทศทั้งราชอาณาจักรสเปน (Kingdom of Spain) สาธารณรัฐอิตาลี (Italian Republic) และสาธารณรัฐเฮลเลนิก (Hellenic Republic) หรือประเทศ กรีก (Greece) ประสบกับวิกฤตหนี้สาธารณะยุโรป (Europe's Sovereign Debt Crisis) อัน เนื่องมาจาก ในปี 2000 ประเทศกรีซมีการเปลี่ยนคณะบริหารชุดใหม่ คณะบริหารชุดใหม่ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหาร ส่งผลให้ตรวจสอบเจอปัญหาที่คณะบริหารชุดเก่าสร้างหนี้ไว้ ซึ่ง

⁶⁷Amadeo Kimberly, **Causes of the 2008 Global Financial Crisis What Really Caused the Crisis?**, สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก

<https://www.thebalance.com/what-caused-2008-global-financial-crisis-3306176>

⁶⁸ Crisis Man, **3 สาเหตุการล่มสลายของ Lehman Brothers ยักษ์ใหญ่แห่งโลกการเงิน**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 26 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก

<https://www.finnomena.com/crisisman/3-reasons-lehman-brothers/>

⁶⁹ กิตติศักดิ์ คงคา, **สรุปวิกฤตแฮมเบอร์เกอร์ : Subprime Crisis**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 24 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <http://www.investertest.co/economy/subprime-crisis>

เป็นหนี้ที่ไม่เคยได้รับการเปิดเผยต่อสาธารณะ หนี้สินทั้งหมดนี้มีจำนวนมาก 115% ของจีดีพี (Gross domestic product: GDP)⁷⁰

ผลกระทบของหนี้สินครั้งนี้ไม่เพียงส่งผลต่อประเทศกรีซเพียงอย่างเดียว แต่ส่งผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มยูโรโซนเช่นกัน ประเทศในกลุ่มยูโรโซนมีกฎหมายห้ามประเทศใดในกลุ่มอียูมีหนี้สินเกิน 60% ของจีดีพี และห้ามขาดดุลงบประมาณเกิน 3% ของจีดีพี เมื่อเปรียบเทียบกฎข้อหานี้กับหนี้สาธารณะที่ประเทศกรีซสร้างไว้แสดงให้เห็นว่าประเทศกรีซมีหนี้เกินกว่าที่กำหนดถึง 95% และขาดดุลงบประมาณถึง 15% ของจีดีพี พันธบัตรของประเทศกรีซถูกปรับเป็นเกรดพันธบัตรขยะ (junk bond) แม้ออกเบี้ยจะสูงถึง 35% อีกทั้งเศรษฐกิจภายในประเทศก็ไม่มีการเติบโต ส่งผลให้ความน่าเชื่อถือของประเทศลดลงไปอย่างรวดเร็ว⁷¹

ประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มยูโรโซนก็ประสบปัญหาหนี้สินเหมือนประเทศกรีซเช่นกัน เช่น ประเทศอิตาลี ประเทศไอร์แลนด์ ประเทศสเปน เป็นต้น แต่ทว่าประเทศเหล่านี้เมื่อเทียบจำนวนหนี้สิน กับค่าจีดีพีแล้วยังนับว่ามีหนี้ไม่สูงมาก ถึงแม้หนี้สินจะไม่สูงเท่าประเทศกรีซแต่เงินสำหรับชำระหนี้ก็ไม่เพียงพอโดยเฉพาะประเทศสเปน วิธีการแก้ปัญหาหนี้คือธนาคารยุโรปกลางธนาคารพาณิชย์กู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และธนาคารพาณิชย์เหล่านี้ทำหน้าที่ช่วยเหลือในการเข้าซื้อหนี้ของประเทศนั้น ๆ และนี่ยังเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้สหราชอาณาจักรถอนตัวออกจากกลุ่มอียู ในปี 2016⁷²

3.1.4 วิกฤตโควิด 19

วิกฤตหรือโควิด 19 (Covid-19) เริ่มต้นแพร่ระบาดจากเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน ช่วงเดือนธันวาคมปี 2019 และเริ่มแพร่ระบาดไปทั่วโลกประมาณเดือนมีนาคมปี 2020 องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้เป็นโรคระบาดใหญ่ทั่วโลก เนื่องจากมีการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของคนในสังคม และหลายประเทศมีการประกาศปิดพรมแดนห้ามเดินทางเข้า-ออก ซึ่งมาตรการนี้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวโดยตรงทั่วโลก

⁷⁰ กิตติศักดิ์ คงคา, **สรุปวิกฤตหนี้ยุโรป : Europe's Sovereign Debt Crisis** หนี้ก้อนใหญ่ที่ถุกชุกไว้ได้พรมสหภาพยุโรป, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 27 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <http://www.investorrest.co/economy/europe-sovereign-debt-crisis/>

⁷¹ เรื่องเดียวกัน

⁷² เรื่องเดียวกัน

และส่งผลกระทบต่อไปยังภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ อีกด้วย นับว่าวิกฤตโรคระบาดครั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบความเสียหายแล้ววิกฤตโรคระบาดครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อให้เศรษฐกิจทั่วโลกถดถอย มากกว่าวิกฤตสินเชื่อบีบไปฟอร์มปี 2008⁷³

รัฐบาลหลายประเทศทั่วโลก มีมาตรการให้พนักงาน ข้าราชการ รวมถึงนักเรียน นักศึกษาทำงาน และเรียนออนไลน์จากที่บ้าน (Work From Home) ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร ภัตตาคาร ภัตตาคาร ปิดให้บริการ ธุรกิจหลายอย่างต้องหยุดชะงัก และปรับรูปแบบธุรกิจให้มาอยู่ในแพลตฟอร์มออนไลน์แทน รัฐบาลหลายประเทศใช้นโยบายการเงิน และการคลังแบบขยายตัว เพื่อรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ลดลงเนื่องจากการประกาศปิดสถานที่ให้บริการต่าง ๆ และมีมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมที่เคร่งครัดมากยิ่งขึ้น

แม้ว่าวิกฤตโควิด 19 จะส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจ แต่ผลงานศิลปะส่วนใหญ่มีการนำเสนอไปในทิศทางที่ให้กำลังใจประชาชน บุคลากรทางการแพทย์ บ้างก็มีการกล่าวถึงการบริหารจัดการจัดการสาธารณสุขของรัฐบาลในประเทศของตนเอง ซึ่งผลงานที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษานี้จะไม่กล่าวถึงวิกฤตโรคระบาดโควิด 19 เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาดยังไม่สามารถยับยั้งได้ และผลงานที่ศิลปินสร้างสรรค์นั้นไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยจะศึกษา และนำมาวิเคราะห์

3.2 ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์

สัญวิทยา (Semiology) คือ ภาษา ๆ หนึ่งที่มีหน้าที่เพื่อการสื่อความ การสร้างความหมาย ไม่แตกต่างไปจากการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของมนุษย์ที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวัน เพียงแต่หน่วยสื่อความ หรือสัญลักษณ์ของสัญวิทยามีความแตกต่าง และหลากหลาย ทุกอย่างในชีวิตประจำวันล้วนเป็นสัญลักษณ์ได้ทั้งสิ้น ทุกสรรพสิ่งที่อยู่รอบตัวเราในสังคม ทั้งเสื้อผ้า เครื่องดื่ม อาหาร วัตถุ สิ่งของเครื่องใช้ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ รวมไปถึงคัมภีร์ไบเบิล⁷⁴

⁷³ Thi Ba, **COVID-19 epidemic Had a heavy impact on the world**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 27 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://vovworld.vn/th-TH>

⁷⁴ ไชยรัตน์ เจริญสิน โอปาร, **สัญวิทยาโครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยม กับ การศึกษารัฐศาสตร์**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์วิภาษา, 2555), 90 -92

กระบวนการสื่อความของสัญลักษณ์ คือส่วนหนึ่งของระบบวัฒนธรรม ผู้ใช้ หรือผู้อ่านสัญลักษณ์เหล่านั้นเป็นผู้มีส่วนร่วมในการสร้างความหมาย ภายใต้กรอบของวัฒนธรรม และการทำความเข้าใจ วิธีชีวิตประจำวันของมนุษย์ในสังคมเป็นสิ่งที่กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด

3.3 ศิลปิน และผลงานศิลปะที่ศึกษา

3.3.1 เอ็ดการ์ มาร์ตินส์

เอ็ดการ์ มาร์ตินส์ (Edgar Matins เกิดปี 1977) ศิลปินสัญชาติโปรตุเกส เกิดที่เมืองแอวูรา (Évora) สาธารณรัฐโปรตุเกส (República Portuguesa) มาร์ตินส์ใช้ช่วงชีวิตวัยเด็กเติบโตที่มาเก๊า (Macao) และศึกษาต่อในสหราชอาณาจักรจนจบปริญญาตรี เกียรตินิยมจากมหาวิทยาลัยศิลปะแห่งลอนดอน (University of the Arts London) ปริญญาโทสาขาภาพถ่าย และจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยวิจัยสาธารณะในลอนดอน (The Royal College of Art (London)) ปัจจุบันมาร์ตินส์ทำงานเป็นช่างภาพ และนักเขียนอยู่ที่สหราชอาณาจักร⁷⁵

ผลงานภาพถ่ายของมาร์ตินส์ มีอิทธิพล และสร้างแรงกระตุ้นในวงการศิลปะมาโดยตลอด เขาได้ร่วมงานกับพิพิธภัณฑ์ชั้นนำหลายแห่ง เช่น พิพิธภัณฑ์ศิลปะดัลลัส (Dallas Museum of Art) พิพิธภัณฑ์วิกตอเรียแอนด์อัลเบิร์ต (Victoria and Albert Museum: V&A) ศูนย์ศิลปะสมัยใหม่ลิสบอน (Modern Art Centre (Lisbon)) เป็นต้น นอกจากนี้ผลงานของเขายังได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ลงหนังสือมากกว่า 16 เล่ม และเป็นตัวแทนจากมาเก๊าเข้าร่วมจัดแสดงงานในระดับนานาชาติเมื่อปี 2011 ในงานเวนิส เบียนนาเล่ ครั้งที่ 54 (The 54th Venice Biennale)⁷⁶

ผลงานชุดที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา เป็นผลงานภาพถ่ายที่สร้างขึ้นในปี 2008 ทั้งหมด 28 ภาพ เนื้อหาของภาพเป็นการนำเสนอภาพสะท้อนของวิกฤตสินเชื้อซับไพรม์ ซึ่งศิลปินได้รับคำเชิญจากนิตยสารนิวยอร์กไทม์ (The New York Times Magazine) ให้ถ่ายภาพตามสถานที่ต่าง ๆ 16 แห่ง ใน

⁷⁵ Matins Edgar, **About Edgar Matins**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 03 พฤษภาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <http://www.edgarmartins.com>

⁷⁶ เรื่องเดียวกัน

8 รัฐ ผลงานทั้ง 28 ภาพนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือ This is not a House โดยสำนักพิมพ์เดวี ลูวิส (Dewi Lewis Publishing)⁷⁷

(1)

(2)

(3)

(4)

ภาพที่ 53 Edgar Martins, ผลงานชิ้นที่ 1-4 จากผลงานชุด “This is not a House”, 2008,

Photography

ที่มา <http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs>

⁷⁷ Dewi Lewis Publishing, **This is not a house**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 04 พฤษภาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.dewilewis.com/products/this-is-not-a-house>

(5)

(6)

(7)

(8)

(9)

(10)

ภาพที่ 54 Edgar Martins, ผลงานชิ้นที่ 5-10 จากผลงานชุด “This is not a House”, 2008,

Photography

ที่มา <http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs>

(11)

(12)

(13)

(14)

(15)

(16)

ภาพที่ 55 EDGAR MARTINS, ผลงานชิ้นที่ 11-16 จากผลงานชุด “THIS IS NOT A HOUSE”, 2008,

PHOTOGRAPHY

ที่มา [HTTP://WWW.EDGARMARTINS.COM/WORK/THIS-IS-NOT-A-HOUSE/?SHOW=PHOTOGRAPHS](http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs)

(17)

(18)

(19)

(20)

ภาพที่ 56 EDGAR MARTINS, ผลงานชิ้นที่ 17-20 จากผลงานชุด “THIS IS NOT A HOUSE”, 2008,

PHOTOGRAPHY

ที่มา [HTTP://WWW.EDGARMARTINS.COM/WORK/THIS-IS-NOT-A-HOUSE/?SHOW=PHOTOGRAPHS](http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs)

(21)

(22)

(23)

(24)

ภาพที่ 57 EDGAR MARTINS, ผลงานชิ้นที่ 21-24 จากผลงานชุด “THIS IS NOT A HOUSE”, 2008,

PHOTOGRAPHY

ที่มา [HTTP://WWW.EDGARMARTINS.COM/WORK/THIS-IS-NOT-A-HOUSE/?SHOW=PHOTOGRAPHS](http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs)

(25)

(26)

(27)

ภาพที่ 58 EDGAR MARTINS, ผลงานชิ้นที่ 25-27 จากผลงานชุด “THIS IS NOT A HOUSE”, 2008,

PHOTOGRAPHY

ที่มา [HTTP://WWW.EDGARMARTINS.COM/WORK/THIS-IS-NOT-A-HOUSE/?SHOW=PHOTOGRAPHS](http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs)

ผลงานชุด This is not a House เป็นผลงานภาพถ่ายที่ศิลปิน ได้รับแรงบันดาลใจจากวิกฤต ลินเชอซบ์ไพรม์ในปี 2008 ผลงานชุดนี้ถ่ายที่เมืองแอตแลนตา (Atlanta) รัฐจอร์เจีย (Georgia) สหรัฐอเมริกา ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคมปี 2008 นำเสนอภาพสถาปัตยกรรมอเมริกา รูปแบบใหม่ ที่ได้รับความนิยมในช่วงยุคสมัยนั้น ศิลปินใช้วิธีตัดแต่งภาพ เพื่อลดทอนความเป็นจริง และนำเสนอภาพความจริงที่มีอยู่ ก่อให้เกิดคู่ของความย้อนแย้งภายในภาพ โดยใช้เทคนิคอะ นาล็อก และดิจิทัล⁷⁸

ปีเตอร์ ดี. ออสบอร์น (Peter D Osborne) นักเขียนผู้ร่วมเขียนหนังสือ This is not a House ได้อ้างอิงแนวคิดของฌาร์ก ร็องซีแยร์ (Jacques Rancière) นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ได้เสนอแนวคิด ว่า “ตรรกะของข้อเท็จจริง และตรรกะของเรื่องสมมติ” ออสบอร์นกล่าวว่า “...ผลงานชุดนี้มีการ วางกรอบแนวคิดการอยู่ร่วมกันของความขัดแย้ง เริ่มตั้งแต่เทคนิคการแต่งภาพได้ทำลายความ สมจริงของภาพถ่ายไป ...เปรียบกับวอลล์สตรีทที่ทำลายเศรษฐกิจที่แท้จริง”⁷⁹

3.3.2 เฉิน เหวินหลิง

เฉิน เหวินหลิง (Chen Wenling เกิดปี 1969) เกิดที่อันซี (Anxi) มณฑลฝูเจี้ยน (Fujian) สาธารณรัฐประชาชนจีน (The Republic of China) ชีวิตวัยเด็กของเฉินครอบครัวค่อนข้างมีฐานะ ยากจน เขาจึงทำของเล่นจากดินเหนียว เมื่อเติบโตเข้าสู่วัยเรียน เฉินเลือกเรียนต่อในด้านศิลปะ และ จบการศึกษาในปี 1991 จากสถาบันศิลปะ และการออกแบบเซียเหมิน (Xiamen Academy of Art and Design)⁸⁰

⁷⁸ Matins Edgar, **This is not a House**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 03 พฤษภาคม 2564, เข้าถึงได้ จาก <http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/>

⁷⁹ The moth house, **This is not a House**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 03 พฤษภาคม 2564, เข้าถึง ได้จาก <https://themothhouse.com/product/this-is-not-a-house/>

⁸⁰ Artnet, **Chen Wenling**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 29 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <http://www.artnet.com/artists/chen-wenling/biography>

ปัจจุบันศิลปินเป็นประติมากร อยู่ที่เซี่ยเหมิน และปักกิ่ง ผลงานของเขาได้อิทธิพลจากหลากหลายศิลปินในแง่มุมมองเคลื่อนไหวแบบสำนึกใหม่ และเขาถูกจัดให้เป็นศิลปินแนวสำนึกใหม่ (Neo-Realist) ที่ผลงานมีความร่วมสมัย เขามีความตั้งใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เพื่อให้เกิดแรงกระตุ้นในสังคม เป็นที่ถกเถียงประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ณ ช่วงเวลานั้น ผ่านผลงานสร้างสรรค์รูปปั้น ที่มีลักษณะโดดเด่น แปลกตา ผลงานส่วนใหญ่ของเขามักมีการทำเป็นสี่ เพื่อสะท้อนถึงความเป็นบริโภคนิยม และสะท้อนความเป็นคอมมิวนิสต์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน⁸¹

ผลงานที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา เป็นส่วนหนึ่งจากนิทรรศการ "What You See is Real" ที่จัดแสดงที่แกลเลอรีศิลปะร่วมสมัยโอเดทัวร์ (Ode to Art) ประเทศสิงคโปร์ (Singapore) นิทรรศการนี้จัดแสดงเมื่อปี 2010 และได้รับการตอบรับจากผู้ชมเป็นอย่างดี⁸²

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาผลงานประติมากรรมของเขา มีการนำเสนอในประเด็นที่กล่าวถึงโลกของผู้ใหญ่มากยิ่งขึ้น ใช้การอุปมา อุปมัย และสัญลักษณ์ในงานมากขึ้น แต่ยังคงความเรียบง่าย เพื่อให้ผู้ชมเข้าถึง แต่สามารถตีความสิ่งที่เขาต้องการสื่อสารได้ เขามักนำเสนอผลงาน ให้มีความเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติเข้าไว้ด้วยกัน อย่างเช่นผลงานชุดนี้ที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา ศิลปินนำเสนอทัศนคติของเขา ที่มีวิกฤตการเงินโลก และการทำงานของตลาดหลักทรัพย์วอลล์สตรีท⁸³

⁸¹ Artnet, **Chen Wenling**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 29 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <http://www.artnet.com/artists/chen-wenling/biography>

⁸² Ode to Art, **What You See is Real**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 29 เมษายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.odetoart.com/?p=artist&a=60,Chen%20Wen%20Ling>

⁸³ เรื่องเดียวกัน

ภาพที่ 59 Chen Wenling, Statue of Liberty and the Golden Bull, 2009, Painted Fiber Glass,
110x50x106 cm.

ที่มา <http://www.artpie.co.uk/2016/10/chen-wenlings-grotesque-materialism/>

ผลงาน Statue of Liberty and the Golden Bull เป็นงานประติมากรรม สร้างขึ้นจากไฟเบอร์กลาส (Fiber Glass) ขนาด 110x50x106 เซนติเมตร ศิลปินนำเสนอรูปปั้นเทพีเสรีภาพ (Statue of Liberty) โคนีว้กระทิงสีทองพุ่งเข้าชนอย่างแรง เทพีเสรีภาพเป็นของขวัญที่ประเทศฝรั่งเศสมอบให้สหรัฐอเมริกา เพื่อร่วมเฉลิมฉลองวันชาติครบ 100 ปี เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม ปี 1876 เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึง เสรีภาพที่ประชาชนชาวอเมริกันได้รับจากการต่อสู้กับสหราชอาณาจักร จนได้รับเอกราชในที่สุด นิว้กระทิงสีทองสัญลักษณ์ที่ใช้กล่าวถึงตลาดหุ้นขาขึ้น หรือในอีกแง่หนึ่งคือ ภาพแทนของตลาดหลักทรัพย์วอลล์สตรีท เนื่องจากหน้าตลาดหลักทรัพย์ฯ มีรูปปั้นนิว้กระทิงสีทองตั้งตระหง่านอยู่ด้านหน้า⁸⁴

⁸⁴ Ode to Art, **What You See is Real**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 02 พฤษภาคม 2564, เข้าถึงได้จาก https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

ภาพที่ 60 Chen Wenling, *Between Scylla and Charybdis*, 2009, Bronze, 92 × 37.5 × 75.5 cm.

ที่มา https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

ภาพ *Between Scylla and Charybdis* เป็นผลงานประติมากรรม สร้างขึ้นจากสัมฤทธิ์ ขนาด 92 × 37.5 × 75.5 เซนติเมตร เสนอภาพวัวตัวใหญ่สีชมพูอ่อน กำลังถูกทำร้ายจากเสือที่กระโดดกัดคอมาจากทางด้านหลัง และวัวกระทิงที่พุ่งชนอย่างแรงเข้าที่หน้าท้อง ชื่อผลงานเป็นชื่อที่มาจากตำนานกรีกโบราณ แปลไทยได้ว่า “ระหว่างซิลลาและคาริบดิส (*Between Scylla and Charybdis*)” เป็นสำนวนที่แปลได้ว่า อันตรายที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ หรือการติดอยู่ระหว่างความเป็น ความตายเท่ากัน⁸⁵

---

⁸⁵ Britannica, *Scylla and Charybdis Greek mythology*, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 02 พฤษภาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.britannica.com/topic/Scylla-and-Charybdis>

ภาพที่ 61 Chen Wenling, What You see Might Not Be Real, 2010, Bronze, 225×317×106 cm.

ที่มา <http://www.artpie.co.uk/2016/10/chen-wenlings-grotesque-materialism/>

ผลงาน What You see Might Not Be Real งานประติมากรรม สร้างขึ้นจากสัมฤทธิ์ ขนาด 225 x 317 x 106 เซนติเมตร นำเสนอภาพกระทิงตัวใหญ่ คู่แข็งแรง กับลมที่พัดออกจากบั้นท้ายขนาดใหญ่ ฟุ้งชนเบอร์นาร์ด เมดอฟฟ์ (Bernard Madoff) จากทางด้านหลัง เมดอฟฟ์เป็นอดีตผู้ร่วมก่อตั้ง และประธานตลาดหลักทรัพย์แนสแด็ก (Nasdaq) และได้รับฉายาว่าเป็น พ่อมดการเงินแห่งตลาดหุ้นแนสแด็ก⁸⁶

⁸⁶ Ode to Art, **What You See is Real**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 02 พฤษภาคม 2564, เข้าถึงได้

จาก https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

ภาพที่ 62 Chen Wenling, How to Escape, Bronze, 92x45x45 cm.

ที่มา https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

ผลงาน How to Escape ผลงานประติมากรรม สร้างขึ้นจากโดยใช้สัมฤทธิ์ ขนาด 92x45x45 เซนติเมตร นำเสนอภาพวัฏระทิงสี่ทองพุ่งตรงขึ้นฟ้าด้วยความรวดเร็ว โดยใช้แรงลมที่ผายออกมาจากบั้นท้ายของตัวเอง และมีเบอร์นาร์ด์ เมคอฟฟ์ เกาะอยู่บนหลังของวัฏระทิง ในลักษณะเปลือยท่อนบน สวมใส่เพียงกางเกงยีนส์ และรองเท้าหนัง

ภาพที่ 63 Chen Wenling, One American Dream, Mixed Materials, 2009, 125x155x68 cm.

ที่มา https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

ผลงาน One American Dream เป็นงานประติมากรรมที่ใช้วัสดุผสม ขนาด 125 x 155 x 68 เซนติเมตร เสนอภาพบาร์ค โอบามา (Barack Obama) ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาคนที่ 44 สวมใส่ชุดของตัวละครซูเปอร์ฮีโร่ (Super Hero) จากเรื่องซูเปอร์แมน (Super Man) ในมือถือคอปเปลิ่ง ชีหลังวัวกระทิงสีทอง ที่กำลังมุ่งหน้าขึ้นฟ้าด้วยแรงลมที่ผายออกมาจากบั้นท้าย

3.3.3 มอลลี่ คราบป์เพิล

มอลลี่ คราบป์เพิล (Molly Crabapple เกิดปี 1983) ศิลปินชาวอเมริกัน อาศัยอยู่ที่นิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา แม้ว่าผลงานส่วนใหญ่ของเธอเป็นงานจิตรกรรม แต่เธอไม่ได้สร้างสรรค์และนำเสนอผ่านบนผ้าใบ หรือกระดาษเท่านั้น เธอยังสร้างสรรค์ผลงานแนวสตรีทอาร์ต (Street Art) ด้วยเช่นกัน ผลงานสร้างสรรค์ของเธอได้รับเลือกให้อยู่ในคอลเล็กชันสะสมงานศิลปะถาวรที่พิพิธภัณฑ์ศิลปะสมัยใหม่ (The Museum of Modern Art)⁸⁷

เธอไม่ได้เป็นศิลปินเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้เธอยังมีความสามารถทางด้านงานเขียน ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัล National Book Award เมื่อปี 2018 และเป็นบรรณาธิการให้กับหนังสือ Drawing Blood และหนังสือ Brothers of the Gun ซึ่งหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่เขียนร่วมกับมาร์วาน ฮิชาม (Marwan Hisham) นักข่าวชาวซีเรีย และมีความสามารถด้านอื่น ๆ เช่น การสร้างผลงานด้านภาพยนตร์แอนิเมชัน (Animation Movie) เป็นต้น⁸⁸

ผลงานที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา เป็นผลงานจากนิทรรศการ Shell Game เป็นภาพวาดเทคนิคสีน้ำ จัดแสดงที่ สมาร์ท โคลธซ แกลลอรี่ (Smart Clothes Gallery) เมื่อวันที่ 14-23 เมษายน ปี 2011 นิทรรศการนี้มีผลงานทั้งหมด 9 ชิ้น ศิลปินนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง การปฏิวัติ วิกฤตใน ค.ศ. 2011 รวมถึงวิกฤตเศรษฐกิจ การประท้วงต่อต้านการเจรจาหนี้สาธารณะของกรีซ การเข้าร่วมกับกลุ่มออกคิวยาอลล์สตรีท (Occupy Wall Street)⁸⁹

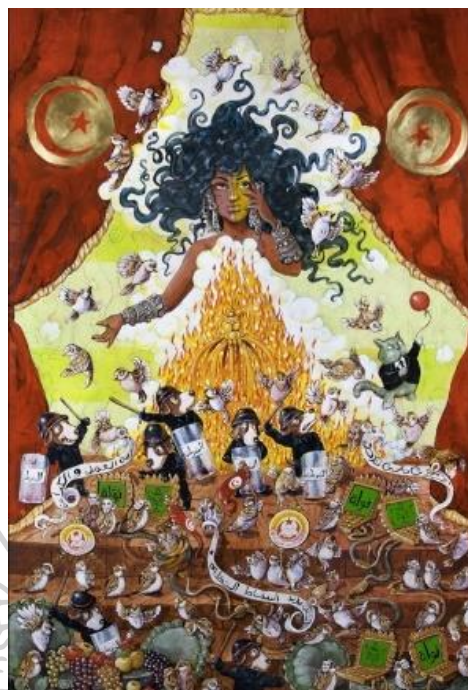
⁸⁷ Crabapple Molly, *The Art of Molly Crabapple*, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 30 พฤษภาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://mollycrabapple.com>

⁸⁸ เรื่องเดียวกัน

⁸⁹ เรื่องเดียวกัน

(1)

(2)

(3)

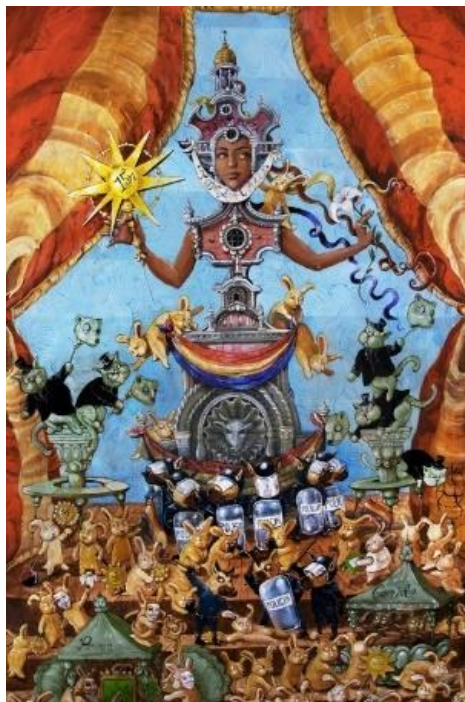

(4)

ภาพที่ 64 MOLLY CRABAPPLE, ผลงานชิ้นที่ 1-4 จากผลงานชุด SHELL GAME, 2013

ที่มา <https://www.bbc.com/news/business-27644537>

(5)

(6)

(7)

(8)

ภาพที่ 65 MOLLY CRABAPPLE, ผลงานชิ้นที่ 5-8 จากผลงานชุด SHELL GAME, 2013

ที่มา <https://www.bbc.com/news/business-27644537>

(9)

ภาพที่ 66 MOLLY CRABAPPLE, ผลงานชิ้นที่ 9 จากผลงานชุด SHELL GAME, 2013

ที่มา [HTTPS://WWW.BBC.COM/NEWS/BUSINESS-27644537](https://www.bbc.com/news/business-27644537)

ผลงานชุด Shell Game เป็นผลงานจิตรกรรมขนาด 183x121 เซนติเมตร จำนวน 9 ชิ้น ผลงานชุดนี้ศิลปินถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับวิกฤตฟองสบู่ การต่อต้าน การประท้วงของชาวกรีซ ประสบการณ์การเข้าร่วมกลุ่มออกคิวพายวอลล์สตรีท การปฏิวัติ และวิกฤตในปี 2011 ศิลปินเลือกใช้ชุดสีที่มีความสดใสซึ่งเป็นเอกลักษณ์ และแนวการสร้างสรรค์ที่ศิลปินถนัด ใช้สัตว์เป็นภาพแทนในการถ่ายทอดมุมมอง ทักษะคติที่ต้องการสื่อความถึงผู้ชมศิลปินออกเดินทางไปยังประเทศต่าง ๆ ทั้งราชอาณาจักรสเปน สาธารณรัฐเฮลเลนิก หรือกรีซ และสหราชอาณาจักรเพื่อสัมภาษณ์นักเคลื่อนไหวในประเทศเหล่านี้ อีกทั้งยังมีนักเคลื่อนไหวจากสาธารณรัฐตูนิเซียที่ศิลปินทำการ

สัมภาษณ์ผ่านทางสไกป์ (Skype) ซึ่งนักเคลื่อนไหวเหล่านี้ กลายเป็นแรงบันดาลใจ และเป็นส่วนหนึ่งของผลงานชุด Shell Game⁹⁰

สำหรับศิลปินแล้วผลงานศิลปะชุดนี้เป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้ผู้คนเกิดการตั้งคำถาม และสนใจเหตุการณ์วิกฤตในปี 2011 มากยิ่งขึ้น การเข้าร่วมกลุ่มออกคิวพายวอลล์สตรีท เธอเข้าร่วมในฐานะนักวาดภาพประกอบที่เชื่อว่าพลัง และภาษาของศิลปะสามารถสื่อสารไปได้ทั่วทุกมุมโลก

3.3.4 สก็อตต์ ฮ็อกกิง

สก็อตต์ ฮ็อกกิง (Scott Hocking ปี 1975) ศิลปินชาวอเมริกัน เกิดที่รัฐมิชิแกน (Michigan) แต่ในปี 1996 จนถึงปัจจุบันศิลปินอาศัย และทำงานที่เมืองดีทรอยต์ (Detroit) ผลงานส่วนใหญ่ของศิลปินเป็นงานประติมากรรมเฉพาะพื้นที่ และการจัดวางภาพถ่าย (Site-Specific Sculptural and Photographic installation projects) ผลงานส่วนใหญ่ศิลปินจะเป็นวิธีการใช้วัสดุที่หาได้ (Found Object) มาประกอบกัน⁹¹ ร่วมกับการเลือกพื้นที่สำหรับการติดตั้งผลงาน เพื่อให้ผลงานถ่ายทอดตรงตามวัตถุประสงค์ที่ศิลปินต้องการสื่อความถึงผู้ชม

ศิลปินมักนำเสนอผลงานเกี่ยวกับความไม่จริง การเปลี่ยนแปลง โอกาส และความ เป็นวัฏจักรกฎของธรรมชาติ ศิลปินได้รับเลือกให้จัดแสดงงานในพิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ระดับสากล หลายแห่ง เช่น พิพิธภัณฑ์ฟาน อับเบ (Van Abbe Museum) พิพิธภัณฑ์ศิลปะสมัยใหม่ และร่วมสมัย ประเทศเนเธอร์แลนด์ พิพิธภัณฑ์ศิลปะแครนบรูค (Cranbrook Art Museum) พิพิธภัณฑ์ศิลปะ ดีทรอยต์ (the Museum of Contemporary Art Detroit) พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยเซนต์หลุยส์ (Contemporary Art Museum St. Louis) เป็นต้น นอกจากนี้ผลงานของเขายังได้รับการเผยแพร่ใน สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น นิตยสารนานาชาติอาร์ตฟอรัม (Artforum International Magazine) นิตยสารเดอะนิวยอร์กไทม์ (The New York Times) นิตยสารไทม์ (Time Magazine) นิตยสารประติมากรรม

⁹⁰ Crabapple Molly, **The Shell Game**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 30 พฤษภาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://mollycrabapple.com/the-shell-game/>

⁹¹ The Kresge Arts In Detroit, **Scott Hocking**, สืบค้นเมื่อ สืบค้นข้อมูลเมื่อ 30 พฤษภาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <http://www.kresgeartsindetroit.org/portfolio-posts/scott-hocking>

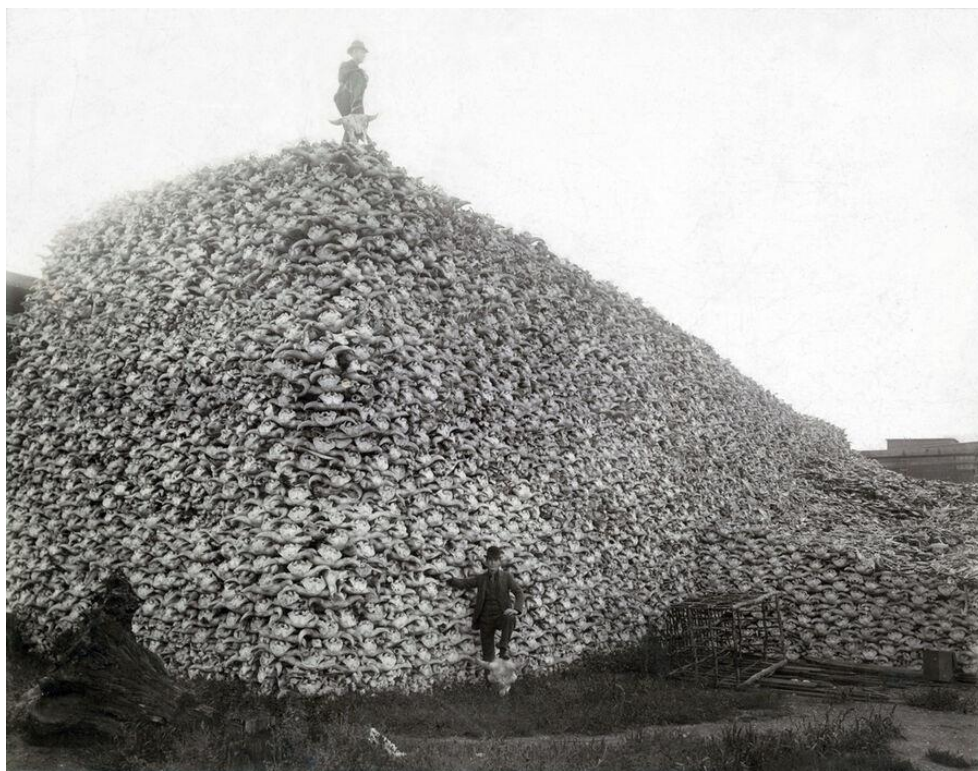
(Sculpture Magazine) วารสารศิลปะอ็อบเจกทีฟ (Objektiv Art Journal) วารสารเดอะวอลล์สตรีท (The Wall Street Journal) และสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเยล (Yale University Press) เป็นต้น⁹²

ผลงานที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษานี้มีชื่อว่า Bone Black เป็นงานประติมากรรมเฉพาะพื้นที่ และการจัดวางภาพถ่าย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการแลนด์ลอร์ดคัลเลอร์: ศิลปะ, เศรษฐกิจ และ วัตถุนิยม (Landlord Colors: On Art, Economy And Materiality) โดยพิพิธภัณฑสถานศิลปะแครนบรูก รัฐมิชิแกน นิทรรศการนี้เป็นการนำเสนอมุมมองของศิลปินที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในเมืองดีทรอยต์ ตั้งแต่การก่อจลาจลในปี 1967 จนถึงปัจจุบัน การเมือง วัฒนธรรม และวิกฤตการเงินกรีซในปี 2009 โดยผลงานส่วนใหญ่ศิลปินถ่ายทอดเรื่องผ่านวัสดุ ซึ่งศิลปินมีความเชื่อว่าวัตถุดิบของเหล่านี้เป็นตัวเชื่อมในช่วงเวลาการล่มสลายทางเศรษฐกิจ และสังคม⁹³

⁹² Hocking Scott, **SCOTT HOCKING BIOGRAPHY**, สืบค้นเมื่อ สืบค้นข้อมูลเมื่อ 01 มิถุนายน 2564, เข้าถึงได้จาก https://www.scotthocking.com/BIO_2018.pdf

⁹³ Cranbrook Art Museum, **Landlord Colors: On Art, Economy, and Materiality**, สืบค้นเมื่อ สืบค้นข้อมูลเมื่อ 10 มิถุนายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.cranbrookartmuseum.org/exhibition/landlord-colors>

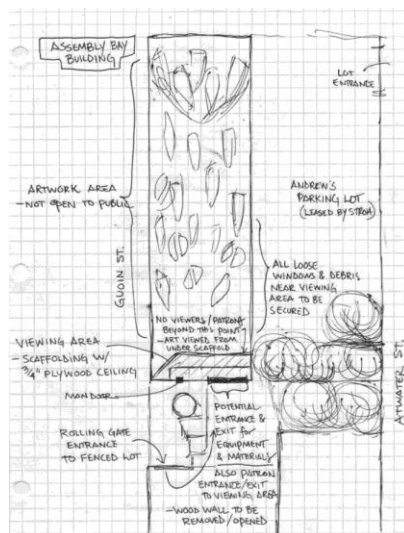
ภาพที่ 67 ภาพถ่ายกองกระดูกวัวกระทิง ในปี 1890 โรงงานมิชิแกน แครนบรูคเวิร์ค

ที่มา https://www.artsy.net/show/david-klein-gallery-scott-hocking-bone-black-sort=partner_show_position

องค์ประกอบการจัดวาง ผลงาน Bone Black ศิลปินอ้างอิงมาจากภาพถ่ายในปี 1890 ถ่ายที่โรงงานมิชิแกนแครนบรูคเวิร์ค (The Michigan Carbon Works) ที่ตั้งอยู่ที่เมืองดีทรอยต์ เป็นภาพถ่ายของกองกระดูกวัวกระทิงขนาดใหญ่ สำหรับผลิตถ่านกระดูกสัตว์ ด้วยวิธีการเผาจนไหม้ เกรียมกลายเป็นถ่านสีดำ ซึ่งเป็นกรรมวิธีที่ทำตามกันมาเป็นระยะเวลา 150 ปีแล้ว⁹⁴

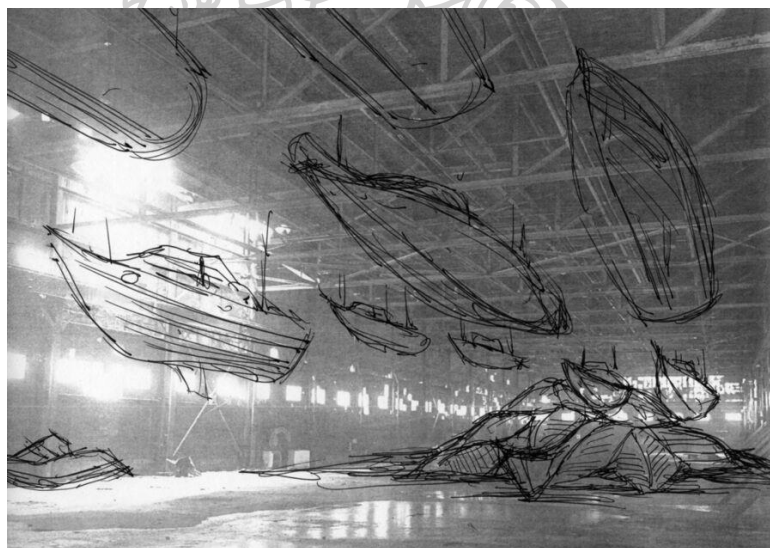
---

⁹⁴ Hocking Scott, **Bone Black**, สืบค้นเมื่อ สืบค้นข้อมูลเมื่อ 01 มิถุนายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.scotthocking.com/boneblack.html>

ภาพที่ 68 ภาพแผนผังการจัดวางก่อนติดตั้งผลงาน Bone Black

ที่มา https://www.artsy.net/show/david-klein-gallery-scott-hocking-bone-black?sort=partner_show_position

ภาพที่ 69 ภาพร่างการจัดวางก่อนติดตั้งผลงาน Bone Black

ที่มา https://www.artsy.net/show/david-klein-gallery-scott-hocking-bone-black?sort=partner_show_position

ภาพที่ 70 Scott Hocking, Bone Black, 2019

ที่มา <https://www.scotthocking.com/boneblack.html>

ผลงาน Bone Black สร้างขึ้นในปี 2019 เป็นงานประติมากรรมเฉพาะพื้นที่ และการจัดวางภาพถ่าย ศิลปินใช้ระยะการติดตั้งผลงานชิ้นนี้ประมาณ 5 สัปดาห์ ในช่วงฤดูใบไม้ผลิ จากภาพข้างต้น สามารถชี้ให้เห็นถึงการวางแผนการทำงาน การออกแบบการจัดวาง และการติดตั้งอย่างพิถีพิถัน ศิลปินเลือกพื้นที่ภายในโกดังร้างแอสเซมบลีย์เบย์ (The vacant Assembly Bay) โกดังเก่าในเขตอุตสาหกรรมนิคมครนเหนือ (Northern Crane Industrial) เขตอุตสาหกรรมนี้อยู่ห่างจากแม่น้ำดีทรอยต์เพียงหนึ่งช่วงตึกเท่านั้น ศิลปินอ้างอิงการจัดวางผลงานตามภาพถ่ายของกระดุกขนาดใหญ่เพื่อสื่อความถึงเมืองดีทรอยต์⁹⁵

โกดังร้างแห่งนี้เป็นหนึ่งในสถานที่ ที่มีเก่าแก่ที่สุดในเมืองดีทรอยต์ แต่น้อยคนที่จะรู้จักโกดังร้างแห่งนี้ มีเรือที่ถูกนำมาทิ้งจำนวนมาก เพราะเจ้าของไม่สามารถจ่ายค่าบำรุงรักษา หรือบางลำก็เป็นเรือที่นำเข้ามาอย่างผิดกฎหมาย ศิลปินเรียกเรือเหล่านี้ว่า เรืออับปาง ศิลปินเปลี่ยนเรือ

⁹⁵ Hocking Scott, **Bone Black**, สืบค้นเมื่อ สืบค้นข้อมูลเมื่อ 01 มิถุนายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.scotthocking.com/boneblack.html>

อับปางเหล่านี้ ซึ่งเป็นวัตถุที่หาได้จากในพื้นที่บริเวณรอบ โกดังร้างมาเป็นงานศิลปะของเขา เรือจำนวน 33 ลำ ถูกย้ายเข้ามาจัดวางในโกดัง โดยให้จุดเด่นของงานมีองค์ประกอบเป็นคล้ายกองของซากกระดูกวัฏระทิงจากภาพถ่ายที่เขานำมาอ้างอิง และมีบางลำที่ถูกจัดให้ห้อยลงมาจากด้านบน เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกยื่นมองขึ้นมาจากใต้ผิวน้ำ⁹⁶

3.3.5 ทิฟฟ์ แมสซี

ทิฟฟ์ แมสซี (Tiff Massey) ศิลปินลูกครึ่งชาวแอฟริกัน-อเมริกัน ศิลปินสาขาวิชาการจากเมืองดีทรอยต์ รัฐมิชิแกน สำเร็จการศึกษาจากสถาบันศิลปะแครนบรูก (Cranbrook Academy of Art) สาขาศิลปะโลหะ (Metalsmithing) ผลงานส่วนใหญ่ของศิลปินได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมฮิปฮอป (Hip Hop) ในช่วงปี 1980 ศิลปะแอฟริกัน และศิลปะแพชชั่นญี่ปุ่น ผลงานจึงมีรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์ที่หลากหลาย รวมถึงศิลปะอินเทอร์แอคทีฟ (Interactive Art) ที่ผู้ชมสามารถมีส่วนร่วมกับผลงานได้⁹⁷

ผลงานสร้างสรรค์ของศิลปิน มักนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชนชั้น ความไม่เท่าเทียมของชาวแอฟริกันที่พลัดถิ่นฐานบ้านเกิดมา เชื้อชาติ การเมือง งานศิลปะทุกชิ้นได้รับแรงบันดาลใจจากประสบการณ์ชีวิตของศิลปินที่อาศัยในเมืองดีทรอยต์มาผสมผสานร่วมในงานทุก ๆ ชิ้น ส่งผลให้งานสร้างสรรค์ของเธอได้รับความนิยม และได้รับรางวัลมากมาย เช่น รางวัลเครสกีอาร์ต (Kresge Arts) จากสมาคมดีทรอยต์ (Detroit Fellowship) เมื่อปี 2015 รางวัลชนะเลิศไนท์อาร์ต ชาเลนจ์ (Knight Arts Challenge) จากมูลนิธิจอห์น เอส แอนด์เจมส์ แอล ไนท์ (John S. And James L. Knight Foundation) เป็นต้น และได้เข้าร่วมจัดแสดงงานในพิพิธภัณฑ์ และแกลลอรี่หลายแห่งในต่างประเทศ⁹⁸

⁹⁶ PBS News Hour, **How artist Scott Hocking is transforming Detroit's industrial wasteland**, สืบค้นเมื่อ 17 กันยายน 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.pbs.org>

⁹⁷ Massey Tiff, **About Tiff Massey**, สืบค้นเมื่อ 01 มิถุนายน 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.tiffmassey.com/about/>

⁹⁸ เรื่องเดียวกัน

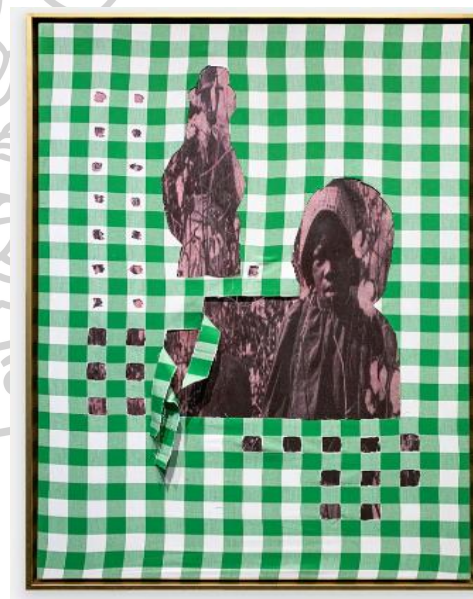
(1)

(2)

(3)

(4)

ภาพที่ 71 Tiff Massey, ผลงานชิ้นที่ 1-4 จากผลงานชุด SOME PATTERNS HOLD WEIGHT, 2018

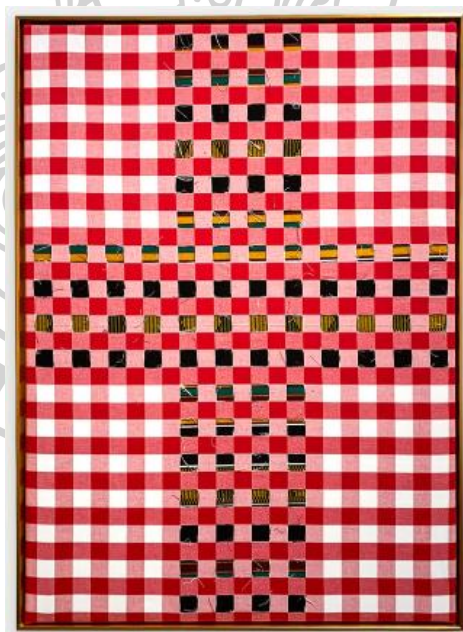
ที่มา <http://www.tiffmassey.com/project/some-patterns-hold-weight/>

(5)

(6)

(7)

ภาพที่ 72 Tiff Massey, ผลงานชิ้นที่ 5-7 จากผลงานชุด SOME PATTERNS HOLD WEIGHT, 2018

ที่มา <http://www.tiffmassey.com/project/some-patterns-hold-weight/>

ผลงานชุด SOME PATTERNS HOLD WEIGHT ส่วนหนึ่งจากนิทรรศการเดี่ยวของศิลปินที่มีชื่อว่า Say it Loud นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความซับซ้อนระหว่างพื้นที่ บ้าน ในที่นี้ศิลปินให้คำจำกัดความหมายถึงเมืองดีทรอยต์ และพื้นที่ทางความคิดของศิลปินเอง นิทรรศการนี้ประกอบด้วยงานประติมากรรม และงานสิ่งทอ 2 มิติ⁹

ผลงานที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษานี้ เป็นผลงานสิ่งทอ 2 มิติ ซึ่งมีบางชิ้นที่ได้รับคัดเลือกให้ร่วมแสดงในนิทรรศการแลนด์ลอร์ดคัลเลอร์: ศิลปะ, เศรษฐกิจ, วัฒนธรรม โดยพิพิธภัณฑ์ศิลปะแกลเลอรี บรูค รัฐมิชิแกน ความน่าสนใจของงานศิลปะสิ่งทอนี้คือ ศิลปินใช้เทคนิคการปะติด (Collage) การเลือกใช้วัสดุจากผ้าฝ้ายลายตาราง ผ้าเคนเต้ (Kente) และภาพสกรีนชาวแอฟริกัน

---

⁹ Library Street Collective, Tiff Massey “Say It Loud”, สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2564. เข้าถึงได้จาก สืบค้นเมื่อ 01 มิถุนายน 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.lscgallery.com/exhibitions/tiff-massey-say-it-loud>

บทที่ 4

บทวิเคราะห์

บทวิเคราะห์นี้เป็นการศึกษา และวิเคราะห์รูปแบบของผลงานจากศิลปิน 5 ท่าน โดยแบ่งผลงานที่จะวิเคราะห์เป็น 3 ชุดจากศิลปิน 3 ท่าน และผลงาน 6 ชิ้นจากศิลปิน 2 ท่าน โดยผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ตั้งแต่องค์ประกอบ รูปแบบของผลงาน เนื้อหาของผลงานที่ศิลปินนำเสนอ และนำผลงานมาวิเคราะห์ประเด็นการทำหน้าที่สื่อความใน 2 ประเด็นดังนี้ 1. การสื่อความที่วิพากษ์ วิจักษ์ระบบเศรษฐกิจ 2. การสื่อความที่วิพากษ์ วิจักษ์โครงสร้างสังคม และจัดกลุ่มการสื่อความของสัญลักษณ์ตามที่ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มไว้ 9 กลุ่ม จากผลสรุปที่ได้ในบทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม เพื่อศึกษา และหาข้อสรุปว่าผลงานศิลปะในอดีต ศิลปินใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความถึงวิกฤตเศรษฐกิจ มีความเหมือน หรือแตกต่างกันกับสัญลักษณ์ที่ใช้สื่อความถึงวิกฤตเศรษฐกิจในผลงานศิลปะร่วมสมัยมากน้อยเพียงใด

4.1. เอ็ดการ์ มาร์ตินส์

ผลงานชุด This is not a House มีทั้งหมด 28 ภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดกลุ่มการวิเคราะห์เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ 1. บ้านในฝัน (ร้าย) 2. หน้าต่าง 3. โครงสร้าง 4. พื้นที่ภายนอก พื้นที่ภายใน

4.1.1 บ้านในฝัน (ร้าย)

(1)

(2)

ภาพที่ 73 ภาพกลุ่มที่ 1 บ้านในฝัน (ร้าย) ภาพที่ 1-2 จากผลงานชุด This is not a House

ที่มา <http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs>

(3)

(4)

(5)

(6)

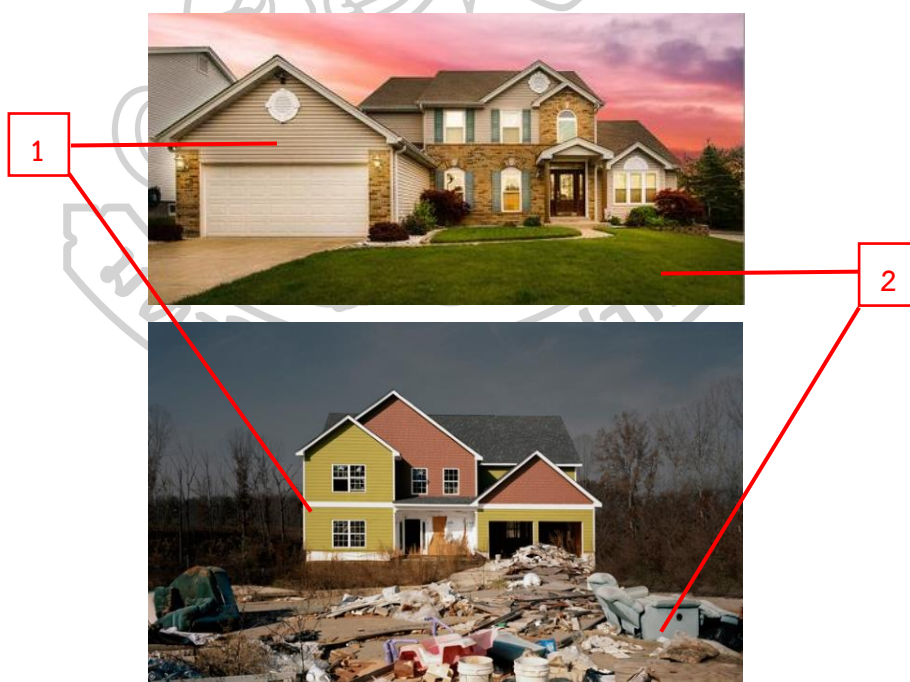
ภาพที่ 74 ภาพกลุ่มที่ 1 บ้านในฝัน (ร้าย) ภาพที่ 3-6 จากผลงานชุด THIS IS NOT A HOUSE
ที่มา [HTTP://WWW.EDGARMARTINS.COM/WORK/THIS-IS-NOT-A-HOUSE/?SHOW=PHOTOGRAPHS](http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs)

ภาพกลุ่มที่ 1 บ้านในฝัน (ร้าย) เมื่อสังเกตองค์ประกอบของภาพกลุ่มนี้ แล้วจะเห็นได้ว่า ศิลปินนำเสนอในมุมมองที่ตั้งใจให้ผู้ชมเห็นบ้านทั้งหลัง โดยมีการเว้นพื้นที่ของถนน สนามหน้าบ้าน และใช้เทคนิคแต่งภาพให้กรอบภาพมีความมืด ฉากหลังสีดำ เพื่อขบขันจุดเด่นให้มีความสว่าง ทำให้สีของตัวบ้านโดดเด่นขึ้นมากกว่าจุดอื่น ๆ

ภาพที่ 75 ใบปิดประกาศโฆษณาขายบ้าน

ที่มา [http:// www.freepik.com](http://www.freepik.com)

ภาพที่ 76 ภาพเปรียบเทียบองค์ประกอบระหว่างใบปิดประกาศโฆษณาขายบ้าน

กับภาพถ่ายกลุ่มที่ 1

ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

ภาพเปรียบเทียบองค์ประกอบระหว่างใบปิดประกาศโฆษณาขายบ้าน กับผลงานภาพถ่ายของศิลปิน ที่ผู้วิจัยยกตัวอย่างมานี้ เมื่อสังเกตองค์ประกอบภาพในจุดที่ 1 ภาพบ้านในใบปิดประกาศ และภาพบ้านในผลงานของมาตินส์ มีการนำเสนอองค์ประกอบให้เห็นบ้านทั้งหลังเหมือนกัน และองค์ประกอบในในจุดที่ 2 มีการเว้นพื้นที่บริเวณสนามหน้าบ้านเหมือนกัน ความต่างของสองภาพนี้คือ ภาพบ้านในใบปิดประกาศ มีสีสันสดใส บ้านมีความใหม่ พร้อมต้อนรับ และเชิญชวนให้เข้าไปด้านใน และสนามหญ้าหน้าบ้านเขียวขจี เหมาะสำหรับการนั่งพักผ่อน ทำกิจกรรมครอบครัว ซึ่งแตกต่างจากภาพบ้านของมาตินส์ แม้ว่าตัวบ้านจะมีสีสันสดใส แต่บรรยากาศของภาพมีความมืดหม่น บ้านมีความสวยงาม ดูทันสมัยแต่ในขณะที่เดียวกันก็ดูเจียมเหงาม สนามหน้าบ้านเต็มไปด้วยกองสิ่งของ เศษซากของวัตถุ อุปกรณ์ก่อสร้าง และเครื่องเรือน ฉากหลังเป็นต้นไม้ที่เหลือเพียงกิ่งก้านสีน้ำตาล ดูแห้งแล้งไร้ซึ่งความอุดมสมบูรณ์

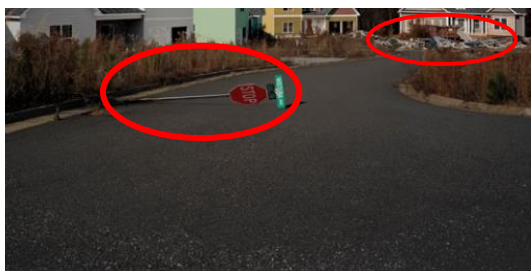
เมื่อวิเคราะห์ภาพเปรียบเทียบทั้งสองภาพนี้แล้ว สามารถวิเคราะห์ได้ว่า การจัดองค์ประกอบภาพแบบเสนอให้เห็นบ้านทั้งหลังนี้ เป็นองค์ประกอบที่สามารถชักนำความคิด ให้ผู้ชมนึกถึงภาพของการเป็นครอบครัว ยิ่งบ้านที่มีขนาดใหญ่ มีหน้าตาหลายบาน ยิ่งเป็นการชักนำให้ผู้ชมสามารถจินตนาการถึงแปลนบ้านด้านใน โดยคร่าว ๆ ถึงการมีจำนวนห้องเยอะ สำหรับรองรับครอบครัวขนาดใหญ่ การเว้นพื้นที่บริเวณสนามหน้าบ้าน และรอบ ๆ บ้านไว้ เป็นการสร้างพื้นที่ให้ผู้ชมจินตนาการถึงภาพความสมบูรณ์แบบของครอบครัวในฝัน ซึ่งเป็นความฝันที่มนุษย์แทบทุกคนล้วนเคยโดนปลูกฝังจากสังคม หรือถ้าในสหรัฐอเมริกา การมีบ้าน มีครอบครัวที่สมบูรณ์มักจะถูกกล่าวไว้ในประโยคที่ว่า “ความฝันแบบอเมริกา (American Dream)”

(1)

(2)

(3)

(4)

ภาพที่ 77 เศษซากปรักหักพัง จากภาพในกลุ่มที่ 1 บ้านในฝัน (ร้าย)

ที่มา <http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs>

ภาพเศษซากปรักหักพังที่กองอยู่บริเวณหน้าบ้าน หากสังเกตดูแล้วสามารถพบได้ว่า ภาพในกลุ่มนี้ บริเวณหน้าบ้าน ถนน หรือสนามหญ้า ศิลปินจะเสนอกองสิ่งของๆเหล่านี้เอาไว้ ในทุก ๆ ภาพ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าภาพกองสิ่งของๆเหล่านี้ มีความเป็นไปได้ว่าจะจะเป็นภาพที่ศิลปินใช้ เทคนิคตัดต่อเข้าไป ซึ่งอาจเป็นการตัดต่อทั้งหมด หรือตัดต่อเพียงสิ่งของบ้างชิ้น โดยมีข้อสังเกต และพิจารณาจากภาพพบว่ามีสิ่งของชิ้นเดียวกันในทุกภาพ เช่น แก้วอียาวเบาะผ้าสีฟ้าอมเขียวที่มีรอย ขาดในตำแหน่งเดียวกัน ถังขยะสีเหลี่ยมสีน้ำตาลใบใหญ่ เป็นต้น

ภาพที่ 78 ภาพเครื่องเรือนที่เป็นส่วนหนึ่งประกอบอยู่ในใบปิดประกาศโฆษณาขายบ้าน

ที่มา Themexone, <https://graphicriver.net/item/real-estate-flyer-templates>

ภาพที่ 79 ภาพเปรียบเทียบระหว่างเก้าอี้ยาวจากในใบปิดประกาศโฆษณาขายบ้าน

กับซากเก้าอี้ยาวใน ภาพถ่าย กลุ่มที่ 1

ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

เมื่อครั้งที่สิ่งของ เครื่องเรือน เครื่องใช้เหล่านี้ยังสมบูรณ์ สวยงาม ก่อนที่จะกลายเป็นซากปรักหักพังเคยเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความถึงความอบอุ่น ความเป็นครอบครัว และมีมิตรภาพ แก้อื้อยาวเบาฝ้าอันใหญ่ เป็นของที่เหมาะสมจัดแต่งไว้บริเวณห้องนั่งเล่น หรือห้องรับรองแขก ซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับการพบปะ การรวมตัว การทำกิจกรรมรวม นำไปสู่สายสัมพันธ์ มิตรไมตรีที่งดงาม แต่เมื่อแก้อื้อยาวเบาฝ้าตัวนี้ ฝ้าที่ห่อหุ้มขาดทะลุจนเห็นไปถึงโครง และชั้นฟองน้ำด้านใน เบาะมีรอยเปื้อนคราบดำจากฝุ่น และถูกวางทิ้งไว้กลางแจ้ง การอยู่ผิดที่ ผิดทางของแก้อื้อตัวนี้ ส่งผลต่อหน้าที่การสื่อความ

จากภาพเมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่าแก้อื้อยาวสองตัวนี้ กลายเป็นสัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่สื่อความในเชิงลบ กลายเป็นสัญลักษณ์ของความไม่สมบูรณ์แบบ ความฝันที่ล่มสลาย ความฝันในความหมายของผู้วิจัยคือ ความฝันของคนที่ยากมีบ้าน ความฝันของภาพครอบครัวที่สมบูรณ์แบบตามทัศนคติของคนฝันแบบอเมริกัน

4.1.2 หน้าต่าง

ภาพในกลุ่มที่ 2 หน้าต่าง ความสำคัญ และหน้าที่ของหน้าต่างคือ เป็นช่องที่เชื่อมจากผนัง เพื่อเชื่อมระหว่างพื้นที่ภายใน หรือภายนอกของตัวบ้าน สำหรับเปิดรับแสง อีกทั้งยังทำหน้าที่ป้องกันภายในบ้านจากสภาวะอากาศที่

ภาพที่ 80 ภาพกลุ่มที่ 2 หน้าต่างจากผลงานชุด This is not a House

ที่มา <http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs>

ภาพในกลุ่มที่ 2 นี้ศิลปินจัดองค์ประกอบให้หน้าต่างอยู่กึ่งกลางภาพ เป็นการถ่ายจากด้านในห้อง มีแสงแดดส่องผ่านหน้าต่างเข้ามาตกกระทบผนัง และพื้นด้านใน ห้องนี้เป็นห้องโล่ง ที่ถูกฉาบปูน และเริ่มทาสีเอาไว้แล้ว ทั้งสองภาพจะเป็นภาพห้องที่ดูคล้ายว่าใกล้เสร็จสิ้นสมบูรณ์แบบเตรียมต้อนรับการเข้ามาของผู้อาศัย เพียงแต่ทั้งสองภาพนี้มีความขัดแย้งจากหน้าต่างที่แตกวางอยู่กลางห้อง ประตูที่วางพิงไว้ที่ผนังห้อง อีกทั้งยังเผยให้เห็นร่องรอยของชั้นสีในจุด ABCD และ E ที่แสดงให้เห็นว่าห้องนี้ยังไม่แล้วเสร็จจากการตกแต่งเพื่อต้อนรับผู้อยู่อาศัย

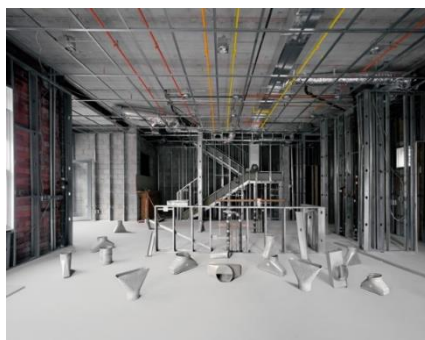

ภาพที่ 81 ภาพหน้าต่างที่มีรอยแตกร้าว และหลุดออกจากผนัง

ที่มา <http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs>

ภาพหน้าต่างในผลงานชุดนี้ ล้วนแต่ปรากฏร่องรอยการแตกร้าว เสมือนสัญลักษณ์ของความไม่สมบูรณ์ สิ่งที่เราควรทำหน้าที่ผ่านส่งเสริมให้บ้านมีความอบอุ่น และป้องกันสิ่งแปลกปลอมจากภายในที่จะเข้ามาด้านใน รอยแตกร้าวนี้ทำให้หน้าต่างไม่สามารถทำหน้าที่สื่อความเช่นเดิมได้อีก

4.1.3 โครงสร้าง

(1)

(2)

(3)

ภาพที่ 82 ภาพกลุ่มที่ 3 โครงสร้างและ วัสดุก่อสร้างที่ถูกกองทิ้งไว้

จากผลงานชุด This is not a House

ที่มา <http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs>

ภาพในกลุ่มที่ 3 นี้เผยให้เห็น โครงสร้างของบ้าน อย่างชัดเจน รวมถึงอุปกรณ์ที่ยังไม่ถูกประกอบสร้าง กองหิน อิฐ ปูน ที่กองพะเนิน สิ่งเหล่านี้เป็นภาพสะท้อนที่แสดงให้เห็นถึงการหยุดก่อสร้าง การหยุดกระทำการใด ๆ ก็ตามล้วนมีนัยยะแฝงที่สื่อความไปถึงกลุ่มคนใช้แรงงาน ที่ต้องหยุดงาน ไปอย่างกะทันหัน ส่งผลให้เกิดปัญหาการตกงานของกรรมมาชีพ

4.1.4 พื้นที่ภายนอก พื้นที่ภายใน

(1)

(2)

(3)

(4)

ภาพที่ 83 ภาพกลุ่มที่ 4 พื้นที่ภายนอก ภาพที่ 1-4 จากผลงานชุด This is not a House
ที่มา <http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs>

(5)

(6)

ภาพที่ 84 ภาพกลุ่มที่ 4 พื้นที่ภายนอก ภาพที่ 5-6 จากผลงานชุด This is not a House

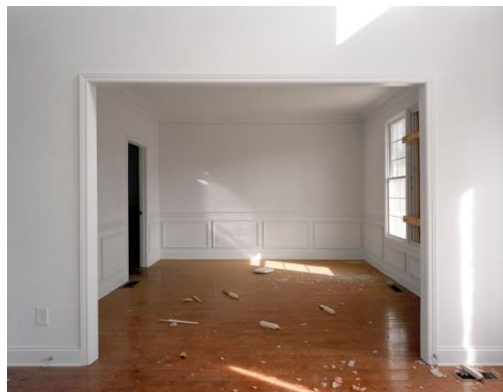
ที่มา <http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs>

ภาพพื้นที่ภายนอกนี้เผยให้เห็นสนามหญ้าโล่งกว้าง แท้จริงแล้วภาพในอุดมคติของหลายคนสนามหญ้านี้ควรเป็นสถานที่รองรับการทำกิจกรรมของครอบครัว หรือชุมชน ถนนโล่งกว้างเหมาะสำหรับรองรับการเดินทางของหลายครัวเรือน ซึ่งภาพในอุดมคตินั้นขัดแย้งกับภาพสนามหญ้าที่ปรากฏในงานของศิลปิน สนามหญ้าในผลงานชุดนี้เป็นภาพของความแห้งแล้ง และภาพของพื้นที่สนามที่ถูกปกคลุมไปด้วยหิมะ ถนนโล่งกว้างที่ดูเรียบสงัด ภาพสถานที่ ที่ควรจะอบอุ่นกลับถูกปกคลุมไปด้วยความเงียบเหงา เรียงล้อมด้วยสิ่งปลูกสร้างที่ไร้ซึ่งผู้อยู่อาศัย สนามหญ้าโล่งกว้างที่แห้งแล้ง และถูกปล่อยทิ้งจนหิมะปกคลุม ถนนไร้ซึ่งการสัญจร เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความแฝงนัยยะไปถึงผลกระทบจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ และเป็นภาพสะท้อนของหายนะ ความฝันที่ล้มสลายของชาวอเมริกัน

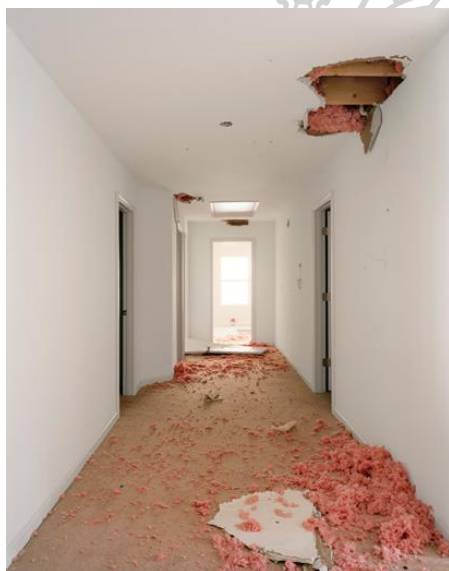

(1)

(2)

(3)

(4)

ภาพที่ 85 ภาพพื้นที่ภายในตัวบ้าน ภาพที่ 1-4 จากผลงานชุด จากผลงานชุด THIS IS NOT A HOUSE

ที่มา [HTTP://WWW.EDGARMARTINS.COM/WORK/THIS-IS-NOT-A-HOUSE/?SHOW=PHOTOGRAPHS](http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs)

(5)

(6)

ภาพที่ 86 ภาพพื้นที่ภายในตัวบ้าน ภาพที่ 5-6 จากผลงานชุด จากผลงานชุด THIS IS NOT A HOUSE

ที่มา <http://www.edgarmartins.com/work/this-is-not-a-house/?show=photographs>

ภาพพื้นที่ภายในบ้านจากผลงานชุดนี้ ปรากฏภาพของการกระจัด กระจายของเศษซากวัสดุจากการก่อสร้างที่ สิ่งของที่ถูกรื้อทิ้งที่ ผิดที่ ผิดทาง และภาพของพื้นที่โล่งภายในห้องสีขาวบันไดที่ถูกห่อคลุมไว้ด้วยพลาสติก พื้นที่ภายในนี้ควรถูกตกแต่งด้วยเฟอร์นิเจอร์สำหรับต้อนรับการเข้าอยู่อาศัย แต่ภายในภาพชุดนี้ศิลปินนำเสนอภาพของการไร้ซึ่งการอยู่อาศัย เป็นเพียงพื้นที่ว่างเปล่าที่ยังดำเนินการไม่เสร็จสิ้น ตามความเห็นของผู้วิจัย ภาพพื้นที่ภายในบ้านเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่สื่อความแฝงนัยยะถึงการล่มสลายของวิถีชีวิตพื้นฐานในอุดมคติของชาวอเมริกัน และยังสื่อความถึงความล้มเหลวของภาคเศรษฐกิจภายในประเทศ

เมื่อวิเคราะห์ภาพรวมของผลงานชุดนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าศิลปินมีความเชี่ยวชาญในการนำเสนอตั้งแต่การเลือกบันทึกภาพจากสถานที่จริง ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตสินเชื่อซับไพรม์ แม้ว่าภาพถ่ายเหล่านี้จะถูกปรับแต่งด้วยโปรแกรมแต่งภาพในบางส่วน เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจ และเข้าถึงสิ่งที่ศิลปินต้องการสื่อความได้มากยิ่งขึ้น จากชื่อผลงาน This is not a House ศิลปินค่อนข้างวางกรอบแนวคิดไว้อย่างชัดเจนว่าภาพบ้านเหล่านี้ แท้จริงแล้วไม่ใช่บ้าน ซึ่งในที่นี่สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ไม่ใช่บ้านตามอุดมคติของความฝันของชาวอเมริกัน

ภาพบ้านทั้งหมดนี้เป็นสัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่สื่อความแฝงนัยยะ วิพากษ์ วิจักษ์วิจารณ์ความล้มเหลว ระบบเศรษฐกิจ ที่ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อระบบ โครงสร้างสังคมชั้นพื้นฐาน เบื้องหลังภาพบ้านที่คล้ายว่าจะเป็นบ้านใหม่ของคนหลายคน แฝงไปด้วยผลกระทบรุนแรงจากภาวะเศรษฐกิจที่ถูกซ่อนไว้เบื้องหลัง หลายคนต้องตกงานจากวิกฤต ส่งผลกระทบให้เกิดการผิคนัดชำระหนี้ เมื่อสังคม และเศรษฐกิจต้องอาศัยการเติบโตจากการทำงานของประชาชน ผลกระทบจากโครงสร้างพื้นฐานนี้ จึงลุกลามใหญ่โตต่อระบบโครงสร้างเศรษฐกิจระดับประเทศในที่สุด

4.2 เงิน เหวินหลิง

ผลงานชิ้นนี้มีชื่อว่า Statue of Liberty and The Golden Bull เป็นผลงานประติมากรรมนำเสนอภาพกระทิงสี่ทองฟุ้งชนเทพีเสรีภาพ ด้วยแรงลมมหาศาลจากลมที่ผายออกมาจากตัววัวกระทิง จนรูปปั้นเทพีเสรีภาพที่ส่งงามตัวเอียง

ภาพที่ 87 Chen Wenling, Statue of Liberty and the Golden Bull, 2009, Painted Fiber Glass,
110x50x106 cm.

ที่มา <http://www.artpie.co.uk/2016/10/chen-wenlings-grotesque-materialism/>

ภาพที่ 88 ภาพวัวกระทิงสีทองพุ่งชนเทพีเสรีภาพ

ที่มา [HTTPS://ISSUU.COM/ODETOART/DOCS/CHENWENLING_WHATYOUSEEISREAL](https://issuu.com/ODETOART/DOCS/CHENWENLING_WHATYOUSEEISREAL)

ประติมากรรมวัวกระทิงสีทอง ได้รับอิทธิพลมาจากประติมากรรมวัวกระทิงสีทองหน้าตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก หรือตลาดหลักทรัพย์วอลล์สตรีท สัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่สื่อความถึงตลาดหุ้นที่สร้างกำไร โดยอิงจากลักษณะการเคลื่อนไหว เวลาวัวกระทิงต่อสู้กับศัตรู จะเคลื่อนตัวในลักษณะขวิด และงัดขึ้นเพื่อให้คู่ต่อสู้ลอยสูงขึ้นฟ้า ในกรณีผลงานชิ้นนี้วันกระทิงสีทองตัวนี้ไม่ใช่การกล่าวถึงตลาดหุ้นที่สร้างผลกำไรเสียทีเดียว วัวกระทิงตัวนี้จะสามารถทำหน้าที่เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความได้สมบูรณ์ เมื่อวิเคราะห์ร่วมกับลมที่พัดออกมาจากก้นของมัน

ภาพที่ 89 Charging Bull หรือ วัวกระทิงหน้าตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก

ที่มา MER S.

วัวกระทิงตัวนี้มีชื่อว่าชาร์จิงบูล (Charging Bull) ผลงานประติมากรรมขนาด 3 ตันครึ่ง ยาว 18 ฟุต สร้างขึ้นจากทองสัมฤทธิ์ โดยอาร์ตูโร ดิ โมนิกา (Arturo Di Modica) ประติมากรชาว อิตาลี ที่ตั้งใจมอบให้เป็นของขวัญแก่เมืองนิวยอร์ก ในปี 1989 เพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่ชาวอเมริกัน หลังเผชิญปัญหาจันทร์มืด (Black Monday) ในเดือนตุลาคม ปี 1987 อีกทั้งสหรัฐอเมริกา ยังประสบปัญหาเหตุเครื่องบินตก โมนิกาจึงมีความคิดที่อยากมอบรูปปั้นวัวกระทิงนี้ให้เป็นของขวัญต้อนรับวันคริสต์มาสแก่ทุก ๆ คน ศิลปินมีความตั้งใจให้รูปปั้นนี้เป็นสัญลักษณ์แทนความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา¹⁰⁰

¹⁰⁰ Kuesel Christy, **How “Charging Bull” Became a Symbol for New York and a Site for Activism**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 19 สิงหาคม 2564, เข้าถึงได้จาก

<https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-charging-bull-symbol-new-york-site-activism>

ภาพที่ 90 ลมที่ผายออกมาจากก้นของวัวกระทิงสีทอง

ที่มา https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

ลมที่ผายออกมาจากก้นของวัวกระทิงสีทองตัวนี้ มาจากการใช้คำแสดงในภาษาจีน เมื่อศึกษาประวัติศาสตร์ไปแล้ว เดิมพื้นเพของศิลปินที่เป็นชาวจีน คำว่า “ฟางพี (Fāngpí)” แปลว่า “ผายลม” ในภาษาจีน ซึ่งตามวัฒนธรรมจีนแล้วจะใช้เป็นคำแสดงเมื่อผู้ฟังรู้สึกว่าเป็นคำโกหก หรือเป็นคำพูดที่ไร้สาระ ลมที่ผายออกมานี้มีขนาดใหญ่คล้ายภาพกลุ่มควันของระเบิดขนาดใหญ่ ซึ่งเมื่อตีความสัญลักษณ์ วัวกระทิงสีทองที่ผายลมขนาดใหญ่แล้ว สามารถวิเคราะห์ได้ว่า วัวกระทิงสีทอง เป็นตัวแทนของตลาดหุ้นวอลล์สตรีทในช่วงหุ้นขาขึ้น ในช่วงก่อนเกิดวิกฤตสินเชื่อบีบไปรษณ์ ในปี 2008 ลมที่ผายออกมาจากก้นของวัวกระทิงเป็นการวิพากษ์ วิเคราะห์ย้อนกลับไปยังตลาดหุ้นวอลล์สตรีท ตามมุมมองของศิลปินที่เห็นว่าหุ้นนั้นเป็นเพียงคำลวง คำโกหก ซึ่งผู้วิจัยได้ขยายความ คำโกหกนี้ในความหมายที่ว่า หากตัวเลข และค่ากราฟที่พุ่งสูงขึ้น เป็นการแสดงถึงมูลค่าของผลกำไร มูลค่าที่ทุกคนเห็น หรือรู้สึกว่าได้รับนั้นเปรียบได้ว่าเป็นเพียงมูลค่าลม ที่เราไม่สามารถจับต้องได้จริง ศิลปินตั้งใจใช้ก้อนลมขนาดใหญ่ที่ผายออกจากก้นของวัวกระทิง เป็นองค์ประกอบเด่นไว้ในผลงานอีกหลายชิ้นของเขา ซึ่งสามารถตีความได้ว่าศิลปินตั้งใจสื่อความไปทิศทางเดียวกันคือ มูลค่าลม หรือการพูดปด หลอกลวง

ภาพที่ 91 ลมที่ผายออกจากก้นของวีวาระทิงสี่ทองในผลงาน What You see Might Not Be Real

ที่มา https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

ภาพที่ 92 ลมที่ผายออกจากก้นของวีวาระทิงสี่ทองใน Between Scylla and Charybdis

ที่มา https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

ภาพที่ 93 ลมที่ผายออกจากก้นของวัวกระทิงสี่ทองใน How to Escape
ที่มา https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

ภาพที่ 94 ลมที่ผายออกจากก้นของวัวกระทิงสี่ทองใน One American Dream
ที่มา https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

วัฏระทิงสีทอง และก้อนลมที่ผายออกจากกันขนาดใหญ่ ไม่อาจทำหน้าที่สื่อความได้
อย่างสมบูรณ์หากปราศจากการวิเคราะห์ประติมากรรมเทพีเสรีภาพที่วัฏระทิงตัวนี้พุ่งชนเข้าที่เอว
จนตัวเอียง

ภาพที่ 95 โบหน้าแสดงความ โศกเศร้าของเทพีเสรีภาพ

ที่มา https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

เทพีเสรีภาพ เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความถึงเสรีภาพที่ประชาชนชาวอเมริกัน สัญลักษณ์
แห่งความสุข ให้ทางกลับกันประติมากรรมของเจิน เหวินหลิง นำเสนอให้ผู้ชมเห็นว่า เทพีเสรีภาพ
ผู้นี้ไร้ซึ่งความสุข โบหน้าเอียงชบบน่า เต็มไปด้วยความ โศกเศร้า และสิ้นหวัง

ภาพที่ 96 ภาพเปรียบเทียบพอร์ตเทรตจากผลงาน The Bublbers Mirrou, or England's Folly โดย Carington Bowles กับประติมากรรมเทพีเสรีภาพ โดยเจิน เหวินหลิง

ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

ภาพใบหน้าโสภณเร้าของประติมากรรมเทพีเสรีภาพนี้ มีความคล้ายคลึงกับภาพ The Bublbers Mirrou, or England's Folly โดย Carington Bowles ที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ไว้ในบทที่ 2 แม้ว่าผลงานทั้งสองชิ้นจะถูกสร้างจากเทคนิคที่แตกต่างกัน แต่องค์ประกอบของผลงานทั้งสองชิ้นนี้มีความคล้ายคลึงกัน ด้วยองค์ประกอบของภาพทิศทางการเอียงคอไปทางด้านซ้าย สีหน้าที่แสดงออกถึงความ โสภณเร้า และผิวดวงอย่างชัดเจน ใบหน้าโสภณเร้านี้เป็นสัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่สื่อความอย่างตรงไปตรงมาถึงความความสิ้นหวัง

จากผลงาน Statue of Liberty and the Golden Bull เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบโดยรวมแล้ว ตามความเห็นของผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผลงานชิ้นนี้ศิลปินใช้วัฏกระทิงสีทอง และก้อนลมขนาดใหญ่ที่ผายออกมาจากกันของตัวมันเองเป็นสัญลักษณ์ที่แฝงนัยยะเพื่อสื่อความเชิงเสียดสี วิพากษ์วิจารณ์ระบบเศรษฐกิจ โดยนำเสนอให้เห็นว่า ระบบเศรษฐกิจแบบการนำเงินไปเก็งกำไรเพื่อหวังผลตอบแทนที่รวดเร็วในตลาดหลักทรัพย์วอลล์สตรีทนั้น เป็นการลงทุนที่มีมูลค่าสูงเหมือนวัฏกระทิงสีทองที่พุ่งมาอย่างรวดเร็ว มูลค่าอาจมหาศาลแต่ในทางกลับกันมูลค่าที่เห็นนั้นไม่ต่างอะไรกับก้อนลมขนาดใหญ่ หรือคำลวง เทพีเสรีภาพ สัญลักษณ์แห่งความสุข อิสระเสรี ศิลปินไม่เพียงแต่

ใช้สัญลักษณ์นี้เพื่ออ้างอิงถึงสหรัฐอเมริกา แต่ยังใช้เพื่อสื่อความในเชิงวิพากษ์วิจารณ์โครงสร้างสังคม และวิพากษ์วิจารณ์ระบบเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ซึ่งนับได้ว่าเป็นประเทศที่มีอิสรเสรีมากที่สุดในโลก ทว่ามีระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมค่อนข้างชัดเจน หากสังเกตที่ฐานของเทพีเสรีภาพพบว่าเทพีเสรีภาพชิ้นนี้ยืนอยู่บนก้อนกลมขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถตีความได้ว่าศิลปินต้องการสื่อความให้เห็นว่าระบบเศรษฐกิจ และตลาดหลักทรัพย์นี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากสหรัฐ สุดท้ายแล้วระบบทุนนิยมที่สร้างขึ้นมานี้ ย้อนกลับมาทำร้ายเสรีภาพของตนเอง

ผลงานชิ้นที่ 2 ของศิลปินมีชื่อว่า *Between Scylla and Charybdis* ศิลปินได้รับแรงบันดาลใจจากตำนานปกรณัมกรีกโบราณ เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับปีศาจซิลล่า และปีศาจคาริบดิส ตามตำนานกล่าวว่า ปีศาจทั้งสองคนนี้อาศัยอยู่บริเวณช่องแคบซิซิลี ปีศาจซิลล่ามีลักษณะเป็นหญิงสาวที่ประกอบด้วยหัวที่งอกออกมา 6 หัว ปีศาจคาริบดิส เป็นปีศาจที่คอยดูดน้ำจากทะเลจนเกิดเป็นน้ำวนขนาดใหญ่ นักเดินเรือที่ผ่านช่องแคบนี้จะต้องพบเจอกับปีศาจทั้งสองคนไม่ว่าจะเลือกผ่านไปทางใด ก็ต้องพบเจอกับหายนะ ตำนาน *Between Scylla and Charybdis* จึงสามารถแปลความได้ว่าอันตรายที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยง¹⁰¹ หรือในสำนวนไทยเปรียบได้กับการหนีเสือปะจระเข้

¹⁰¹ Britannica, *Scylla and Charybdis Greek mythology*, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 02 พฤษภาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.britannica.com/topic/Scylla-and-Charybdis>

ภาพที่ 97 Chen Wenling, *Between Scylla and Charybdis*, 2009, Bronze, 92 × 37.5 × 75.5 cm.

ที่มา https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

ภาพวัวตัวใหญ่ ผิวหนังสีชมพูอ่อน ห่อหุ้มร่างกายอันผอมแห้ง จนเผยให้เห็นโครงกระดูก ถูกจัดอยู่ตรงกลางคั่นระหว่างเสือที่กำลังพยายามฉีก กัดบริเวณคอ กับกระติงสีทองที่ใช้เขาของมัน และแรงจากการผายก้นลมขนาดใหญ่พุ่งชนเข้าที่ท้อง

ภาพที่ 98 ภาพวัวจากผลงาน Between Scylla and Charybdis

ที่มา <http://www.artdepot.cn/artwork/show/id/1277>

ในภาษาจีนมีศัพท์คำว่า 孺子牛 (rúzǐniú) เมื่อแยกคำภาษาจีนออกมาแปลความหมายแล้วสามารถแบ่งออกได้เป็นสองคำคือ คำแรก 孺子 อ่านว่า หยูจี้ แปลว่าเด็ก และคำที่สองคือ 牛 อ่านว่า หนินว แปลว่าวัวซึ่งคำนี้เคยปรากฏในบทกวีตอนหนึ่งของโจว จางโซ่ว (zhou zhangshòu) นามปากกาว่า หลู่ ฮวี่น (Lu Hsun) ได้ประพันธ์ไว้ว่า 横眉冷对千夫指，俯首甘为孺子牛。 (Héngméi lěng duì qiānfū zhǐ, fūshǒu gān wéi rúzǐniú) เมื่อแปลเป็นภาษาไทยจะมีความหมายว่า “พินนี้วี่ชี้ ก้มหัวอย่างวัวผู้เต็มใจ” เป็นการสื่อความถึง การเต็มใจในการให้บริการ แม้งานจะหนักเพียงใด

ศิลปินได้กล่าวไว้ในบทสัมภาษณ์สำหรับนิทรรศ WHAT YOU SEE IS REAL ที่จัดแสดงที่ประเทศสิงคโปร์เมื่อปี 2010 ว่า “ในวัฒนธรรมจีนนั้น วัวถือว่าเป็นสัญลักษณ์แทนของคนรุ่นใหม่ ทว่าวัวกระทิงที่เป็นสัญลักษณ์ของตลาดหุ้นวอลล์สตรีท แตกต่างกับหยูจี้ที่มีความเต็มใจในการบริการประชาชน”¹⁰² จากบทสัมภาษณ์นี้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าคำว่า หยูจี้ ที่ศิลปินกล่าวถึงนั้นมีความหมายเหมือนกับในบทประพันธ์ของหลู่ ฮวี่น

¹⁰² Ode To Art Contemporary Gallery, **WHAT YOU SEE IS REAL** (Singapore: Singapore, 2010), 15

เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของงาน หากสังเกตใบหน้าของวัวตัวนี้ จะพบว่ามีส่วนที่ดู
 อดโรย จากดวงตากลมโปน ขอบตาแดงกล้า อีกทั้งร่างกายที่ดูชুবพอมจนเห็น โครงกระดูก เมื่อ
 ทราบถึงที่มาที่ศิลปินใช้วัวเป็นสัญลักษณ์แทน กลุ่มคนรุ่นใหม่ หรืออาจหมายถึงประชาชนชาวจีน

ภาพที่ 99 ภาพแกะสลักจากผลงาน Between Scylla and Charybdis

ที่มา https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

ด้านหลังของวัว ปรากฏภาพของเสือที่กำลังพยายามจู่โจมจากด้านหลัง หากวิเคราะห์ทาง
 กายภาพแล้ว โดยธรรมชาติเสือเป็นสัตว์ที่ดูน่าเกรงขาม ในหลาย ๆ ประเทศไม่เพียงแต่ในประเทศ
 จีน นิยมใช้เสือ และสิงโต เป็นสัญลักษณ์ของผู้มีอิทธิพล หรือกล่าวถึงผู้ที่มีสถานะทางการงานใน
 ระดับสูง

เมื่อวิเคราะห์ร่วมกับบริบทอื่น ๆ สามารถวิเคราะห์ตีความได้ว่า ศิลปินเลือกใช้เสือเพื่อสื่อ
 ความถึงบุคคลในระดับหัวหน้า เจ้านาย เพื่อแสดงให้เห็นถึงการมีอำนาจของผู้เป็นใหญ่ในระบบ
 โครงสร้างสังคมจีน การจู่โจมหรือลอบทำร้ายจากด้านหลังตามสัญชาตญาณของเสือ เสมือนการ
 เปรียบเทียบให้เห็นถึงการเอาเปรียบของเจ้านาย หรือหัวหน้า

ภาพที่ 100 ภาพวัวกระทิงจากผลงาน Between Scylla and Charybdis

ที่มา https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

ถัดมาทางด้านหน้าของวัว ศิลปินนำเสนอภาพของวัวกระทิงที่ดูกำลังเคลื่อนตัวพุ่งชนเข้าที่หน้าห้องอย่างเต็มแรง โดยใช้แรงเคลื่อนที่จากแรงลมขนาดใหญ่ที่ผายออกจากกันของมัน วัวกระทิงตัวนี้ยังคงเป็นวัวกระทิงรูปทรงเดียวกันกับวัวกระทิงของตลาดหลักทรัพย์วอลล์สตรีท และตามที่ได้กล่าวอ้างอิงถึงบทสัมภาษณ์ของศิลปินในช่วงต้น ทำให้ทราบได้ว่าเจตนาของศิลปินตั้งใจใช้รูปทรงของวัวกระทิงที่เป็นสัญลักษณ์ของตลาดหลักทรัพย์วอลล์สตรีท ซึ่งวัวกระทิงเป็นสัญลักษณ์สื่อความถึงความมั่นคงของตลาดหลักทรัพย์เช่นเดียวกับผลงานชิ้นอื่น ๆ ที่ศิลปินเลือกใช้เช่นกัน

เมื่อวิเคราะห์ภาพรวมของประติมากรรมชิ้นนี้ ตามความเห็นของผู้วิจัยสามารถตีความได้ว่า ศิลปินมีความตั้งใจที่จะสื่อความถึงผู้ชมตั้งแต่การเลือกใช้ตำนานปกรณัมของกรีกโบราณมาเป็นชื่อผลงาน เมื่อวิเคราะห์การเลือกใช้ภาพสัตว์ที่เป็นสัญลักษณ์ของงาน ร่วมกับการจัดองค์ประกอบให้วัวอยู่ตรงกลางระหว่างเสือกกับวัวกระทิง คือการสื่อความในเชิงวิพากษ์ วิจาร์ณโครงสร้างสังคม และเศรษฐกิจ วัวเป็นสัญลักษณ์สื่อความถึงคนรุ่นใหม่ หรือวัยทำงานซึ่งอาจไม่ได้

กล่าวถึงแค่ประชากรจีนเท่านั้น แต่เป็นการกล่าวถึงภาพรวมของคนรุ่นใหม่ทั่วโลกที่กำลังอยู่ในช่วงต่อสู้อันนี้ไม่มีทางเลือก แม้ว่าจะโดนทำร้ายจากสื่อที่เป็นสัญลักษณ์สื่อความถึงเจ้านายในที่นี้ผู้วิจัยตีความว่าเป็นองค์กร บริษัท การโดนทำร้ายอาจไม่ได้สื่อความถึง การทำร้ายร่างกายโดยตรง แต่เป็นสื่อความถึง การโดนเอาเปรียบในด้านการทำงาน และถูกทำร้ายจากระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพราะระบบทุนนิยมนี้ได้ฝังรากลึกทุก ๆ ส่วนในชีวิตประจำวันโดยที่เราอาจไม่ทันสังเกต

ผลงานชิ้นที่ 3 ของศิลปินมีชื่อว่า What You see Might Not Be Real เป็นภาพวิวกระทิงสีทองขนาดใหญ่พุ่งชนเบอร์นาร์ด ลอว์เรนซ์ มาดอฟฟ์ (Bernard Lawrence Madoff) อดีตประธานตลาดหลักทรัพย์แนสแด็ก และผู้ได้รับฉายาว่าเป็นพ่อมดแนสแด็กมาดอฟฟ์ถือว่าเป็นผู้มีความน่าเชื่อถือ ด้วยตำแหน่งที่ได้รับเลือกให้เป็นประธานของตลาดหลักทรัพย์ระดับโลกถึง 3 ปี และเป็นผู้ก่อตั้งบริษัทหลักทรัพย์เพื่อการลงทุนเบอร์นาร์ด แอล มาดอฟฟ์ (Bernard L. Madoff Investment Securities) แต่ในอีกมุมหนึ่งมาดอฟฟ์เป็นนักต้มตุ๋นที่ใช้บริษัทหลักทรัพย์เพื่อการลงทุนของตนเองทำแชร์ลูกโซ่ระดับโลกโดยใช้ชื่อโครงการการลงทุนนี้ว่า พอนซี (Ponzi) มาดอฟฟ์สามารถหลอกลวงนักลงทุนทั่วโลกได้ เป็นระยะเวลายาวนานถึง 30 ปีจนกระทั่งวิกฤตซับไพรม์ในปี 2008 เมื่อเศรษฐกิจตกต่ำทำให้นักลงทุนจำนวนมากตั้งคำถามที่ลงทุนไปกิน แต่มาดอฟฟ์ไม่สามารถหาเงินจำนวนมหาศาลมาคืนได้ ท้ายที่สุดมาดอฟฟ์จึงตัดสินใจเข้ามอบตัวในวัย 71 ปี โดนตัดสินจำคุก 150 ปี และเสียชีวิตในคุกในวัย 82 ปี¹⁰³

¹⁰³ พิศารักษ์ วิฑูรต์น, เบอร์นาร์ด มาดอฟฟ์:บทเรียนการลงทุนแชร์ลูกโซ่ระดับโลก Ponzi ที่เงินหายไปกว่าสองแสนล้านบาท, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 20 พฤษภาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://thepeople.co/Bernie-madoff-ponzi>

ภาพที่ 101 Chen Wenling, What You see Might Not Be Real, 2010, Bronze, 225×317×106 cm.

ที่มา <http://www.artpie.co.uk/2016/10/chen-wenlings-grotesque-materialism/>

ภาพที่ 102 ประติมากรรมเบอร์นาร์ด แมคคอปฟ์ในงาน What You see Might Not Be Real

ที่มา <http://www.artpie.co.uk/2016/10/chen-wenlings-grotesque-materialism/>

ภาพประติมากรรมเบอร์นาร์ด แมคคอปฟ์ ศิลปินนำเสนอให้เห็นเป็นชายสูงวัยสวมกางเกงสีดำ ไม่สวมเสื้อ สวมรองเท้าเพียงหนึ่งข้าง ใบหน้ามีท่าทีดูโกรธเกรี้ยว และมีเขางอกอยู่บนศีรษะ มือ

ทั้งสองข้างดันเข้าที่ผนัง ในขณะที่เขาโค่นวักระทิงขวิดจากด้านหลัง เข้าที่บันท้ายอย่างแรงติดผนัง จนผนังเกิดรอยร้าว

ภาพที่ 103 ภาพวักระทิง และก้อนลมขนาดใหญ่จากผลงาน What You see Might Not Be Real

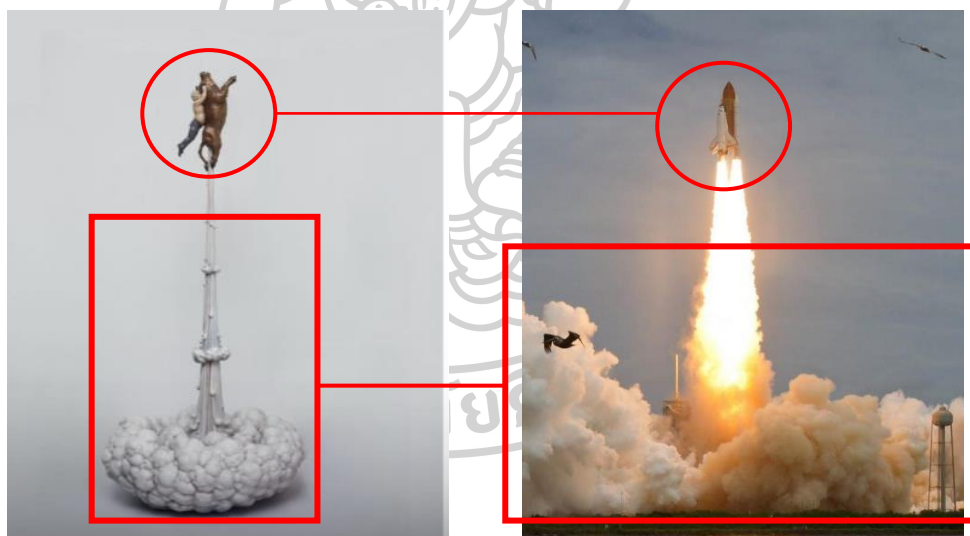
ที่มา https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

ตามที่ได้กล่าวอธิบายไว้ข้างต้น แมคอฟฟ์อยู่ในลักษณะถูกดันติดกับผนัง สิ่งที่ชนแมคอฟฟ์เข้ากับผนังคือวักระทิงสีทองขนาดใหญ่ เคลื่อนที่ด้วยแรงจากก้อนลมที่ผายออกจากกัน ก้อนลมขนาดใหญ่นี้ แสดงให้เห็นว่ามีพลังการเคลื่อนที่มหาศาล สังเกตได้จากพื้นด้านล่างรอบก้อนลมนั้น ศิลปินได้รายละเอียดร่องรอยการแตกกระจายของพื้นปูน ทะลุไปถึงชั้นดินกระจัดกระจายขึ้นมาด้านบนเช่นกัน

เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบโดยรวมของผลงาน What You see Might Not Be Real แล้ว ตามความเห็นของผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ศิลปินตั้งใจสร้างประติมากรรมชิ้นนี้ขึ้นมาเพื่อสื่อความถึงการเสียดสี วิพากษ์ วิจาณ์ระบบโครงสร้างเศรษฐกิจโดยการใช้ต้นแบบที่อ้างอิงมาจากบุคคลจริง แมคอฟฟ์ ที่ศิลปินสร้างขึ้น มีเขาคัลยาของวักระทิงงอกขึ้นบนศีรษะ เขาวักระทิงนี้ทำให้ทราบ

ได้ว่าแมคคอปฟ์กลายเป็นวัวกระทิงเช่นเดียวกับวัวกระทิงหน้าตลาดหลักทรัพย์วอลล์สตรีท หากวิเคราะห์ร่วมกับสถานการณ์จริง คือแมคคอปฟ์เป็นเพียงคนเดียวที่ได้รับผลประโยชน์จากการลงทุนของผู้อื่น ที่หลงเชื่อโครงการแชร์ลูกโซ่พอนซี แต่ในขณะเดียวกันสิ่งที่จับกุมแมคคอปฟ์ได้คือวัวกระทิง ที่เป็นสัญลักษณ์ของหุ้นขาขึ้นแต่ทว่ากระทิงตัวนี้มาพร้อมกับวิกฤตฟองสบู่ ซึ่งในผลงานชิ้นนี้สัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่สื่อความถึงวิกฤตฟองสบู่คือก้อนลมขนาดใหญ่ที่เป็นแหล่งพลังงานในการเคลื่อนที่วัวกระทิง

ผลงานชิ้นที่ 4 ของศิลปินยังคงเป็นประติมากรรมที่เกี่ยวข้องกับเบอร์นาร์ด แมคคอปฟ์ ผลงานชิ้นนี้มีชื่อว่า How to Escape ขนาดผลงาน 92x45x45 เซนติเมตร องค์ประกอบของผลงานปรากฏภาพของแมคคอปฟ์ใช้มือทั้งสองข้างจับเขาของวัวกระทิง เพื่อเคลื่อนที่พุ่งขึ้นไปด้านบน ซึ่งคล้ายการปล่อยกระสวยอวกาศเพื่อเดินทางขึ้นสู่อวกาศ

ภาพที่ 104 ภาพเปรียบเทียบระหว่างผลงาน How to Escape และภาพการปล่อยกระสวยอวกาศ

ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

ภาพที่ 105 Chen Wenling, How to Escape, Bronze, 92x45x45 cm.

ที่มา https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

ผลงานชิ้นนี้ศิลปินยังคงใช้สัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นจากการอ้างอิงต้นแบบของบุคคลจริง และใช้วัวกระทิงสีทองสัญลักษณ์ของตลาดหลักทรัพย์วอลล์สตรีท เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบโดยรวมของผลงานชิ้นนี้ ร่วมกับชื่อผลงานที่แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า วิธีการหลบหนี สามารถวิเคราะห์ได้ว่าศิลปินตั้งใจสื่อความเชิงเสียดสีการกระทำของแมคดอฟฟ์โดยตรงไปตรงมา ศิลปินใช้วัวกระทิงสีทองเป็นสัญลักษณ์สื่อความถึงราคาหุ้นที่เพิ่มสูงขึ้น แมคดอฟฟ์ใช้โอกาสนี้เป็นเครื่องมือในการหลบหนี การหลบหนีในที่นี่ไม่อาจตีความได้ว่าหลบหนีจากการจับกุม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการหลบหนีนี้หมายถึง การเอาตัวรอดในการทำธุรกิจแชร์ลูกโซ่ของเขา ที่สามารถหลอกลวงนักลงทุนหลายคนมาได้เป็นระยะเวลาานาน 30 ปี โดยภาพก่อนลมขนาดใหญ่ที่ผายออกจากก้นของวัวกระทิงเป็นสัญลักษณ์ของคำโกหก หลอกลวง ซึ่งสอดคล้องกับการให้การเขาแมคดอฟฟ์ ที่เขาใช้คำพูด และความน่าเชื่อถือทางสังคมในการพุดชกชวนให้คนหลงเชื่อ

ผลงานชิ้นที่ 5 ของศิลปิน งานประติมากรรมชายผิวสีในมือถือคอปเพลิง สวมชุดซูเปอร์แมน (Super Man) ตัวละครจากภาพยนตร์ซูเปอร์ฮีโร่ (Super Hero) ที่หลังวัวกระทิงสีทองที่ใช้แรงเคลื่อนที่จากก้อนลมขนาดใหญ่ที่พายออกจากกันเหมือนผลงานชิ้น ๆ อื่นในก่อนหน้านี้ ชายผิวสีผู้นี้เป็นบุคคลสำคัญที่ทั่วโลกรู้จักกันในนามอดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาคนที่ 44 บารัค ฮูเซน โอบามา (Barack Hussein Obama)

ภาพที่ 106 Chen Wenling, One American Dream, Mixed Materials, 2009, 125x155x68 cm.

ที่มา https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal

แนวคิดการสร้างตัวละครซูเปอร์ฮีโร่ขึ้นอยู่กับสังคมอเมริกามาเป็นเวลานาน และคนทั่วโลกก็ได้เสพสื่อเกี่ยวกับซูเปอร์ฮีโร่ที่สหรัฐอเมริกาเป็นผู้ผลิต จากการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลสกัดที่. แอลลิสัน (Scott T. Allison) ศาสตราจารย์วิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยริชมอนด์ (University of Richmond) และจอร์จ อี. โกธัลส์ (George R. Goethals) ศาสตราจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยริชมอนด์ ได้อธิบายถึงฮีโร่ในอุดมคติไว้ว่า “ฮีโร่มีมาตั้งแต่ตำนานกรีกโบราณ ซึ่งกล่าวถึงบุคคลที่มีความกล้า

หาญ เข้มแข็ง และมีเป้าหมายเพื่อให้สำเร็จ”¹⁰⁴ และยังคงกล่าวถึงตัวละครซูเปอร์แมนเอาไว้ว่า “ซูเปอร์แมนที่ถูกสร้างขึ้นในปี 1950 เป็นตัวแทนของเหล่าฮีโร่ตัวอื่น ๆ ที่ต้องมีพื้นฐานทางศีลธรรม ความจริงใจ ความยุติธรรม และวิถีแบบชาวอเมริกัน”¹⁰⁵

ภาพที่ 107 CHEN WENLING, ONE AMERICAN DREAM, MIXED MATERIALS, 2009,
125x155x68 CM.

ที่มา [HTTPS://ISSUU.COM/ODETOART/DOCS/CHENWENLING_WHATYOUSEEISREAL](https://issuu.com/odetoart/docs/chenwenling_whatyouseeisreal)

เมื่อวิเคราะห์ผลงานประติมากรรมชิ้นนี้ ตามความคิดเห็นของผู้วิจัยการที่ศิลปินเลือกโอบามาเป็นต้นแบบของการสร้างชิ้นงาน อีกทั้งยังเลือกเครื่องแบบของซูเปอร์แมนที่เป็นสัญลักษณ์ของฮีโร่ และในมือถือคบเพลิงนั้นเป็นการสื่อความถึงความหวังของชาวอเมริกัน แต่เมื่อวิเคราะห์ร่วมกับการที่โอบามาจีหลังวัฏกระทิงที่ทะยานขึ้นท้องฟ้า ด้วยแรงขับเคลื่อนจากก้อนลมที่ผาย

¹⁰⁴ Goethals R. George and Allison T. Scott, “MAKING HEROES: THE CONSTRUCTION OF COURAGE, COMPETENCE, AND VIRTUE”, *Advances in Experimental Social Psychology*, no.46 (December 2012): 186

¹⁰⁵ เรื่องเดียวกัน

ออกมาจากกัน สามารถวิเคราะห์ได้ว่าศิลปินสื่อความถึงความหวังที่ไม่เป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจในช่วงที่โอบามาดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดี ชาวอเมริกันหวังให้โอบามาเป็นผู้กอบกู้เศรษฐกิจ และแก้ปัญหาหนี้สาธารณะของสหรัฐที่สะสมมานาน แต่ในท้ายที่สุดแล้วเศรษฐกิจของสหรัฐก็ยังไม่ดีขึ้นตามความคาดหวัง ผลงานชิ้นนี้สามารถทำหน้าที่สื่อความวิพากษ์วิจารณ์โครงสร้างสังคม วิพากษ์วิจารณ์โครงสร้างเศรษฐกิจ อีกทั้งยังสื่อถึงความเป็นวิถีชาวอเมริกันไว้อย่างแยบยล

4.3. มอลลี คราบบ์เฟิล

ผลงานของมอลลี คราบบ์เฟิล ที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษาต่อไปนี้มีทั้งหมด 9 ภาพ โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1. ภาพสตรี 2.ภาพสัตว์ 3.ภาพธง

จากองค์ประกอบของภาพจะพบว่าทั้ง 9 ภาพ มีการจัดวางองค์ประกอบในลักษณะที่เหมือนกันขอบภาพทั้งด้านซ้าย และด้านขวาปรากฏภาพคล้ายผ้าผืน ซึ่งเป็นลายของธงชาติแต่ละประเทศ และเป็นผ้าที่ใช้สัญลักษณ์จากกลุ่มนักเคลื่อนไหว จุดเด่นตรงกลางศิลปินใช้ภาพตัวละครที่เป็นสตรี ด้านล่างของภาพเป็นพื้นชั้นบันไดคล้ายชั้นบันไดของเวที และมีสัตว์อยู่อยู่เต็มพื้นที่โดยรอบ

4.3.1 กลุ่มภาพสตรี

(1)

(2)

ภาพที่ 108 กลุ่มภาพสตรีที่สื่อความถึงสหรัฐอเมริกา ภาพที่ 1-2 จากผลงานชุด Shell Game

ทีมา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

(3)

(4)

ภาพที่ 109 กลุ่มภาพสตรีที่สื่อความถึงสหรัฐอเมริกา ภาพที่ 3-4 จากผลงานชุด Shell Game

ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

ภาพสตรีทั้ง 4 ภาพนี้ศิลปินนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับวิกฤตต่าง ๆ ภายในสหรัฐอเมริกา ในภาพแรกศิลปินให้หญิงสาวผู้นี้เป็นตัวแทนนำเสนอเรื่องราวของปัญหาหนี้สาธารณะ ลูกหนี้จากต่างประเทศ และการผลิตเงินเพื่อชำระหนี้ที่ไปกู้มาจากประเทศอื่น ในภาพที่สองหญิงสาวชาวอเมริกันผิวสีผู้นี้เป็นตัวแทนการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับปัญหาวิกฤตประกันสุขภาพ ที่ชาวอเมริกาต้องเจอมาโดยตลอด ชาวอเมริกันต้องจ่ายค่าประกันสุขภาพสูงถึง 11,000-12,00 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี แต่ประกันสุขภาพที่จ่ายไปนี้ ชาวอเมริกันยังคงต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนค่ารักษาพยาบาล และค่ายาอยู่เช่นเดิม และมีอีกหลายครอบครัวที่รายได้ก็น้อย ไม่เพียงพอต่อการซื้อประกันสุขภาพ ปัญหาเรื่องการประกันสุขภาพเป็นผลกระทบที่เกิดจากความผันผวนของเศรษฐกิจ

ภาพที่สามปรากฏภาพของหญิงสาว ศิระจะเป็นปลาหมึก ร่างกายเป็นฟองสบู่ ศิลปินได้รับอิทธิพลมาจากหนังสือ The Great American Bubble Machine ของแมท ธิวซี (Matt Taibbi) เป็นหนังสือที่กล่าวถึงโกลด์แมน แซคส์ (Goldman Sachs) วาณิชธนกิจของสหรัฐอเมริกา ธิวซีให้นิยาม

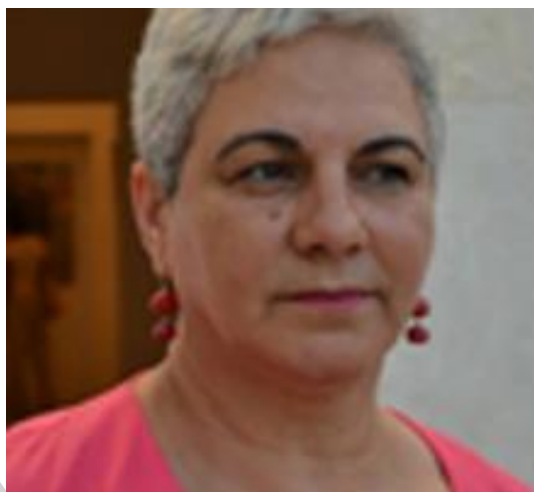
ไว้ว่า “โกลด์แมน แซคส์มีภาพลักษณ์เสมือนกับปลาหมึกแวมไพร์ที่เกาะกินมนุษยชาติ”¹⁰⁶ สถาบันการเงินแห่งนี้ถือเป็นผู้มีอิทธิพลในระบบเศรษฐกิจ เพราะเป็นศูนย์รวมอำนาจของ นักการเมือง และนักลงทุนหลายคนในสหรัฐอเมริกา พวกเขาเหล่านี้มักได้รับการเงินจากโครงการ และกองทุนต่าง ๆ อยู่เสมอ ภาพที่สี่เป็นภาพหญิงสาวใส่วิกผมสีแดง ใบหน้าขาวคล้ายตัวละครที่มัก พบได้ในขบวนการพาเหรด ภาพนี้นำเสนอเกี่ยวกับกลุ่มออกคิวพายาวอลด์สตรีท กลุ่มประท้วง ที่จัด ขบวนการพาเหรดเพื่อเรียกร้องความไม่เท่าเทียมในระบบโครงสร้างสังคม และระบบโครงสร้าง เศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกา

ภาพที่ 110 ภาพสตรีที่สื่อความถึงสหราชอาณาจักร เปรียบเทียบกับภาพของลอรี เพนนี่
ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

ภาพนี้สตรีที่เป็นต้นแบบในผลงานของศิลปินมีชื่อว่า ลอรี เพนนี่ (Laurie Penny) นักข่าว และนักเขียนชาวอังกฤษ ซึ่งเป็นเพื่อนของศิลปิน นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการกลุ่มผู้ ประท้วงยูเค อันคัท (UK Uncut) เรียกร้องให้สหราชอาณาจักรปรับระบบโครงสร้างสาธารณสุขโลก ขึ้นพื้นฐานให้ถูกลง และกฎหมายเกี่ยวกับการเลี้ยงชีพที่มักเกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้ง

¹⁰⁶ Taibbi Matt, **The Great American Bubble Machine**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 19 กันยายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.rollingstone.com/politics-news>

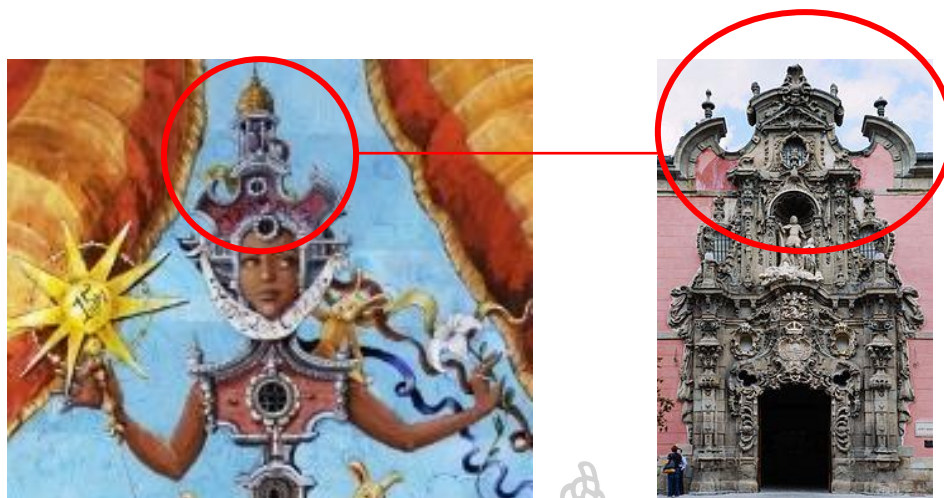
ภาพที่ 111 ภาพสตรีที่สื่อความถึงสาธารณรัฐตุนิเซีย เปรียบเทียบกับภาพของนาเดีย เจลาสซี
 ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

ภาพสตรีผู้นี้เป็นภาพแทนของสาธารณรัฐตุนิเซีย ซึ่งศิลปินได้ใช้นาเดีย เจลาสซี (Nadia Jelassi) เป็นต้นแบบ เจลาสซีเป็นศาสตราจารย์ และศิลปินที่มักสร้างสรรค์ผลงานเพื่อตั้งคำถามต่อระบบสังคม และการเมือง แน่ใจว่าการที่ศิลปินเลือกใช้ภาพเจลาสซีมาเป็นจุดเด่นในงาน เพราะผลงานชิ้นนี้ศิลปินตั้งใจถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับการปฏิวัติ และการสลายการชุมนุมของกลุ่มผู้ประท้วงที่รุนแรงจนมีประชาชนเสียชีวิต

ภาพที่ 112 ภาพสตรีที่สื่อความถึงสาธารณรัฐเฮลเลนิก เปรียบเทียบกับภาพต้นแบบของเทพอะธีนา
ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

ผลงานชิ้นนี้ศิลปินตั้งใจนำเสนอเรื่องราวของสาธารณรัฐเฮลเลนิก หรือประเทศกรีซ จึงเลือกใช้ภาพของเทพอะธีนา (Athena) เทพปรกรณ์กรีกโบราณ ซึ่งเป็นเทพที่ถือครองพรหมจรรย์ เป็นสัญลักษณ์ของสติปัญญา ความกล้าหาญ กฎหมาย และความยุติธรรม ในผลงานชิ้นนี้ศิลปินต้องการนำเสนอเรื่องราวของกลุ่มผู้ประท้วง Greek Anti-Austerity Protest ที่มีข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลถึงมาตรการการลดค่าใช้จ่ายทั้งภาครัฐ และเอกชน มาตรการนี้ทำให้ทุกภาคส่วนโดนลดงบประมาณค่าใช้จ่ายลง ซึ่งเป็นผลกระทบจากวิกฤตหนี้สาธารณะยูโรโซน

ภาพที่ 113 ภาพสตรีที่สื่อความถึงราชอาณาจักรสเปนเปรียบเทียบกับพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์

มาดริด

ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

ภาพสตรีในผลงานชิ้นนี้ ปรากฏภาพสตรีที่มีศีรษะ และร่างกายเป็นภาพอาคารพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์มาดริด (The Museo de Historia de Madrid) ซึ่งถือว่าเป็นสัญลักษณ์ของเมืองมาดริด เมืองที่มีกลุ่มผู้ประท้วง Spanish M-15 Anti-Austerity Movement รวมตัวกันเพื่อที่เรียกร้องต่อรัฐบาล ไม่ยอมรับมาตรการการลดค่าใช้จ่ายที่กำหนดโดยกลุ่มสมาชิกสหภาพยุโรป ผลกระทบของมาตรการส่งผลกระทบต่อผู้มีรายได้น้อย ซึ่งเหตุการณ์คล้ายคลึงกับสาธารณรัฐเฮลเลนิก ที่ผู้วิจัยได้กล่าวถึงในเบื้องต้น

ภาพที่ 114 ภาพสตรีที่เป็นตัวแทนของไฮฟมาย (Hive Mind)

ที่มา <https://www.bbc.com/news/business-27644537>

ภาพสตรีในผลงานชิ้นนี้ เป็นภาพแทนของแนวคิด Hive Mind คือการรวมกลุ่มระดมสมองเพื่อกระทำการใด ๆ หรือในอีกความหมายหนึ่งคือกลไกที่รวบรวมฐานข้อมูลในคอมพิวเตอร์ ศิลปินต้องการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับกลุ่มแฮกเกอร์ (Hacker) ที่แอบขโมยข้อมูลส่วนตัวไป โดยส่วนมากจะกระทำการเพื่อข้อมูลทางการเงิน หรือปลอมแปลงตัวตน

จากภาพสตรีทั้ง 9 คนนี้ พบว่าศิลปินจัดวางองค์ประกอบไว้ในตำแหน่งเดียวกัน โดยให้ภาพสตรีนี้อยู่ตรงกลาง เป็นจุดเด่นของภาพ สตรีทั้ง 9 คนถูกออกแบบบุคลิก โดยศิลปินใช้จุดเด่นและลักษณะเฉพาะตัวจากต้นแบบที่หยิบยืมมา ไม่ว่าจะเป็นภาพของบุคคลจริง หรือสถานที่จริงจากประเทศนั้น ๆ เพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์อ้างอิงถึงสถานที่ และวัฒนธรรม

4.3.2 กลุ่มภาพสัตว์

ภาพสัตว์ในผลงานชุด Shell Game ประกอบไปด้วย แมว ผึ้ง หนู สุนัขจิ้งจอก สุนัขพันธุ์บีเกิล (Beagle) สุนัขพันธุ์เฟรนช์บูลดีอก (French Bulldog) กระต่าย ปลาหมึก และนก สัตว์เหล่านี้ประกอบอยู่ในผลงานทั้ง 9 ชิ้น

(1)

(2)

(3)

(4)

ภาพที่ 115 ภาพแมวในผลงานชุด SHELL GAME

ที่มา <https://www.kickstarter.com/project/mollycrabapple/shell-game>

(1)

(2)

ภาพที่ 116 ภาพกลุ่มผึ้งในผลงานชุด SHELL GAME

ที่มา [HTTPS://WWW.KICKSTARTER.COM/PROJECT/MOLLYCRABAPPLE/SHELL-GAME](https://www.kickstarter.com/project/mollycrabapple/shell-game)

ภาพที่ 117 ภาพกลุ่มหนูในผลงานชุด Shell Game

ที่มา <https://www.kickstarter.com/project/mollycrabapple/shell-game>

(1)

(2)

(3)

ภาพที่ 118 ภาพสุนัขจิ้งจอกในผลงานชุด Shell Game

ที่มา <https://www.kickstarter.com/project/mollycrabapple/shell-game>

(1)

(2)

ภาพที่ 119 ภาพสุนัขสายพันธุ์บีเกิล และเฟรนช์บูลดีอก ในผลงานชุด Shell Game

ที่มา <https://www.kickstarter.com/project/mollycrabapple/shell-game>

(1)

(2)

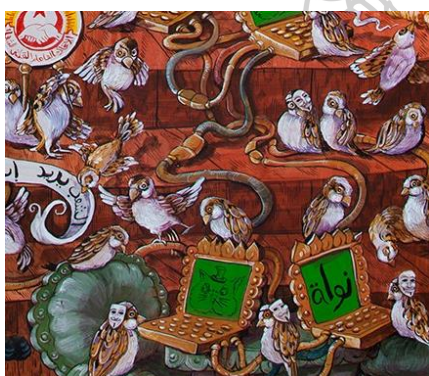
ภาพที่ 120 ภาพกระต่ายในผลงานชุด Shell Game

ที่มา <https://www.kickstarter.com/project/mollycrabapple/shell-game>

ภาพที่ 121 ภาพปลาหมึกในผลงานชุด Shell Game

ที่มา <https://www.kickstarter.com/project/mollycrabapple/shell-game>

(1)

(2)

ภาพที่ 122 ภาพนกในผลงานชุด Shell Game

ที่มา <https://www.kickstarter.com/project/mollycrabapple/shell-game>

จากการจำแนกภาพสัตว์ในผลงานชุด Shell พบว่า สัตว์ที่มีมากที่สุด ปรากฏอยู่ในผลงานทุกชิ้นคือแมว แมวที่สีลึบวาดจะอยู่ในเครื่องแบบสุทสีด้า สวมทับเสื้อเชิ้ตสีขาว สวมหมวกทรงสูง และใส่ชุดลายฟุ้ง สุขจึงจอกสวมใส่เสื้อผ้าเป็นเสื้อเชิ้ตล้าลอง และชุดสุทที่เป็นภาพแทนของพนักงานบริษัท สุนัขพันธุ์บีเกิลสวมเครื่องแบบตำรวจ พร้อมด้วยโล่ และกระบอง สุนัขพันธุ์เฟรนบลูด์็อกสวมชุดสุทสีด้าในมือถือแว่นขยาย หนูมีทั้งแบบตัวเปลือยเปล่า หนูที่สวมชุดยาวสี

อ่อนคล้ายชุดผู้ป่วย และหนูที่ถูกมัดด้วยเชือก สวมหมวกพยาบาล ผีงสวมหมวกสีดำทรงสูง บางตัวสวมหน้ากากขาว ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มแฮคติวิสต์ (Hactivism) ปลายทางจากข้อมูลที่ได้กล่าวถึงในภาพกลุ่มสตรี สามารถอธิบายได้ว่าเป็นภาพแทนของสถาบันการเงิน โกลด์แมน แซคส์ กระจาย และนกเป็นสัตว์เพียงสองชนิดที่ไม่สวมใส่เครื่องแบบใด ๆ แต่บางตัวมีการสวม หรือถือหน้ากากขาวสัญลักษณ์ของกลุ่มแฮคติวิสต์

ภาพสัตว์ในผลงานทั้ง 9 ชิ้นนี้ ตามความเห็นของผู้วิจัย เมื่อวิเคราะห์ร่วมกับเสื้อผ้า เครื่องแบบ สัญลักษณ์ หรือโลโก้ที่ประดับชุดไว้ และอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น หน้ากาก โล่ กระจบอง สามารถวิเคราะห์ และจัดกลุ่มสัญลักษณ์นี้ได้ว่า ศิลปินใช้ภาพสัตว์เป็นสัญลักษณ์ที่แฝงนัยยะเพื่อการสื่อความ เสียดสี ถึงพฤติกรรมของมนุษย์ โดยแบ่งได้ดังนี้ กลุ่มของแมว จากเครื่องแบบที่ใส่ชุดสีดำทับเสื้อเชิ้ตสีขาว ผูกเนคไท สวมหมวกทรงสูง เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความถึงผู้มีอิทธิพล มีอำนาจ หรือเปรียบได้กับกลุ่มคนที่ร่ำรวย นายทุน แมวที่สวมชุดผีง เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความถึงการปลอมตัว ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ร่วมกับภาพ และองค์ประกอบอื่น ๆ สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเป็นนายทุน หรือผู้มีอำนาจของภาครัฐที่พยายามแฝงตามเข้ามาอยู่ในกลุ่มแฮกเกอร์ หนู เป็นสัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่สื่อความถึงชนชั้นแรงงาน ที่เสมือนกำลังหลักของระบบ โครงสร้างสังคม และเศรษฐกิจ สุนัขพันธุ์บีเกิล เป็นภาพแทนของตำรวจปราบปรามในสหราชอาณาจักร สุนัขจิ้งจอกเป็นสัญลักษณ์ของประชาชน กลุ่มผู้ประท้วง สุนัขพันธุ์เฟรนบลูด็อก เป็นสัญลักษณ์ของ ผู้สอดส่อง ตรวจสอบ ในที่นี้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเป็นเจ้าหน้าที่จากภาครัฐ ผีงเป็นสัญลักษณ์ที่ศิลปินอ้างอิงมาจากคำว่า "ไฮฟ์" ซึ่งเป็นระบบฐานข้อมูลของคอมพิวเตอร์ มีความหมายว่าวางผีง และในอีกแง่มุมหนึ่งเป็นการใช้อุปนิสัยการเกาะกลุ่ม สามัคคีของผีง จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่าผีงนี้เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มแฮกเกอร์ที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการต่อต้านภาครัฐ ปลายทาง เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความถึงสถาบันการเงิน โกลด์แมน แซคส์ตามที่ศิลปินได้หยิบยืมมาจากหนังสือของแมท ธิวซี กระจาย และนกเป็นสัญลักษณ์ของประชาชน กลุ่มผู้ประท้วงที่ออกมาเรียกร้องต่อต้านมาตรการการลดค่าใช้จ่ายที่ออกกฎโดยภาครัฐ และกลุ่มสมาชิกสหภาพยุโรป

4.3.3 กลุ่มภาพธง

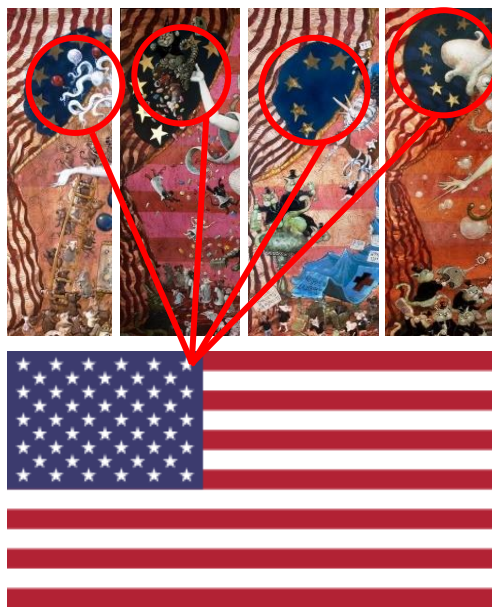
สัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่สื่อความอย่างตรงไปตรงมา ที่เห็นได้ชัดเจนคือธงชาติ ซึ่งธงชาติที่ปรากฏในผลงานทั้ง 9 ภาพประกอบด้วยธงชาติสหรัฐอเมริกา และธงประจำกลุ่มสมาชิกสหภาพยุโรป จำนวน 4 ภาพ ธงชาติของกลุ่มประเทศที่อยู่ในกลุ่มสมาชิกสหภาพยุโรป ได้แก่ สาธารณรัฐตุนิเซีย ราชอาณาจักรสเปน สาธารณรัฐเฮลเลนิก และสหราชอาณาจักร ซึ่ง ณ ช่วงเวลาที่ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้สหราชอาณาจักรยังเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป ก่อนที่จะออกจากการเป็นสมาชิกอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 มกราคม ปี 2021

ภาพที่ 123 กลุ่มภาพธงชาติสหรัฐอเมริกา และธงประจำกลุ่มสหภาพยุโรปในผลงานชุด Shell Game

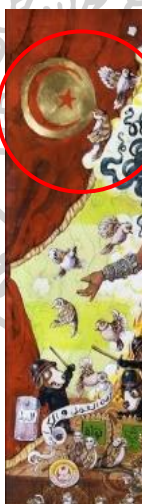
ที่มา <https://www.bbc.com/news/business-27644537>

ภาพที่ 124 ภาพเปรียบเทียบผ่านงาน Shell Game และธงชาติสหรัฐอเมริกา

ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

ภาพที่ 125 ภาพเปรียบเทียบผ่านงาน Shell Game และธงชาติสาธารณรัฐตุรกี

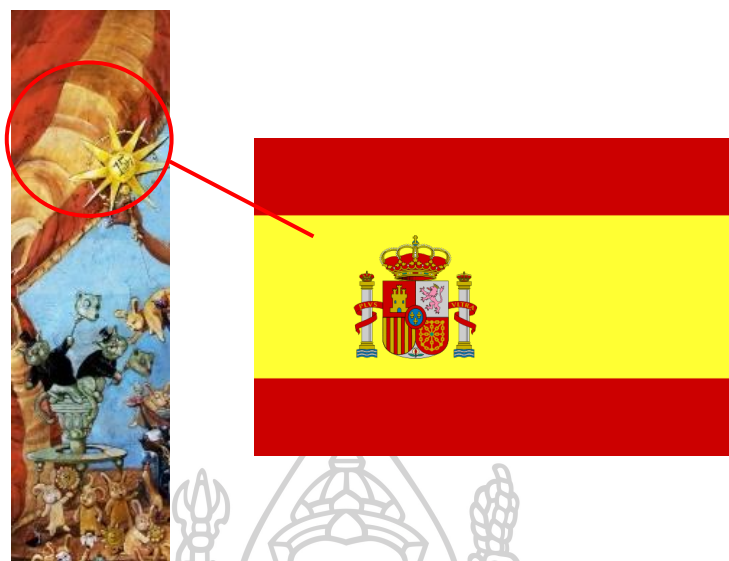
ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

ภาพที่ 126 ภาพเปรียบเทียบผ่านในผลงาน Shell Game และธงชาติสหราชอาณาจักร
ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

ภาพที่ 127 ภาพเปรียบเทียบผ่านในผลงาน Shell Game และธงชาติสาธารณรัฐเฮลเลนิก
ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

ภาพที่ 128 ภาพเปรียบเทียบผ่านงานในผลงาน Shell Game และธงชาติราชอาณาจักรสเปน

ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

ภาพที่ 129 ภาพผ้าสีขาวตกแต่งลายรวงผึ้งสีเหลืองทอง

ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

สัญลักษณ์ธงชาติแต่ละประเทศที่ศิลปินเลือกใช้นั้น มีการตัดทอนบางส่วน แต่ยังคงเน้นการใช้ชุดสี และตำแหน่งการจัดวางให้ใกล้เคียงกับธงประจำชาติของจริงอยู่ ภาพธงประจำชาติในผลงานนี้ เป็นสัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่สื่อความถึงผู้ชมอย่างตรงไปตรงมา เพื่อเน้นย้ำให้ผู้ชมทราบว่า ภาพ ๆ นั้นศิลปินต้องการสื่อความถึงประเทศใด ส่วนภาพที่ 129 นี้ศิลปินไม่ได้อ้างอิงถึงประเทศใด เฉพาะเจาะจง แต่เป็นการอ้างอิงจากคำว่า 'ไอพี' ที่เป็นระบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

ภาพทั้ง 3 กลุ่มที่ผู้วิจัยแยกไว้ เมื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกัน จะพบว่าศิลปินมีเจตนามุ่งเน้นไปในเชิงเสียดสี วิพากษ์วิจารณ์ระบบโครงสร้างสังคม และวิพากษ์วิจารณ์ระบบเศรษฐกิจ โดยผลงานทั้ง 9 ชิ้นมีการใช้ภาพของสตรี สัตว์ และธง เป็นองค์ประกอบหลักในการสร้างสรรค์

สัญลักษณ์ในงานชุด Shell Game สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มดังนี้ 1. สัญลักษณ์ที่แฝงนัยยะเพื่อสื่อความ ได้แก่ ภาพสตรีเป็นสัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่สื่อความเพื่ออ้างอิงถึงวัฒนธรรม และสถานที่จริง ภาพสัตว์ทำหน้าที่สื่อความเป็นภาพแทนของกลุ่มคน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มของชนชั้นแรงงาน พนักงานบริษัท กลุ่มผู้ประท้วง กลุ่มแฮกเกอร์ ตำรวจ และนายทุน อีกนัยยะหนึ่งภาพสัตว์เหล่านี้ทำหน้าที่สื่อความถึงความไม่เท่าเทียมทั้งในระบบสังคม และระบบเศรษฐกิจ ภาพฟองสบู่เป็นสัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่สื่อความถึงวิกฤตเศรษฐกิจ 2. สัญลักษณ์ที่สื่อความอย่างตรงไปตรงมาได้แก่ ภาพธงที่ศิลปินนำมาตัดทอน และจัดองค์ประกอบใหม่ให้ดูคล้ายว่าเป็นผ้าผืนในฉากด้านหลัง ซึ่งองค์ประกอบโดยรวมของผลงานศิลปินนำเสนอเป็นภาพคล้ายฉากเวที ภาพทั้งสองกลุ่มนี้ไม่อาจแยกออกจากกันได้ หากขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปความหมายของการสื่อความจะเปลี่ยนไปทันที

4.4. สก๊อตต์ ฮ็อคกิง

ผลงานของสก๊อตต์ ฮ็อคกิง ที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษานี้มีชื่อว่า Bond Black ผลงานชิ้นนี้เป็นประติมากรรมเฉพาะพื้นที่ ความน่าสนใจของผลงานชิ้นนี้คือ ศิลปินใช้วัตถุที่อยู่ในบริเวณโดยรอบมาประกอบกัน โดยอ้างอิงการจัดวางจากภาพกองกระดุกว้ากระทิง

ภาพที่ 130 ภาพเปรียบเทียบผลงาน Bond Black กับกองกระดุกว้ากระทิงที่ใช้เป็นต้นแบบสำหรับการจัดวาง

ที่มา สวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล

ภาพที่ 131 Scott Hocking, Bone Black, Site-Specific, 2019

ที่มา <https://www.scotthocking.com/boneblack.html>

วัตถุที่ศิลปินนำมาใช้ประกอบฉากร่วมกับกองอิฐบล็อก คือซากเรือจำนวน 33 ลำที่ถูกทิ้งร้าง ศิลปินใช้วิธีการทางเคมีจากถ่านกระดูกสำหรับใช้ล้างสีที่ทาเคลือบเรือไว้จำนวน 22 ลำ เพยให้เห็นสีเก่าดั้งเดิม รวมถึงตัวหนังสือที่เคยถูกพ่นไว้บนเรือเหล่านั้นปรากฏให้เห็นอีกครั้ง¹⁰⁷

การที่ศิลปินชะล้างสีด้านบนของเรือออกเป็นหนึ่งในกระบวนการสร้างสรรค์ ที่สามารถสะท้อนเรื่องราวประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมของสิ่งของเหล่านี้ให้จับแน่นออกมา และสามารถทำหน้าที่สื่อความต่อผู้ชมได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

---

¹⁰⁷ Hocking Scott, **Bone Black**, สืบค้นเมื่อ สืบค้นข้อมูลเมื่อ 20 มิถุนายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.scotthocking.com/boneblack.html>

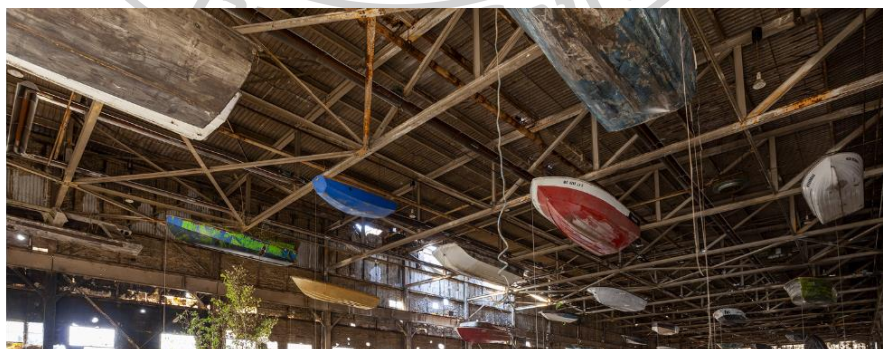

ภาพที่ 132 ภาพต้นไม้เติบโตในซากเรือที่ถูกนำมาทิ้งไว้ภายใน โกดังที่ติดตั้งผลงาน Bone Black

ที่มา <https://www.scotthocking.com/boneblack.html>

ภายในโกดังร้างแห่งนี้ ยังคงมีซากเรือที่ถูกทิ้งร้างไว้ตั้งแต่โกดังปิดตัวลง ต้นไม้เหล่านี้ขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งศิลปินไม่ได้ปรับเปลี่ยนความเป็นธรรมชาตินี้ และยังคงไว้ภายในโกดังให้เรือเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของผลงานไปด้วย

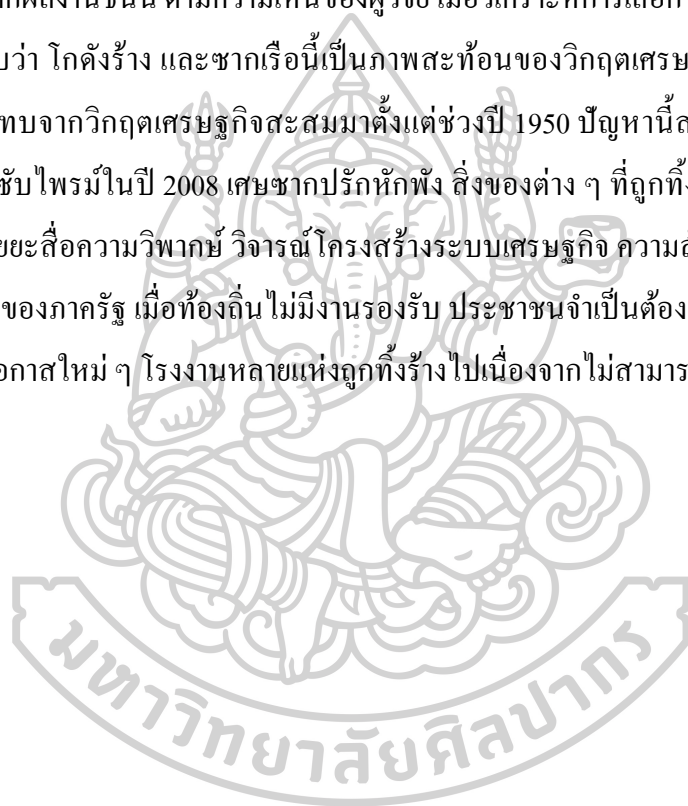

ภาพที่ 133 ภาพซากเรือที่ห้อยจากด้านบนเพื่อให้ดูคล้ายว่าผู้ชมยืนอยู่ใต้ผิวน้ำ

ที่มา <https://www.artsy.net/artwork/scott-hocking-bone-black-6761-ed-of-11>

การติดตั้งซากเรือห้อยลงมาจากด้านบน เป็นการจัดวางที่น่าสนใจอีกมุมหนึ่งของผลงานชิ้นนี้ ซึ่งการติดตั้งนี้เป็นความตั้งใจของศิลปินที่ต้องการให้ผู้ชมรู้สึกคล้ายว่ากำลังยืนมองจากใต้ผิวน้ำที่มีเรือลอยอยู่ โถงแห่งนี้อยู่ในดีทรอยต์ อินเทอร์เนชันแนล ริเวอร์ฟรอนท์ (Detroit International Riverfront) ใกล้กับหาดแอทวอเตอร์ (Atwater Beach) ซากเรือเหล่านี้กลายเป็นสัญลักษณ์ของความเจริญรุ่งเรืองของเศรษฐกิจในอดีต ซึ่งเคยเป็นเมืองท่าชั้นนำ และเป็นเมืองแห่งอุตสาหกรรมยานยนต์

จากผลงานชิ้นนี้ ตามความเห็นของผู้วิจัย เมื่อวิเคราะห์การเลือกใช้สถานที่ และวัตถุประสงค์ของศิลปินแล้วพบว่า โถงร้าง และซากเรือนี้เป็นภาพสะท้อนของวิกฤตเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจสะสมมาตั้งแต่ช่วงปี 1950 ปัญหาที่สะสมเรื่อยมาจนถึงช่วงวิกฤตสินเชื่อซับไพรม์ในปี 2008 เศษซากปรักหักพัง สิ่งของต่าง ๆ ที่ถูกทิ้งร้างนี้ เป็นสัญลักษณ์ที่แฝงไปด้วยนัยยะสื่อความวิพากษ์ วิจาร์ณ โคร่งสร้างระบบเศรษฐกิจ ความล้มเหลวของการบริหารจัดการหนี้สินของภาครัฐ เมื่อท้องถิ่นไม่มีงานรองรับ ประชาชนจำเป็นต้องย้ายถิ่นฐานเข้าเมืองเพื่อหางาน และโอกาสใหม่ ๆ โรงงานหลายแห่งถูกทิ้งร้างไปเนื่องจากไม่สามารถรับมือกับค่าใช้จ่ายได้

4.5. ทิฟฟ์ แมสซี

ผลงานของทิฟฟ์ แมสซี ชุดนี้มีชื่อว่า SOME PATTERNS HOLD WEIGHT ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลงานที่จัดแสดงในนิทรรศการ Say it Loud ศิลปินตั้งใจนำเสนอผลงานโดยผ่านเทคนิคสื่อผสม โดยมีการนำสิ่งทอ 2 มิติ มาทำงานร่วมกับภาพพิมพ์เทคนิคสกรีน (Screen) และวาดลายเส้น (Drawing) โดยวัสดุที่ศิลปินใช้สร้างสรรค์ผลงานสามารถแบ่งได้เป็นผ้า 2 ชนิด ได้แก่ ผ้ากิงแฮม (Gingham) หรือผ้าลายตาราง และผ้าเคนต์

ภาพที่ 134 ผ้าลายกิงแฮม หรือลายตาราง จากผลงานชุด SOME PATTERNS HOLD WEIGHT, MIXED MEDIA, 2018

ที่มา [HTTP://WWW.TIFFMASSEY.COM/PROJECT/SOME-PATTERNS-HOLD-WEIGHT/](http://www.tiffmassey.com/project/some-patterns-hold-weight/)

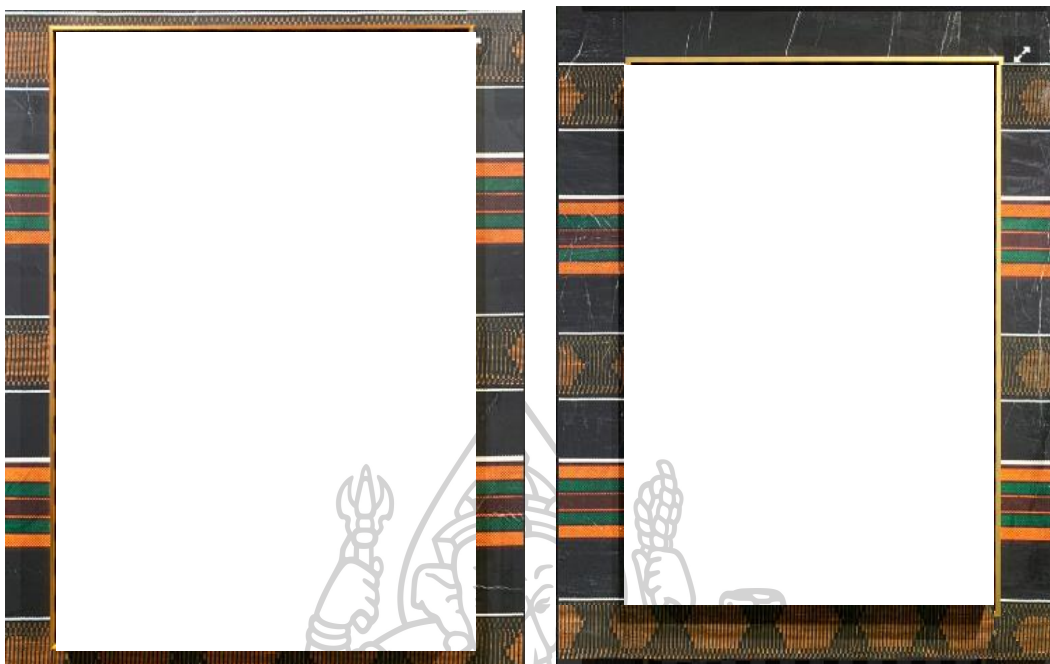

ภาพที่ 135 ตัวละครจากภาพยนตร์เรื่อง Wizard of Oz สวมใส่ชุดที่ตัดจากผ้าลายตาราง

ที่มา <https://www.entrepreneur.com/article/367959>

ภาพลายตาราง หรือลายกิกแฮมเริ่มเป็นที่แพร่หลายในประเทศอังกฤษ ช่วงศตวรรษที่ 17 โดยแรกเริ่มเป็นเพียงผ้าที่ไว้สำหรับปูเวลาปักนิกกลางแจ้ง สำหรับปูโต๊ะ และเช็ดจาน ในปี 1939 ผ้าลายตารางนี้ได้ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง Wizard of Oz โดโรธี (Dorothy) นักแสดงนำของเรื่องสวมใส่ชุดกระโปรงสีฟ้าอ่อนลายตารางสีขาว ทำให้เกิดกระแสแฟชั่นที่สวนทางกับโลกอุตสาหกรรมแฟชั่น ณ ขณะนั้น¹⁰⁸

¹⁰⁸ Dalton Rosie, **The History Behind Our Obsession With Gingham**, เก็บคั่นข้อมูลเมื่อ 18 กันยายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://wellmadeclothes.com/articles/WhyWereSoObsessioWithGingham/>

ภาพที่ 136 ผ้าลายเคนเต้ส่วนหนึ่งในผลงานชุด SOME PATTERNS HOLD WEIGHT

ที่มา <http://www.tiffmassey.com/project/some-patterns-hold-weight/>

ภาพที่ 137 ลวดลายการถักทอของผ้าเคนเต้

ที่มา <https://kuwala.co/blogs/news/52875777-african-fabrics-101-kente-cloth>

ภาพที่ 138 ภาพชาวแอฟริกันสวมใส่ผ้าเคนเต้ ผ้าประจำท้องถิ่นของชาวแอฟริกัน

ที่มา Philippe J. Kradolfer

ผ้าเคนเต้ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาวแอฟริกันที่ส่งต่อกันมา ผ้านี้ถือกำเนิดขึ้นใน ค.ศ.1957 หลังจากที่สาธารณรัฐกานา (Ghana) ได้รับเอกราชจากสหราชอาณาจักร¹⁰⁹ ผ้าลายเคนเต้ได้รับแรงบันดาลใจจากการถักทอของใยแมงมุมเป็นการเย็บต่อกันในลักษณะด้ายยืนและด้ายพุ่ง ด้านที่ใ้จะมีสีสันสดใส โดยแต่ละสีมีความหมายที่เป็นเชิงสัญลักษณ์ตามที่ชาวแอฟริกันได้ระบุไว้ดังนี้ สีทอง กล่าวถึงความสงบ หรือตำแหน่ง, สีเขียว กล่าวถึงการต่ออายุ การเริ่มต้นใหม่, สีเหลือง กล่าวถึงความอุดมสมบูรณ์ สีน้ำเงิน กล่าวถึงจิตวิญญาณอันบริสุทธิ์ หรือความสามัคคี, สีแดง กล่าวถึงความหลงใหล, สีดำ กล่าวถึงจิตสำนึก จิตวิญญาณ หรือเพื่อการระลึกถึงบรรพบุรุษ¹¹⁰

¹⁰⁹ MoMa, **Kente Cloth**, สืบค้น ข้อมูลเมื่อ 18 กันยายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.moma.org>

¹¹⁰ Padilioni Jr. James, **The History and Significance of Kente Cloth in the Black Diaspora**, สืบค้นข้อมูลเมื่อ 18 กันยายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.aaihs.org>

(1)

(2)

(3)

ภาพที่ 139 ภาพชาวแอฟริกันในผลงานชุด SOME PATTERNS HOLD WEIGHT, Mixed Media, 2018

ที่มา <http://www.tiffmassey.com/project/some-patterns-hold-weight/>

ผลงานชุดนี้มีภาพ 3 ชิ้นที่ปรากฏภาพเทคนิคภาพพิมพ์ เป็นภาพของชาวแอฟริกันทั้ง เพศหญิง เพศชาย และเด็ก ภาพบุคคลเหล่านี้ปรากฏอยู่บนผ้าลายตาราง ซึ่งศิลปินได้กล่าวไว้ในบท สัมภาษณ์เกี่ยวกับนิทรรศการว่า “เมื่อค้นข้อมูลตามประวัติศาสตร์แล้วผ้าลายตารางผลิตมาจาก

ฝ่าย ซึ่งฝ่ายที่ได้มาต้องแรกมาด้วยจากการใช้แรงงานทาส ที่โดนตีตราทำเครื่องหมายไว้เพื่อให้รู้ว่าบุคคลผู้นี้เป็นทาสสำหรับในเขตพื้นที่เพาะปลูก”¹¹¹

เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบโดยรวมของผลงานชุดนี้ ตามความคิดเห็นของผู้วิจัยฝ่ายลายตาราง หรือผ้ากึ่งแสมนี้ เมื่อวิเคราะห์ร่วมกับภาพคนงานในสวนฝ้าย วิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ศิลปินได้อ้างอิง และการจัดองค์ประกอบของภาพ ที่ในบางภาพศิลปินมีการตัดช่องสี่เหลี่ยมสีขาวในลายตารางออก เพื่อให้เห็นภาพคนงานชาวแอฟริกันที่อยู่เบื้องหลัง ซึ่งคล้ายว่าแรงงานเหล่านั้นกำลังถูกกักขัง ด้วยผ้าลายตารางที่อยู่ด้านหน้า

การเลือกใช้ผ้าลายตารางนี้จึงสามารถวิเคราะห์ตีความได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ที่แฝงนัยยะสื่อความวิพากษ์วิจารณ์ และเน้นย้ำถึงระบบโครงสร้างสังคม ระบบโครงสร้างเศรษฐกิจในยุคที่แรงงานชาวแอฟริกันยังเป็นกลุ่มชนชั้นแรงงาน ภาพของแรงงานถูกทับด้วยผ้าลายตาราง เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความถึงการโดนกดขี่จากระบบสังคม ระบบเศรษฐกิจ และระบบอุตสาหกรรมฝ้ายของสหรัฐอเมริกา สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยของการแบ่งแยกชนชั้น และความไม่เท่าเทียม ทว่าในอีกแง่มุมหนึ่งผ้าลายตารางเหล่านี้ มีกรอบรอบนอกเป็นผ้าเคนเต้ หรือแม่เต่าในบางชิ้นงานก็ปรากฏลายผ้าเคนเต้ แทรกขึ้นในภาพลายตาราง สะท้อนให้เห็นว่าศิลปินยังคงใส่ความเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติเข้าไปไว้ในงานด้วย สีดำที่ใช้ทอผ้าเคนเต้ในผลงานนี้ประกอบด้วย สีทอง สีแดง สีดำ และสีเขียว ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ว่าผ้าเคนเต้เป็นสัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่สื่อความเพื่อเป็นการเคารพและระลึกถึงบรรพบุรุษ

ในบทวิเคราะห์นี้ ผลงานของศิลปินทั้ง 5 ท่านที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษาสามารถ พบว่าผลงานทุกชิ้นล้วนแต่มีสัญลักษณ์ภายในงานทั้งสิ้น แม้ว่ารูปแบบการสร้างสรรจะแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง สัญลักษณ์ในผลงานที่ศิลปินแต่ละคนเลือกใช้ ยังคงทำหน้าที่สื่อความไปในทิศทางเดียวกันคือทำหน้าที่วิพากษ์วิจารณ์ระบบเศรษฐกิจ ซึ่งระบบเศรษฐกิจนี้เป็นปัจจัย และเหตุผลหลักที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาเชิงโครงสร้างสังคมทำให้สัญลักษณ์ในงานทุกชิ้นทำหน้าที่สื่อความวิพากษ์

¹¹¹ Library Street Collective, **Tiff Massey “Say It Loud”**, สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2564. เข้าถึงได้จาก สืบค้นเมื่อ 01 มิถุนายน 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.lscgallery.com/exhibitions/tiff-massey-say-it-loud>

วิจารณ์ระบบโครงสร้างสังคม สะท้อนถึงปัญหาความไม่เท่าเทียม การแบ่งแยกชนชั้น ซึ่งเป็นปัญหา
สะสมมาตั้งแต่ก่อนศตวรรษที่ 21 จนถึงปัจจุบัน

สัญลักษณ์ในผลงานของศิลปินทั้ง 5 ท่าน เมื่อนำมาจัดกลุ่มตามที่ถูกวิจัยได้แบ่งกลุ่มของ
สัญลักษณ์ในบทที่ 2 ไว้ 9 กลุ่ม สามารถจัดกลุ่มได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงความร่ำรวย ได้แก่ เงินตรา

กลุ่มที่ 2 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงความหายนะ ความสิ้นหวัง ได้แก่ แก้วเขียวเบาะผ้าที่ผูกพัน
หน้าต่างแตก สนามหญ้าที่แห้งแล้ง พื้นที่โล่งภายในบ้านที่ไร้ร่องรอยการใช้งาน วัวกระทิง เทพี
เสรีภาพใบหน้าโสภณ เบอร์นาร์ด แมคคอปฟี ฟองสบู่ ซากเรือ

กลุ่มที่ 3 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงความโง่เขลา ลุ่มหลง ไม่มีสัญลักษณ์ใดจัดอยู่ในกลุ่มนี้

กลุ่มที่ 4 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงการเสี่ยงโชค การนำโชค ไม่มีสัญลักษณ์ใดจัดอยู่ใน
กลุ่มนี้

กลุ่มที่ 5 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงความหวัง ได้แก่ คบเพลิง ชุดซูปเปอร์แมน

กลุ่มที่ 6 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงสติปัญญา ได้แก่ ไม่มีสัญลักษณ์ใดจัดอยู่ในกลุ่มนี้

กลุ่มที่ 7 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงชนชั้นทางสังคม ได้แก่ เลือ่วัว แมว หนู สุนัขจิ้งจอก
สุนัขพันธุ์บีเกิล สุนัขพันธุ์เฟรนช์บูลด็อก นก กระต่าย ภาพชาวแอฟริกัน ผ้าลายตาราง

กลุ่มที่ 8 สัญลักษณ์ที่แฝงนัยยะเพื่ออ้างอิงถึงวัฒนธรรม และสถานที่จริง ได้แก่
เบอร์นาร์ด แมคคอปฟี บาร์ค โอบามา ชุดซูปเปอร์แมน ภาพสตรีในผลงาน Shell Game ผ้าเคนเต้

กลุ่มที่ 9 กลุ่มสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา ได้แก่ ผ้ามันลายธง
จากการจัดกลุ่มข้างต้น พบว่าสัญลักษณ์ในผลงานของศิลปินทั้ง 5 ท่านยังสามารถ
แบ่งกลุ่มการสื่อความได้เพิ่มเติมจากกลุ่มที่ถูกวิจัยได้แบ่งกลุ่มไว้ อีก 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 10 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงกองกำลัง ได้แก่ ฝืน รวงผึ้ง หน้ากากแฮคติวิสต์

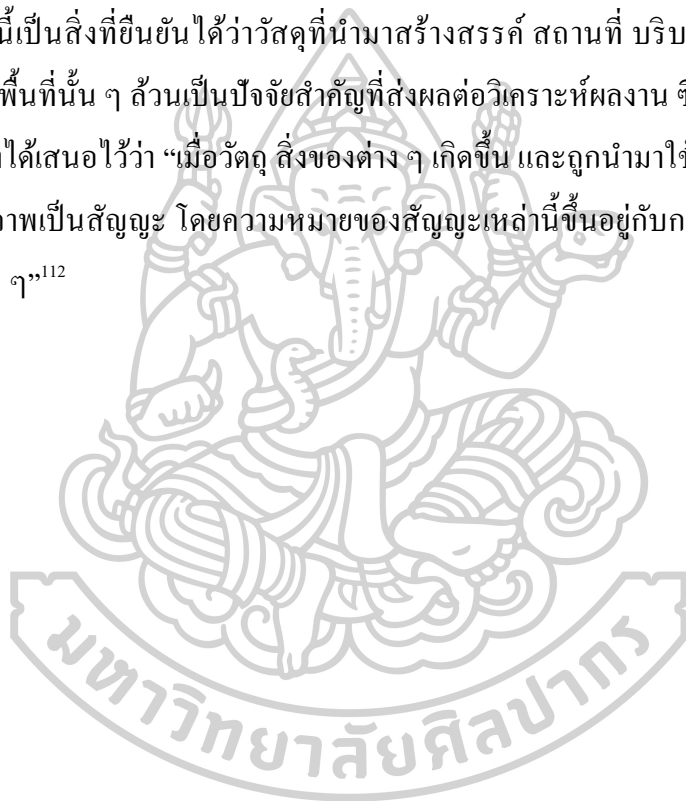
กลุ่มที่ 11 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงการเอารัดเอาเปรียบ ได้แก่ ปลาหมึก

กลุ่มที่ 12 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงคำโกหก หลอกลวง ได้แก่ ก้อนลมตดของวัวกระทิง

กลุ่มที่ 13 สัญลักษณ์ที่วิจารณ์โครงสร้างสังคม ได้แก่ แมวสวมชุดผึ้งปลาหมึก ฉากเวที
ภาพชาวแอฟริกัน

กลุ่มที่ 14 สัญลักษณ์ที่วิพากษ์วิจารณ์ระบบเศรษฐกิจ ได้แก่ โครงสร้างบ้าน พื้นที่โล่ง
ภายในบ้านที่ไร้ร่องรอยการใช้งาน ก้อนลมตดของวัวกระทิง ฟองสบู่ ซากเรือ โกดั้งร้าง

ผลของการแบ่งกลุ่มสัญลักษณ์ในผลงานภาพของวิฤตเศรษฐกิจในผลงานศิลปะตั้งแต่ปี 2000-2020 สามารถสรุปได้ว่า การทำหน้าที่สื่อความของสัญลักษณ์ในผลงานที่ศิลปินสร้างขึ้นช่วงศตวรรษที่ 21 ไม่ได้มีการใช้เพื่อสื่อความในลักษณะเดียวกันเฉกเช่นผลงานในอดีต แต่แนวคิดและเจตนาการใช้สัญลักษณ์ยังคงมีนำเสนอไปในทิศทางเดียวกันคือการเสียดสีถึงระบบเศรษฐกิจวิพากษ์วิจารณ์โครงสร้างระบบสังคม เพียงแต่รูปแบบ และวิธีการนำเสนอผลงานของศิลปินในศตวรรษที่ 21 มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ทั้งเรื่องการใช้วัสดุ สถานที่ที่ใช้ในการจัดแสดง หรือใช้เพื่ออ้างอิงในผลงานก็เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และเปลี่ยนแปลงตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าวัสดุที่นำมาสร้างสรรค์ สถานที่ บริบทแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมในพื้นที่นั้น ๆ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อวิเคราะห์ผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่นักสัญวิทยาได้เสนอไว้ว่า “เมื่อวัตถุ สิ่งของต่าง ๆ เกิดขึ้น และถูกนำมาใช้ต่อสังคม วัตถุเหล่านั้นมักถูกแปลสภาพเป็นสัญลักษณ์ โดยความหมายของสัญลักษณ์นี้ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคม และวัฒนธรรมนั้น ๆ”¹¹²

¹¹² ไชยรัตน์ เจริญสิน โอฟาร, สัญวิทยาโครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยม กับการศึกษารัฐศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: วิชาษา, 2555), 91.

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
<p>กลุ่มที่ 1 สัญลักษณ์ ที่สื่อความถึงความ ร่ำรวย</p>	Molly Crabapple	<p>ผลงานชุด Shell Game</p>	
<p>กลุ่มที่ 2 สัญลักษณ์ ที่สื่อความถึงหายนะ ความสิ้นหวัง</p>	Edgar Matins	<p>ผลงานชุด This is not a house</p>	
	Edgar Matins	<p>ผลงานชุด This is not a house</p>	

ตารางที่ 3 สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ที่ ลำดับที่ 1

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
<p>กลุ่มที่ 2 สัญลักษณ์ ที่สื่อความถึงหายนะ ความสิ้นหวัง</p>	Edgar Matins	<p>ผลงานชุด This is not a house</p>	
	Edgar Matins	<p>ผลงานชุด This is not a house</p>	

ตารางที่ 4 สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 2

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
<p>กลุ่มที่ 2 สัญลักษณ์ที่สื่อ ความถึงหายนะ ความสิ้นหวัง</p>	Chen Wenling	Statue of Liberty and the Golden Bull	
	Chen Wenling	Between Scylla and Charybdis	
	Chen Wenling	What You see Might Not Be Real	

ตารางที่ 5 สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 3

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
	Chen Wenling	Statue of Liberty and the Golden Bull	
<p>กลุ่มที่ 2 สัญลักษณ์ ที่สื่อความถึง หายนะ ความสิ้น หวัง</p>	Chen Wenling	What You see Might Not Be Real	
	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	

ตารางที่ 6 สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 4

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
กลุ่มที่ 2 สัญลักษณ์ ที่สื่อความถึง หายนะ ความสิ้น หวัง	Scott Hocking	Bone Black	
กลุ่มที่ 3 สัญลักษณ์ ที่สื่อความถึงความ โง่งเงลา ลุ่มหลง	-	-	-
กลุ่มที่ 4 สัญลักษณ์ ที่สื่อความถึงการ เสี่ยงโชค การนำ โชค	-	-	-
กลุ่มที่ 5 สัญลักษณ์ ที่สื่อความถึง ความหวัง	Chen Wenling	One American Dream	

ตารางที่ 7 สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 5

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
<p>กลุ่มที่ 6 สัญลักษณ์ ที่สื่อความถึง สติปัญญา</p>	-	-	-
<p>กลุ่มที่ 7 สัญลักษณ์ ที่สื่อความถึงชนชั้น ทางสังคม</p>	Chen Wenling	Between Scylla and Charybdis	
	Chen Wenling	Between Scylla and Charybdis	

ตารางที่ 8 สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 6

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
<p>กลุ่มที่ 7</p> <p>สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงชนชั้นทางสังคม</p>	<p>Molly Crabapple</p>	<p>ผลงานชุด Shell Game</p>	
	<p>Molly Crabapple</p>	<p>ผลงานชุด Shell Game</p>	
	<p>Molly Crabapple</p>	<p>ผลงานชุด Shell Game</p>	

ตารางที่ 9 สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 7

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
กลุ่มที่ 7 สัญลักษณ์ ที่สื่อความถึงชน ชั้นทางสังคม	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	

ตารางที่ 10 สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 8

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
<p>กลุ่มที่ 7</p> <p>สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงชนชั้นทางสังคม</p>	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
	Tiff Massey	ผลงานชุด SOME PATTERNS HOLD WEIGHT	
	Tiff Massey	ผลงานชุด SOME PATTERNS HOLD WEIGHT	

ตารางที่ 11 สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 9

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
<p>กลุ่มที่ 8 สัญลักษณ์ ที่แฝงนัยยะเพื่อ อ้างอิงถึง วัฒนธรรม และ สถานที่จริง</p>	Chen Wenling	What You see Might Not Be Real	
	Chen Wenling	One American Dream	
	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
<p>กลุ่มที่ 8 สัญลักษณ์ ที่แฝงนัยยะเพื่อ อ้างอิงถึงวัฒนธรรม และสถานที่จริง</p>	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
<p>กลุ่มที่ 8 สัญลักษณ์ ที่แฝงนัยยะเพื่อ อ้างอิงถึงวัฒนธรรม และสถานที่จริง</p>	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
<p>กลุ่มที่ 8 สัญลักษณ์ที่แฝง นัยยะเพื่ออ้างอิง ถึงวัฒนธรรม และสถานที่จริง</p>	Tiff Massey	ผลงานชุด SOME PATTERNS HOLD WEIGHT	
<p>กลุ่มที่ 9 กลุ่ม สัญลักษณ์ที่สื่อ ความหมายอย่าง ตรงไปตรงมา</p>	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
<p>กลุ่มที่ 9 กลุ่มสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา</p>	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
<p>กลุ่มที่ 9 กลุ่มสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา</p>	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
<p>กลุ่มที่ 10 สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงกองกำลัง</p>	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
<p>กลุ่มที่ 11</p> <p>สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงการเอา รัด เอาเปรียบ</p>	<p>Molly Crabapple</p>	<p>ผลงานชุด Shell Game</p>	
<p>กลุ่มที่ 12</p> <p>สัญลักษณ์ที่สื่อความถึงคำ โกหก หลอกลวง</p>	<p>Chen Wenling</p>	<p>Statue of Liberty and the Golden Bull</p>	
	<p>Chen Wenling</p>	<p>What You see Might Not Be Real</p>	

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
	Chen Wenling	Between Scylla and Charybdis	
<p>กลุ่มที่ 12 สัญลักษณ์ที่สื่อ ความถึงคำโกหก หลอกลวง</p>	Chen Wenling	How to Escape	
	Chen Wenling	One American Dream	

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
<p>กลุ่มที่ 13 สัญลักษณ์ที่ วิจารณ์โครงสร้าง สังคม</p>	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
	Tiff Massey	ผลงานชุด SOME PATTERNS HOLD WEIGHT	
<p>กลุ่มที่ 14 สัญลักษณ์ที่ วิพากษ์วิจารณ์ ระบบเศรษฐกิจ</p>	Edgar Matins	This is not a house	

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
<p>กลุ่มที่ 14</p> <p>สัญลักษณ์ที่</p> <p>วิพากษ์วิจารณ์</p> <p>ระบบเศรษฐกิจ</p>	Edgar Matins	<p>ผลงานชุด</p> <p>This is not a house</p>	
	Chen Wenling	<p>Statue of Liberty and the Golden Bull</p>	
	Chen Wenling	<p>What You see Might Not Be Real</p>	

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
<p>กลุ่มที่ 14</p> <p>สัญลักษณ์ที่</p> <p>วิพากษ์วิจารณ์</p> <p>ระบบเศรษฐกิจ</p>	Chen Wenling	Between Scylla and Charybdis	
	Chen Wenling	How to Escape	
	Chen Wenling	One American Dream	

กลุ่มสัญลักษณ์	ศิลปิน	ชื่อผลงาน	ภาพที่ทำหน้าที่สื่อความ
<p>กลุ่มที่ 14</p> <p>สัญลักษณ์ที่</p> <p>วิพากษ์วิจารณ์</p> <p>ระบบเศรษฐกิจ</p>	Molly Crabapple	ผลงานชุด Shell Game	
	Scott Hocking	Bone Black	
	Scott Hocking	Bone Black	

ตารางที่ 23 สรุปการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ ลำดับที่ 21

บทที่ 5

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

5.1. สรุปผลการศึกษา

วิทยานิพนธ์หัวข้อ “ภาพของวิกฤตเศรษฐกิจในงานศิลปะตั้งแต่ปี 2000-2020” จากการศึกษาค้นคว้า และวิเคราะห์สัญลักษณ์ที่ศิลปินใช้สื่อความถึงสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ พบว่า วิกฤตเศรษฐกิจแรกที่มนุษยชาติได้เผชิญเริ่มตื้นขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 17 และวิกฤตเศรษฐกิจนี้ ก็ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม ณ ขณะนั้น รวมถึงวงการศิลปะ ศิลปินได้รับผลกระทบ จากวิกฤตเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบโดยตรง ที่พบได้จากการปิดตัวลงของ นิติสารจัจในปี 1947 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ การปิดตัวลงครั้ง นี้ส่งผลต่อศิลปินนักวาดภาพประกอบ ที่ทำงานให้กับนิติสารจัจโดยตรง หรือผลกระทบโดยอ้อม ที่ส่งผลต่อศิลปินอย่าง เอ็ดการ์ เดอกาส์ ผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อมจากเหตุการณ์ภาวะเศรษฐกิจ หลังสงคราม ความตั้งใจที่ศิลปินจะขาย ภาพ A Cotton Office In New Orleans ให้แก่โรงงาน อุตสาหกรรมฝ้าย แต่ด้วยสภาวะเศรษฐกิจที่ไม่สู้ดีนัก ส่งผลให้การซื้อ ขายผลงานศิลปะลดน้อยลง ไป และตลอดระยะเวลาหลังจากนั้นก็มักเกิดวิกฤตเศรษฐกิจครั้งใหม่ ๆ ตามมาอยู่เสมอ สามารถ เห็นได้จากหลักฐานทางวิชาการ หรือแม้แต่ในผลงานศิลปะ ศิลปินยังคงมีการสร้างสรรค์ผลงานที่ กล่าวถึงวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ในช่วงเวลานั้น ๆ เรื่อยมา และพบว่าผลงานศิลปะที่กล่าวถึง เหตุการณ์วิกฤตเศรษฐกิจนั้น ศิลปินได้ใช้ภาพแทนของบริบทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุ สิ่งของ สัตว์ ฯลฯ มาเป็นสัญลักษณ์ในภาพ เพื่อทำหน้าที่สื่อความสิ่งที่ต้องการนำเสนอต่อผู้ชม

ในปี 2000-2020 มนุษยชาติยังคงเผชิญกับสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น และมีทำที่ว่า วิกฤตเศรษฐกิจในยุคนี้จะส่งผลกระทบเป็นวงกว้างมากขึ้นเรื่อย ๆ ผลงานศิลปะที่กล่าวถึงวิกฤต เศรษฐกิจในยุคนี้มีศิลปินยังคงมีแนวทาง และทัศนคติที่คล้ายคลึงกับที่ศิลปินในอดีตได้แสดงออก ผ่านผลงานไว้ แม้ว่าเจตนา และทัศนคติที่ศิลปินจะมีความคล้ายคลึงกัน แต่การสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น สังเกตได้จากแนวทางการทำงาน ทั้งรูปแบบ วิธีการ วัสดุ และ สัญลักษณ์ที่นำมาใช้ประกอบในผลงานก็เปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะบริบทของวัฒนธรรม และ

สังคมในตอนนี้ สัญลักษณ์บางอย่างเป็นภาพเดียวกัน แต่การทำหน้าที่สื่อความของสัญลักษณ์นั้นสามารถวิเคราะห์ และตีความได้ออกมาไม่เหมือนกัน

ผลการศึกษา และวิเคราะห์ผลงานศิลปะที่กล่าวถึงวิกฤตเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2000-2020 ที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษาทั้งหมด 3 ชุดจากศิลปิน 3 ท่าน และผลงาน 6 ชิ้นจากศิลปิน 2 ท่าน เมื่อมาผลสรุปมาเปรียบเทียบกับผลการศึกษาศิลปะที่กล่าวถึงวิกฤตเศรษฐกิจที่สร้างขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 17 พบว่า ศิลปินในปี 2000-2020 มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ และวิธีการนำเสนอที่แตกต่างออกไปจากขนบศิลปะแบบเดิม ศิลปินในยุคปัจจุบันมีความหลากหลายในด้านการเลือกใช้วัสดุมากยิ่งขึ้น วัสดุที่นำมาใช้ในงานสร้างสรรค์ เป็นวัสดุที่อ้างอิงถึงวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ เช่น ผลงานของเอ็ดการ์ มาร์ติน ศิลปินใช้เทคนิคภาพถ่ายในการสร้างสรรค์ โดยเลือกถ่ายภาพบ้าน ในหมู่บ้านจัดสรรซึ่งเป็นสถานที่ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตสินเชื่อซับไพรม์โดยตรง ผลงานของสก็อต ฮ็อกกินเป็นงานอีกชิ้นหนึ่งที่เลือกใช้โกดังร้างเป็นพื้นที่การจัดแสดงงาน หรือในอีกแง่หนึ่งโกดังร้างนี้นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลงานศิลปะในเชิงสัญลักษณ์ที่สื่อความถึง พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตหนี้สาธารณะยุโรปโซน

ความหลากหลายในการเลือกใช้วัสดุมาสร้างสรรค์ผลงานก็เป็นอีกวิธีการจัดการที่ศิลปินในยุคนี้ให้ความสำคัญ ในผลงานของทีฟพี แมสซีย์ มีการใช้ผ้าลายตาราง และผ้าเคนต์ซึ่งเป็นผ้าประจำชาติของชาวแอฟริกัน ศิลปินมีความชาญฉลาดในการเลือกใช้ผ้าเหล่านี้ มาสร้างสรรค์ผลงาน โดยอ้างอิงถึงประวัติศาสตร์ในอดีต ที่ชาวแอฟริกันถูกกดขี่จากการค้าแรงงานทาส ทำงานเป็นทาสในสวนฝ้ายซึ่งฝ้ายเป็นวัสดุหลักที่ใช้ผลิตผ้าลายตาราง ในขณะที่ผลงานชิ้นนี้ยังสะท้อนมาถึงวิกฤตเศรษฐกิจในปัจจุบันในเชิงการวิพากษ์ วิจัยต่อระบบ โครงสร้างของสังคม ความไม่เท่าเทียมในอดีตยังมีมาจนถึงปัจจุบัน แต่มาในรูปแบบความไม่เท่าเทียมจากระบบเศรษฐกิจที่กลุ่มคนชนชั้นแรงงานมักจะเป็นผู้ที่เดือดร้อนที่สุดในวันวิกฤตต่าง ๆ

ผลงานศิลปะในปี 2000-2020 ภาพที่มีความคล้ายคลึงกันก็ยังคงมีปรากฏให้เห็นอยู่บ้าง ภาพที่เห็นได้ชัดเจนคือ ศิลปินในยุคนี้ยังคงมีการใช้ภาพสัตว์มาเป็นสัญลักษณ์เพื่อทำหน้าที่สื่อความ เช่น ในผลงานของเจิน เหวินหลิง ศิลปินยังคงใช้ภาพวัวกระทิง มาประกอบอยู่ในผลงาน ทว่าการทำหน้าที่สื่อความของวัวกระทิงนี้แตกต่างกับวัวกระทิงที่เคยปรากฏในผลงานปี 1879 ของวิลเลียม โฮลบลู๊ค เบียร์ด ความหมายของการสื่อความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง วัวกระทิงของเจิน เหวินหลิงทำหน้าที่สื่อความถึงหายนะ แต่ในงานของวิลเลียม โฮลบลู๊ค เบียร์ด นั้นทำหน้าที่สื่อ

ความถึงนักลงทุนที่ได้ผลกำไรจากการลงทุน ผลงานอีกชุดหนึ่งที่ศิลปินใช้ภาพสัตว์เป็นสัญลักษณ์ คือผลงานของมอลลี คราบบ์เพิล ศิลปินใช้ภาพสัตว์หลายชนิดเป็นภาพแทนของมนุษย์ แต่การทำหน้าที่สื่อความของภาพสัตว์นี้ ศิลปินไม่ได้เจตนาให้สื่อความไปในเชิงเสียดสีเสียทีเดียว ซึ่งแตกต่างจากภาพของยัน เบอเคิล (ผู้เป็นลูก) ที่ใช้ภาพลิงเป็นภาพแทนของมนุษย์ เพื่อสื่อความเสียดสี สื่อเลียน ความโง่เขลา และความลุ่มหลงของมนุษย์ในตอนที่กำลังไคล้ดอกทิวลิปเป็นอย่างมาก จนก่อให้เกิดวิกฤตฟองสบู่ดอกทิวลิป

ถึงแม้ว่าภาพที่ศิลปินในปี 2000-2020 เลือกใช้มาเป็นสัญลักษณ์ในผลงานนั้นจะมีทั้งภาพที่เหมือนกับศิลปินในอดีต หรือแม้แต่ภาพที่ไม่เคยปรากฏอยู่ในผลงานศิลปะช่วงก่อนศตวรรษที่ 21 เลย เมื่อศิลปินในยุคนี้นำภาพเหล่านั้นมาใช้เป็นสัญลักษณ์ ภาพเหล่านั้นก็มีความหมายที่เปลี่ยนไป และกลายเป็นสัญลักษณ์ขึ้นมาทันที โดยสัญลักษณ์ของภาพ และวัตถุที่ศิลปินนำมาใช้ ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงการทำหน้าที่สื่อความไปตามยุคสมัย อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับรูปแบบ วิธีการสร้างสรรค์ สังคม และวัฒนธรรมในช่วงนั้น ๆ ที่จะมาเป็นตัวกำหนดกรอบการวิเคราะห์ผลงานต่อไปในอนาคต

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาข้างต้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าการศึกษาในขั้นต่อไป ควรศึกษาครอบคลุมไปถึงด้านภาษาศาสตร์ การวิเคราะห์สัญลักษณ์ในบทกวีที่กล่าวถึงวิกฤตการเงินซึ่งพบได้มากในผลงานช่วงศตวรรษที่ 18 ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าสัญลักษณ์ทางภาษา สามารถสะท้อนมุมมอง แนวคิด และนัยยะทางวัฒนธรรมไว้ได้อย่างลึกซึ้ง และผู้วิจัยมีความเห็นว่า วิกฤตเศรษฐกิจในอนาคตจะยังคงเกิดขึ้นอยู่เสมอ รูปแบบ และภาพที่ศิลปินในอนาคตข้างหน้าจะหยิบมาใช้เป็นสัญลักษณ์ในงาน ก็ยังคงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา การวิเคราะห์ ตีความของผู้ที่สนใจศึกษาต่อในเรื่องนี้ควรศึกษาไปถึงบริบทแวดล้อม ณ ขณะนั้นเป็นกรอบกำหนดการวิเคราะห์ และตีความสัญลักษณ์

รายการอ้างอิง

. "Frozen Assets, 1931 by Diego Rivera." from <https://www.diegorivera.org/frozen-assets.jsp>.

Adam, H. "Dotcom Bubble." from <https://www.investopedia.com/terms/d/dotcom-bubble.asp>.

American Experience. "Black Friday, September 24, 1869." from <https://www.pbs.org/wgbh/americanexperience>.

Artnet. "Chen Wenling." from <http://www.artnet.com/artists/chen-wenling/biography>.

Ba, T. "COVID-19 epidemic Had a heavy impact on the world." from <https://vovworld.vn/th-TH>

Baptist, E. E. "Panic 1837." from https://www.youtube.com/watch?v=SM_DZGf4aK8&t=150s.

Britannica. "Scylla and Charybdis Greek mythology." from <https://www.britannica.com/topic/Scylla-and-Charybdis>.

British Museum. "Print; satirical print The South Sea Scheme." from <https://www.britishmuseum.org/collection/object>.

Brooks, M. E. "Black Friday Gold Conspiracy of 1869." from https://www.youtube.com/watch?v=De_LhrBT12I&t=206s.

Brown, M. "Degas and the Business of Art: A Cotton Office in New Orleans." from <https://www.psupress.org/books/titles/0-271-00944-6.html>.

Christy, K. "How "Charging Bull" Became a Symbol for New York and a Site for Activism." from <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-charging-bull-symbol-new-york-site-activism>.

Cranbrook Art Museum. ", Landlord Colors: On Art, Economy, and Materiality." from <https://www.cranbrookartmuseum.org/exhibition/landlord-colors>.

Crisis Man. "3 สาเหตุการล่มสลายของ Lehman Brothers ชักษ์ใหญ่แห่งโลกการเงิน." from <https://www.finnomena.com/crisisman/3-reasons-lehman-brothers/>.

Dgar-degas.net. "The Cotton Office in New Orleans." from <https://www.edgar-degas.net/the-cotton-exchange-new-orleans.jsp>.

Edgar, M. "About Edgar Matins." from <http://www.edgarmartins.com>.

Evan, A. "The "Black Friday" Gold Scandal." from <https://www.history.com/news/the-black-friday-gold-scandal-145-years-ago>.

Goetzmann, W. N. "Reinterpreting the First Great Stock Market Crash: South Sea, Mississippi & Windhandel Bubbles." from https://www.youtube.com/watch?v=ZVkl_zjqCdU&t=1533s.

Guillaume, K. "The money lender and his wife." from <https://www.louvre.fr/en/oeuvre-notice>.

Harvard Library. "Many became crazy because they believed in schemes." from https://curiosity.lib.harvard.edu/south-sea-bubble/catalog/68-8001628525_urn-3:HBSBAKER:245592.

Harvard University Library. "Het Groote Tafereel der." from <https://curiosity.lib.harvard.edu/south-sea-bubble>.

James, P. J. "The History and Significance of Kente Cloth in the Black Diaspora." from <https://www.aaihs.org>.

John, N. R. (2564). *The Psychology of Investing*. กรุงเทพฯ, บริษัท เอฟที เอดิชั่น จำกัด.

Kimberly, A. "Causes of the 2008 Global Financial Crisis What Really Caused the Crisis?". from <https://www.thebalance.com/what-caused-2008-global-financial-crisis-3306176>.

Library Street Collective. "Tiff Massey "Say It Loud", ." from <https://www.lscgallery.com/exhibitions/tiff-massey-say-it-loud>.

Matt, T. "The Great American Bubble Machine." from <https://www.rollingstone.com/politics-news>.

McGarrigle, M. L. a. C. "Art in the Age of Financial Crisis." from <https://www.tandfonline.com/doi/full/>.

Molly, C. "The Art of Molly Crabapple." from <https://mollycrabapple.com>.

MoMa. "Kente Cloth." from <https://www.moma.org>.

Niall, F. (2554). *The Ascend of Money*. กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์มติชน.

O.Lawrence, G. "Seascape in the Dutch Golden Age." from

<https://www.youtube.com/watch?v=4EoxaBslF9w>.

Ode to Art. "What You See is Real." from ၁၇၈

<https://www.odetoart.com/?p=artist&a=60,Chen%20Wen%20Ling>.

Ode To Art Contemporary Gallery WHAT YOU SEE IS REAL Singapore, Singapore.

PBS News Hour. "How artist Scott Hocking is transforming Detroit's industrial wasteland." from <https://www.pbs.org>.

Richman-Abdou, K. "Notre-Dame in Art: How the Medieval Cathedral Has Enchanted Artists for Centuries." from <https://mymodernmet.com/notre-dame-art/>.

Rosie, D. "The History Behind Our Obsession With Gingham." from <https://wellmadeclothes.com/articles/WhyWereSoObsessio> WithGingham/.

Scott, G. R. G. a. A. T. (2012). "MAKING HEROES: THE CONSTRUCTION OF COURAGE, COMPETENCE, AND VIRTUE." *Advances in Experimental Social Psychology* **46**.

Scott, H. "Bone Black." from <https://www.scotthocking.com/boneblack.html>.

Scott, H. "SCOTT HOCKING BIOGRAPHY." from https://www.scotthocking.com/BIO_2018.pdf.

Sotheby'. "Double Portrait Of A Husband And Wife, He Holding A Tulip And Bulb, A Selection Of Shells On The Shelf Below." from <https://www.sothebys.com/en/auctions/ecatalogue>.

Stephen, C. "Encyclopedia of Economic History Panic of 1837." from <https://economic-historian.com>.

Termik.ru. "ทำไมวัดจึงมีบทบาทเป็นธนาคาร ธนาคารแห่งแรก." from <https://thermik.ru/th/pochemu-drevnie-hramy-igrali-rol-bankov-pervyi-bank-vozniknovenie-bankovskogo-dela-v-rossii/>.

The Good Stuff. "How the First Black Friday Nearly Destroyed the Economy." from <https://www.youtube.com/watch?v=hm-4AnXnX8c&t=306s>.

The Helen Farr Sloan Library & Archives, D. A. M. "Judge Magazine Illustration Collection." from <https://delart.org/wp-content/uploads/2020/06/Judge-Magazine.pdf>.

The Kresge Arts In Detroit. "Scott Hocking." from <http://www.kresgeartsindetroit.org/portfolio-posts/scott-hocking>.

The Met Museum. "Portrait at The Stock Exchange." from <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/436154>.

The Met Museum. "The South Sea Scheme 1722." from <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/396205>.

The moth house. "This is not a House." from <https://themothhouse.com/product/this-is-not-a-house/>.

The Standard. "The Great Depression วิฤตเศรษฐกิจครั้งใหญ่ที่สุดในรอบ 100ปี." from <https://www.youtube.com/watch?v=YrvgyjDxGfc>.

Tiff, M. "About Tiff Massey." from <https://www.tiffmassey.com/about/>.

Victory Tale. "Black Tuesday ตลาดหุ้นตกครั้งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์." from <https://victorytale.com/th/black-tuesday/>.

Yale Insights. "Great Mirror of Folly: The 1720 Crash in Pictures." from <https://www.youtube.com/watch?v=rmf9xQ-dm8U>.

กิตติศักดิ์ คงคา. "สรุปลีกฤดู Tulip Mania : เมื่อดอกไม้ราคาแพงกว่าบ้าน." from <http://www.investertest.co/economy/tulip>.

กิตติศักดิ์ คงคา. "สรุปลีกฤดูฟองสบู่ดอทคอม : ยุทธการปั่นหุ้นโดยการเติมคำว่า .com." from <http://www.investertest.co/economy/dot-com-crisis>.

กิตติศักดิ์ คงคา. "สรุปลีกฤดูหนี้ยุโรป : Europe's Sovereign Debt Crisis หนี้ก้อนใหญ่ที่ถูกชุกไว้ได้
พรมสหภาพยุโรป." from <http://www.investertest.co/economy/europe-sovereign-debt-crisis/>.

กิตติศักดิ์ คงคา. "สรุปลีกฤดูแฮมเบอร์เกอร์ : Subprime Crisis." from <http://www.investertest.co/economy/subprime-crisis>.

จิตรกร แสงวิสุทธิ. "วิกฤตฟองสบู่กับรูรั่วของโลกการเงิน." from <http://bit.ly/ebook-bubblecrisis>.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2555). สัญวิทยาโครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยม กับการศึกษา
รัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์วิภาษา.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. "เปิดบัญชีซื้อขายให้เหมาะกับสไตล์คุณ." from

<https://www.set.or.th/set/education/html>.

พิราภรณ์ วิฑูรต์นั. "เบอร์นาร์ด แมคคอฟฟ์: บทเรียนการลงทุนแ-ชร์ลูกโซ่ระดับโลก Ponzi ที่เงินหายไ
กว่าสองแสนล้านบาท." from <https://thepeople.co/Bernie-madoff-ponzi>.

มาลีหัต พรหมทัตตเวที (2558). "ความเชื่อในเรื่องลึกลับเหนือธรรมชาติที่เกี่ยวกับสัตว์." วารสารราช
บัณฑิตยสภา สำนักศิลปกรรม 40.

ลงทุนแมน (2563). เศรษฐกิจโลก 1,000 ปี. กรุงเทพฯ, บริษัท ไซเบอร์พรีนท์กรุ๊ป จำกัด.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวสวรรค์ ตั้งจิตกุศลกุล
วัน เดือน ปี เกิด	29 เมษายน 2538
สถานที่เกิด	นครราชสีมา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2557-2561 ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาจิตรกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พ.ศ.2562-2564 ศิลปมหาบัณฑิต สาขาทฤษฎีศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	345/3 หมู่บ้าน โสมการ์เด็นทิวลิป-บ้านสามยอด ตำบลสุรนารี อำเภอเมืองนครราชสีมา

